

Talousarvio vuodelle 2024 ja
toiminta- ja taloussuunnitelma
vuosille 2024–2026

Asiakirjanumero DKIR/127/02.00.01/2023

Täysistunto 19.9.2023 ja 17.10.2023

Kirkolliskokous on hyväksynyt 9.11.2023 Kirkon keskusrahaston talousarvion vuodelle 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2024–2026. Kirkolliskokouksen päätöksen mukaiset muutokset on merkitty punaisella tekstillä tähän asiakirjaan.

Sisällys

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus	5
1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle	5
1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat	5
1.3. Talouden lähtökohdat	7
1.3.1. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma	15
2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta	18
2.1. Kirkkohallitus	20
2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat	20
2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen	22
2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2024–2026	26
2.1.3.1. Digikirkko / Kipa 2	27
2.1.3.2. Hiilineutraali kirkko: Kirkon energia- ja ilmastostrategia	31
2.1.3.3. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön	35
2.1.3.4. Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelut 2024	36
2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma	38
2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)	39
2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio	41
2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta	42
2.1.8. Hallinto-osasto	49
2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos	56
2.1.10. Talousosasto	59
2.1.11. Toiminnallinen osasto	66
2.1.12. Ulkoasiain osasto	71
2.1.13. Kirkon viestintä	78
2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus	85
2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet	93
2.1.16. Piispainkokouksen kanslia	107
2.1.17. Arkkipiispan kanslia	111
2.1.18. Kirkolliskokous	115
2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö	118
2.1.20. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat	120
2.2. Hiippakunnat	124
2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä	124
2.2.2. Turun arkkihiippakunta	126
2.2.3. Tampereen hiippakunta	132

2.2.4.	Oulun hiippakunta.....	138
2.2.5.	Mikkelin hiippakunta	145
2.2.6.	Borgå stift / Porvoon hiippakunta.....	150
2.2.7.	Kuopion hiippakunta	159
2.2.8.	Lapuan hiippakunta.....	164
2.2.9.	Helsingin hiippakunta	170
2.2.10.	Espoon hiippakunta.....	173
2.2.11.	Tuomiokapitulien toimitilat.....	180
2.2.12.	Tuomiokapitulien yhteiset	183
2.3.	Avustukset, sopimus pohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut.....	185
2.3.1.	Avustukset.....	185
2.3.1.1.	Avustukset seurakunnille	187
2.3.1.2.	Avustukset kouluttaville laitoksille.....	190
2.3.1.3.	Muut avustukset	191
2.3.1.4.	Sekalaiset avustukset.....	192
2.3.2.	Sopimus pohjainen yhteistyö.....	192
2.3.2.1.	Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt	192
2.3.2.2.	Muut sopimus pohjaiset yhteistyöhankkeet	193
2.3.3.	Jäsenmaksut	194
2.3.3.1.	Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille	194
2.3.3.2.	Muut jäsenmaksut	194
3.	Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus	195
4.	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta	201
5.	Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot	204
6.	Investoinnit	209
7.	Rahoitustuotot ja -kulut	211
8.	Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma	212
9.	Sitovuustaso	214
10.	Päätösesitys	215

1. Kirkon keskusrahaston toiminnan ja talouden yleinen kuvaus

1.1. Ovet auki yhteisöllisyydelle ja yhteistyölle

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon yhteinen Ovet auki -strategia hyväksyttiin syyskuussa 2021 ja se on voimassa vuoteen 2026. Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittu Kirkkohallituksen strategia Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle ohjaa keskushallinnon työtä. Hiippakunnat ovat myös huomioineet kirkon Ovet auki -strategian omissa strategioissaan.

1.2. Kirkon keskusrahaston toiminnan lähtökohdat

Kirkon keskusrahaston talous jaetaan kirkon keskusrahastomaksuilla, Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) palvelumaksuilla sekä valtion rahoituksella rahoitettavaan toimintaan.

Kirkon keskusrahasto		
Kirkon keskusrahastomaksuilla rahoitettava toiminta - Kirkkohallitus - Hiippakunnallinen toiminta - Avustukset	Palvelumaksuilla rahoitettava toiminta Kirkon palvelukeskus	Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta - Seurakuntien rahoitusosuus - Kulttuurihistorialliset arvokkaat rakennukset ja irtaimisto - Kirjuri-jäsentieto-järjestelmä

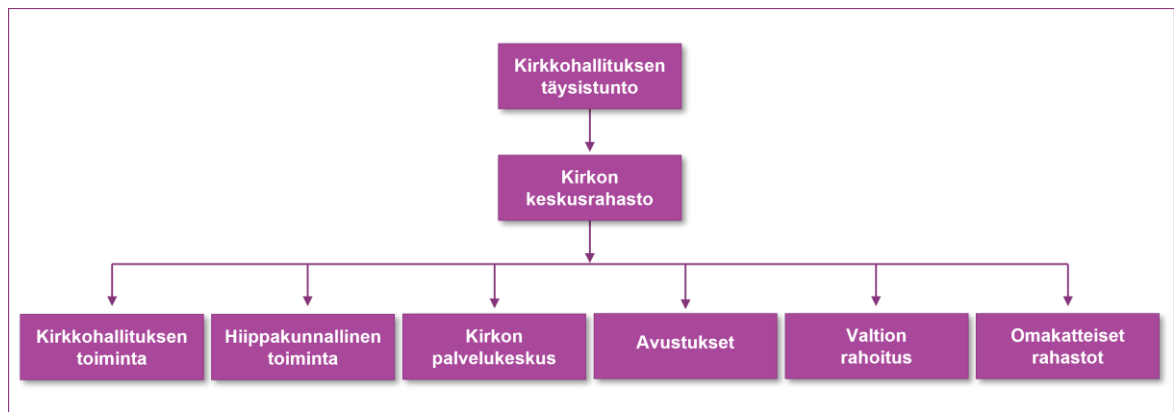
Kirkon keskusrahaston ylintä päätösvaltaa käyttää kirkolliskokous, johon kuuluu 109 edustajaa seuraavasti: 1) hiippakuntien piispat, 2) kenttäpiispa, 3) 96 hiippakunnista nelivuotiskaudeksi valittua edustajaa, joista 32 pappia ja 64 maallikkoa, 4) saamelaiskäräjien valitsema saamelaisten edustaja ja 5) valtioneuvoston määräämä edustaja. Kirkkohallituksen viraston johtavalla viranhaltijalla, Kirkkohallituksen osastonjohtajalla

ja kirkolliskokouksen toimikaudekseen valitsemalla lainoppineella asiantuntijalla on läsnäolo- ja puheoikeus kirkolliskokouksen täysistunnossa.

Kirkkohallitus toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena. Kirkkohallituksen jäseniä ovat: arkkipiispa puheenjohtajana, piispainkokouksen valitsemat kaksi piispaa, kirkolliskokouksen valitsemat kaksi pappia ja yhdeksän maallikkojäsentä jokaisesta hiippakunnasta. Kirkkohallituksen toimikausi on neljä vuotta.

Kirkon keskusrahasto käsittää Kirkkohallituksen toiminnan, hiippakunnallisen toiminnan, Kirkon palvelukeskuksen, avustukset, valtion rahoituksen ja omakatteiset rahastot.

Kirkon keskusrahaston organisaatio

1.3. Talouden lähtökohdat

Yleinen talouskehitys – ennuste

Suomen ja koko euroalueen taloudellinen kasvu on pysähtynyt. Kesäkuussa 2023 julkaistun valtiovarainministeriön talousennusteen mukaan Suomen taloudessa alkuvuosi 2023 on sujunut odotusten mukaisesti. Kasvu on ollut jotakuinkin pysähdyksissä.

Näkymä loppuvuodelle ja siitä eteenpäin näyttää hitaahkoa elpymistä. Kysyntä ja tuotanto alkavat elpyä vähitellen. Palkat, eläkkeet ja muut hintoihin sidotut etuudet nousevat samalla, kun inflaatio hidastuu. Inflaation hidastuminen ei ole tasaista, sillä heinäkuussa 2023 inflaatiovauhti hieman kiihtyi Suomessa. Heinäkuussa 2023 hinnat nousivat 6,5 prosenttia vuoden takaisesta.

Huomattava osa heinäkuun inflaatioluvusta selittyy asuntolainojen korkeilla koroilla, joilla inflaatiota yritetään saada kuriin. Yhden vuoden aikana korot ovat nousseet yhdestä prosentista neljään prosenttiin.

Kotitalouksien ostovoimaa tukee palkkojen ja etuuksien totuttua nopeampi nousu erityisesti alkuvuonna 2023. Sopimuskorotusten lisäksi palkkoja nostaa työpaikan vaihtajien keskimääräistä suuremmat palkankorotukset. Ostovoiman paranemisen myötä yksityinen kulutus kääntyy kasvuun vuonna 2024.

Euroopan unionin tilastokeskuksen Eurostatin elokuussa julkaisemien ennakkotietojen mukaan bruttokansantuote (BKT) kasvoi huhti-kesäkuussa 2023 0,7 prosenttia edellisestä vuosineljänneksestä. Tammi-maaliskuussa 2023 Suomen talous kasvoi Eurostatin mukaan 0,4 %.

Myös euroalueen kasvu on pysähtynyt. Erityisesti Saksan talous on ollut ongelmissa. Sen sijaan kasvu on edelleen vahvaa Etelä-Euroopan maissa, jotka ovat hyötynyt turismin paluusta ja joissa kysyntää ovat lisänneet sekä kansalliset energiakriisiin liittyvät tuet että EU-tuet. Yhdysvalloissa talous on pysynyt kasvussa, vaikka vauhti onkin hidastunut. Kiinan avautuminen koronarajoituksista sujui odotettua nopeammin ja paremmin, mutta Kiinan talouden kasvu ei ole palautumassa aiempaan vauhtiin.

Työllisyyden ennustetaan Suomessa kasvavan. Vaikka kasvavat korkomenot rasittavat niitä kotitalouksia, joilla on velkaa, kokonaisuudessaan kotitalouksien ostovoima alkaa kasvaa valtiovarainministeriön mukaan vuoden 2023 aikana. Kun myös vihreää siirtymää rakentavat investoinnit kasvavat, kotimainen kysyntä alkaa ajaa talouden kasvua vähitellen.

Valtiovarainministeriön viimeisin ennuste on kesäkuulta 2023. Kesän ja alkusyksyn 2023 aikana kuitenkin näyttää siltä, että taloustilanne on heikkenemässä ennustetta nopeammin. Erityisesti asuntorakentamisen ja teollisuuden aktiviteetin hiipuminen painavat taloutta alas. Nordea-pankki ennusti syyskuun 2023 alussa, että vuoden 2023 talouden kasvu (BKT) jää nolnaan ja myös vuodelle 2024 Nordea ennusti 0-kasvua. Valtiovarainministeriön syksyn 2023 talousennuste ei ole valmistunut talousarvion laatimishetkeen mennessä. Tilannetta on kuitenkin syytä seurata tarkoin.

Kesäkuun ennusteessa valtiovarainministeriö arvioi, että vuonna 2026 BKT:n kasvu on noin 1,7 prosenttia ja vuonna 2027 kasvun arvioidaan olevan noin 1,3 prosenttia. Kuluttajahintojen kasvun arvioidaan tasaantuvan keskipitkällä aikavälillä. Vuosina 2026 ja 2027 kuluttajahintojen muutoksen arvioidaan olevan 2 prosenttia vuodessa.

Valtiovarainministeriön talousennusteessa arvioidaan, että julkisyhteisöjen alijäämä on 2,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja kasvaa siitä kolmeen prosenttiin vuonna 2025. Alasektoreista suurinta alijäämää tekee valtionhallinto, mutta myös hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä, eikä alijäämä ole pienenemässä ennustejaksolla. Kuntahallinto pysyy koko ennustejakson lähellä tasapainoa, kun taas sosiaaliturvarahastot ovat ylijäämäisiä. Julkinen velkasuhde on alkanut jälleen kasvaa. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon yhteenlaskettu mittava alijäämä, väestön ikäntyminen, sekä edelleen kasvavat velanhoitokustannukset pitävät velkasuhteen nousevalla uralla jatkossakin.

Kirkon jäsenmäärän kehitys

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsenmäärän ennustetaan laskevan vuodesta 2022 vuoteen 2026 saakka noin 5,4 % (Kirkon tilastopalvelu). Jäsenmäärä on viime vuosina laskenut noin 50 000 jäsenellä/vuosi ja ennusteessa on arvioitu saman kehityksen jatkuvan.

Kirkon keskusrahaston talouden perusta on riippuvainen keskeisesti seurakuntien jäsenmäärästä. Jäsenet rahoittavat kirkon ja sen seurakuntien toiminnan pääosin maksamillaan kirkollisveroilla. Vuonna 2024 Kirkon keskusrahaston keskusrahastomaksu määräytyy vuoden 2022 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Laskennallinen kirkollisvero puolestaan lasketaan jakamalla verotulokertymä kirkollisveroprosentilla. Jäsenmäärän pieneneminen pienentää myös Kirkon keskusrahaston saamaa keskusrahastomaksua tulevaisuudessa.

Kirkon jäsenmäärä 2022 ja ennuste vuosille 2023–2040

Vuosi	Jäsenmäärä	Lasku ed. vuoteen
31.12.2022	3 620 939	
Ennuste 2023	3 571 282	-1,4 %
Ennuste 2024	3 521 881	-1,4 %
Ennuste 2025	3 473 514	-1,4 %
Ennuste 2026	3 425 418	-1,4 %
Ennuste 2027	3 377 957	-1,4 %
Ennuste 2028	3 331 694	-1,4 %
Ennuste 2029	3 286 871	-1,3 %
Ennuste 2030	3 243 235	-1,3 %
Ennuste 2031	3 200 549	-1,3 %
Ennuste 2032	3 158 579	-1,3 %
Ennuste 2033	3 116 831	-1,3 %
Ennuste 2034	3 075 596	-1,3 %
Ennuste 2035	3 034 728	-1,3 %
Ennuste 2036	2 994 487	-1,3 %
Ennuste 2037	2 954 612	-1,3 %
Ennuste 2038	2 915 185	-1,3 %
Ennuste 2039	2 876 080	-1,3 %
Ennuste 2040	2 837 938	-1,3 %

Kirkon tilastopalvelun mukaan jäsenmäärä laskee yhteensä -21,6 % vuodesta 2022 vuoteen 2040.

Seurakuntien talouskehitys

Kirkon keskusrahastomaksut vuonna 2024 määräytyvät vuoden 2022 maksuunpannun laskennallisen kirkollisveron perusteella. Keskusrahastomaksutuloilla rahoitetaan Kirkkohallituksen toiminta, hiippakunnallinen toiminta sekä avustukset. Kirkon keskusrahastoon kuuluvan Kirkon palvelukeskuksen toiminta rahoitetaan palvelumaksuilla.

Vuoden 2022 kirkollisverojen tilitetty määrä nousi +1,2 % ja maksuunpantu vero ennakotiedon mukaan +1,9 %. Kumulatiivinen vuoden 2023 verotulokertymä (31.7.2023) on 11,6 % suurempi kuin edellisenä vuonna samaan aikaan, mihin vaikuttaa alkuvuonna tehdyt palkkaratkaisut ja 1.1.2023 voimaan tullut sote-uudistus. Sote-uudistuksen vaikutukset voivat merkittävästi vaihdella seurakuntatalouksittain, mikä johtuu erilaisista veropohjista ja seurakuntatalouksissa tehdyistä päätöksistä kirkollisveron suhteen.

Suunnitelman taloudelliset lähtökohdat

Kirkolliskokous edellytti elokuun 2021 istunnossaan talouden tasapainottamissuunnitelman laadintaa Kirkon keskusrahaston talouden tasapainottamiseksi. Kirkolliskokous päätti, että Kirkon keskusrahaston talous tulee olla tasapainossa 1.1.2023. Talousarvio vuodelle 2024 on laadittu muuten tasapainoiseksi, mutta Kiihtelysvaaran kirkon rakentamiseen esitetty 500 000 euron avustus vie talousarvion -475 074 euroa alijäämäiseksi.

Talouden tasapainottamissuunnitelma esitettiin kirkolliskokoukselle marraskuussa 2021. Talouden tasapainottamissuunnitelmassa pystyttiin osoittamaan keinot talouden tasapainottamiseksi vain osittain. Kirkkohallituksessa aloitettiin joulukuussa 2021 tuotannollis-taloudelliset (tuta) -neuvottelut, joiden tavoitteena oli etsiä lisää säästökohteita. Talouden tasapainottamissuunnitelman toimenpiteiden sekä tuta-neuvotteluissa sovittujen menoleikkausten johdosta vuoden 2023 talousarvio pystyttiin laatimaan tasapainoisena. Keskusrahastomaksu kattoi keskusrahaston tuottojen ja kulujen erotuksen (toimintakatteen) sekä poistot.

Vuodelle 2023 sovitut palkankorotukset olivat talousarviossa ennakoitua suuremmat. Huhtikuun alussa 2023 voimaan tulleet palkankorotukset merkitsivät 3,5 % kustannustason nousua vuodelle 2023. Talousarviossa oli varauduttu vain 2 % kustannustason nousuun. Palkkojen korotukseen ei kuitenkaan esitetty kirkolliskokoukselle lisätalousarviota keväällä 2023. Sen sijaan toukokuussa 2023 hyväksytty lisätalousarvio sisälsi Kipa 2 -hankkeessa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneiden toimenpiteiden määrärahoja, Mikkelin piispanvaihdesta aiheutuvia määrärahoja sekä valtionrahoituksesta vuonna 2022 vuodelle 2023 siirtyvien toimenpiteiden määrärahoja.

Kirkkohallituksen osastojen ja erillisyksiköiden sekä tuomiokapitulien vuoden 2024 talousarviokehyksiä on korotettu +1,8 prosentilla. Seurakunta-avustusten talousarviokehystä on myös korotettu +1,8 prosentilla. Sen sijaan muiden avustusten ja jäsenmaksujen talousarviokehykseen ei ole tehty korotusta.

Kirkon työ- ja virkaehtosopimusneuvotteluissa on sovittu, että palkat nousevat 1.2.2024 vähintään 2,5 prosenttia. Tästä on sovittu neuvoteltavan vielä loppuvuoden 2023 aikana työnantajan ja työntekijäjärjestöjen välillä. Talousarviossa on varauduttu 2,5 prosentin palkkojen nousuun.

Kirkon keskusrahaston talouteen vaikuttaa merkittävästi edelleen korkealla tasolla oleva inflaatio eli hintojen nousu. Vaikka keskusrahastomaksu kasvaa vuodelle 2024 noin 1,9 prosenttia, nousevat palkat ja palvelujen hinnat tätä huomattavasti enem-

män. Hintojen nousu on alkuvuonna 2023 ollut yli 6 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Inflaatiovauhdin ennustetaan vuoden 2024 hidastuvan ja asettuvan noin 2 prosenttiin vuoteen 2026 mennessä.

Keskuspankit ovat pyrkineet rajoittamaan hintojen nousua korottamalla ohjauskorjoja. Korot ovatkin nousseet nopeasti vuosien 2022 ja 2023 aikana. Korkotason ennakoidaan alentuvan jo vuoden 2024 aikana.

Tietojärjestelmien omistajuutta on tarkennettu Kirkkohallituksen sisällä ja periaatteena on, että järjestelmän ylläpidon ja kehittämisen budjetti on laadittu sille osastolle tai erillisyyksikölle, joka on järjestelmän omistaja. Omistaja vastaa budjetin seurannasta ja toteutumisesta. Aiemmin järjestelmän ylläpidon ja kehittämisen talousarvio on sisältynyt tietohallintoyksikön talousarvioon. Uusi menettely koskee erityisesti Lukkari- ja Domus-järjestelmiä ja se on kokeiluna vuoden 2024 talousarviossa. Kirjuri-järjestelmän ylläpidon ja kehittämisen talousarvio on jo aiemminkin laadittu osana sen omistajan eli hallinto-osaston budjettia (valtion rahoitus). Menettelyn jatkoa arvioidaan alkuvuoden 2024 aikana.

Vuoden 2024 talousarvion toimintakatteeseen sisältyvät kertaerinä seuraavat kohteet: Ságastallamat – Kirkon ja saamelaisten välinen totuus- ja sovintoprosessi (90 000 euroa), ~~Kirkollinen hallinto 750 vuotta, Turun hiippakunnan 750-vuotisjuhlat (12 450 euroa)~~, Turun hiippakunnan Pyhiinvaellushanke (20 000 euroa), hallinto-osaston tarpeet mm. Kirkkolain kommentaaria ja käännöstöitä varten (55 000 euroa) ja Kirkon tutkimus koulutus -yksikön laatima nelivuotiskertomus (40 000 euroa).

Kirkon verotulojen ja keskusrahastomaksun kehitys

Vuoden 2022 maksuunpantu laskennallinen kirkollisvero on noin 930 miljoonaa euroa, jolloin keskusrahastomaksun arvioidaan vuonna 2024 olevan noin 43,8 miljoonaa euroa.

Talusanalyysien perusteella (FCG 31.8.2023) kirkollisveron määrä kasvaisi suunnittelukaudella 2024–2026. Vuodesta 2022 vuoteen 2023 verotulot kasvaisivat noin 11,9 %, minkä jälkeen kasvun arvioidaan tasoittuvan. Verotulojen arvioidaan kasvavan ansio- ja eläketuloihin tehtävien korotusten takia sekä sote-uudistuksen vuoksi. Ennusteeseen on kuitenkin syytä suhtautua vielä maltillisesti, koska kesän ja alkusyksyn aikana erityisesti asuntorakentamisen ja teollisuuden aktiviteetin hiipuminen on painamassa talouden kehitystä alaspäin.

Verotulojen kasvu vuosina 2020–2030

Vuosi	Verotulot (1000 eur)	Kasvu ed. vuoteen
2020	900 166	
2021	911 856	1,3 %
2022	928 331	1,8 %
2023	1 038 368	11,9 %
2024	1 066 165	2,7 %
2025	1 085 194	1,8 %
2026	1 101 080	1,5 %
2027	1 113 086	1,1 %
2028	1 125 092	1,1 %
2029	1 137 629	1,1 %
2030	1 150 729	1,2 %

Kirkon keskusrahastomaksun arvioidaan suunnittelukaudella 2024–2026 kasvavan noin 14,6 %.

Kirkon keskusrahastomaksun kasvu

(1 000 eur)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Maksuprosentti	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %	6,50 %
Kirkon keskusrahastomaksut (euroa)	41 970	42 950	43 800	48 900	50 200
Tilikauden ylijäämä (+) / alijäämä (-), (euroa)	-3 027	12	-463	2 302	1 274

Kirkon keskusrahaston talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2023 muutokset	TA 2023 yhteensä	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	132 595 577	137 347 746		137 347 746	140 673 688		
Korvaukset	118 903 000	122 706 000		122 706 000	124 178 000		
Myyntituotot	28 221	35 000		35 000	90 000		
Maksutuotot	1 099 170	1 153 550		1 153 550	1 372 000		
Vuokratuotot	453 242	430 400		430 400	430 878		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 160 547	711 000		711 000	1 090 000		
Tuet ja avustukset	136 131	246 196		246 196	233 100		
Sijoitustuotot	-163 872	621 500		621 500	259 520		
Muut toimintatuotot	10 038 102	10 549 100		10 549 100	12 060 190		
Sisäiset tuotot	941 035	895 000		895 000	960 000		
Toimintakulut	-176 328 123	-180 458 161	-964 294	-181 422 455	-185 349 062		
Henkilöstökulut	-29 767 805	-30 921 767		-30 921 767	-32 153 146		
Palkat ja palkkiot	-23 216 279	-23 814 244		-23 814 244	-24 915 283		
Henkilösivukulut	-6 841 752	-6 854 691		-6 854 691	-7 360 482		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	290 226	-252 832		-252 832	122 619		
Palvelujen ostot	-16 259 719	-15 624 226	-724 300	-16 348 526	-17 136 644		
Palvelun ostot - sisäiset	-941 035	-895 000		-895 000	-960 000		
Vuokrakulut	-2 064 933	-2 109 500		-2 109 500	-1 849 730		
Aineet ja tarvikkeet	-842 664	-843 393		-843 393	-810 440		
Annetut avustukset	-125 757 215	-129 922 580	-239 994	-130 162 574	-132 304 200		
Sijoituskulut							
Muut toimintakulut	-694 752	-141 695		-141 695	-134 902		
Siirto omakatteiseen rahastoon	177 347	-177 999		-177 999	-37 250		
TOIMINTAKATE	-43 555 200	-43 288 414	-964 294	-44 252 708	-44 712 624	-46 948 255	-49 295 668
Kirkon keskusrahastomaksut	41 970 367	42 950 000		42 950 000	43 800 000	48 900 000	50 200 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-154 078	1 500 000		1 500 000	1 200 000	1 000 000	980 000
Korkotuotot	251 055				754 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	620 561	536 000		536 000	610 000		
Muut rahoitustuotot	1 167 409	1 735 000		1 735 000	700 000		
Arvon alentumiset sijoituksista	-1 126 103						
Korkokulut	-23 354						
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-772 201	-686 000		-686 000	-779 000		
Muut rahoituskulut	-271 445	-85 000		-85 000	-85 000		
VUOSIKATE	-1 738 911	1 161 586	-964 294	197 292	287 376	2 951 745	1 884 332
Poistot ja arvonalentumiset	-1 287 869	-1 150 000		-1 150 000	-750 000	-650 000	-610 000
TILIKAUDEN TULOS	-3 026 780	11 586	-964 294	-952 708	-462 624	2 301 745	1 274 332

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma 2024

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-1 739	197	287	2 952	1 884
Tulorahoituksen korjauserät					
Yhteensä	-1 739	197	287	2 952	1 884
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Investointimenot	-530	-1 110	-790	-290	-280
Sijoitukset	829				
Yhteensä	299	-1 110	-790		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 440	-913	-503	2 662	1 604
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	1 818				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	31				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 974				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-143	100	100		
Yhteensä	-4 085				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 267	100	100		
Rahavarojen muutos	-3 707	-813	-403	2 662	1 604
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	45 788	43 296	42 893	45 555	47 159
Rahavarat 1.1.	49 495	44 109	43 296	42 893	45 555
	-3 707	-813	-403	2 662	1 604

1.3.1. Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma

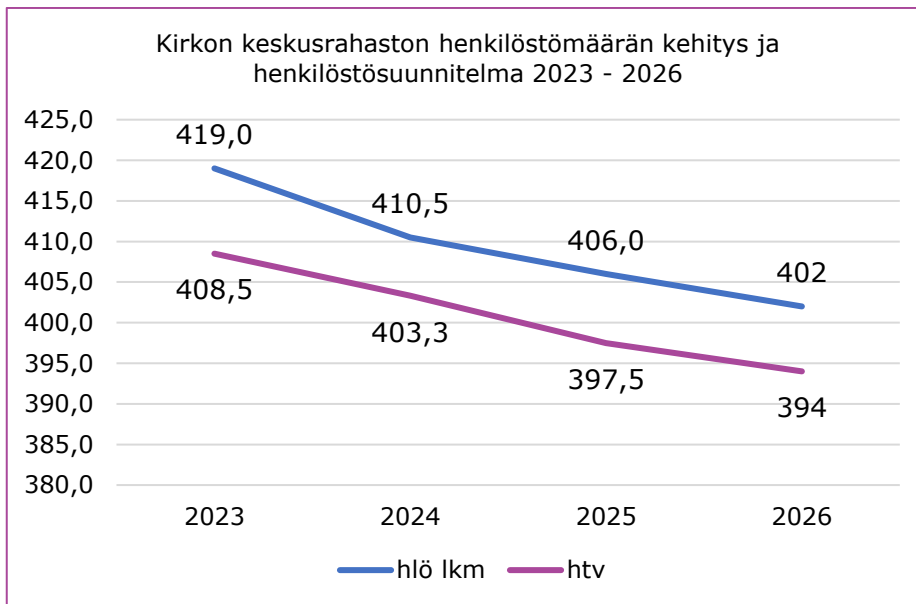
Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on, että organisaatiossa työskentelee oikea määrä henkilöitä oikeissa tehtävissä. Henkilöstösuunnittelulla ennakoidaan henkilöstön kehittämistarvetta sekä henkilöstökustannuksia. Henkilöstösuunnitelma perustuu organisaation strategisten ja toiminnallisten tarpeiden mukaisen määrällisen ja laadullisen henkilöstötarpeen määrittelyyn.

Taloudellisten resurssien supistuminen, toimintaympäristössä sekä työnteon tavoissa tapahtuva jatkuva muutos, aktiivinen strategiatyö ja strategisten tavoitteiden toimeenpano sekä henkilöstömäärän supistamispaineeet edellyttävät priorisointia sekä kykyä kehittää työskentelytapoja, rakenteita ja toimintamalleja. Tehtävien sisältöjä ja työnkuvia on edelleen uudistettava, osaamisen johtamisen ja kehittämisen tavoitteellisuuteen ja systemaattisuuteen on edelleen panostettava ja hallintokulttuuria on edelleen kehitettävä. Lisäksi on otettava täysipainoisesti käyttöön teknologian mahdollistamat hyödyt. Henkilöstöltä edellytetään itseohjautuvuutta ja resilienssiä ja koko organisaatiolta panostamista muutosjohtamiseen, henkilöstön osaamisen kehittämiseen sekä työhyvinvointiin.

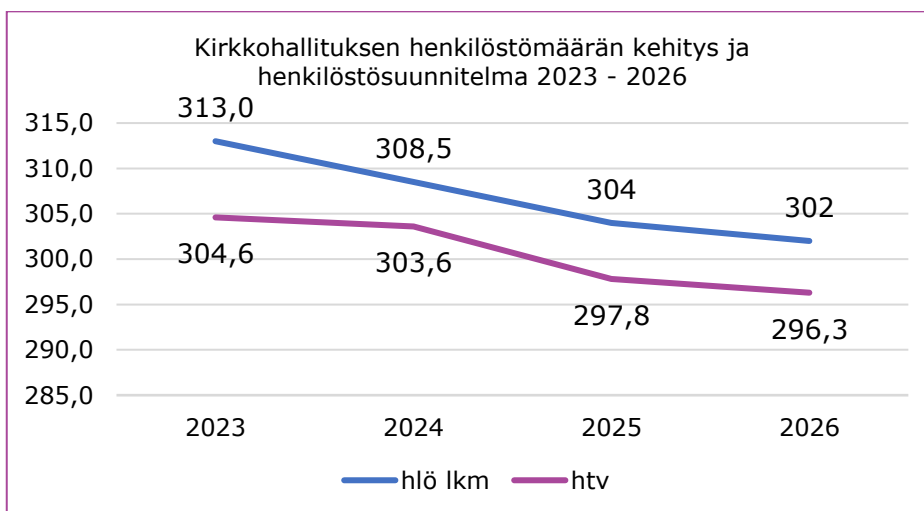
Kirkon keskusrahaston henkilöstösuunnitelma on laadittu vuosille 2024–2026. Vuoden 2023 luvut kuvaavat elokuun 2023 tilannetta. Henkilöstösuunnitelman perusteella Kirkkohallituksen henkilöstömäärä vuonna 2024 on 303,6 henkilötyövuotta. Henkilöstömäärä tulee pienentymään vuoteen 2026 yhteensä 7,3 henkilötyövuodella määräaikaisten projektien päättyessä sekä tehtävien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä henkilöiden siirtyessä pois Kirkkohallituksen palveluksesta. Henkilöstösuunnitelman perusteella tuomiokapitulien henkilöstömäärä vuonna 2024 on 99,7 henkilötyövuotta. Tuomiokapitulien henkilöstömäärä pienenee kahdella henkilötyövuodella vuoteen 2026.

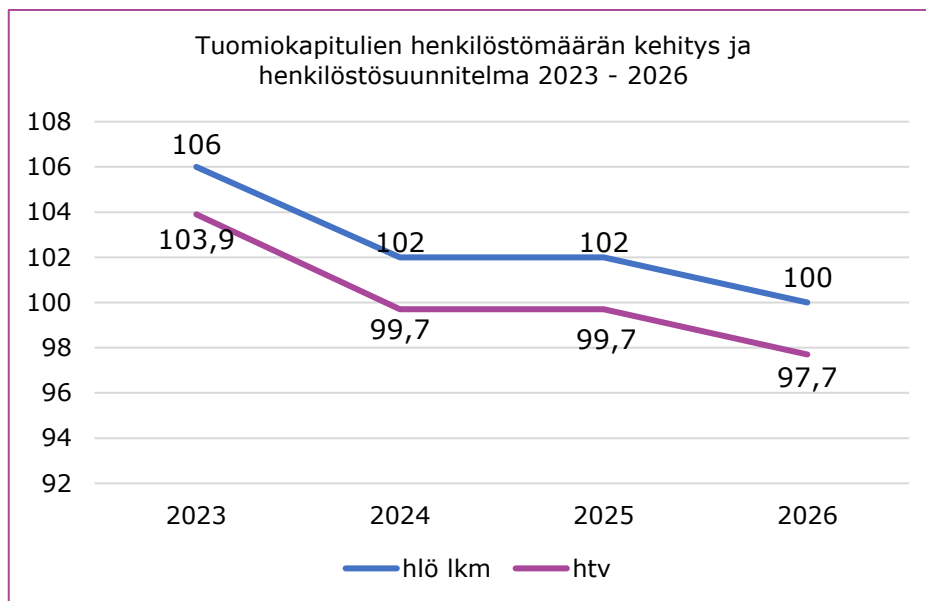
Vuositasolla henkilöstömäärän ja henkilötyövuosien määrän vaihtelua selittävät määräaikaisten projektitehtävät, virka-, opinto- ja perhevapaat ja näiden vapaiden ajaksi rekrytoitu määräaikainen henkilöstöresurssi sekä kausityöntekijät

Kirkon keskusrahaston henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2023–2026

Kirkkohallituksen henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2023–2026

Tuomiokapitulien henkilöstömäärän kehitys ja henkilöstösuunnitelma vuosina 2023–2026

*) Henkilötyövuosi, htv: Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Raportoinnissa on käytetty tietoja, jotka sisältävät ko. kalenterivuoden työajan, josta on vähennetty keskeytykset.

2. Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettava toiminta

Kirkon keskusrahasto on kirkon yhteinen rahasto, jonka varoja käytetään keskusrahaston talousarvion mukaisesti Kirkkolaki (652/2023) 5 luku, 9 §:

- 1) taloudellisesti heikossa asemassa olevien seurakuntien ja seurakuntayhtymien tukemiseen sekä seurakuntien yhteistoiminnan ja seurakuntarakenteen kehittämiseen;
- 2) hautaustoimesta, väestökirjanpidosta sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon liittyvistä tehtävistä seurakunnille ja seurakuntayhtymille aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen;
- 3) hiippakuntien ja kirkon keskushallinnon menoihin;
- 4) kirkon yhteisiin tarkoituksiin sekä muiden lakiin ja sitoumuksiin perustuvien kirkon menojen suorittamiseen.

Kirkon keskusrahastomaksun tulee kattaa Kirkkohallituksen ja hiippakuntien toiminta, keskusrahastosta maksettavat avustukset ja poistot. Talousarvio on laadittu siten, että keskusrahastomaksu riittää kattamaan toiminnan nettokulut (tuotot – kulut = toimintakate) ja poistot kuten kirkolliskokous on edellyttänyt.

Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitettavan toiminnan talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2023 muutokset	TA 2023 yhteensä	TA 2024	TTS 2025	TA 2026
Toimintatuotot	4 378 331	3 998 246		3 998 246	4 478 168		
Korvaukset	47 000	45 000		45 000	45 000		
Myyntituotot	28 221	35 000		35 000	90 000		
Maksutuotot	1 099 170	1 153 550		1 153 550	1 372 000		
Vuokratuotot	293 933	278 400		278 400	267 578		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	314 328	145 000		145 000	163 000		
Tuet ja avustukset	115 345	225 796		225 796	211 800		
Sijoitustuotot	7 623						
Muut toimintatuotot	1 793 670	1 480 500		1 480 500	1 640 790		
Sisäiset tuotot	679 040	635 000		635 000	688 000		
Toimintakulut	-48 008 396	-47 183 660	-724 300	-47 907 960	-49 153 792		
Henkilöstökulut	-24 279 875	-24 966 988		-24 966 988	-25 466 446		
Palkat ja palkkiot	-19 018 443	-19 375 789		-19 375 789	-19 839 583		
Henkilösivukulut	-5 582 931	-5 489 175		-5 489 175	-5 836 582		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	321 499	-102 024		-102 024	209 719		
Palvelujen ostot	-11 873 149	-10 784 554	-724 300	-11 508 854	-11 544 874		
Investointi	0						
Palvelun ostot - sisäiset	-309 276	-272 000		-272 000	-275 000		
Vuokratulut	-1 559 052	-1 599 100		-1 599 100	-1 552 230		
Aineet ja tarvikkeet	-800 122	-780 393		-780 393	-742 240		
Annetut avustukset	-8 493 510	-8 663 950		-8 663 950	-9 458 200		
Muut toimintakulut	-693 412	-116 675		-116 675	-114 802		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-42 161	-103 000		-103 000	-37 000		
TOIMINTAKATE	-43 672 227	-43 288 414	-724 300	-44 012 714	-44 712 624	-46 948 255	-49 295 668
Kirkon keskusrahastomaksut	41 970 367	42 950 000		42 950 000	43 800 000	48 900 000	50 200 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-154 078	1 500 000		1 500 000	1 200 000	1 000 000	980 000
Korkotuotot	251 055				754 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	620 561	536 000		536 000	610 000		
Muut rahoitustuotot	1 167 409	1 735 000		1 735 000	700 000		
Arvon alentumiset sijoituksista	-1 126 103						
Korkokulut	-23 353						
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-772 201	-686 000		-686 000	-779 000		
Muut rahoituskulut	-271 445	-85 000		-85 000	-85 000		
VUOSIKATE	-1 855 938	1 161 586	-724 300	437 286	287 376	2 951 745	1 884 332
Poistot ja arvonalentumiset	-1 287 869	-1 150 000		-1 150 000	-750 000	-650 000	-610 000
TILIKAUDEN TULOS	-3 143 807	11 586	-724 300	-712 714	-462 624	2 301 745	1 274 332

2.1. Kirkkohallitus

2.1.1. Kirkkohallituksen toiminnan lähtökohdat

Heinäkuussa 2023 voimaan tulleen Kirkkolain (652/2023) 5 luvun 7 §:n mukaan kirkkohallituksen tehtävänä on hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa sekä muut tehtävät, joista säädetään kirkkolaissa tai muussa laissa tai kirkkojärjestyksessä tai jotka eivät kuulu muulle kirkon viranomaiselle. Kirkkohallitus hoitaa kirkon suhteita valtioon ja muuhun yhteiskuntaan, valvoo kirkon etua ja antaa valtioneuvoston kirkolta pyytämät lausunnot, jollei kirkkolain 2 §:n 2 momentista muuta johdu. Kirkkohallitus edustaa kirkkoa ja käyttää sen puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä tekee kirkon puolesta sopimukset ja muut oikeustoimet, jollei kirkkolain 4 luvun 6 §:n 1 momentin 2 kohdasta muuta johdu.

Kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luku 13 § mukaan kirkkohallituksen tehtävänä on:

- 1) toimia kirkon keskusrahaston hallituksena;
- 2) valmistella asioita kirkolliskokoukselle sekä huolehtia sen päätösten täytäntöönpanosta;
- 3) edistää kirkon toimintaa ja seurakuntien työtä;
- 4) antaa tarkempia määräyksiä sen lisäksi, mitä kirkkolaissa ja muualla kirkkojärjestyksessä säädetään:
 - a) viranhaltijalta vaadittavasta tutkinnosta ja kirkon työntekijöiden täydennyskoulutuksesta, jollei 10 §:stä muuta johdu;
 - b) seurakuntien ja seurakuntayhtymien kirjanpidosta ja palkanlaskennasta;
- 5) hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien ja kirkon keskusrahaston sekä kirkon eläkerahaston kirjanpito ja palkanlaskenta sekä niihin liittyvä maksuliikenne;
- 6) hoitaa kirkollisiin tarkoituksiin määrättyjä rahastoja sekä ottaa vastaan kirkolle lahjana ja testamenttina annettua omaisuutta;
- 7) määrätä, mihin yleisiin tarkoituksiin kolehteja on pääjumalanpalveluksissa kannettava;
- 8) päättää ulkomaisten opintojen, koulutuksen tai ammatillisen harjoittelun tunnustamisesta ja rinnastamisesta sekä tutkinnon tuottamasta kelpoisuudesta, joita evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta annetun lain 11 §:ssä tarkoitetaan;
- 9) perustaa ja lakkauttaa kirkkohallituksen virat, jollei 9 §:stä muuta johdu;
- 10) julkaista kirkon säädöskokoelmassa siihen otettavat säädökset.

Kirkkohallituksen visio 2026

Kirkkohallitus on rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi.

Kirkkohallituksen missio

Edistämme uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla ja kehittämällä kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa.

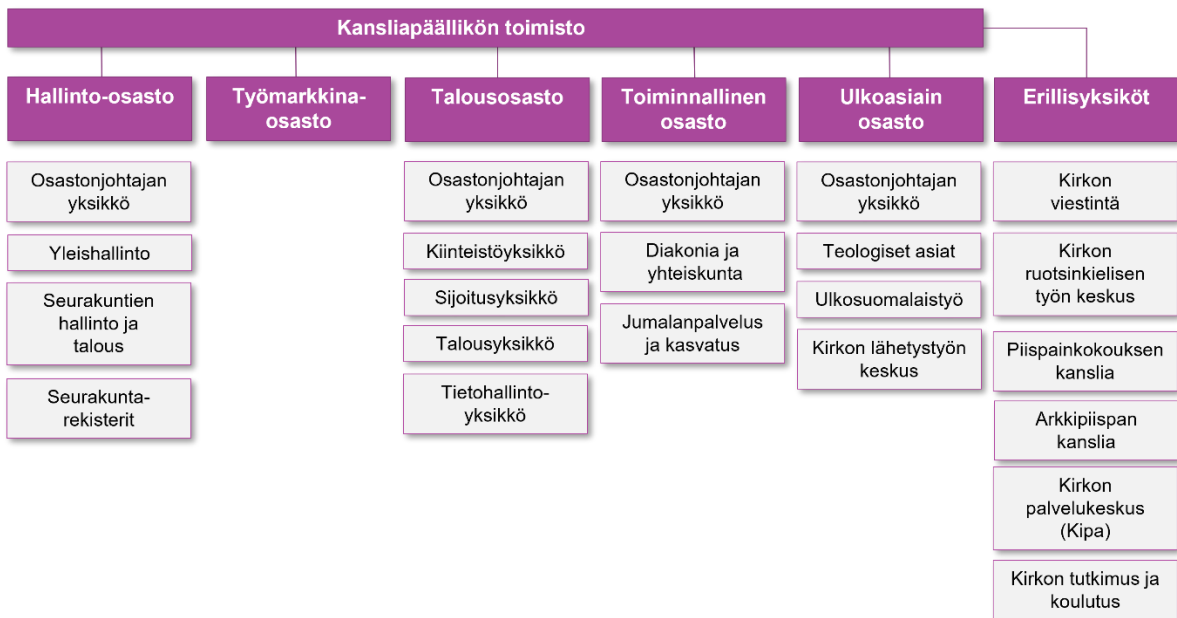
Kirkkohallituksen arvot

Usko: Liitymme maailmanlaajaan Kristuksen kirkkoon ja sen uskon.

Toivo: Vahvistamme luottamusta tulevaisuuteen.

Rakkaus: Toimimme vuorovaikutteisesti, vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti.

Kirkkohallituksen organisaatio

2.1.2. Kohti visiota 2026: Kirkkohallituksen strateginen johtaminen

Kokonaiskirkon strategian pohjalta laadittua Kirkkohallituksen strategiaa Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle toteutetaan osana Kirkkohallituksen päivittäistä johtamisjärjestelmää. Strategiaa edistetään Kirkkohallitus 2026 -prosessin avulla.

Kirkkohallituksen henkilöstön Ovet auki -strategiapajoja jatketaan myös vuonna 2024. Kirkkohallitus 2026 -prosessissa keskeisessä asemassa on tiedolla johtaminen. Tämä toteutuu esimerkiksi tilannekuvatyön kautta, joka palvelee kirkon ylimmän johdon päätöksentekoa. Tulevaisuusselontekoa varten kehitetty Siunausten signaalit -toimintamallin pohjalta valmistellaan strategiatyön yhteydessä konkreettisia työkaluja moniäänisen ja polarisaation paineessa elävän kirkon arkeen. Siunausten signaalit -metodia hyödynnetään systemaattisesti valtakunnallisessa tiedonkeruussa sekä nelivuotisnelivuotiskertomuksen tiedontuotannossa.

Kokeilutoiminnan avustukset kannustavat seurakuntia innovatiivisiin avauksiin, joissa toteutuu tiivis yhteistyö yksittäistä seurakuntaa laajemman verkoston kanssa. Kokeilutoiminnasta opittua levitetään kaikkien kirkon toimijoiden hyödyksi. Jo aloitettuja kärkihankkeita jatketaan, mutta tiukkenevassa taloudellisessa tilanteessa uusia kärkihankkeita ei vuonna 2024 aloiteta.

Osana toiminnan ja talouden suunnittelua kukin Kirkkohallituksen osasto/erillisyksikkö arvioi oman työnsä vaikuttavuutta sekä asettaa mittareita tavoiteltujen vaikutusten seurantaan. Lisäksi arvioidaan, mitä osaamista tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi tarvitaan.

Kirkkohallituksen johtoryhmä on asettanut Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategian pohjalta yhteiset tavoitteet, jotka ohjaavat osastojen/erillisyksikköjen toiminnan ja talouden suunnittelua vuonna 2024.

Kirkkohallituksen yhteiset tavoitteet vuodelle 2024 ovat:

Tavoite 1: Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu ja palautejärjestelmä luotu.
- b. Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita (srk-palaute, osaamistason muutos/HR seuranta).
- c. Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset (digitalisaation johtaminen, palvelujen käytettävyys, tavoitavuus ja laatu/palauteseuranta).
- d. Tiedolla johtaminen on vahvistunut (ennakointi, tiedon hyödyntäminen, tilastoinnin kehittäminen).
- e. Kirkolliskokouksen päätöksenteon laatu on varmistettu (valmistelutyön taso, edustajien osallistaminen, palaute).

Tavoite 2: Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Kirkon eri organisaatioiden tehtävät ja vastualueet on selkeästi määritelty (palauteseuranta).
- b. Seurakuntademokratiaa on edistetty (seurakuntavaalien uudistus, ehdokkaiden määrä/edustuksellisuus, äänestysaktiivisuus).
- c. Seurakuntien rakenneuudistuksia on tuettu (uudistusten lkm, laajuus).
- d. Seurakuntien talouden tasapainottamista on tuettu (talousluvut, kehitysuunta).
- e. Seurakuntien toiminnallisia uudistuksia on edistetty (neuvonta, tuki, kokeilut, kehitysprojektit, kärkihankkeet/lkm).
- f. Kirkko on saavuttanut hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä (mittareiden seuranta).
- g. Kirkon jäsenyys koetaan merkitykselliseksi ja jäsenmäärän lasku on hidastunut.
- h. Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu (yhteistyösopimukset ja taso).

Tavoite 3: Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla

Mittarit/arviointikriteerit:

- a. Kirkon toiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa (vaikutusten arviointimalli luotu).
 - b. Kirkko on merkittävä ja toivottu yhteistyökumppani (julkiset instituutiot, edustukset eri yhteisöissä, yhteistyösopimukset ja verkostot/lkm).
 - c. Kirkon viestintä on tavoittanut yhä useamman (näkyvyys, aktiivinen vuoropuhelu, uudet kohderyhmät).
 - d. Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä suhteissa (yhteistyöverkostot/lkm).
-

Kirkkohallituksen Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle -strategiakauden painopisteet:

- 1. Ovet auki ulospäin / painopisteet:
 - a) Vahvistamme kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme.
 - b) Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
 - c) Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää.
 - d) Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
- 2. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun / painopisteet:
 - a) Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
 - b) Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
 - c) Vahvistamme kirkon jäsenyyden merkityksellisyyttä ja lisäämme osallisuuden ja toimijuuden mahdollisuuksia.
- 3. Ovet auki kaikille / painopisteet:
 - a) Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
 - b) Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurien moninaisuus.
 - c) Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.
- 4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille / painopisteet:
 - a) Hoidamme kumppanuuksia tavoitteellisesti yhteistä etua etsien.
 - b) Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimus pohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja.

- c) Työskentelemme ilmiölähtöisesti sekä Kirkkohallituksessa että yhteistyökumppaneiden kanssa.
 - d) Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaan työterveyshuollon ja hyvän johtamisen avulla.
5. Ovet auki uusille mahdollisuuksille / painopisteet:
- a) Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset.
 - b) Luomme toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä kokeiluille.
 - c) Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.
 - d) Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiämme käyttäjälähtöisesti.
6. Ovet auki tulevaisuuteen / painopisteet:
- a) Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintaa ja luomme siihen välineitä.
 - b) Noudatamme omassa toiminnassamme kestävä kehityksen periaatteita.
 - c) Olemme osa maailmanlaajuista kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.
 - d) Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.
-

2.1.3. Kirkkohallituksen kärkihankkeet vuosille 2024–2026

Kärkihankkeet ovat kirkon yhteisiä hankkeita tai hankekokonaisuuksia, joilla tavoitellaan merkittävää vaikutusta kirkon tai Kirkkohallituksen toimintaan. Kärkihankkeiden tarkoituksena on kehittää ja uudistaa kirkkoa vastaamaan yhä paremmin seurakuntien ja seurakuntalaisten tarpeita.

Kirkon Ovet auki -strategiassa sekä Kirkkohallituksen Ovet auki – kokeiluille ja kehittämiselle -strategiassa määritellään, minkälaisiin kärkihankkeisiin on strategian mukaista osoittaa rahoitusta. Kirkon kärkihankkeet toteutetaan yhteistyössä seurakuntien ja hiippakuntien sekä muiden kirkollisten toimijoiden kanssa ja ne voivat kestää useamman vuoden.

Kärkihankkeet edellyttävät resursseja niiden johtamiseen, toteuttamiseen ja seurantaan. Niiden käynnistämisestä ja rahoituksesta päättää kirkolliskokous Kirkon keskusrahaston talousarvion ja toiminta- ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä. Kärkihankkeet rahoitetaan Kirkon keskusrahaston rahoitustuotoilla, jotka vuonna 2024 arvioidaan olevan 1,2 miljoonaa euroa. Vuodelle 2024 ei esitetä uusia kärkihankkeita, vaan hankkeet jatkuvat edellisiltä vuosilta.

Vuodelle 2024 esitetään rahoitettavaksi seuraavia kärkihankkeita:

(Eur)	Kipa 2	Hiilineutraali-kirkko 2030	Lähetys-kumppanuus-neuvottelut	VT mobiili-ympäristöön 2028	Yhteensä
Henkilöstökulut	190 000	77 000	46 800		313 800
Painatukset			4 200		4 200
Toimistopalvelut					
Matkat	1 500	8 000	65 000		74 500
Ravitsemus	1 500		11 000		12 500
Kuljetus			5 000		5 000
Koulutus	33 000				33 000
Asiantuntijapalvelut	306 000	30 000	3 000		339 000
Vuokrat			45 000		45 000
Muut kulut	68 000		10 000		78 000
Aineet ja tarvikkeet			8 000		8 000
Avustukset				250 000	250 000
Tutkimukset			2 000		2 000
Yhteensä	600 000	115 000	200 000	250 000	1 165 000

2.1.3.1. Digikirkko / Kipa 2

Hankkeen tavoite

Kipa2 -hanke on seurakuntien, Kirkon palvelukeskuksen ja Kirkkohallituksen yhteistyöhanke, joka muodostuu henkilöstö- ja taloushallinnon prosessien kehittämisestä ja järjestelmäuudistuksista. Tavoitteena on kehittää henkilöstö- ja taloushallinnon kokonaisprosesseja sekä seurakuntatalouksissa että Kirkon palvelukeskuksessa sekä parantaa henkilöstö- ja talousjärjestelmäkokonaisuuden käytettävyyttä ja tehostaa digitalisaation hyödyntämistä näihin liittyvissä tehtävissä ja prosesseissa. Tavoitteena on myös seurakuntien ja Kirkon palvelukeskuksen (Kipa) välisen luottamuksen edelleen kehittäminen ja vastuunjaon selkeyttäminen.

Hankkeen aikataulu

Kipa2 -hanke käynnistyi helmikuussa 2021. Hanketta edelsi laaja esiselvitysvaihe vuosien 2019–2020 aikana. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa, vuosina 2021–2023, on toteutettu henkilöstöhallinnon järjestelmän, matka- ja kululaskujärjestelmän sekä kirkon tietojärjestelmien käyttöoikeushallintajärjestelmän kilpailutukset sekä uusittu talous- ja henkilöstöhallinnon raportointi. Vuoden 2023 alussa on otettu käyttöön rekrytointiin avuksi uusi KirkkoRekry-järjestelmä. Matka- ja kululaskujärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön syksyn 2023 aikana. Käyttöoikeushallinnan ja henkilöstöhallinnon järjestelmien käyttöönotot tapahtuvat vuoden 2024 alkupuolella. Hankkeen toisessa vaiheessa on tarkoitus aloittaa palkanlaskenta- ja taloushallintojärjestelmien uudistaminen. Hankkeen toisen vaiheen toteutusaikataulu on vielä avoin.

Kipa 2 -hankkeen ensimmäinen vaihe (vuodet 2021–2024) jakautuu seuraaviin projekteihin:

- Matka- ja kulujärjestelmän uudistaminen
- Henkilöstöhallinto (HRM/HRD) -kokonaisuuden hankinta ja käyttöönotto
- Käyttöoikeushallinta (IDM) -ratkaisun hankinta ja käyttöönotto
- Populus Master -toiminnallisuus
- Nimikirja
- Raportoinnin kehittäminen

Yhteisten toimintamallien ja prosessien kehittämistä tehdään osana kaikkia hankkeen projekteja.

Kipa 2 -hankkeen käynnissä olevat projektit ja niiden aikataulu:

	2021	2022	2023	2024
Seurakuntien ja palvelukeskuksen välisen luottamuksen rakentaminen ja vastuunjaon selkeyttäminen	Jatkuvaa toimintaa			
Toimintamallien ja prosessien kehittäminen osana kaikkia projekteja	Jatkuvaa toimintaa			
1. Talous- ja henkilöstöhallinnon raportointi	Järjestelmän hankinta ja käyttöönotto			
2. Matka- ja kululaskujärjestelmä		Tuotantokäytön tavoiteaikataulu lokakuu 2023		
3. IDM-ratkaisun uudistaminen		Tuotantokäytön tavoiteaikataulu helmi-maaliskuu 2024		
4. Populus Master		Tuotantokäytön tavoiteaikataulu helmi-maaliskuu 2024		
5. HR-järjestelmä		Tuotantokäytön tavoiteaikataulu huhtikuu 2024		

Hankkeen resursointi

Vuoden 2022 talousarviossa ja vuosien 2022–24 toiminta- ja taloussuunnitelmassa oli Kipa 2 -hankkeen kokonaiskustannukseksi arvioitu 3 440 000 euroa seuraavasti:

Projektit	2021	2022	2023
Toimintamallit ja prosessit	90 000	90 000	90 000
HR-järjestelmä	290 000	750 000	400 000
Matka- ja kululaskuratkaisu	180 000	190 000	0
IDM	140 000	360 000	250 000
Raportointi	150 000	200 000	85 000
Palkanlaskenta			100 000
Taloushallinto			75 000
Yhteensä	850 000	1 590 000	1 000 000

Vuonna 2021 hankkeen kulut olivat 356 424 euroa ja käyttämätön osuus 493 576 euroa otettiin vuoden 2022 talousarviomuutoksena vuodelle 2022. Tällöin vuoden 2022 talousarviosumma yhteensä oli 2 083 576 euroa. Vuonna 2022 käytettiin 706 871 euroa ja esitettiin vuodelle 2023 lisätalousarviossa vuoden 2022 talousarviosumman ja käytetyn määrärahan erotusta 1 376 705 euroa, josta kirkolliskokous hyväksyi 674 300 euroa. Vuoden 2023 lisätalousarviolla täydennetty talousarviosumma on yhteensä 1 543 062 euroa.

Vuodelle 2024 esitetään 600 000 euron määrärahaa.

Kipa 2 -hankkeen kokonaiskustannukset vuosina 2021–2024 arvioidaan olevan yhteensä 3 236 357 euroa, joka noin 200 000 euroa vähemmän kuin alun perin vuosien 2022–2024 toiminta- ja taloussuunnitelmassa oli ennakoitu.

Kustannusten jakautuminen vuosina 2021–2024

Projektit (eur)	TA 2021	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TA 2024
Kipa 2 -hanke yhteiset	90 000	0	90 000	0	45 000	
HR-järjestelmä	290 000	62 474	750 000	169 206	200 000	250 000
Matka- ja kululaskuratkaisu	180 000	3 431	190 000	103 120	230 000	
IDM + Populus Master	140 000	10 416	360 000	124 911	200 000	300 000
Raportointi	150 000	41 850	200 000	309 634	100 000	
Henkilöstökustannukset		229 199				
Palkanlaskenta					56 562	25 000
Taloushallinto					37 200	25 000
Lisätalousarviot 2022/2023			493 576		674 300	
Yhteensä	850 000	347 370	2 083 576	706 871	1 543 062	600 000

Vuonna 2024 helmi-maaliskuussa toteutetaan käyttäjäoikeushallintajärjestelmä (IDM) ja Populus Master -henkilötietojärjestelmä. Huhtikuussa 2024 toteutetaan henkilöstöhallinto- (HR-)järjestelmä. Hankkeessa on vuonna 2024 yksi kokopäiväinen työntekijä (projektijohtaja) koko vuoden ja kaksi projektipäällikköä (toinen 50 %) puoli vuotta. Lisäksi hankkeessa käytetään ulkopuolisia asiantuntijoita. Projektissa laaditaan viimeistään loppuvuonna 2024 suunnitelma palkanlaskentajärjestelmän ja taloushallintojärjestelmän uusimiseksi.

Hankkeen liittyminen Kirkkohallituksen Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle -strategiaan

Kipa 2 -hankkeella edistetään Kirkkohallituksen Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle -strategiaa erityisesti näiden painopisteiden osalta:

- Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken. (1b)
- Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta. (2a)
- Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset. (5a)
- Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota. (5c)
- Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti. (5d)
- Noudatamme omassa toiminnassamme kestävä kehityksen periaatteita. (6b)

Kipa 2 -hankkeen tuloksena kaikkien seurakuntatalouksien ja Kirkon keskusrahaston käyttöön tulevat uudistettu talous- ja henkilöstöhallinnon raportointi, uusi käyttöoikeushallinnan ratkaisu (IDM) sekä uusi matka- ja kululaskujärjestelmä. Uusi HR-järjestelmä tulee ensivaiheessa 19 seurakuntataloudelle, jotka ovat päättäneet ottaa järjestelmän käyttöönsä ja vastata osaltaan sen kustannuksista, sekä Kirkon keskusrahastolle.

Hankkeen keskeisimmät tunnistetut riskit ovat tiukka aikataulu, monen järjestelmän yhtäaikainen käyttöönotto ja järjestelmien keskinäiset riippuvuudet sekä uusien toimintamallien ja -prosessien käyttöönoton kitkatekijät.

Hankkeessa käyttöön otettavat järjestelmät ohjaavat osaltaan uusien prosessien käyttöönottamista. Yhtenäisillä prosesseilla ja toimintamalleilla mahdollistetaan kustannustehokas työskentely ja automaation hyödyntäminen. Uudistettu talous- ja henkilöstöhallinnon raportointi mahdollistaa tiedolla johtamista. Kipa 2 -hankkeessa tehty vahva yhteistyö seurakuntien, Kirkon palvelukeskuksen ja Kirkkohallituksen kesken on vahvistanut yhteistyötä ja on hyvä pohja tulevaisuuden työskentelylle.

Hankkeen toimentasuunnitelma

Tavoitteena on vuonna 2024 ottaa hallitusti käyttöön seurakuntatalouksissa ja Kirkon keskusrahastossa käyttöoikeushallinnan ratkaisu (IDM) ja henkilötietojen päivitetty järjestelmä sekä HR-järjestelmä. Lisäksi tavoitteena on vuonna 2024 aloittaa talous- ja palkkahallinnon järjestelmien uudistamisen suunnittelu.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
<i>Mitä Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle painopisteitä toiminnalla edistetään?</i> - Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken. - Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta. - Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset. - Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.	1. Helppokäyttöiset tietojärjestelmät.	Matka- ja kululaskujärjestelmän tukipyynnöiden määrä pienenee, kun käyttöönotosta on kulunut vuosi.
	2. Nykyaikaiset, toimivat tietojärjestelmät.	Uuden käyttöoikeushallintaan liittyvän järjestelmän ylläpitokulut ovat selkeästi pienemmät vuositasolla kuin vanhan järjestelmän aikana. Järjestelmien käyttöoikeus määräytyy jatkossa henkilön perusteella ja helpottaa z-tunnusten hallintaa.
	3. Käyttäjätyytyväisyyden parantaminen.	Palautekyselyissä käyttäjätyytyväisyys on hyvällä tasolla, kun kysely tehdään noin vuoden kuluessa käyttöönotosta.
	4. Toimintamallien ja prosessien kehittäminen.	Riittävän yhdenmukaiset prosessit seurakuntatalouksissa.

• Ylläpidämme ja kehitämme sähköisiä palveluitamme ja tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti. • Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita.	5. Yhteistyön ja palvelun kehittäminen seurakuntien, Kirkon palvelukeskuksen ja Kirkkohallituksen kesken.	Uusien yhteistyötapojen löytäminen. Kipan asiakastyytyväisyys paranee palautekyselyissä.
--	--	--

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Vaikuttavuus kohdistuu pääasiassa kirkon työntekijöihin. Järjestelmien on tarkoitus olla entistä käyttäjäystävällisempiä, jolloin tyytyväisyys lisääntyy ja se heijastuu myös seurakuntalaisiin. Henkilöstöhallinnossa ja it-tuessa säästyy työaika, kun järjestelmät ovat aiempaa helppokäyttöisempiä. Uusi raportointi vaikuttaa seurakuntatalouksien toiminnan suunnitteluun ja johtamiseen, kun systemaattisesti kerätyt tiedot ovat selkeässä muodossa käytettävissä. Vaikutuksia voidaan seurata työntekijöille suunnatuilla kyselyillä.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Kipa 2 -hanke on laaja projektiosaamista sekä tietoteknistä osaamista vaativa hanke. Projektijohtaminen, projektityöskentely sekä yhteistyötaidot korostuvat. Muutosten läpivienti sekä muutosten viestintä vaativat omaa osaamista. Oman organisaation osaamisen lisäksi tarvitaan ulkopuolisten yhteistyökumppanien erityisosaamista ja sen yhteensovittamista oman osaamisen kanssa.

2.1.3.2. Hiilineutraali kirkko: Kirkon energia- ja ilmastostrategia

Kärkihankkeen tausta

Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraali kirkko 2030 hyväksyttiin Kirkkohallituksen täysistunnossa helmikuussa 2019. Sen tavoite on, että kirkko on hiilineutraali vuonna 2030. Tällöin kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 80 % nykytasosta ja loput 20 % kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kiinnittämällä huomiota seurakuntien omistamien metsien muodostamaan hiilivarastoon. Kirkolliskokous päätti marraskuussa 2022 Hiilineutraali kirkko 2030 -tavoitteen valitsemisesta yhdeksi kirkon kärkihankkeista vuosiksi 2023–2025.

Kärkihankkeen tavoitteet

Vuosina 2023–2025 toteutettava kärkihanke viitoittaa tietä kohden Hiilineutraali kirkko -strategian toteuttamista ja integroi siihen kirkolliskokouksen toukokuussa 2022 antaman tehtävän ympäristövaikutusten arvioinnista ja kiinteistöstrategiamallin kehittämisestä. Vuosina 2023–2025 edistettävät tavoitteet on määrä saada toteutumaan strategian mukaisesti vuoteen 2030 mennessä ja ne ovat seuraavat:

1. Kirkko on hiilineutraali vuonna 2030. Tällöin kasvihuonekaasupäästöjä on vähennetty 80 % nykytasosta ja loput 20 % kompensoidaan mahdollisuuksien mukaan esimerkiksi kiinnittämällä huomiota seurakuntien omistamien metsien muodostamaan hiilivarastoon.
2. Seurakuntataloudet ovat muuttaneet toimintaansa vastaamaan ympäristötavoitteita: toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävämpää.
3. Seurakuntatalouksilla on toimintansa, taloutensa ja kulttuurisen identiteettinsä kannalta oikeanlaiset tilat.
4. Kirkon ja seurakuntien toimintaan on integroitunut ympäristövaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa.

Kärkihankkeen toteuttaminen

Hankkeen ensimmäinen vuosi 2023 painottuu Hiilineutraali kirkko 2030 -strategian konkretisoimiseen sekä kirkon oman ympäristöjärjestelmän (ympäristödiplomin) käyttöönoton edistämiseen ja tukemiseen seurakuntatalouksissa. Vuodeksi 2023 on paljattu ympäristöasiantuntija edistämään ympäristöjärjestelmän käyttöönottoa seurakuntatalouksissa.

Kahtena seuraavana vuonna 2024–2025 edistetään kiinteistöstrategioiden laatimista ja toimeenpanoa sekä ympäristövaikutusten arviointia ja Kirkkohallitukseen rekrytoidaan talotekniikan asiantuntija tukemaan seurakunnissa tehtävää työtä.

Hanke on Kirkkohallituksen hallinto-osaston, talousosaston ja toiminnallisen osaston yhteinen.

Strategiset painopisteet

Kärkihanke toteuttaa sekä koko kirkon että Kirkkohallituksen strategioita.

Molemmissa kirkon strategioissa vuoteen 2026 kirkon perustehtävänä nähdään kolme tehtävää: Tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään

lähimmäisistä ja luomakunnasta. Hanke liittyy sekä luomakunnasta että lähimmäisestä välittämiseen.

Kirkon kulttuuriperintöstrategian mukaan kirkollisen kulttuuriperinnön suunnitelmallinen ylläpito ja vaaliminen edistävät kestävän kehityksen tavoitteita sekä säilyttävät ja siirtävät kansallisesti arvokasta kulttuuriomaisuutta tuleville sukupolville.

Konkreettisimmin kärkihanke edistää Kirkkohallituksen strategian seuraavia kohtia:

- 1 d: Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
- 2 a: Tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon ja saamamme palautteen pohjalta.
- 3 b: Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.
- 6 a: Tuemme seurakuntien ekologisesti, taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintaa ja luomme siihen välineitä.
- 6 b: Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita.
- 6 d: Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.

Kärkihanke integroi sisäänsä seuraavien hankkeiden edistämisen:

- Kirkon energia- ja ilmastostrategia Hiilineutraali kirkko 2030
- Kirkon ympäristöjärjestelmä (Kirkon ympäristödiplomi)
- Kiinteistöstrategiamalli -> Seurakuntatalouksien omat kiinteistöstrategiat/ympäristövaikutusten arviointi
- Kulttuuriperintöstrategia

Arviointikriteerit ja vaikuttamistavoitteet

1. Päästöjen määrä ja niiden muutos, hiilipäästöjen sitominen ja vuoden 2030 lähellä mahdollinen kompensoinnin selvittäminen
2. Kaikilla seurakuntatalouksilla on Kirkon ympäristödiplomi (niiden lukumäärän kehitys), mittarit on tunnistettu (datankeruun ja seurannan mallit on luotu) ja kestävyysmittareiden seurannan ilmaisema muutos
3. Seurakuntatalouksilla on Kirkkohallituksen mallin mukainen kiinteistöstrategia (lukumäärän kehitys); korjausvastuu, käyttöaste, kulttuuriarvo; energian kulutuksen hiilijalanjäljen (määrä ja laatu) seuranta.
4. Seurakuntien kirjanpitolietoja ja tilastoja hyödynnetään ympäristötavoitteiden seurannassa (ml. Basiksesta saatavat tiedot)

Strategiset painopisteet	Kärkihankkeen tavoitteet	Mittarit / arviointikriteerit
Kirkon energia- ja ilmastostrategia hiilineutraali kirkko 2030 Kirkon ympäristöjärjestelmä (Kirkon ympäristödiplomi) Kiinteistöstrategiamalli > Seurakuntatalouksien omat kiinteistöstrategiat/ ympäristövaikutusten arviointi Ovet auki kokeiluille ja kehittämiselle: 1 d 2 a 3 b 6 a, b, d (ks. hankkeen sanallinen kuvaus)	1) Seurakuntatalouksien hiilipäästöt ovat vähentyneet ja jäljelle jäävät päästöt on sidottu tai kompensoitu.	- Päästöjen määrä (muutos) - Sitominen - Kompensointi
	2) Seurakuntataloudet ovat muuttaneet toimintaansa vastaamaan ympäristötavoitteita: toiminta on ekologisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja kulttuurisesti kestävämpää.	- Kaikilla seurakuntatalouksilla on kirkon ympäristödiplomi (lkm) - Mittarit tunnistettu, datanke-ruun ja -seurannan mallit luotu - Kestävyyssmittareiden seuranta ja muutos
	3) Seurakuntatalouksilla on toimintansa, taloutensa ja kulttuurisen identiteettinsä kannalta oikeanlaiset tilat	- Seurakuntatalouksilla on Kirkkohallituksen mallin mukainen kiinteistöstrategia - Korjausvastuu, käyttöaste, kulttuuriarvo - Energian kulutuksen hiilijalan- jäljen (määrä ja laatu) seuranta
	4) Kirkon ja seurakuntien toimintaan on integroitunut ympäristövaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa.	- Kirkon dataa on hyödynnetty ympäristötavoitteiden seurannassa (palaute seurakunnilta) - Päätösten ympäristövaikutukset on arvioitu

Yhteistyötahot (sidosryhmät, rahoittajat, verkostot)

Suomen ympäristökeskus (Syke), Kirkon ympäristöasioiden seurantaryhmä (edustukset: srk, hpk, ympäristöministeriö, järjestöt)

Vaikuttavuustavoite

Kirkko on seurakuntatalouksiensa kautta muuttunut toiminnoiltaan ja kiinteistöiltään hiilineutraaliksi. Hiilineutraalimittarit: hiilipäästöjen ja hiilinielujen mittaaminen

Kustannukset

Hankkeen kustannukset vuosina 2023–2025 ovat yhteensä 320 000 euroa. Vuodelle 2023 tästä kohdistuu 120 000 euroa ja 115 000 euroa vuodelle 2024 sekä 85 000 euroa vuodelle 2025. Hankkeeseen palkataan asiantuntija vuosiksi 2023–2025 ja palkkakustannus on 75 000 euroa/vuosi, yhteensä 225 000 euroa.

Vuonna 2024 tilataan Suomen ympäristökeskukselta mittarit, joilla hiilineutraalisuuden kehittymistä ja toteutumista voidaan luotettavasti seurata ja todentaa. Lisäksi käännös- ja julkaisutoiminnasta aiheutuu hankkeelle kustannuksia noin 5 000 euroa/ vuosi.

(Eur)	TA 2023	TA 2024	TTS 2025
Asiantuntijapalkkiot	75 000	75 000	75 000
Muut kulut	45 000	40 000	10 000
Yhteensä	120 000	115 000	85 000

2.1.3.3. Vanhan testamentin kääntäminen mobiiliympäristöön

Suomen Pipliaseura on käynnistänyt 1.1.2022 VT2028-hankkeen, joka toteuttaa Vanhan testamentin kääntämisen mobiiliympäristöön. Hankkeen budjetti on 2,2 miljoonaa euroa, josta Kirkkohallituksen osuus on 1,5 miljoonaa euroa. Hanke jatkuu vuoden 2027 loppuun. Kirkon keskusrahaston avustuksen vuosittainen määrä on 250 000 euroa.

VT2028-hankkeen tavoitteena on kääntää Vanha testamentti alkukielestä mobiilikäyttäjille välittämällä alkukielen merkitykset rikkaalla ja ymmärrettävällä suomen kielellä. Kääntämisen lähtökohtana on vastaanottaja ja käännös on tarkoitettu kaikenikäisille. Kääntämistä ohjaa 15–25-vuotiaiden kielentaju. Kääntämistyön ohjaamista varten on perustettu ekumeeninen ohjausryhmä, joka antaa palautetta kääntäjille käännösprosessin ajan. Käännöstä testataan lukijoilla ja käyttäjillä. Käännöksen ensisijaisina julkaisualustoina tulevat olemaan Raamattu.fi (teksti) ja Piplia-sovellus (teksti ja audio).

Hanke eteni vuonna 2022 suunnitelmien mukaisesti niin, että vuoden aikana perustettiin kaksi käännösryhmää. Ensimmäisen käännösryhmän kääntäjät tekivät pohjakäännökset Ruutin kirjaan, Esterin kirjaan, Joonan kirjaan, Joosuan kirjaan, Tuomarien kirjaan, 1.–2. Samuelin kirjaan ja 1. Kuningasten kirjasta. Ensimmäisen käännösryhmän tavoite on vuoden 2023 aikana valmistella pohjakäännös 1.–3. Mooseksen kirjaan.

Toinen käännösryhmä aloitti työnsä elokuussa 2022, ja heidän tehtävänä on vuoden 2023 loppuun mennessä tehdä Psalmien kirjaan ja Jobin pohjakäännöksen valmistelu. Psalmi valmistuvat julkaistavaksi vuoden 2024 alkupuolella. Vuonna 2024 tehdään pohjakäännökset 4. ja 5. Mooseksen kirjasta sekä ns. pienistä profeetoista.

Piplia-seura raportoi Kirkkohallitukselle hankkeen etenemisestä vuosittain.

2.1.3.4. Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelut 2024

Hankkeen kuvaus:

Lähetyskumppanuusneuvottelut järjestetään Helsingissä Kulttuurikeskus Sofiassa 26.–30.8.2024.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa kirkon identiteettiä missionaarisena kirkkona, jolla on vahvat kumppanuussuhteet ympäri maailman. Se vahvistaa kirkon ja sen globaalien kumppaneiden vastavuoroista vuorovaikutussuhdetta ja vahvistaa kirkon identiteettiä osana globaalia kristinuskoa. Hankkeen puitteissa seurakuntien ja hiippakuntien on mahdollista kutsua kumppanikirkkojen edustajia vierailulle. Kyseessä on tärkein Suomen ev.-lut. kirkon järjestämä kansainvälinen tapahtuma Suomessa vuonna 2024.

Lähetyskumppanuusneuvotteluihin kokoontuvat Suomen ev.-lut. kirkon kahdeksan lähetysjärjestön ja Kirkon Ulkomaanavun (KUA) kumppanikirkkojen ja muiden kumppanien edustajia kaikkialta maailmasta samoin kuin sekä kansainvälisiä että kotimaisia ekumeenisiä vieraita. Neuvottelujen keskeisen osan muodostaa nelipäiväinen kokoon-tuminen, mutta sitä ennen ja sen jälkeen kumppanikirkkojen edustajat vierailevat seurakunnissa ja lähetysjärjestöjen tilaisuuksissa. Tapahtuman valmisteluun kuuluu kumppanikirkkoille lähetettävä kysely, jonka pohjalta tuloksia käsitellään kumppanuusneuvotteluissa. Sen kautta on mahdollista arvioida kirkkomme lähetysjärjestöjen työtä kumppanikirkkojen näkökulmasta. Suomen ev.-lut. kirkon ensimmäiset lähetyskumppanuusneuvottelut kumppanikirkkojen kanssa käytiin vuonna 2014 teemalla Your Kingdom Come. Tämän tapaamisen samanniminen raportti on ladattavissa internetistä [Kirkon julkaisut -sivulta](#).

Hankkeen aikataulu ja toimintasuunnitelma:

- Vuonna 2023: projektikoordinaattorin rekrytointi, tapahtuman suunnittelun aloittaminen; kumppanit kotimaassa ja kansainvälisesti sitoutetaan hankkeeseen.
- Vuonna 2024: Suunnittelun jatkaminen, ohjelman laatiminen, viestintä, käytännön järjestelyt, stuerttien (vapaaehtoiset kokousavustajat) valinta, sidosryhmäyhteistyö, lähetyskumppanuusneuvottelujen toteuttaminen sekä jälkiarviointi ja raportointi piispainkokoukselle ja kirkolliskokoukselle.

Hanke liittyy erityisesti Kirkkohallituksen strategian painopisteeseen 6 c: ”Olemme osa maailmanlaajuista kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.” Lisäksi

hanke vastaa kirkolliskokouksessa esiin nostettuun tarpeeseen seurata lähetystyön vaikuttavuutta erityisesti kumppanikirkkojen näkökulmasta.

Hankkeen suurimmat riskit liittyvät epävakaaseen kansainväliseen tilanteeseen, mikä voi aiheuttaa haasteita matkustamisen ja maahan pääsyn osalta. Kesästä 2022 eteenpäin kansainväliset ekumeeniset kokoukset on kuitenkin voitu toteuttaa suunnitellusti.

Hankkeen resursointi – henkilöstö ja talousarvio:

- Hankkeeseen on palkattu projektikoordinaattori 18 kk ajaksi (2023, 8 kk; 2024 10 kk).
- Hankkeen alustava kokonaisbudjetti on 230 000 euroa, josta 200 000 euroa kohdistuu vuodelle 2024.

Hankkeen tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
3. Ovet auki kaikille a) Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti. b) Teemme kontekstuaalista teologiaa, jossa otetaan huomioon ekologiset muutokset, sosiaalinen eriarvoisuus ja kulttuurien moninaisuus. 4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille. b) Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimus pohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja. 6. Ovet auki tulevaisuuteen. c) Olemme osa maailmanlaajuisia kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.	1. Kumppanuusneuvottelut ovat tuottaneet vastavuoroista oppimista, uutta teologista ymmärrystä ja toimintamalleja, joilla kirkko voi uudistua.	• Kirkon globaalin luonteen ymmärrys on vahvistunut: palautekysely kotimaassa. • Uusia sisältöjä ja toimintamalleja on esitelty seurakunnissa. • Kansainvälisten vieraiden kontaktien määrät Suomen vierailun aikana. • Kumppanikirkot ymmärtävät paremmin Suomen ev.-lut. kirkkoa ja sen lähetysten rakenteita.
	2. Kirkkojen välinen vuorovaikutus on tiivistynyt.	• Yhteistyötä kumppanikirkkojen kanssa jatketaan. • Lähetyskumppanuusneuvotteluihin osallistuneiden lukumäärä.
	3. Kirkon missionaarisuus on vahvistunut: Kumppanuusneuvottelut ovat mahdollistaneet Suomen ev.lut. kirkon ja sen jäsenten kristillisen identiteetin uudistumisen.	• Kansainvälisten yhteyksien lukumäärä • Lähetysmäärärahojen taso ja muutokset (%). • Lähetysten nimikkosopimusten määrä. • Tapahtuman näkyvyys mediassa.

Vaikuttavuuden arviointi

Lähetyskumppanuusneuvottelut ovat vahvistaneet kirkon missionaarisuutta ja ymmärrystä kokonaisvaltaisesta evankelioinnista. Globaalin etelän kirkkojen toiminnasta on saatu malleja seurakuntaelämän kehittämiseen.

Tietoisuus kirkon globaalista luonteesta on vahvistunut: kristittyjen yhteisö ei rajoitu vain Suomen ev.-lut. kirkkoon vaan kristityt kokevat olevansa osa maailmanlaajuista, vastavuoroiseen kumppanuuteen perustuvaa globaalia kirkkoa.

Vaikutusmittari: lähetyskumppanuusneuvotteluista viestitään laajasti. Mahdollisimman moni seurakuntalainen kohtaa kansainvälisen vieraan.

2.1.4. Kirkkohallituksen ympäristöohjelma

Kirkkohallituksen täysistunto myönsi 14.12.2021 Kirkkohallituksen virastolle ympäristödiplomin vuosiksi 2022–2027. Kirkkohallituksen virastolla on ollut ympäristödiplomi vuodesta 2012 lähtien. Ympäristödiplomi perustuu ympäristöohjelmaan ja se on voimassa vuosille 2022–2027.

Kirkkohallitus on sitoutunut ympäristöohjelman toteuttamiseen. Myös Kirkkohallituksen Ovet auki – kokeilulle ja kehittämiselle -strategia kannustaa ympäristöasioista huolehtimiseen. Ympäristöohjelma huomioi myös energia- ja ilmastostrategian, Hiili-neutraali kirkko 2030, tavoitteet. Ympäristöohjelmaan sitoutuminen ja tavoitteiden seuranta näkyy vuosittain laadittavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä toimintakertomuksessa. Kirkkohallituksen virastokollegio on nimennyt Kirkkohallitukselle ympäristövastaavan ja ympäristötyöryhmän, joka kokoontuu säännöllisesti. Työryhmä seuraa ympäristöohjelman tavoitteiden toteutumista ja ympäristöasioiden huomiointia Kirkkohallituksessa.

Kirkkohallituksen ympäristövastaavana toimii hankeviestintäpäällikkö Minna Rissanen. Ympäristötyöryhmän jäseninä ovat hänen lisäkseen talousosaston johtaja Juha Tuohimäki (pj.), henkilöstöpäällikkö Sari Kiili, maankäyttöpäällikkö Harri Palo, asiantuntija Ilkka Sipiläinen, asiantuntija Tuulikki Terhemaa ja kiinteistöpäällikkö Niklas Turku.

Ympäristöohjelman toteuttamiseksi on asetettu tavoitteet ja niitä mittaavat indikaattorit. Mukaan on otettu Kirkon talon osalta lämmityksen, sähkön ja veden kulutuksen seuranta, ruokahävikki sekä luomutuotteiden käyttö. Lentomat kustuksen osalta tarkastellaan koko Kirkon keskusrahastoa; mukana ovat Kirkkohallituksen, tuomiokapitulin ja muiden toimintaan liittyvien lentomatkat.

Ympäristöohjelmassa seurattavat asiat	Toteuma 2021	Toteuma 2022	TA 2023	TA 2024
Lämmitys (kulutus, Kirkon talo)	1101 MW	925,33 MWh	Lämmityskulujen pienentäminen 5 %.	Lämmityskulutuksen pienentäminen 2 % vuoteen 2023 verrattuna.
Sähkö (kulutus, Kirkon talo)	497 MW	511,45 MWh	Sähkönkulutuksen pienentäminen 5 %.	Sähkönkulutuksen pienentäminen 2 % vuoteen 2023 verrattuna.
Vesi (kulutus)	1 361,37 m ³	1 387,43 m ³		Vedenkulutuksen pienentäminen 2 % vuoteen 2023 verrattuna.
Ruokahävikki (g/myyty annos, Kirkon talo)	0,117 g	0,0915 g	Ruokahävikin pienentäminen 5 %.	Ruokahävikki ei kasva vuoden 2023 tasosta.
Luomutuotteet (% raaka-aineista, Kirkon talo)	51,3 %	49,5 %	Lisätään luomutuotteiden määrää tarjonnassa.	Luomutuotteiden määrä ei vähene vuoden 2023 tasosta.
Matkustuskulut (sis. majoitus, Kirkkohallitus)	660 620 €	1 056 118 €	Kulut pienenevät vähintään 20 % vuoteen 2019 (1,5 milj. euroa) verrattuna	Kulut pienenevät vähintään 15 % vuoteen 2019 (1,5 milj. euroa) verrattuna.
Lentokilometrit / päästöt (Kirkon keskusrahasto yht.)	369 470 km / CO2e-arvo: 54,38 t	1 327 772 km / CO2e-arvo: 202,38 t	Lentokilometrien kompensointi.	CO2e-arvo laskee 15 % vuoden 2019 tasosta.

2.1.5. Lapsivaikutusten arviointi (LAVA)

Kirkkohallitus hoitaa kirkon yhteistä hallintoa, taloutta ja toimintaa. Suurin osa Kirkkohallituksen työstä on luonteeltaan sellaista, että sillä ei lähtökohtaisesti ole suoranaisia vaikutuksia lapsiin. Hallinnollisessa päätöksenteossa lapsivaikutusten arviointi on suurelta osin tapahtunut jo asioiden käsittelyn aiemmissa vaiheissa, koska nykyisen ohjeistuksen mukaan lapsivaikutukset arvioidaan siinä vaiheessa, kun asiaa ensimmäisen kerran käsitellään.

Kirkkohallitus kehittää jatkuvasti omaa toimintaansa lapsivaikutusten näkökulmasta. Kirkkohallituksen omaan toimintaan (sekä tuomiokapitulien käyttöön) laaditussa ohjeistuksessa huomioidaan lapsivaikutusten arviointi sekä alisteisissa että suorissa päätöksissä. Tavoitteena on, että myös välillisten lapsivaikutusten arviointi voidaan ottaa huomioon jo asian valmistelun alkuvaiheessa. Tärkeää on, että lapsivaikutusten arviointi vakiintuu seurakunnissa (ja yhtymissä) tavanomaiseksi osaksi asioiden valmiste-

lua. Tähän liittyen järjestetään Kirkkohallituksen sisäistä sekä hiippakunnille tarjottavaa koulutusta esim. webinaareina. Näin vahvistetaan edelleen lapsivaikutusten arvioinnin tunnettuutta erityisesti niiden työntekijöiden osalta, jotka toimivat asioiden valmistelijoina ja esittelijöinä. Tarkoitus on kiinnittää huomioita lapsivaikutusten arvioinnin näkyvyyteen sekä prosessin dokumentointiin asioiden valmisteluasiakirjoissa.

Kirkkohallituksen eri osastojen toiminnalla on usein välillisesti vaikutuksia lapsiin. Tällöin on kyse erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan kysymyksistä, joissa tavoitteena on usein lasten aseman ja osallisuuden vahvistaminen kirkon ja sen seurakuntien toiminnassa. Lapsivaikutusten arvioinnin ja siihen liittyvän lasten ja nuorten kuulemisen kautta voidaan lisätä lasten, nuorten sekä perheiden osallisuutta. Tämä näkökulma tulee vahvasti esille sekä Polku-malliin että Millenniaalien kirkko -hankkeeseen liittyvissä materiaaleissa ja koulutuksissa. Seurakuntia rohkaistaan myös käyttämään Lapsivaikutusten arviointia työvälineenä, kun arvioidaan taloudellisten ja rakenteellisten muutosten aiheuttamia henkilöstö- ja resurssikysymyksiä. Tähän liittyen Kirkkohallituksen alainen Lasten ja nuorten oikeudet kirkossa -työryhmä (LANOK) järjestää webinaareja ja koulutusta seurakuntien työntekijöille, luottamushenkilöille ja seurakuntien lapsiasiahenkilöille. Lapsivaikutusten arviointia tehdään Kirkkohallituksen omissa, erityisesti kasvatuksen ja perhetoiminnan rekrytoinneissa.

Nuorten vaikuttajaryhmiä koskeva Kirkkojärjestyksen Lava-pykälän lisäys astuu voimaan 1.7.2023. Nuorten vaikuttajaryhmien perustaminen vahvistaa nuorten ja nuorten aikuisten osallisuutta kirkossa. Kirkkohallitus on mukana ylläpitämässä seurakuntien osallisuustyöntekijöiden verkostoa, jonka tarkoituksena on antaa tukea sekä työntekijöille että nuorten vaikuttajaryhmille.

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioiminen niin päätöksenteossa kuin lapsiin kohdistuvassa toiminnassa on yksi näkökulma v. 2021 valmistuneessa kansallisessa lapsistrategiassa sekä sen toimeenpanosuunnitelmassa. Kirkolliseen lapsistrategian toimeenpano-ohjelmaan on kirjattu käytännön toimenpiteitä sekä lapsi- ja perhemyönteisen seurakunnan tuntomerkkejä, joiden avulla lasten ja nuorten osallisuutta voidaan vahvistaa. Sekä LAVAan että lapsistrategian toimeenpanoon liittyvää materiaalia hyödynnetään sekä Kirkkohallituksen että seurakuntien koulutuksissa.

2.1.6. Kirkkohallituksen talousarvio

Kirkkohallituksen osalta sitovuustasona on Kirkkohallituksen toimintakate yhteensä. Kirkkohallituksen talousarvio vuodelle 2024 esitetään osasto- ja suunnitteluyksikkötasolla.

Kirkkohallitus yhteensä, talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	3 359 811	3 198 100	3 584 968		
Myyntituotot	28 221	35 000	20 000		
Maksutuotot	694 297	775 100	988 200		
Vuokratuotot	189 780	177 100	153 878		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	94 231	75 000	75 000		
Tuet ja avustukset	72 103	60 000	60 000		
Muut toimintatuotot	1 636 342	1 473 900	1 632 890		
Sisäiset tuotot	644 838	602 000	655 000		
Toimintakulut	-26 672 993	-27 775 812	-28 010 302		
Henkilöstökulut	-14 746 674	-15 231 885	-15 436 353		
Palkat ja palkkiot	-11 588 036	-11 819 064	-12 058 432		
Henkilösivukulut	-3 388 225	-3 306 797	-3 530 021		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	229 587	-106 024	152 100		
Palvelujen ostot	-8 939 102	-9 183 404	-9 149 474		
Palvelun ostot - sisäiset	-281 529	-272 000	-272 000		
Vuokrakulut	-663 488	-735 600	-638 930		
Aineet ja tarvikkeet	-336 467	-343 387	-327 850		
Annetut avustukset	-1 576 381	-1 942 650	-2 121 400		
Muut toimintakulut	-129 352	-66 886	-64 295		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-42 161	-103 000	-37 000		
TOIMINTAKATE	-23 355 343	-24 680 712	-24 462 334	-24 367 334	-24 367 334

2.1.7. Kirkkohallituksen yhteinen toiminta

Johdanto

Kansliapäällikkö johtaa Kirkkohallituksen viraston toimintaa ja henkilöstöhallintoa. Hän vastaa Kirkkohallituksen toiminnan kehittämisestä ja strategisesta suunnittelusta. Kansliapäällikön vastuulla on myös koordinoida kirkon yhteyksiä valtiovaltaan ja viranomaisiin sekä muuhun yhteiskuntaan. Kansliapäällikön tukena näissä tehtävissä toimii erityisavustaja ja toimistopalvelupäällikkö.

Kansliapäällikön toimisto (KPT) tukee kansliapäällikköä hänen viranhoidossaan. Kansliapäällikön toimistossa toimiva henkilöstöyksikkö luo edellytyksiä tavoitteelliselle ja tulokselliselle työskentelylle hoitamalla Kirkkohallituksen henkilöstöprosesseja. Lisäksi tiimi hoitaa työterveyshuollon ja työkyvyn ylläpidon koordinoitua, organisoii Kirkkohallituksen yhteistä koulutusta sekä tukee työyhteisön toimintaa ja osaamisen kehittämistä.

Kirkkohallituksen toimistotehtäviä hoitaa toimistopalveluyksikkö. Toimistopalveluyksikkö tuottaa sihteerij- ja assistenttipalveluja Kirkkohallituksen kaikille osastoille. Lisäksi yksikön työntekijät toimivat linkkinä moniin yhteistyötahoihin. Tulevana kautena toimistopalveluyksikön toimintatapoja ja työntekijöiden osaamista pyritään kehittämään siten, että palvelujen joustava saatavuus muuttuvassa toimintaympäristössä voidaan varmistaa säilyttäen työn mielekkyyden.

Kansliapäällikön toimistossa hoidetaan myös Kirkkohallituksen erityistehtäviä, kuten EU-toimintaa, valtakunnallisten kolehtien valmistelua, kehitystoimintaa, valmiustoitinnan koordinoitua sekä Arvojen Akatemian organisointia.

Suunnitelmakautta 2024–2026 leimaa kirkon yhteiskunnallisessa toimintaympäristössä viime vuosina tapahtunut jatkuva murros. Erilaisten kriisien seurauksena toistaan yhteiskunnan kokonaisturvallisuus ja kriisinkestävyys ovat pysyvästi nostaneet merkitystään. Pitkittyneet kriisit ja epävarmuus näkyvät ihmisten arjessa myös tulevina vuosina. Korkealla tasolla oleva inflaatio ja korkotasot vaikeuttavat kotitalouksien taloudellista tilannetta. Huoli erityisesti nuorten hyvinvoinnista on yhteiskunnassa laajalti jaettu. Ilmastomuutoksen aiheuttamat muutokset alkavat näkyä globaalissa toimintaympäristössä huolestuttavalla tavalla. Erilaisilla kriiseillä on kerrannaisvaikutuksia, jotka tekevät tulevien vuosien ennakkoinnista haastavaa.

Kirkon yhteiskunnallinen vastuu ja merkitys korostuu epävarmoina aikoina. Hengellisen ja henkisen tuen, sielunhoidon ja diakoniatyön tarve voi kasvaa nopeasti, minkä

vuoksi kirkon on tärkeää huolehtia perustehtäviensä toteutuksesta kaikissa olosuhteissa. Kirkko osallistuu viranomaisyhteistyöhön ja sekä kantaa osaltaan vastuuta henkisen tuen ja huollon tehtävistä osana henkisen kriisinkestävyyden vahvistamista. Samanaikaisesti kirkon yhteiskunnalliseen asemaan julkisoikeudellisena yhteisönä saat-
taa suunnitelmakaudella kohdistua lisääntyviä muutospaineita.

Kirkon keskushallinnon taloustilanne vaatii edelleen tarkkaa seuranta. Yleisen talouskehityksen myötä palkkakulut ja yleinen kustannustaso kasvavat nopeammin kuin Kirkon keskusrahastomaksun tuotot.

Kirkkohallituksessa jatkuu Kirkkohallituksen nykyisen vuoteen 2026 ulottuvan ”Ovet auki kokeilulle ja kehittämiselle” -strategian pohjalta ”Kirkkohallitus 2026” -työskentely. Sen tavoitteena on rakentaa Kirkkohallituksesta joustavampi, ketterämpi ja asiakkaitaan paremmin palveleva toimija. Merkittävien Kirkkohallituksen organisaation rakenteeseen liittyvien uudistusten sijaan lähtökohtana on henkilöstön sitouttaminen ja alhaalta ylöspäin tapahtuva uudistuminen. Ohjaavana tekijänä toimii Kirkkohallituksen strategiassa määritelty visio ”rohkea uudistaja ja edelläkävijä kirkon parhaaksi”.

Suunnitelmakauden aikana alkaa seuraavan strategiakauden valmistelu. Pohjana valmistelulle toimii nykyisen strategian syksyllä 2023 suoritettava väliarviointi.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
21	20,6	20	20	20	20	20	20

Kansliapäällikön toimiston henkilöstössä on kuluneina vuosina tapahtunut merkittäviä muutoksia. Tehtäviä on hajautettu Kirkkohallituksen muihin yksiköihin (esimerkiksi Arvojen Akatemian valmistelutyöt) ja määräaikaista tehtäviä on lakannut (esimerkiksi kehityspäällikön tehtävä). Avoimeksi tullut johtavan EU-asiantuntijan tehtävä on lakautettu, ja EU-toiminta hoidetaan tulevaisuudessa sopimuspohjaisesti yhteistyössä Kuntaliiton ja Brysselin merimieskirkon kanssa.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Kansliapäällikön toimisto liittyy Kirkkohallituksen johtoryhmän asettamiin vuoden 2024 strategiaan painopistealueisiin. Vuonna 2024 kansliapäällikön toimiston toiminnan painopisteitä ovat Kirkkohallituksen henkilöstön työhyvinvointi ja Kirkkohallituksen työnantajamielikuvan kehittäminen, Kipa 2 -hankkeen myötä uudistuneiden HR-prosessien

sujuva käyttöönotto, Kirkkohallituksen toimintamallien kehittäminen Kirkkohallitus 2026 -prosessin ja Ovat auki -strategian tavoitteiden mukaisesti, mahdollisen seuraavalla kirkolliskokouskaudella ajankohtaiseksi tulevan rakenneuudistuksen edellytysten valmistelu, Siunauksen signaalit -menetelmän työkalujen kehittäminen, toimitilojen asianmukaisuuden ja taloudellisen kestävyysvarmistaminen, kirkon toimintaedellytysten jatkuva turvaaminen, yhteiskunnallisen arvokeskustelun mahdollistaminen mm. Arvojen Akatemia ja Arvojen Eurooppa -ohjelmien kautta sekä EU-vaikuttamisen rakenteiden vakiinnuttaminen.

Ovet auki -strategian visio vuoteen 2026 kannustaa Kirkkohallitusta uudistumaan rohkeasti ja toimimaan edelläkävijänä kirkon parhaaksi. Vuosina 2024–2026 eletään strategiakauden jälkimmäistä puoliskoa ja aloitetaan seuraavaan strategiakauteen valmistautuminen.

Arvojen Areena- ja Arvojen Eurooppa -seminaarien järjestämistä jatketaan. Nämä tarjoavat yhteiskunnan keskeisille päättäjille ja vaikuttajille foorumin arvokeskustelun käymiselle. Kiristyvässä taloustilanteessa on arvioitava uudelleen niiden toteuttamisen tapaa ja järjestämistiheyttä.

Arvokeskustelulle tarjoavat mahdollisuuden myös vuonna 2024 järjestettävät monet vaalit. Edessä ovat EU-vaalit, presidentinvaalit sekä kirkolliskokousvaalit.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1) Kirkkohallituksen henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja on erinomaisella tasolla. Kirkkohallituksen työnantajamielikuva on parantunut ja tunnettuus on lisääntynyt.	Työhyvinvointiseuranta (Pulssi-kysely on käytössä). Henkilöstöraportteihin, kyselyihin sekä tth:n dataan liittyvien tietojen aktiivinen hyödyntäminen (laaditaan toimintasuunnitelma ja seurataan sen toteutumista) Työntekijöiden työnantajamielikuvan seuraaminen ja kehittäminen hyödyntäen kyselyiden tuloksia (Pulssi-kysely, tulo- ja lähtökysely, vaihtuvuustilasto). Työnantajamielikuvan liittyvää viestintää on kehitetty (k/e, rekrytointisivustojen kävijämäärä, työnhakijamäärä, tulo- ja lähtökyselyn palaute).
	2) Kipa 2 -hankkeen myötä uudistuneet HR-prosessit on saatu sujuvasti käyttöön.	Uudistuneet HR-prosessit on käyttöön otettu (k/e, käytettävyys, sujuvuus) Henkilöstön palaute HR-prosesseista.

	3) Kirkkohallitus on kehittänyt toimintamallejaan Kirkkohallitus 2026 -prosessin ja Ovet auki -strategian tavoitteiden mukaisesti.	Henkilöstön osallistuminen strategiatyöskentelyyn (strategiatyöpajojen lkm, osallistujien lkm, saatu palaute) Tiedolla johtamisen soveltaminen (tilanekuvavaraporttien lkm, onko hyödynnetty työssä k/e) Asiakaspalautejärjestelmän luominen (suunnittelutyö valmis, pilotointi toteutettu)
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.	1) Uudella kirkolliskokouksessa on edellytykset toimeenpanna kirkon rakenteen uudistaminen.	Esiselvityksiä tehty (lkm, laajuus)
	2) Siunauksen signaalien jatko-työt (tulevaisuusvaliokunnan ponnet + järjestelmät).	Seurakunnilla on valmiit työkalut
	3) Kirkkohallituksella on asianmukaiset ja taloudellisesti kestävällä pohjalla olevat toimitilat.	Kirkkohallituksen omistajapolitiikka on päivitetty.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	1) Kirkon toimintaedellytykset ovat vakaat ja turvatut /Kirkkolain säätämisjärjestyksen muutokset/ Varaudutaan/olla valmiita kirkon aseman muutokseen/kirkon autonomia turvataan jatkossakin.	Kirkko on aktiivisesti osallistunut sitä koskeviin yhteiskunnallisiin ja lainsäädännöllisiin hankkeisiin (aktiivinen osallistuminen, kuulemiset, vuorovaikutus eri toimijoiden kanssa)
	2) Arvojen Akatemia ja Arvojen Eurooppa ovat tarjonneet tilan arvokeskusteluun yhteiskunnallisten vaikuttajien kanssa sekä Suomen että EU:n kontekstissa.	Arvojen Akatemia ja Arvojen Eurooppa -seminaarit on järjestetty (lkm, osallistujamäärä, palaute) Arvojen Akatemian jatkotapaamiset on järjestetty (lkm, osallistujamäärä, palaute)
	3) EU-vaikuttamisen rakenteet ovat vakiintuneet.	Sopimukset Kuntaliiton ja Merimieskirkon kanssa (toiminta, kustannukset) EU-vaalien alla on aktiivisesti osallistuttu yhteiskunnalliseen arvokeskusteluun

Vaikuttavuuden arviointi

Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toimijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?

Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut ja sairauspoissaolot ovat pysyneet matalalla tasolla toimialavertailuun nähden. Mittarit: Muutoksen seuranta, henkilöstöraporttien, kyselyiden ja työterveyshuollon datan (poissaolomäärät, poissaolojen pituus ja diagnoosiryhmät, ennaltaehkäisevän työterveyshuollon tilastot) tietoja aktiivisesti hyödyntäen.

Henkilöstöhallinnon järjestelmän käytettävyys on parantunut. Mittarit: Käyttäjien palautekyselyn tulokset käytettävyydestä ja käyttöönoton kokemuksista, muutoksen seuranta.

Kirkon toimintaedellytykset yhteiskunnassa ovat vakaalla pohjalla. Mittarit: Yhteistyön määrä ja laatu eri yhteiskunnallisten toimijoiden kanssa; kirkko on aktiivisesti itse mukana ja sitä kuunnellaan mahdollisissa muutoshankkeissa; vaalien yhteydessä käydään arvokeskustelua, jossa kirkon näkökulmia kuullaan.

Yhteiskunnan muuttuessa kirkko osallistuu arvokeskusteluun ja tuo siihen vahvan toivon ja luottamuksen näkökulmia.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Vahvistetaan henkilöstöhallinnon osaamista henkilöstöhallinnon järjestelmäympäristöstä. Vahvistetaan esihenkilöiden ja työntekijöiden osaamista henkilöstöhallinnon muuttuneista prosesseista ja toimintatavoista.

Yhteiskunnallisen vaikuttamisen osaaminen ja verkostot vahvistuvat.

Vahvistetaan valmiusosaamista vastuuhenkilöiden vaihduttua.

Talousarvio 2024

Kirkkohallituksen yhteinen toiminta	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	192 359	119 000	100 000		
Myyntituotot	4 175	20 000			
Maksutuotot	37 647	27 000	40 000		
Vuokratuotot	3 563				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	20 419				
Tuet ja avustukset	65 703	60 000	60 000		
Muut toimintatuotot	60 851				
Sisäiset tuotot		12 000			
Toimintakulut	-3 913 353	-5 173 681	-4 279 200		
Henkilöstökulut	-1 412 194	-2 218 820	-1 758 516		
Palkat ja palkkiot	-1 144 203	-1 698 060	-1 420 276		
Henkilösivukulut	-343 256	-361 844	-338 240		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	75 265	-158 916			
Palvelujen ostot	-1 821 195	-2 257 161	-1 838 884		
Palvelun ostot - sisäiset	-269 516	-260 000	-272 000		
Vuokratulot	-24 106	-18 600	-46 600		
Aineet ja tarvikkeet	-93 515	-69 100	-77 200		
Annetut avustukset	-280 219	-350 000	-286 000		
Muut toimintakulut	-12 609				
TOIMINTAKATE	-3 720 994	-5 054 681	-4 179 200	-4 179 200	-4 179 200

Kansliapäällikön toimisto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	161 610	20 000			
Myyntituotot	4 175	20 000			
Maksutuotot	23 398				
Vuokratuotot	3 563				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	20 419				
Tuet ja avustukset	65 703				
Muut toimintatuotot	44 351				
Sisäiset tuotot		0			
Toimintakulut	-1 794 213	-1 580 710	-1 630 435		
Henkilöstökulut	-1 079 066	-862 610	-601 221		
Palkat ja palkkiot	-835 165	-544 588	-460 221		
Henkilösivukulut	-244 291	-159 106	-141 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	390	-158 916			
Palvelujen ostot	-349 064	-273 000	-655 714		
Palvelun ostot - sisäiset	-221 128	-260 000	-272 000		
Vuokratulut	-15 083	-18 600			
Aineet ja tarvikkeet	-87 063	-66 500	-65 500		
Annetut avustukset	-30 219	-100 000	-36 000		
Muut toimintakulut	-12 589				
TOIMINTAKATE	-1 632 602	-1 560 710	-1 630 435	-1 630 435	-1 630 435

Henkilökunta, yhteiset menot	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	14 028	87 000	100 000		
Maksutuotot	14 028	27 000	40 000		
Tuet ja avustukset		60 000	60 000		
Toimintakulut	-275 174	-483 020	-490 270		
Henkilöstökulut	54 204	0			
Palkat ja palkkiot	-950				
Henkilösivukulut	-352				
Henkilöstökulujen oikaisuerät	55 506	0			
Palvelujen ostot	-323 010	-480 420	-484 970		
Vuokratulut	-3 975		-1 600		
Aineet ja tarvikkeet	-2 393	-2 600	-3 700		
TOIMINTAKATE	-261 146	-396 020	-390 270	-390 270	-390 270

Arvojen Akatemia	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-17 624	-40 000	-40 000		
Henkilöstökulut		-3 900			
Palkat ja palkkiot		-3 000			
Henkilösivukulut		-900			

Palvelujen ostot	-12 281	-36 100	-40 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-4 370				
Aineet ja tarvikkeet	-974				
TOIMINTAKATE	-17 624	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000

EU-toiminta	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	114				
Maksutuotot	114				
Toimintakulut	-66 166	-68 021	-50 000		
Henkilöstökulut	-53 864	-65 000			
Palkat ja palkkiot	-46 718	-50 000			
Henkilösivukulut	-13 570	-15 000			
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 424				
Palvelujen ostot	-7 472	-3 021	-50 000		
Vuokrakulut	-4 800				
Aineet ja tarvikkeet	-10				
Muut toimintakulut	-20				
TOIMINTAKATE	-66 052	-68 021	-50 000	-50 000	-50 000

Kärkihankkeet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	16 500				
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	16 500				
Toimintakulut	-1 652 977	-2 174 300	-1 165 000		
Henkilöstökulut	-314 401	-477 680	-313 800		
Palkat ja palkkiot	-246 601	-477 680	-313 800		
Henkilösivukulut	-80 744				
Henkilöstökulujen oikaisuerät	12 944				
Palvelujen ostot	-1 042 166	-1 446 620	-548 200		
Palvelun ostot - sisäiset	-44 018				
Vuokrakulut			-45 000		
Aineet ja tarvikkeet	-2 392		-8 000		
Annetut avustukset	-250 000	-250 000	-250 000		
Muut toimintakulut					
TOIMINTAKATE	-1 636 477	-2 174 300	-1 165 000	-1 165 000	-1 165 000

Komiteat ja työryhmät	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	13				
Maksutuotot	13				

Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-48 421	-31 000	-70 000		
Henkilöstökulut	-19 067	-13 000	-10 000		
Palkat ja palkkiot	-14 769	-10 000	-10 000		
Henkilösivukulut	-4 298	-3 000			
Palvelujen ostot	-28 423	-18 000	-60 000		
Vuokrakulut	-248				
Aineet ja tarvikkeet	-683				
Muut toimintakulut					
TOIMINTAKATE	-48 408	-31 000	-70 000	-70 000	-70 000

Toimistopalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot		12 000			
Sisäiset tuotot		12 000			
Toimintakulut		-796 630	-833 495		
Henkilöstökulut		-796 630	-833 495		
Palkat ja palkkiot		-612 792	-636 255		
Henkilösivukulut		-183 838	-197 240		
Palvelujen ostot					
Aineet ja tarvikkeet					
Muut toimintakulut					
TOIMINTAKATE	0	-784 630	-833 495	-833 495	-833 495

2.1.8. Hallinto-osasto

Johdanto

Hallinto-osasto toteuttaa ja kehittää muuttuvassa toimintaympäristössä kirkon hyvää hallintoa yhteistyössä seurakuntien ja muiden tahojen kanssa. Tuemme seurakuntia antamalla asiantuntija-apua ja vaikuttamalla yhteiskunnassa. Osasto käsittelee asiat, jotka koskevat säädösvalmistelua, kirkon yhteistä hallintoa, seurakuntien hallintoa ja taloutta, kirkon kulttuuriperintöä, kirkollisverotusta, kirkonkirjojenpitoa ja kirkollisia vaaleja. Osasto käsittelee myös asiat, jotka eivät kuulu muiden osastojen ja yksiköiden toimialaan. Hallinto-osasto on jakautunut osaston johtajan toimistoon sekä kolmeen yksikköön.

- Yleishallinto-yksikön tehtäviin kuuluvat kirkolliskokouksen kansliatoiminnot sekä Kirkkohallituksen täysistunnon ja virastokollegion tukitoiminnot. Lisäksi yksikkö ylläpitää asian- ja dokumentinhallintaa sekä vastaa Kirkkohallituksen kirjastosta ja käännöstoiminnasta.
- Seurakuntien hallinto ja talous -yksikkö tukee seurakuntien hallinnon, talous-hallinnon, kiinteistötoimen ja hautaustoimen kehittämistä sekä kirkon kulttuuri-perinnön ylläpitoa kouluttamalla, neuvomalla ja ohjeistamalla sekä tilastotuo-tannon ja lakisääteisten lupa- ja avustusasioiden kautta. Yksikkö hoitaa myös kirkollisia vaaleja koskevia tehtäviä.
- Seurakuntarekisterit-yksikkö vastaa kirkon jäsentietojärjestelmän (Kirjuri) sekä siihen liittyvien sähköisten asiointipalveluiden ylläpidosta ja kehittämisestä. Yk-sikkö on myös mukana muiden osaston tietojärjestelmien ohjausryhmissä, mm. Basis ja Domus. Lisäksi yksikön erityisenä vastuualueena on valtakunnalli-sen sukuselvityspalvelun ja aluekeskusrekistereiden toiminnan tukeminen ja neuvonta.

Suunnitelmakausi 2024–2026

Kesällä 2023 voimaan tulleen uuden kirkkolainsäädännön täytäntöönpano vaikuttaa osaston toimintaan, kun uusia hallinnollisia menettelyjä vakiinnutetaan käytäntöön osaston työalalla ja keskushallinnon päätöksenteossa sekä samalla tuetaan täytän-töönpanoa seurakunnissa. Uudistuksen vaikutuksia seurataan suunnitelmakauden ai-kana. Tilanne mahdollistaa myös vireillä olevien ja uudistuksen voimaantuloa odotta-neiden säädöshankkeiden valmistelun ja viemisen kirkolliskokouksen käsiteltäväksi.

Hallitusohjelman vaikutuksia kirkkoon ja sen seurakuntiin on arvioitava, ja tarvittaessa tuettava käytettävissä olevin keinoin seurakuntien yhteiskunnallisen roolin säilymistä merkittävänä. Esimerkiksi kirkon rooli väestökirjanpitäjänä on murroksessa ”Läheisen kuolema” -hankkeen myötä, jolloin on syytä varautua erilaisiin tulevaisuuden vaihto-ehtoihin. Keskeisin riski muutoksessa on nopea ja hallitsematon tehtävän siirtyminen pois seurakunnilta.

Julkishallinto rakentuu yhä enenevässä määrin digitaaliseen toimintaympäristöön. Ar-kistolain soveltaminen ja sen uudistaminen sekä tiedonhallintalain soveltaminen lisää-vät sähköisen tiedonhallinnan, dokumentinhallinnan ja sähköisen arkistoinnin vaati-muksia. Tämä edellyttää myös ohjeiden ja koulutuksen antamista seurakunnille. Suunnitelmakaudella on tarkoitus myös kartoittaa sähköisen päätöksentekomenettelyn käyttöönottoa rutiinipäätöksissä. Tavoitteena on myös jäsenrekisteriin liittyvien säh-köisten palvelujen parantaminen.

Seurakuntien taloudelliset haasteet tulevat jatkumaan suunnitelmakauden aikana, mikä haastaa tarkastelemaan seurakuntien ja kirkon rakenteita. Tavoitteena on kehit-

tää yhteistyötä tuomiokapitulien kanssa kriisiytyvien seurakuntien tukemiseksi, vaikakin Kriisiytyvän seurakunnan mittarit -ohjeistus haastaa myös seurakuntia itse pohtimaan tarkoituksenmukaista paikallisorganisaatiota.

Keskushallinnon säästöpaineeet vaikuttavat osaston työskentelyyn, koska jo nyt henkilöstörakenne on haavoittuva. Seurakuntakentältä tulevien odotusten ja osaston resurssien välillä on selkeä juopa. Resurssien niukkuus johtaa tehtävien priorisointeihin ja ydintehtävään keskittymiseen sekä siihen, ettei kaikkiin odotuksiin pystytä vastaamaan. Tarve yhteistyöhön Kirkkohallituksen muiden asiantuntijoiden sekä hiippakuntien ja seurakuntien asiantuntijoiden kanssa on välttämätöntä.

Osaston keskeisimmät strategiset painopisteet

- Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille: Teemme yhteistyötä sekä kirkon sisällä tuomiokapituleiden, seurakuntien ja seurakuntayhtymien kanssa että muiden yhteiskunnallisten viranomastahojen kanssa.
- Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: Tuemme hyvän hallinnon toteuttamista ja tiedolla johtamista sekä seurakuntia rakenneuudistuksissa.
- Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Edistämme digitaalisen toimintaympäristön toteutumista kirkossa ja seurakunnissa sekä kehitämme sähköisiä asiointipalveluja kansalaisille.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
20	20,2	19	19	19	19	17	17

Osaston perushenkilöstön määrä on suunnitelmakaudella 17 henkilöä. Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihankkeen suunnitelman mukainen toiminta tuonee osastolle yhden rakennus- ja talotekniikan asiantuntijan lisäresurssin vuosiksi 2024–2025. Lisäksi tavoitteena on saada valtion rahoituksesta henkilöresurssi tukemaan seurakuntien Basis-järjestelmän käyttöönottoa vastaavalle ajalle. Tällöin osaston henkilöstömäärä olisi yhteensä 19, joista 2 määräaikaista työntekijää.

Hallinto-osasto vastaa kirkolliskokouksen kanslian toiminnoista. Tulkinta on vuodesta 2024 lähtien se, että valiokuntasihteerit ovat työsuhteessa osaston alaisuudessa, jolloin kyseisiin tehtäviin valittavat kahdeksan (8) henkilöä kasvattavat osaston henkilöstömäärän 25:een (27, jos edellä mainitut määräaikaiset palvelussuhteet toteutuvat). Koska valiokuntasihteerit työskentelevät vain osan vuodesta, on kuitenkin arvioitu, että he lisäävät osastolle yhteensä vain 0,5 henkilötyövuotta vuodessa.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Säädösvalmistelussa ensisijaisena tavoitteena on jatkaa seurakuntavaalien toimittamista helpottavan sähköisen äänioikeusrekisterin valmistelua. Lisäksi valmisteluun otetaan resurssien mukaan muut kirkolliskokouksen säädöstoimeksiannot. Edunvalvonnassa seurataan hallitusohjelman toteuttamista ja pyritään vaikuttamaan kirkon ja sen seurakuntien kannalta tärkeisiin hankkeisiin.

Yleishallintoyksikön tavoitteena on selvittää seurakunnille suunnatun kyselyn ja markkinakartoituksen avulla, millaisia vaatimuksia asianhallinnassa käytettävän järjestelmän tulisi täyttää, jotta se palvelisi parhaiten seurakuntien ja muiden kirkon viranomaisten asiakirjahallintoa. Samalla otetaan huomioon myös sähköisen arkistoinnin vaatimukset. Sähköisen arkistoinnin käyttäminen seurakunnissa vaatii myös ohjeistamista, neuvontaa ja kouluttamista. Näihin tarpeisiin vastataan resurssien rajoissa. Sisäisen koulutuksen painopisteenä on kirkon keskushallinnon päätöksenteon tukeminen. Esittelijöille ja valmistelijoille järjestetään esittelykoulutusta, jossa otetaan huomioon myös kirkkolainsäädännön muutokset. Uuden kirkkolainsäädännön omaksuminen vaikuttaa myös yksikön omaan toimintaan.

Seurakuntien hallinto ja talous -yksikön tavoitteena on, että erikseen asetetut tavoitteet toimintavuodelle toteutuvat. Yksikön työtä ohjaavat vahvasti seurakuntakentältä tulleet, usein akuutit kysymykset, joita selvitellään, ohjeistetaan ja joihin etsitään ratkaisuvaihtoehtoja. Yhteydenpito seurakuntien kanssa on jatkuvaa ja se on merkittävä osa yksikön työtä. Yksikkö kehittää ja vaikuttaa osallistuen erilaisiin ulkoisiin ja sisäisiin työryhmiin, kouluttaa sekä laatii ohjeistuksia, lausuntoja ja vastineita. Yksikkö ylläpitää ja kehittää seurakuntien tilastopalvelua tiedolla johtamisen tarpeisiin. Basis-kiinteistö- ja kulttuuripäivät toteutetaan syksyllä 2024. Yksikön asiantuntijat osallistuvat Hiilineutraali kirkko 2030 -kärkihankkeen toteuttamiseen, jonka hankkeen keskeisiä tavoitteita ovat hiilipäästöjen vähentäminen ja seurakuntatalouksien opastaminen kiinteistöjä koskevan päätöksenteon ympäristövaikutusten arviointiin.

Seurakuntarekisterit-yksikkö ylläpitää perustoiminnan kirkonkirjojenpidon substanssi-osaamisen ja ohjelmistojen toiminnan osalta. Suurimpina kehitystehtävinä tulevat olemaan Kirjurin VTJ muutostietoliikenteen uudistus, tilaavirkatodistus.fi-palvelun uudistuksen viimeistely ja virastonhoidon ohjeiden päivitys. Oleellista on saada uusi järjestelmäpäällikkö asettumaan työhön hyvällä tavalla sekä jatkaa viranomaisyhteistyötä muun muassa Digi- ja väestötietoviraston sekä Kansallisarkiston kanssa.

Hallinto-osastolle esitetään yhteensä 55 000 euron kertaerää seuraavin perusteluin:

Seurakuntakentältä esitetään vuosittain toiveita erilaisten oppaiden ja mallien laadinnasta seurakuntien käyttöön. Mallit ja oppaat auttavat seurakuntatalouksia arjen työssä ja yhdenmukaistavat prosesseja, jolloin työaikaa säästyy ja hyvän hallinnon edellytykset paranevat. Seurakuntien hallinto ja talous -yksikön resurssien puitteissa mainitun kaltaisten, laajojen oppaiden laadinta virkatyönä ei ole mahdollista.

Uuden kirkkolainsäädännön täytäntöönpanotoimena on nähty tarpeelliseksi virkatyönä valmisteltava kommentaari sekä suomen että ruotsin kielellä. Koska kommentaaria tehdään muiden virkatöiden ohella, voidaan arvioida, että sitä kirjoitetaan ainakin koko suunnitelmakauden (2024–2026) ajan noin 5–6 lukua vuosittain.

Säädösvalmistelussa joudutaan jatkossa Ahvenanmaan kanssa käytyjen neuvottelujen pohjalta kääntämään säädösehdotuksen luonnos kokonaisuudessaan ruotsin kielelle, jotta siitä on mahdollista kuulla Ahvenanmaan seurakuntia ja tarvittaessa Ahvenanmaan maakuntahallintoa. Lisäksi viimeaikaiset säädösvalmistelut ovat osoittaneet, että valmisteluvaiheessa on tarvetta pyytää asiantuntijalausuntoja, joihin on myös varattava määrärahaa.

Kirkkohallituksen käyttämä asianhallintajärjestelmä on elinkaarensa loppupäässä eikä sen kehittäminen keskitettynä järjestelmänä ole tarkoituksenmukaista. Viimeistään vuonna 2025 tulee tarve konsulttipalvelulle asianhallintajärjestelmän vaihtoehtojen selvittämiseksi.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Tunnistamme kyselyiden avulla erikokoisten seurakuntien palvelutarpeita, jolloin kehitämme toimintaamme ja koulutustarjontaa saatujen palautteiden perusteella.	Kysely koulutustarpeista on toteutettu. Vuoden aikana koulutuksiin on osallistunut seurakuntatalouksista yli 50 %.
	1.2 Selvitämme asianhallinnan mahdolliset kehityspotit.	Seurakunnille tehdyn kyselyn ja markkinakartoituksen pohjalta on selvitetty asianhallinnan nykytilaa ja kehittämismahdollisuuksia.
	1.3 Huolehdimme hyvästä ja toimivasta yhteistyöstä aluekeskusrekisterien kanssa.	Säännöllisesti pidetyt yhteistyökoukset, joissa kehitetään työn laatua.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.	2.1 Tuemme lainsäädännöllä seurakuntien hallinnon ja toiminnan tarpeita.	Esitys sähköisestä äänioikeusrekisteristä on edennyt kirkolliskokoukskäsitelyyn. On osallistuttu kirkon rakenneuudistusta edeltävään valmisteluun.

	2.2 Lisäämme yhteistyötä tuomikapituleiden kanssa.	Kirkon uusille työntekijöille on järjestetty kaksi perehdytyskoulutuskokousta hiippakuntayhteistyössä. Yhteistyötä tuomiokapitulien kanssa on kehitetty kriisiytyvien seurakuntien tukemiseksi. Kaksipäiväinen Basis-seminaari (kiinteistö- ja kulttuuriperintöpäivät) on järjestetty.
	2.3 Edistämme seurakuntien digitalisaatiota ja digitaalisten palvelujen käytettävyyttä.	Seurakunnille on annettu ohjeita ja koulutusta sähköisestä arkistoinnista. Kirkontilastot.fi-palvelun ja evl-plus-sivustojen käyttäjämäärien seuranta. Jäsenrekisterin hyötykäyttöä mahdollisissa seurakuntatalouksien crm-ratkaisuissa on edistetty.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Huolehdimme edunvalvonnassa kirkon ja seurakuntien toimintaedellytyksistä.	Kirkkohallituksen ääni näkyy valtioneuvoston valmistelemissa, kirkolle merkityksellisissä lainsäädäntöhankkeissa.
	3.2 Toimimme yhteistyössä eri sidosryhmien ja viranomaisten kanssa.	Säännöllisten kontaktien lukumäärä. Läheisen kuolema -hankkeen etenevän seuranta ja läpinäkyvyys.
	3.3 Selvitämme julkisen kirkonkirja-aineiston saatavuuden edistämistä.	Suunnitelma aineistosiirrosta Kansallisarkistoon on valmistunut.

Vaikuttavuuden arviointi

Säädösvalmistelun onnistuminen tukee hyvän hallinnon sekä toiminnan ja osallisuuden edistämistä seurakunnissa.

Eri kokoisten seurakuntatalouksien tarpeisiin voidaan vastata aiempaa räätälöidymmin. Lisäksi seurakuntatalouksia tuetaan uusien työntekijöiden perehdyttämisessä, jolloin seurakunnissa toteutuu entistä paremmin hyvä hallinto ja tiedolla johtaminen. Seurakuntien tietoisuus energiamuotojen merkityksestä talouteen, toimintaan ja ympäristöön lisääntyy. Seurakuntien mahdollisuus toimia itsenäisinä seurakuntina paranee, jos tarpeettomat kulut tunnistetaan ja niistä voidaan karsia.

Digitalisointi ja siirtyminen sähköisiin palveluihin edistää tiedon eheyttä ja keventää sen käsittelyyn tarvittavaa työmäärää. Palvelujen sähköistyminen tukee seurakuntien ja seurakunnan jäsenten kohtaamista ja kohdennettua viestintää.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisessä tärkeää on huolehtia siitä, että osaston asiantuntijoiden tiedot ovat ajan tasalla toimintaympäristön jatkuvan muutoksen hallitsemiseksi. Kehittämistarpeet kohdistuvat myös sähköisen arkistoinnin sekä asian- ja dokumentinhallinnan osaamiseen, ketterän kehitystyön prosessiossaamiseen ja projektijohtamiseen. Lisäksi tulisi vahvistaa juridista osaamista henkilötietojen käsittelyn vaativissa erityiskysymyksissä.

Talousarvio 2024

Hallinto-osasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	207		85 000		
Muut toimintatuotot	207		85 000		
Toimintakulut	-1 477 739	-1 271 847	-1 559 877		
Henkilöstökulut	-1 285 564	-1 094 587	-1 187 320		
Palkat ja palkkiot	-990 214	-842 221	-906 587		
Henkilösivukulut	-296 556	-252 366	-280 733		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 206				
Palvelujen ostot	-189 051	-166 020	-366 157		
Palvelun ostot - sisäiset	-600				
Aineet ja tarvikkeet	-1 642	-10 300	-5 950		
Annetut avustukset	-400				
Muut toimintakulut	-481	-940	-450		
TOIMINTAKATE	-1 477 532	-1 271 847	-1 474 877	-1 419 877	-1 419 877

HaO, yleishallinto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	3		85 000		
Muut toimintatuotot	3		85 000		
Toimintakulut	-618 531	-468 128	-757 314		
Henkilöstökulut	-537 952	-437 388	-479 494		
Palkat ja palkkiot	-413 829	-336 452	-366 026		
Henkilösivukulut	-124 622	-100 936	-113 468		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	498				
Palvelujen ostot	-79 770	-25 400	-276 200		
Aineet ja tarvikkeet	-785	-5 300	-1 600		
Muut toimintakulut	-24	-40	-20		
TOIMINTAKATE	-618 528	-468 128	-672 314	-617 314	-617 314

Seurakuntien hallinto ja talous	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	3				
Muut toimintatuotot	3				
Toimintakulut	-621 226	-595 362	-604 181		
Henkilöstökulut	-549 843	-512 282	-553 664		
Palkat ja palkkiot	-424 038	-394 294	-422 880		
Henkilösivukulut	-126 512	-117 988	-130 784		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	708				
Palvelujen ostot	-69 790	-80 500	-48 357		
Palvelun ostot - sisäiset	-600				
Aineet ja tarvikkeet	-576	-1 700	-1 750		
Muut toimintakulut	-417	-880	-410		
TOIMINTAKATE	-621 223	-595 362	-604 181	-604 181	-604 181

HaO, yhteiset	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	200				
Muut toimintatuotot	200				
Toimintakulut	-237 981	-208 357	-198 382		
Henkilöstökulut	-197 769	-144 917	-154 162		
Palkat ja palkkiot	-152 347	-111 475	-117 681		
Henkilösivukulut	-45 422	-33 442	-36 481		
Palvelujen ostot	-39 491	-60 120	-41 600		
Aineet ja tarvikkeet	-281	-3 300	-2 600		
Annetut avustukset	-400				
Muut toimintakulut	-40	-20	-20		
TOIMINTAKATE	-237 781	-208 357	-198 382	-198 382	-198 382

2.1.9. Työmarkkinaosasto, Kirkon työmarkkinalaitos

Johdanto

Kirkon työmarkkinaosasto huolehtii kirkon palveluksessa olevien palvelussuhdetta koskevista säädösvalmistelusta ja mallisääntöjen laatimisesta, kirkon henkilöstöpolitiikasta, kirkon työnantajaviestinnästä ja kirkon henkilöstön osaamisen kehittämisestä henkilöstöpolitiikan alalla ja muilta osin yhteistyössä toiminnallisen osaston kanssa. Lisäksi työmarkkinaosasto hoitaa Kirkon työmarkkinalaitokselle kuuluvat tehtävät.

Kirkon työmarkkinalaitos toimii evankelis-luterilaisen kirkon sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien edunvalvojana ja vaikuttajana työmarkkina-asioissa. Kirkon työmarkkinalaitos on yksi Suomen työmarkkinoiden keskusorganisaatioista (ns. työmarkkinakeskusjärjestö). Se neuvottelee ja sopii keskusjärjestö- ja liittotason sopimukset mm. työntekijöiden ja viranhaltijoiden palvelussuhteen ehdoista sekä valvoo kirkko-työnantajien etuja työoikeuden ja työelämän kehittämisasioissa.

Toimintasuunnitelmakaudella keskiössä ovat sopimusten toimeenpano, neuvottelemien ja seurakuntien palveleminen sekä työmarkkinapolitiikkaan vaikuttaminen. Työ on pitkäjänteistä ja jatkuvaa, mutta työmarkkinoiden muutos haastaa myös sopimustoimintaa. Toisaalta vaaditaan mahdollisuuksia paikalliseen sopimiseen ja toisaalta halu-

taan keskitettyjä mietittyjä ratkaisuja, jotka taipuvat helposti digitaalisiin henkilöstöhallinnon ratkaisuihin. Oleellista on ennen kaikkea miettiä, millaiset palvelussuhteen ehdot auttavat parhaalla mahdollisella tavalla työnantajaa toteuttamaan perustehtävänsä motivoituneen, hyvinvoivan ja sitoutuneen henkilöstön kanssa.

Vuonna 2024 KirVESTES on voimassa, joten sopimusneuvotteluja ei ole tarve käydä. Toisaalta jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti keskusteluyhteyttä kehitetään ja syvennetään henkilöstöjärjestöjen kanssa totuttuun tapaan. Sopimusneuvotteluista vapaina vuosina keskitytään eri tavoin vaikuttamaan työmarkkinoiden toimintaan. Toennäköisesti työelämän lainsäädäntöön valmistellaan alkavalla hallituskaudella erilaisia muutoksia, joiden valmistelussa on tärkeä olla mukana. Samoin on tärkeää kehittää työoloja ja tarjota työnantajille mahdollisuuksia kehittää omaa osaamistaan esimerkiksi psykososiaalisen kuormittavuuden arvioinnissa. Tässä tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat mm. Työturvallisuuskeskus ja KEVA. Kirkon työmarkkinalaitos juhlistaa 50. toimintavuottaan vuonna 2024. Pohjoismaiden evankelis-luterilaisten kirkkojen työnantajaedustajat kokoontuvat Helsinkiin syksyllä 2024.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Osaston henkilöstömäärä supistui vuonna 2023 kuuteen, kun yhdestä vakanssista luovuttiin ja assistenttipalvelut siirrettiin tuta-neuvotteluissa koko Kirkkohallituksen yhteiseen yksikköön. Kuuden henkilön voimin pyritään hoitamaan ainakin kaikki laissa Kirkon työmarkkinalaitokselle säädetyt tehtävät ja samalla kehittämään koulutus- ja palvelutarjontaa seurakuntakentälle.

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
6	6	6	6	6	6	6	6

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Toimintavuonna jatketaan vuonna 2023 aloittaneiden työryhmien työtä sekä jatkuvan neuvottelun periaatteen mukaisesti valmistaudutaan kevään 2025 neuvottelukierrokseen sekä arvioidaan vuonna 2023 solmitun sopimuksen merkitystä kirkon sektorille. Vuonna 2024 edistetään evankelis-luterilaisen kirkon yhteistoimintalaista säätämistä. Tärkeää on syventää yhteistyötä kapitulien ja seurakuntatalouksien työnantajaedustajien kanssa. Keskiössä säilyvät suorat asiantuntijapalvelut seurakuntiin ja yhteydenpito Kirkon palvelukeskuksen kanssa.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 KiT kuulee seurakuntia aiempaa aktiivisemmin sopimusasioissa.	Yhteistyötapaamisten (Teams) määrä.
	1.2 Sopimusmääräyksiä kehitetään edelleen vastaamaan yhä paremmin paikallisia tarpeita.	Seurakunnilta saatava palaute.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.	2.1 KiT:n tehtävänä on huolehtia srk-työnantajien palvelussuhteen ehtojen kilpailukyvyistä.	Evankelis-luterilaisella kirkolla on riittävästi osaavaa henkilökuntaa.
	2.2 Teams- ja läsnäkoulutuksia tarjotaan.	Koulutuksista kerättävä palaute on kiittävää.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 KiT on mukana kolmikantaisessa työelämän lainsäädännön valmistelutyössä.	Osallistuminen ministeriöiden lainsäädäntöä valmisteleviin työryhmiin.
	3.2 KiT:llä on edelleen edustus työelämän organisaatioissa (esim. TTK, työtuomioistuin jne.).	Edustusten toteutumisen seuranta.

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteena ovat hyvinvoivat seurakuntien työyhteisöt, joissa työtä tehdään asiantuntevasti, innostuneesti ja sitoutuneesti. Tällöin työyhteisön sisäisiä ristiriitoja ilmenee vähän. Asiaa seurataan kansallisella tasolla KEVAN julkisten alojen työhyvinvointitutkimuksella kahden vuoden välein. Seurakunnat voivat seurata omaa kehitystään KEVAN tarjoamilla ilmaisilla kyselyillä tai muualta hankituilla kyselyillä.

Osaamisen kehittäminen

Työlainsäädännön tuntemista, KirVESTESSin tuntemista, muiden sopimusalojen tes-vessien tuntemista, neuvottelutaitoja, yhteistyötaitoja, laskentataitoja, verkostoitumista sekä viestinnän ja kouluttamisen taitoja.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	63 857	20 000	20 000		
Myyntituotot	17 347				
Maksutuotot	32 592	16 000	16 000		
Muut toimintatuotot	13 468	4 000	4 000		
Sisäiset tuotot	450				
Toimintakulut	-624 049	-635 000	-646 100		
Henkilöstökulut	-556 616	-582 023	-618 938		
Palkat ja palkkiot	-429 702	-447 846	-476 106		
Henkilösivukulut	-129 557	-134 177	-142 832		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 642	0			
Palvelujen ostot	-66 141	-50 400	-27 122		
Aineet ja tarvikkeet	-1 208	-2 537	0		
Muut toimintakulut	-83	-40	-40		
TOIMINTAKATE	-560 192	-615 000	-626 100	-626 100	-626 100

2.1.10. Talousosasto

Johdanto

Talousosastolla on viisi yksikköä: kiinteistöyksikkö, osastonjohtajan yksikkö, sijoitusyksikkö, talousyksikkö ja tietohallintoyksikkö.

Kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen yllä- ja kunnossapidosta sekä peruskorjauksista ja asuinhuoneistojen kunnossapidosta. Kirkon keskusrahaston omistamia kiinteistöjä on 12 kpl ja asuinhuoneistoja 45 kpl. Lisäksi kiinteistöyksikkö vastaa Kirkon talon (Eteläranta 8) sisäisistä tukipalveluista (mm. vahtimestaripalvelut).

Osastonjohtajan yksikkö tarjoaa sekä controllerin asiantuntemusta Kirkon keskusrahaston osastoille ja yksiköille että valmistelee ja toteuttaa Kirkon keskusrahaston kiinteistöstrategiaa, ympäristöohjelmaa sekä muita yhteisiä hankkeita. Kirkkohallituksen ympäristövastaava toimii osastonjohtajan yksikössä.

Sijoitusyksikkö hoitaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston sijoitustoimintaa. Sijoitusyksikön henkilöstö on Kirkon eläkerahaston palveluksessa. Sijoitustoimin-

nassa on panostettu erityisesti vastuullisen sijoittamisen menettelyihin ja vastuullisessa sijoittamisessa olemme edelläkävijöitä Suomessa. Kirkon eläkerahastolla on oma talousarvio ja toiminta- ja taloussuunnitelma, jossa esitetään sijoitusyksikön henkilöstö- ja toimintamenot.

Talouksyksikkö vastaa Kirkon keskusrahaston ja Kirkon eläkerahaston taloushallinnosta (tilikauden aikainen kirjanpito, osto- ja myyntilaskut, matkalaskut, maksuliikenne ja maksuvalmius). Tilinpäätösten ja talousarvioiden valmistelun ohella talouksyksiköllä on vastuu palkkioiden maksatuksesta ja palkkioihin liittyvistä ennakonperintä- ja eläkevaikutuksista. Talouksyksikkö neuvoa ja konsultoi muita Kirkkohallituksen osastoja ja yksiköitä sekä hiippakuntien tuomiokapituleita talousasioissa.

Tietohallintoyksikkö ylläpitää ja kehittää kirkon yhteisiä ICT-peruspalveluita sekä vastaa keskushallinnon tietotekniikasta. Tämän lisäksi tietohallintoyksikkö vastaa ICT-projektitoiminnasta ja hankinnoista. Osana tietohallintoyksikköä toimii Kirkon keskusrahaston IT-alue, joka tarjoaa perustietotekniikan ja siihen liittyvät palvelut Kirkon keskusrahastolle sekä sopimus pohjaisesti 25 seurakuntataloudelle.

Virastokollegio on asettanut Kirkkohallituksen tietosuojatyöryhmän ja nimittänyt talousosaston juristin Kirkon keskusrahaston tietosuojavastaavaksi. Tietosuojavastaava toimii Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien ja keskusrahaston IT-alueen tietosuojavastaavana sekä tukee kirkon muiden tietosuojavastaavien välistä yhteistyötä.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Vuoden 2022 tilinpäätös oli 3 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kirkolliskokous on edellyttänyt, että Kirkon keskusrahaston talous tulee olla tasapainossa vuodesta 2023 eteenpäin.

Vuoden 2023 talousarvio on laadittu siten, että talous on tasapainossa. Vuonna 2024 keskusrahastomaksun arvioidaan kasvavan 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Koska palkkaratkaisun myötä palkat nousevat vuonna 2023 noin 3,5 % ja vuonna 2024 ainakin 2,5 %, tiukentuu Kirkon keskusrahaston talous ja tasapainottamistoimenpiteitä tarvitaan edelleen. Talousosasto on keskeisesti valmistelemassa talouden tasapainottamistoimenpiteitä.

Tuleville vuosille seurakuntien jäsenmäärän kehitys ja sitä myötä verotulojen kehitys ovat keskeinen tekijä myös Kirkon keskusrahaston talouden perustana. Suunnitelma-kaudelle 2024–26 odotetaan verotulojen kasvua ja siten myös keskusrahastomaksun tuoton ennustetaan nousevan. Hintojen nousu eli inflaatio on kohonnut korkealle tasolle vuoden 2022 aikana. Inflaation nousu on vuoden 2023 aikana kuitenkin taittunut

ja sen odotetaan laskevan edelleen vuoden 2024 aikana. Silti inflaatio on edelleen keskeinen suunnitelmakauden 2024–26 talouden uhkatekijä.

Suunnittelukaudella 2024–26 nähdään tärkeäksi digitaalisten palvelujen ja toimintojen kehittäminen paitsi Kirkkohallituksessa ja hiippakunnissa niin ennen muuta seurakunnissa. Kirkkohallituksen tietohallintoyksikkö on mukana tässä kehittämisessä. Kehittämisen suuntaamiseksi on tarkoitus laatia vuoden 2024 alkupuolella Kirkkohallituksen digistrategia. Digistrategian pohjalta suunnitellaan tarkemmat toimenpiteet Kirkkohallituksen digitalisaation ja digitaalisten palveluiden kehittämiseksi.

Osaston keskeisimmät strategiset painopisteet

- Ovet auki uusille mahdollisuuksille: Pidämme Kirkon keskusrahaston talouden tasapainossa ja turvaamme tulevaisuuden toimintaedellytykset. Kehitämme henkilöstön digivalmiuksia ja edistämme digitalisaatiota.
- Ovet auki ulospäin: Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kanssa. Arvioimme ja kehitämme toimintaamme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla.
- Ovet auki tulevaisuuteen: Noudatamme omassa toiminnassamme kestävän kehityksen periaatteita.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
34	33,7	33,5	33,5	32	32	32	32

Henkilöstömäärässä ei ole mukana Kirkon eläkerahaston palveluksessa oleva henkilöstö (5). Mukana on Kipa 2 -hankkeen palveluksessa oleva henkilöstö.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Taloussosaston vuoden 2024 toiminnassa korostuvat Kirkon keskusrahaston talouden pidemmän aikavälin suunnittelu, talousraportoinnin kehittäminen, kiinteistöstrategian ja kiinteistöjen omistajapolitiikan toteuttaminen, tietojärjestelmien kehittäminen kustannukset minimoiden sekä sijoitustoiminnan laadukas hoitaminen.

Talouden pidemmän aikavälin suunnittelun pohjana ovat ennusteet kirkon jäsenmäärän kehityksestä ja siihen pohjautuvat verotulo- ja keskusrahastomaksuennusteet. Keskeistä toiminta- ja taloussuunnitteluprosessissa on yhdistää taloustarkastelu toiminnan kehittämiseen ja muutoksiin. Talousraportoinnin kehittämisessä tavoitteena on säännönmukainen seuranta kaikissa keskusrahaston yksiköissä siten, että raportit

ovat helposti saatavissa ja niitä osataan tulkita. Esihenkilöille ja muulle henkilöstölle järjestetään tarvittaessa raportointiin liittyvää koulutusta.

Kirkon keskusrahastolle on laadittu vuonna 2021 kiinteistöstrategia ja sen pohjalta Eteläranta 8 ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöille omistajapolitiikka vuonna 2022. Omistajapolitiikat päivitetään syksyn 2023 aikana, ja kiinteistöstrategian ja uudistetun omistajapolitiikan mukaisia toimenpiteitä toteutetaan suunnittelukauden 2024–2026 aikana.

Kipa 2 -hankkeen talousarvio 2024 esitetään kärkihankkeiden yhteydessä. Kipa 2 -hanke tähtää käyttäjäystävällisten järjestelmien käyttöönottoon ja talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien kehittämiseen. Järjestelmien käyttöönottoja on toteutettu jo vuoden 2023 aikana ja loput suunnitelluista käyttöönotoista tapahtuu vuoden 2023 lopussa ja vuoden 2024 alkupuolella.

Taloussosaston sijoitusyksikkö hoitaa Kirkon keskusrahaston sijoitustoimintaa Kirkon eläkerahaston sijoitustoiminnan ohella. Kirkon eläkerahaston talousarvio ja toimintasuunnitelma esitetään erillisenä asiakirjana. Kirkon keskusrahaston sijoitustoiminnassa tavoitteena on toteuttaa kassavarojen ja erillisrahastojen sijoitustoiminta ammattitaitoisesti ylittäen vertailuindeksin tuotto riskit halliten.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Seurakuntien palvelutarpeet on tunnistettu taloussosaston osalta.	Toteutetaan taloussosaston palveluja koskeva kysely osana Kirkkohallituksen palvelukyselyä. KKR-IT-alueen vakiintuneen kyselyn tulos pysyy edelleen erinomaisella tasolla.
	1.2 Kipa 2 -hankkeen myötä kirkon talous- ja henkilöstöhallintoon saadaan käyttäjäystävällisemmät tietojärjestelmät ja toimivat talous- ja henkilöstöhallinnon raportoinnit.	Kipa 2 -hanke saadaan päätettyä suunnitellusti vuoden 2024 kevään aikana. Selvitetään tyytyväisyyttä seurakunnille teetettävillä kyselyillä.
	1.3 Kirkon työntekijöiden tietojärjestelmien käyttötaitojen (M365 - työkalujen) kehittämistä tuetaan.	Taloussosasto tarjoaa jatkossakin kirkon työntekijöille järjestelmien käyttökoulutuksia (esim. ns. kahvivartti-koulutukset).
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja	2.1 Hoidamme ja kehitämme Kirkon keskusrahaston avustusprosesseja.	Laadimme arvion avustusmenettelyistämme ja avustusten jakoperiaatteista.

taloudellisesti kestäväällä pohjalla.	2.2 Laadimme yhdessä muiden osastojen kanssa Kirkkohallituksen digistrategian.	Kirkkohallituksen digistrategian valmistuminen kevään 2024 aikana.
	2.3 Hankinnoissa hyödynnämme Hanselin puitesopimuksia.	Kirkkohallituksen ICT-hankinnoista 100 % tehdään Hanselin kautta.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Viestimme Kirkon keskusrahaston taloudesta ja työstämme ymmärrettävästi ja selkeästi.	Viestintätapojen ja välineiden arviointi. Uutiskirjeiden määrä. Tarjotun koulutuksen määrä.

Vaikuttavuuden arviointi

Talouden tasapainon varmistaminen turvaa Kirkkohallituksen pitkän aikavälin toiminnan suunnittelun ennakoidusti.

Palvelujen laadun kehittäminen edellyttää palvelujen käyttäjiltä systemaattisesti kerättyä palautetta.

Kirkon talon tilojen kävijämäärien seuranta auttaa tilatarpeen mitoituksessa. Jos tiloista voidaan luopua, niin siitä seuraa myös säästöä. Vapautunut tila voidaan vuokrata ulos.

Kirkkohallituksen digistrategian laatiminen selkeyttää Kirkkohallituksen digitaalisten palveluiden nykytilaa ja tulevaisuutta ja se voi toimia taustaselvityksenä koko kirkon digistrategian luomiselle.

Kipa 2 -hankkeen ansiosta kirkon työntekijöiden työ helpottuu käyttäjäystävällisempien tietojärjestelmien myötä.

Osaamisen kehittäminen

Asiakaspalvelukoulutus asiakaspalvelun laadun ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Oman osaamisen lisäksi tarvitaan ulkopuolisten toimittajien erityisosaamista mm. Kipa 2 -hankkeessa.

Talousarvio 2024

Talousoasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	1 745 796	1 736 500	1 837 890		
Vuokratuotot	550				
Muut toimintatuotot	1 133 617	1 146 500	1 182 890		
Sisäiset tuotot	611 629	590 000	655 000		
Toimintakulut	-6 468 791	-6 436 171	-6 093 050		
Henkilöstökulut	-2 054 933	-2 271 157	-2 376 588		
Palkat ja palkkiot	-1 726 177	-1 748 072	-1 929 899		
Henkilösivukulut	-506 735	-523 085	-598 789		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	177 979		152 100		
Palvelujen ostot	-3 801 676	-3 495 014	-3 128 132		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 359				
Vuokratulot	-588 060	-663 000	-582 330		
Aineet ja tarvikkeet	-20 170	-6 500	-6 000		
Annetut avustukset	-345				
Muut toimintakulut	-2 248	-500			
TOIMINTAKATE	-4 722 995	-4 699 671	-4 255 160	-4 255 160	-4 255 160

Talousoaston johto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	550				
Vuokratuotot	550				
Toimintakulut	-485 584	-450 662	-473 000		
Henkilöstökulut	-466 629	-419 562	-442 619		
Palkat ja palkkiot	-362 950	-322 707	-337 877		
Henkilösivukulut	-106 510	-96 855	-104 742		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 831				
Palvelujen ostot	-16 681	-27 600	-30 381		
Aineet ja tarvikkeet	-1 864	-3 000			
Annetut avustukset					
Muut toimintakulut	-410	-500			
TOIMINTAKATE	-485 034	-450 662	-473 000	-473 000	-473 000

Kiinteistöyksikkö	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-245 720	-254 090	-271 760		
Henkilöstökulut	-218 364	-227 981	-240 760		
Palkat ja palkkiot	-170 936	-175 370	-183 786		
Henkilösivukulut	-50 492	-52 611	-56 974		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 063				

Palvelujen ostot	-1 445	-1 109	-5 000		
Vuokrakulut	-25 870	-25 000	-26 000		
Aineet ja tarvikkeet					
Muut toimintakulut	-40				
TOIMINTAKATE	-245 720	-254 090	-271 760	-271 760	-271 760

Talousyksikkö	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-268 419	-278 919	-294 000		
Henkilöstökulut	-235 964	-244 014	-258 614		
Palkat ja palkkiot	-182 820	-187 703	-197 415		
Henkilösivukulut	-53 144	-56 311	-61 199		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	0				
Palvelujen ostot	-32 120	-34 905	-35 386		
Aineet ja tarvikkeet	-150				
Muut toimintakulut	-185				
TOIMINTAKATE	-268 419	-278 919	-294 000	-294 000	-294 000

ICT	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	1 745 246	1 736 500	1 837 890		
Muut toimintatuotot	1 133 617	1 146 500	1 182 890		
Sisäiset tuotot	611 629	590 000	655 000		
Toimintakulut	-5 469 068	-5 452 500	-5 054 290		
Henkilöstökulut	-1 133 975	-1 379 600	-1 434 595		
Palkat ja palkkiot	-1 009 471	-1 062 292	-1 210 821		
Henkilösivukulut	-296 589	-317 308	-375 874		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	172 085		152 100		
Palvelujen ostot	-3 751 430	-3 431 400	-3 057 365		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 359				
Vuokrakulut	-562 190	-638 000	-556 330		
Aineet ja tarvikkeet	-18 156	-3 500	-6 000		
Annetut avustukset	-345				
Muut toimintakulut	-1 613	0			
TOIMINTAKATE	-3 723 822	-3 716 000	-3 216 400	-3 216 400	-3 216 400

2.1.11. Toiminnallinen osasto

Johdanto

Kirkkohallituksen toiminnallinen osasto edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa hoitamalla kirkon yhteistä toimintaa.

Osasto toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä seurakuntien, hiippakuntien ja muiden toimijoiden kanssa. Osasto koordinoi ja edistää kirkon työtä, vaikuttaa yhteiskunnassa ja kirkossa, huolehtii yhteyksistä sekä edistää verkostoitumista ja yhteistyötä.

Toiminnan edistämisen keskeisiä sisältöalueita ovat: diakonia, sielunhoito, jumalanpalveluselämä, kasvatus ja kirkon yhteiskuntavastuu. Toiminnallinen osasto edistää kirkon toimintaa sairaaloissa, vankiloissa, työpaikoilla, oppilaitoksissa, partiossa ja perheasioiden neuvottelukeskuksissa sekä vähemmistöjen ja erityisryhmien kanssa.

Tulevalla kolmivuotiskaudella 2024–2026 toiminnallisen osaston huomio kiinnittyy erityisesti siihen, miten haavoittuvassa asemassa olevat ihmiset selviytyvät kasautuneiden kriisien ja yhteiskunnallisten muutosten aiheuttamien haasteiden keskellä. Huomattavia viimeaikaisia kriisejä ovat olleet koronapandemia, ilmastonmuutos sekä Ukrainan sota. Elinkustannusten voimakas kasvu on lisännyt köyhyysriskiä ja huolta tulevaisuudesta.

Sote-uudistus ja siitä käytävä yhteiskunnallinen keskustelu tulevat jatkumaan edelleen. Sote-uudistuksen tavoitteena on ollut parantaa ihmisten pääsyä palveluihin, hillitä kustannusten kasvua ja vähentää eriarvoisuutta. Kirkon tulee olla heikommassa asemassa olevien ihmisten tukena sote-palveluiden saavuttamisessa, kokoamaan ja välittämään tietoa uuden palvelujärjestelmän kipukohdista, ja näin osaltaan olla mukana kehittämässä hyvinvointialueita. Sote-uudistuksessa kirkon roolia uskonnollisena toimijana palvelujen tuottajana voidaan myös kyseenalaistaa. Kirkon on tarpeen kuvata tuottamiensa palvelujen luonne sekä laatu ja todentaa niiden vaikutukset kansalaisille. Kirkon tulee pystyä viestimään hyvästä, jonka se saa aikaan toiminnallaan.

Kumppanuus kuntien kanssa on muutoksessa. Kuntien ja seurakuntien yhteinen tavoite on edistää kansalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Molemmat tuovat yhteen eri toimijoita, kuten järjestöjä, oppilaitoksia ja yrityksiä. Kirkkohallituksen, Kirkkopalveluiden ja Kuntaliiton yhteistyössä laadittu julkaisu: Kunnat ja hyvinvointialueet - merkityksellistä yhteistyötä seurakuntien kanssa (2023) tukee työntekijöitä ja luottamushenkilöitä heidän rakentaessa yhteistyötä seurakuntien, kuntien ja hyvinvointialueiden kesken.

Kirkossa joudutaan arvioimaan taloudellisista syistä erilaisten toimintojen ja palveluiden tuottamista sekä sitoutumista yhteisiin valtakunnallisiin toimintoihin ja niiden kehittämiseen sekä resursointiin. Esimerkiksi Kirkon keskusteluavun roolia ja merkitystä koskeva selvitys valmistuu Kirkkohallituksessa toimintavuoden aikana. Sen pohjalta tehdään hallinnolliset ja toiminnalliset päätökset palvelun tulevaisuutta koskien.

Kirkkoa haastaa työntajana sen heikentynyt vetovoima. Tämä näkyy kirkollisille aloille hakeutuvien opiskelijoiden määrässä sekä tehtäviin hakeutuvien työnhakijoiden määrässä. Tämä ilmiö haastaa toimijoita koko kirkossa. Toiminnallinen osasto huomioi tämä ilmiön omassa toiminnassaan.

Kirkolliskokous käsitteli keväällä tulevaisuusvaliokunnan mietintöä Siunauksen signaalit, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tulevaisuuselonteosta. Mietinnössä korostettiin, että tulevaisuuselonteossa esitettyä toimintamallia olisi hyvä hyödyntää kirkossa. Kirkolliskokous rohkaisi seurakuntia ja hiippakuntia hyödyntämään signaalihuonemethodia toimintansa kehittämisessä. Kirkkohallitusta pyydettiin erityisesti hyödyntämään löydettyjä havaintoja valtakunnallisessa tiedonkeruussa sekä huomioimaan nuorten ja nuorten aikuisten näkökulman nykyistä aktiivisemmin ja systemaattisemmin huomioon päätöksenteossa. Millenniaalien kirkko -hanke päättyy vuoden 2023 lopussa. Hankkeen tuottama osaaminen, tieto ja materiaali ohjaa osaston toimintaa hankkeen loputtua.

Keskeisimpiä toimintaamme ohjaavia strategisia painopisteitä ovat: ovet auki ulospäin, ovet auki kirkkoon ja kasvuun, ovet auki kaikille ja ovet auki tulevaisuuteen. Työmme tavoitteena on vahvistaa kirkon roolia merkityksellisenä ja luotettavana toimijana yhteiskunnassa. Tätä toteutamme osallistumalla aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kehittämällä vaikuttamistoimintaamme. Arvioimme työtämme systemaattisesti toimintaympäristöstä kerätyn tiedon avulla, ja tuemme seurakuntien työtä tutkitun tiedon sekä saamamme palautteen pohjalta. Toiminnallamme edistämme uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa. Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
33	31,6	31	30,5	31	30,5	30	30

Osaston henkilöstömäärä laskee kolmella henkilöllä (1,3 htv) vuodesta 2023. Henkilöstömäärä tulee laskemaan yhdellä vuonna 2025 (0,5 htv).

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuoden 2024 toiminnan suunnittelussa olemme liittyneet Kirkkohallituksen yhteisiin strategisiin tavoitteisiin. Kuvaamme ja arvioimme toimintavuoden aikana ne kirkkoa ja seurakuntia hyödyntävä tiedontuotannon ja hyödyntämisen prosessit, jotka kuuluvat osastomme vastuualueelle. Työmme tavoitteena on, että kirkon ja seurakuntien toiminnan saavutettavuus ja tavoitavuus paranevat. Tavoittelemme työssämme sitä, että kirkko ja seurakunnat ovat tunnustettuja ja arvostettuja yhteistyökumppaneita julkisissa palveluissa, hyvinvointialueilla ja kunnissa. Näiden tavoitteiden lisäksi osastolla on valmistelussa useita kirkolliskokouksen kirkkohallitukselle antamia tehtäviä.

Kirkon työtä haastaa edelleen uskonnollisuuden muutos. Uskonnollisuus on irtautumassa uskonnollisista instituutioista ja muuttumassa yhä monimuotoisemmaksi. Otamme toiminnassamme huomioon nämä muutokset ja toimimme siten, että kirkko voisi myös tulevaisuudessa olla ihmisille merkityksellinen toimija uskonnon harjoittamisen näkökulmasta.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	Kirkkoa ja seurakuntia palvelevat tiedon tuotannon ja hyödyntämisen prosessit on kuvattu ja arvioitu.	Barometrit, kirkon tilastot ja nelivuotiskertomus ovat johtaneet toimenpiteisiin työssämme. Kirkkohallituksen avainpäätöksissä on toteutettu ja tehty lapsivaikutusten arvioinnit. Olemme luoneet avustusten vaikuttavuuden arviointimallin (kiko- ja järkisopimusten myöntö- ja arviointimalli). Seurakuntien tietoisuus päätöksen- teon luontovaikutuksista on lisääntynyt. Kestävä seurakunta -pilotti on tuottanut seurakunnille sosiaalisten vaikutusten arviointimallin.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.	Kirkon ja seurakuntien toiminnan saavutettavuus ja tavoitavuus on parantunut.	Monimuotoisuus, tasa-arvo, saavutettavuus ja yhdenvertaisuustilanne on parantunut kirkossa (ihmisarvomit- mittarit, toiminnallinen suunnitelma) Eri-ikäisille suunnatuille toimintamalleille ja palveluille on tullut uusia käyttäjiä (Polku-malli, Millenniaali-tieto, lapsistrategia). Selkokielen käyttö kirkossa vahvistuu ja kielitietoisuus on lisääntynyt kirkon toiminnassa.

		Kirkon juhlat 2024 toteutuvat tavoitteiden mukaisesti.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	Kirkko ja seurakunnat ovat tunnus-tettuja ja arvostettuja yhteistyökumppaneita julkisissa palveluissa, hyvinvointialueilla ja kunnissa.	Kirkko on luonteva osa päiväkotien, koulujen, perhekeskusten ja oppilaitosten elämää. Henkinen ja hengellinen tuki on osa erilaisia palvelukokonaisuuksia positiivisen uskonnonvapauden mukaisesti (sairaala, vankila, vastaanotto-keskus, sähköiset palvelut). Perheasiain neuvottelukeskusten toimintaedellytykset turvattu uudistuksessa lainsäädännössä. Seurakuntien hyvinvointia tukeva yhteistyö laajenee oppilaitoksissa ja kouluissa.

Vaikuttavuuden arviointi

Kirkon työn laatu vahvistuu (palaute).

Seurakunta on merkityksellinen yhä useammalle (jäsenmäärän kehittyminen, tilastot, toiminnasta saatu palaute, mediaseuranta, erilaiset tutkimukset).

Kansalaisten hyvinvointi ja turvallisuuden tunne lisääntyy (yhteiskunnallinen tiedon tuotanto, kumppanuuksien määrä ja laatu).

Osaamisen kehittäminen

Prosessien johtaminen, Dialoginen työote

Työyhteisötaidot

Vaikuttavuuden arvioinnin osaaminen

Yhteiskehittämisen taidot

Tiedon hankinta

Talousarvio 2024

Toiminnallinen osasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	216 563	105 400	263 000		
Maksutuotot	0	32 000	79 000		
Vuokratuotot	200				
Muut toimintatuotot	213 638	73 400	184 000		
Sisäiset tuotot	2 725				
Toimintakulut	-3 302 816	-3 250 787	-3 464 821		
Henkilöstökulut	-2 428 693	-2 321 687	-2 572 821		
Palkat ja palkkiot	-1 820 739	-1 826 616	-1 964 749		
Henkilösivukulut	-552 425	-547 963	-608 072		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-55 529	52 892			
Palvelujen ostot	-789 667	-806 900	-816 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 651				
Vuokrakulut	-545				
Aineet ja tarvikkeet	-25 295	-82 700	-56 500		
Annetut avustukset	-46 500	-35 000	-15 000		
Muut toimintakulut	-8 465	-4 500	-4 500		
TOIMINTAKATE	-3 086 253	-3 145 387	-3 201 821	-3 201 821	-3 201 821

Osaston johtajan toimisto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot			14 000		
Maksutuotot			14 000		
Toimintakulut	-398 531	-363 625	-384 145		
Henkilöstökulut	-210 716	-92 025	-154 145		
Palkat ja palkkiot	-112 248	-111 475	-117 668		
Henkilösivukulut	-34 643	-33 442	-36 477		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	-63 825	52 892			
Palvelujen ostot	-144 499	-220 900	-200 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 551				
Aineet ja tarvikkeet	-3 205	-15 700	-15 000		
Annetut avustukset	-38 500	-35 000	-15 000		
Muut toimintakulut	-60				
TOIMINTAKATE	-398 531	-363 625	-370 145	-370 145	-370 145

Diakonia ja yhteiskunta	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	67 429	32 000	65 000		
Maksutuotot		32 000	65 000		
Vuokratuotot	200				
Muut toimintatuotot	65 814				
Sisäiset tuotot	1 415				

Toimintakulut	-1 311 289	-1 438 171	-1 465 491		
Henkilöstökulut	-1 054 604	-1 095 171	-1 194 991		
Palkat ja palkkiot	-804 304	-842 439	-912 970		
Henkilösivukulut	-252 849	-252 732	-282 021		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 548				
Palvelujen ostot	-241 955	-306 500	-248 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-650				
Aineet ja tarvikkeet	-2 410	-33 500	-19 500		
Annetut avustukset	-8 000				
Muut toimintakulut	-3 670	-3 000	-3 000		
TOIMINTAKATE	-1 243 860	-1 406 171	-1 400 491	-1 400 491	-1 400 491

Jumalanpalvelus ja kasvatus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	149 594	73 400	184 000		
Muut toimintatuotot	148 284	73 400	184 000		
Sisäiset tuotot	1 310				
Toimintakulut	-1 561 899	-1 448 991	-1 615 185		
Henkilöstökulut	-1 136 059	-1 134 491	-1 223 685		
Palkat ja palkkiot	-883 153	-872 702	-934 111		
Henkilösivukulut	-258 655	-261 789	-289 574		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 749				
Palvelujen ostot	-400 190	-279 500	-368 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 450				
Vuokrakulut	-545				
Aineet ja tarvikkeet	-19 119	-33 500	-22 000		
Muut toimintakulut	-4 536	-1 500	-1 500		
TOIMINTAKATE	-1 412 305	-1 375 591	-1 431 185	-1 431 185	-1 431 185

2.1.12. Ulkoasiain osasto

Johdanto

Ulkoasiain osasto hoitaa kirkon ekumeenisia ja kansainvälisiä suhteita ja niihin liittyviä teologisia asioita. Se valmistelee ja toimeenpanee kirkkomme teologisia dialogeja, hoitaa yhteyksiä eri kirkkoihin, kansainvälisiin kirkkoliittoihin ja järjestöihin ja Suomen Ekumeeniseen Neuvostoon, Suomen Lähetysneuvostoon, sekä yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin. Osasto koordinoi ystävyysseurakuntatyötä, erityisesti suhteita Inkerin, Viron ja Unkarin evankelis-luterilaisiin seurakuntiin sekä hoitaa stipendivaihtoa sopimuskirkkojen kanssa.

Osasto koordinoi kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteistä toimintaa. Se huolehtii kirkon lähetystyön yhteisestä linjauksesta ja kasvatus-, koulutus- ja tiedotustoiminnasta. Se hoitaa yhteyksiä lähetysten kansainvälisiin toimijoihin ja verkostoihin ja seuraa kansainvälistä lähetystyötä ja missiologista keskustelua. Lisäksi osasto osallistuu uskontojen väliseen keskusteluun ja yhteydenpitoon muiden uskontojen kanssa.

Osasto vastaa ulkomailla asuvien suomalaisten parissa tehtävän kirkollisen työn suunnittelusta ja toteutuksesta yhteistyössä paikallisten sisarkirkkojen kanssa. Ulkomailla arvioidaan asuvan yhteensä 1,5 miljoonaa suomalaistaustaista henkilöä. Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään lähes 40 maassa. Ulkosuomalaisia palvelevat työntekijät ovat pääosin ulkomaisten sisarkirkkojen palveluksessa.

Ulkoasiain osaston toimintaympäristössä on useita epävarmuustekijöitä. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa heijastuu kansainvälisten kirkkoliittojen toimintaan, sillä Venäjän ortodoksinen kirkko on asettunut tukemaan sotatoimia. Erityisesti tämä vaikuttaa Kirkkojen maailmanneuvostoon, jonka suurin jäsenkirkko Venäjän ortodoksinen kirkko on. Sodalla on vaikutusta myös alueellisiin ekumeenisiin järjestöihin, kuten Barentsin kirkkojen neuvostoon, sekä kirkkomme kahdenvälisiin suhteisiin Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa. Lisäksi sota vaikeuttaa suhteiden hoitamista Inkerin kirkon kanssa. Sota Ukrainassa heijastuu myös Euroopan ulkopuolelle, etenkin Afrikkaan – paitsi ruokakriisin muodossa myös jakamalla maita Venäjän sotatoimia vastustaviin ja kannattaviin. Tällä kokonaisuudella on vaikutusta myös Kirkon Ulkomaanavun ja kirkkomme lähetysjärjestöjen toimintaan.

Epävakaa kansainvälinen tilanne edellyttää jatkossakin kykyä reagoida nopeasti ennakoimattomiin muutoksiin ja valmiutta yhteistyöhön yli organisaatorajojen. Kirkon taloudellisen tilanteen kiristyessä haasteena on pitää esillä globaalin kirkon kysymyksiä ja tarvetta suunnata taloudellista tukea myös maailmalle.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
11	13,5	9	10,5	7	7	7	7

Osaston henkilöstömäärä vähenee suunnittelukauden aikana kolmella (10 vuonna 2024 vs. 7 vuonna 2026). Kirkon ulkosuomalaistyön yksikkö lakkautetaan vuoden 2025 alusta. Ulkosuomalaistyön asiantuntijan määräaikainen virka päättyy elokuun

2024 lopussa ja ulkosuomalaistyön johtajan virka vuoden 2025 alussa. Lähetyskumppanuusneuvottelujen projektikoordinaattorin määräaikainen tehtävä päättyy lokakuun lopussa 2024.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Kirkkomme on Luterilaisen maailmanliiton (LML) ja Euroopan kirkkojen konferenssin (EKK) perustajajäsen. Molempien kirkkoliittojen yleiskokoukset pidettiin vuonna 2023. Ulkoasiain osaston tehtävänä on huolehtia näiden yleiskokousten linjausten toimeenpanosta yhteistyössä Kirkkohallituksen muiden yksiköiden ja kirkon järjestöjen kanssa. Global Christian Forumin maailmanlaaja kokoontuminen (Global Gathering) pidetään huhtikuussa 2024. Ulkoasiain osasto osallistuu tapahtuman suunnitteluun ja sen annin välittämiseen suomalaisille. Keskiössä on globaalin kristillisyyden elinvoimaisuuden esillä pitäminen. Kirkkomme on osallistuva jäsen (participating member) Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisössä. Lähetämme edustajamme yhteisön yleiskokoukseen syyskuussa ja informoimme kokouksen annista. Kokoukseen osallistuminen on merkittävää Euroopan kirkkojen yhteistyöhön osallistumisen ja siitä saatavan, kirkon työtä palvelevan informaation sekä solmittavien yhteyksien vuoksi.

Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelut järjestetään elokuussa 2024. Tapahtumaan kutsutaan kirkkomme lähetysjärjestöjen kumppanikirkkojen edustajat eri puolilta maailmaa. Ulkoasiain osasto huolehtii tapahtuman suunnittelusta ja järjestämisestä yhteistyössä lähetysjärjestöjen kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään tapahtuman laajempaan vaikuttavuuteen.

Teologinen dialogi Suomen ortodoksien kanssa jatkuu, ja teologista dialogia Helsingin katolisen hiippakunnan kanssa pyritään käynnistämään uudelleen, mikäli he saavat uuden piispan vuoteen 2024 mennessä tai sen aikana. Valmistelemme kotimaisten ja kansainvälisten yhteistyökumppanien kanssa Nikean kirkolliskokouksen ja uskontunnustuksen 1700-vuotismerkkivuoden viettoa 2025. Ekumeenisesta teologiasta laaditaan sekä akateemisia että yleistajuisia julkaisuja. Ulkoasiain osasto osallistuu Suomen Ekumeenisen Neuvoston vuoden 2024 painopisteen toteuttamiseen. Painopiste ”kansainvälinen ekumenia ja globaali vastuu” edellyttää sekä Faith and Order -komission ja LML:n ekumeenisen työn, että kirkkojen kansainväliseen diakoniaan ja lähetykseen liittyvien kysymysten esillä pitämistä. Erityisenä kohderyhmä ovat myös nuoret ja heidän saamisensa mukaan ekumeeniseen toimintaan.

Lähetyksen ja kansainvälisen diakonian perussopimukset vuosille 2023–2028 allekirjoitettiin kesäkuussa 2023. Ulkoasiain osasto käy ohjauskeskustelut kaikkien lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun kanssa ja raportoi niistä piispainkokoukselle ja

kirkkohallituksen täysistunnolle. Lähetyksen peruslinjauksesta ”Yhteinen todistus 2023” viestitään seurakuntiin ja hiippakuntiin, ja sitä käytetään oppimateriaalina kirkon henkilöstökoulutuksessa. Kirkon kansainvälisen työn erityiskoulutusta sekä globaali- ja lähetykskasvatusta kehitetään koko kirkon tasolla. Yhteistyötä globaalikasvatuksen eri toimijoiden kanssa vahvistetaan.

Yhteistyötä Uskot-foorumin ja muiden keskeisten uskontodialogitoimijoiden kanssa vahvistetaan edelleen. Dialogi- ja vuorovaikutustaidot ovat keskeisiä kaikessa koulutustoiminnassa.

Suomen Merimieskirkon ja Kirkkohallituksen yhteistyötä tiivistetään siten, että vuoden 2025 alusta lähtien Merimieskirkko on kirkon ulkosuomalaistyön operatiivinen toimija.

Osaston toiminnan kannalta keskeisimmät Kirkkohallituksen strategian painopisteet:

1. Ovet auki ulospäin
 - b. Selkeytämme vastuunjakoa ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
3. Ovet auki kaikille
 - a. Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, ekumeniaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
 - c. Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.
4. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille
 - a. Hoidamme kumppanuuksia tavoitteellisesti yhteistä etua etsien.
 - b. Kehitämme järjestöyhteistyötä sopimuspohjaisesti ja kokeilemme uusia yhteistyön muotoja.
 - d. Huolehdimme henkilöstön hyvinvoinnista koulutuksen, joustavien työjärjestelyiden ja laadukkaan työterveyshuollon ja hyvän johtamisen avulla.
6. Ovet auki tulevaisuuteen
 - c. Olemme osa maailmanlaajuisia kirkkoa ja opimme erityisesti globaalin etelän kristityiltä.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Henkilöstön osaamista on kehitetty vastaamaan palvelutarpeita.	Digitaalisen oppimisalustan käyttöön on annettu koulutusta niille, jotka käyttävät sitä kirkon henkilöstökoulutuksessa.
	1.2 Digitaaliset palvelut ovat tavoittaneet seurakunnat ja kansalaiset.	Kouluttajat ovat ottaneet digitaalisen oppimisalustan käyttöön ja tarjonneet sen kautta tapahtuvaa henkilöstökoulutusta seurakunnille.

	1.3 Tiedolla johtaminen on kehittynyt.	Ekumeenisista oppikeskusteluista tuotetaan säännöllisesti tietoa yleisesti saataville julkaisujen kautta. Kirkon lähetyskumppanuusneuvotteluja käytetään viestimään seurakuntiin tehostetusti lähetystyöstä ja globaalista kristinuskosta.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävällä pohjalla.	2.1 Suomen Merimieskirkon ja Kirkkohallituksen yhteistyö tiivistyy siten, että 1.1.2025 alkaen Merimieskirkko on kirkon ulkosuomalaistyön operatiivinen toimija. Samalla Kirkon ulkosuomalaistyön yksikkö osana Kirkkohallitusta lakautetaan.	Ulkosuomalaistyön kotimaisessa hallinnossa saavutetaan vuoden 2025 alkuun mennessä vuositasolla 166 000 euron (45 prosentin) säästöt vuoteen 2020 verrattuna. Ulkosuomalaistyön operaatiot sujuvat moitteetta uudessa mallissa.
	2.2 Järjestöyhteistyön toimivuus on varmistettu: perussopimukset lähetysjärjestöjen ja KUA:n kanssa ohjaavat toimintaa.	Sopimukset on allekirjoitettu 2023 viideksi vuodeksi ja vuosittaiset ohjauskeskustelut käydään. Ohjauskeskustelujen sisältöjä kehitetään.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Kirkko on aktiivinen kansainvälisissä ja ekumeenisissa suhteissa.	Kirkon lähetyskumppanuusneuvottelut pidetään 2024 ekumeenisesti avoimena tapahtumana.
	3.2 Kirkkomme toimii aktiivisesti kansainvälisissä kirkkoliitoissa ja verkostoissa, sekä välittää niistä tietoa kirkkomme toiminnan kehittämiseksi.	Viestitään globaalin kristinuskon elinvoimaisuudesta ja kristinuskon keskeisen sanoman ajankohtaisuudesta.

Vaikuttavuuden arviointi

Lähetys ja lähetystyö ymmärretään paremmin kirkon olemukseen kuuluvana. Mittari: Yhteinen todistusta -asiakirja samoin kuin kirkon ja lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun välillä solmitut perussopimukset ovat verkossa luettavissa ja asiakirjoja käytetään myös kirkon henkilöstökoulutuksessa.

Lähetyksestä ja globaalista kristinuskosta viestitään erityisesti vuoden 2024 aikana liittyen kirkon kansainvälisiin lähetyskumppanuusneuvotteluihin. Käytetään Kirkkomme Lähetys -lehteä, lähetys-symposiumia ja muita viestinnän kanavia. Mittari: lukija-, seuraaja- ja osallistujamäärät kasvavat.

Osaamisen kehittäminen

Digitaalisten valmiuksien kehittäminen ja niiden soveltamisen vahvistaminen.

Talousarvio 2024

Ulkoasiain osasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	12 266				
Maksutuotot	27				
Vuokratuotot	1 211				
Muut toimintatuotot	10 328				
Sisäiset tuotot	700				
Toimintakulut	-1 515 081	-1 328 100	-1 352 000		
Henkilöstökulut	-1 074 503	-859 650	-845 800		
Palkat ja palkkiot	-831 419	-661 100	-645 600		
Henkilösivukulut	-249 137	-198 550	-200 200		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 053				
Palvelujen ostot	-313 539	-328 700	-305 800		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 267				
Vuokratkulut	-414				
Aineet ja tarvikkeet	-13 768	-6 150	-5 100		
Annetut avustukset	-98 115	-120 800	-182 100		
Muut toimintakulut	-12 475	-12 800	-13 200		
TOIMINTAKATE	-1 502 815	-1 328 100	-1 352 000	-1 352 000	-1 352 000

KUO, yhteinen	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	9 858				
Maksutuotot	27				
Muut toimintatuotot	9 131				
Sisäiset tuotot	700				
Toimintakulut	-524 448	-196 100	-201 600		
Henkilöstökulut	-278 854	-145 000	-154 200		
Palkat ja palkkiot	-216 380	-111 500	-117 700		
Henkilösivukulut	-64 124	-33 500	-36 500		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 650				
Palvelujen ostot	-186 230	-48 400	-46 100		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 267				
Vuokratkulut	-104				
Aineet ja tarvikkeet	-8 981	-1 400	-1 200		
Annetut avustukset	-35 850	-1 300			
Muut toimintakulut	-12 163		-100		
TOIMINTAKATE	-514 591	-196 100	-201 600	-201 600	-201 600

Ulkomainen edustus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	257				
Muut toimintatuotot	257				
Toimintakulut	-25 411	-150 000	-150 000		

Palvelujen ostot	-24 352	-150 000	-150 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 059				
TOIMINTAKATE	-25 154	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Teologiset asiat	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	940				
Muut toimintatuotot	940				
Toimintakulut	-282 190	-238 000	-242 300		
Henkilöstökulut	-225 441	-175 800	-186 100		
Palkat ja palkkiot	-174 049	-135 200	-142 000		
Henkilösivukulut	-52 389	-40 600	-44 100		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	997				
Palvelujen ostot	-23 799	-25 400	-22 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 790	-1 000	-500		
Annetut avustukset	-31 035	-35 000	-33 600		
Muut toimintakulut	-124	-800	-100		
TOIMINTAKATE	-281 250	-238 000	-242 300	-242 300	-242 300

Ulkosuomalaistyö	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	1 211				
Vuokratuotot	1 211				
Toimintakulut	-333 164	-302 100	-308 400		
Henkilöstökulut	-279 096	-216 250	-161 900		
Palkat ja palkkiot	-215 602	-166 300	-123 600		
Henkilösivukulut	-64 636	-49 950	-38 300		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 142				
Palvelujen ostot	-53 357	-38 000	-25 000		
Aineet ja tarvikkeet	-628	-1 350	-1 000		
Annetut avustukset		-46 500	-120 500		
Muut toimintakulut	-83				
TOIMINTAKATE	-331 953	-302 100	-308 400	-308 400	-308 400

KLK	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-349 868	-441 900	-449 700		
Henkilöstökulut	-291 113	-322 600	-343 600		
Palkat ja palkkiot	-225 388	-248 100	-262 300		
Henkilösivukulut	-67 989	-74 500	-81 300		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 264				
Palvelujen ostot	-25 800	-66 900	-62 700		
Vuokrakulut	-310				
Aineet ja tarvikkeet	-1 310	-2 400	-2 400		

Annetut avustukset	-31 230	-38 000	-28 000		
Muut toimintakulut	-105	-12 000	-13 000		
TOIMINTAKATE	-349 868	-441 900	-449 700	-449 700	-449 700

2.1.13. Kirkon viestintä

Johdanto

Kirkkohallituksen mission mukaisesti Kirkon viestintä (KV) edistää uskon, toivon ja rakkauden toteutumista kirkossa ja muualla yhteiskunnassa. Tätä missiota Kirkon viestintä toteuttaa hoitamalla ja mahdollistamalla kirkon yhteistä ulkoista ja sisäistä viestintää, edistämällä kirkon yhteiskunnallista vaikuttamista ja näkyvyyttä sekä tuemalla viestinnällisesti seurakuntia ja muita kirkon toimijoita. KV:n tehtävänä on myös Kirkkohallituksen sisäinen viestintä. Visionsa mukaisesti KV haluaa olla rohkea viestinnän uudistaja ja edelläkävijä kirkon ja ihmisten parhaaksi.

KV välittää ajankohtaista ja vaikuttavaa viestiä kirkosta monikanavaisesti ja kehittää vuoropuhelun kanavia niin perinteisissä kuin uusissa viestintäfoorumeissa, verkosta tapahtumiin, virtuaalisesti ja livenä. Kokonaiskirkon viestintää KV tukee mm. tuottamalla yhteisiä viestintäsisältöjä, antamalla viestintäkonsultaatiota ja järjestämällä viestintäkoulutuksia sekä kehittämällä ja ylläpitämällä kirkon yhteisiä verkkosivustoja (esim. evl.fi, sakasti.fi, virsikirja.fi, kirkkovuosikalenteri.fi, kirkkokasikirja.fi), seurakuntasivustojen verkkoalustaa Lukkari-julkaisujärjestelmää ja tuomiokapituleille piispa- ja hiippakuntasivustojen julkaisujärjestelmää.

Yhteistyössä Yleisradion kanssa KV tuottaa suomenkieliset radion ja tv:n jumalanpalvelukset, radiohartaudet sekä Pisara-ohjelman. Lisäksi tuotetaan journalistisin periaattein toteutettu Horisontti-ohjelma Yle Radio 1:lle. Yhteensä ohjelmapaikkoja on Ylen kanavilla yli 1000.

Suunnitelmakausi 2024–2026

Muutos, jossa yhteiskunta kulkee yhä kauemmas yhtenäiskulttuurista, jatkuu suunnitellukaudella. Monikulttuurisuus, -uskontoisuus ja -äänisyys lisääntyvät, ja kirkon roolia yhteiskunnassa haastetaan. Hengellisyttä, arvoja ja merkitystä elämälle etsitään, mutta ei välttämättä kirkkoinstituutiosta. Maapallon tulevaisuutta varjostavat edelleen ilmastomuutos ja muuttunut turvallisuustilanne uhkakuvineen.

Epävakaassa tilanteessa kirkon viesteille ja vuoropuhelulle on edelleen vahva tarve. Kirkon viestin on oltava vahva, ja se on välitettävä kohderyhmän mukaisesti ja monikanavaisesti. Kirkon on kyettävä rakentamaan vuoropuheluun ja löydettävä keinoja olla merkityksellinen myös niille, jotka ovat kirkosta, sen sanomasta ja arvoperustasta vieraantuneita tai joille kirkon perinteinen tapa sanoittaa viestinsä ei tunnu luontevalta.

Viestintäympäristöt ovat jo hyvin pitkälti digitalisoituneita. Kirkon on pysyttävä mukana muuttuvissa digitaalisissa ympäristöissä ja niiden kehittämisessä ja jatkettava myös omien sähköisten viestintäkanaviensa ja viestinnän tapojensa kehittämistä. Tekoälyn nopea kehitys saattaa tuoda uusi viestinnällisiä mahdollisuuksia, mutta se tuo mukanaan myös kokonaan uusia haasteita.

Resurssien vähetessä kirkon viestintää on välttämätöntä suunnitella ja toteuttaa yhdessä eri toimijoiden kesken. Yhteinen tekeminen ja yhteiset viestintäsisällöt myös vahvistavat kirkon viestiä ja sen vaikuttavuutta. On myös uskallettava tehdä strategialähtöisesti valintoja viestinnän kohderyhmien ja kanavien suhteen.

Myönteisen keskustelukulttuurin kehittämiseksi on tehtävä aktiivisesti töitä. Kirkko on edelleen yhteiskunnallinen arvokeskustelija, ja kirkon käyttämän viestinnän ja vuoropuhelun äänensävyllä voi olla iso merkitys.

Kirkon viestinnän toiminnan kannalta keskeisimmät strategian painopisteet ovat:

- Selkeytämme vastuunjakoja ja kehitämme yhteistyötä Kirkkohallituksen, tuomiokapitulien, seurakuntien ja järjestöjen kesken.
- Toteutamme ja koordinoimme ajankohtaista, avointa ja dialogista viestintää.
- Tuemme seurakuntia löytämään monimuotoisia tapoja toimia ja viestiä, jotta ihmiset voivat olla kristittyjä itselleen merkityksellisillä tavoilla.
- Edistämme katsomus- ja uskontodialogia, kristillistä todistusta, lähetystä, eukaristiaa ja positiivista uskonnonvapautta kirkossa ja yhteiskunnassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.
- Edistämme yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista kirkossa.
- Korostamme työssämme toivon näkökulmaa sekä luottamusta tulevaisuuteen.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
26	25,8	26	25,6	26	25,6	26	25,6

Kirkon viestinnän Ohjelmatuotannot-yksikössä eli Ylen tuotantojen parissa työskentelee kymmenen henkilöä, 9,6 henkilötyövuotta. Kehitys ja verkko -yksikössä työskentelee kahdeksan henkilöä, joista 2,5 henkilötyövuotta tuottaa Lukkari-palvelua seurakunnille. Viestintäpalvelut-yksikössä työskentelee seitsemän henkilöä. Vuosina 2024–2026 henkilöstömäärän suunnitellaan pysyvän samana: 26 työntekijää ja 25,6 henkilötyövuotta.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Strategialähtöisyys, viestinnän kohderyhmäymmärrys ja käyttäjälähtöinen suunnittelu ohjaavat kaikkea Kirkon viestinnän toimintaa vuonna 2024.

Kirkkohallituksen viestinnän sisältöjen suhteen tehdään selkeitä valintoja sovitun toimintamallin mukaisesti. Koko kirkon yhteisten strategisten viestien muodostamisen tapoja vahvistetaan entisestään.

Viestintää ja eri sisältöjä kehitetään, suunnitellaan ja toteutetaan entistä enemmän yhdessä kirkon eri toimijoiden kanssa. Keinoja ja kanavia suunnitellaan ja toteutetaan verkostoissa.

Kirkkomielikuvaa vahvistava, kokonaiskirkon sisältöstrateginen kehittäminen sekä Kohti yhteistä ilmettä -projekti viedään läpi KV:n johdolla, vahvassa yhteistyössä Vahvuusryhmän, projektin pilottitoimijoiden sekä muiden verkostojen kanssa. Koko kirkon käyttökokemuksen ohjeisto (design system) otetaan käyttöön osana vuonna 2024 päivitettävää Kirkon viestintäohjelmaa.

Lukkari-palvelun kulut siirretään kokonaisuudessaan Kirkon viestinnän budjettiin, ja niille muodostetaan oma kustannuspaikka. Kirkon viestintäpäivät järjestetään vuonna 2024 Rovaniemellä, ja niistä aiheutuvat kulut katetaan osallistumismaksuilla.

Kaikessa viestinnässä on läsnä toivon näkökulma sekä luottamus tulevaisuuteen.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Kirkkohallituksen monikanavainen viestintä tukee entistä tehokkaammin seurakuntia ja tavoittaa entistä vahvemmin kohderyhmänsä.	Uudistunut evl.fi-kokonaisuus on otettu hyvin käyttöön sen eri kohderyhmissä (analytiikka, kyselyt). Viestinnän analytiikka- ja palauteprosessit on kuvattu selkeästi ja otettu käyttöön tiedolla johtamisen tukemiseksi. Digitalisaatiota ja tekoälypohjaisten työkalujen käyttöä on edistetty ja työtapoja kehitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

		Kokonaiskirkon sisäinen viestintä on selkiytynyt ja tehostunut (Plussan Oma media -kanava otettu käyttöön, Sakastin ja uutiskirjeiden palautekysely). Lukkari-kehitys toteutettu kohderyhmäymmärrykseen ja yhteistyöhön nojautuen (B-sivustomalli otettu käyttöön, ohjausryhmä tehokkaasti toiminnassa). Hartausohjelmien kohderyhmäajattelua on kehitetty ja sisältöjä on täsmennetty määriteltyjä kohderyhmiä ajatellen (kehityksen toteutuminen). Kirkon millenniaalitavoitteisiin soveltuvia hartausohjelmien sisältöjä on toteutettu.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.	2.1 Kokonaiskirkollista viestintää tehdään entistä kustannustehokkaammin ja vaikuttavammin ja eri toimijoiden viestintäroolit ovat selkeämmät.	Viestintäohjelma on päivitetty ja otettu käyttöön kokonaiskirkollisen viestintäselvityksen suositusten mukaisesti ja verkostojen yhteiskehittämisen myötä. KV:n rooli eri yhteistyöverkostoissa on kuvattu ja ne vastaavat resursseja. Ylälle tuotettuja sisältöjä on hyödynnetty entistä tehokkaammin monikanavaisesti seurakunnissa ja KV:n kanavissa (upotukset, oma media -yhteistyö, hoksautukset, teemaattiset haut). Kirkon yhteinen strateginen brändityö ja kokonaiskirkollinen ilme on valmistunut ja otettu käyttöön design systemin (visuaalisten ohjeiden ja elementtien kirjasto) avulla. Rekrytointi- ja työnantajamielikuvaviestintää on kehitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (tuotetut toimintamallit ja materiaalit).
	2.2 Kirkon jäsenyyspalvelut ja jäsenyyttä tukeva viestintä ovat entistä käyttäjälähtöisempiä ja kohderyhmätietoisempia.	Jäsenyyteen liittyviä verkkopalveluita on kehitetty yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (hyvä yhteistyö ja tuki nykyisille palveluille annettu palautteen mukaan; "Pysy kirkossa" -konseptin kehitys aloitettu). Seurakuntalaisten ja jäsenten verkkovälitteisiä vaikuttamis- ja vuorovaikutusmahdollisuuksia on kehitetty.

		Seurakuntavaalien 2026 organisaatio ja viestinnällinen toimintamalli on muokattu kustannustehokkaaksi tavoitteenaan demokratian kehittäminen kirkossa. Hartausohjelmista saadun palautteen perusteella kirkon jäsenyys on koettu merkitykselliseksi (palaute, katsoja- ja kuuntelijamittarit).
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Kirkon viestintä on entistä näkyvämpää ja vaikuttavampaa.	Valitut strategisen viestinnän painopisteet ovat näkyneet yhteiskunnallisessa keskustelussa (mediaseuranta) ja niihin on panostettu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa (yhteistyön määrä). Valtakunnallista päätösviestintää on kehitetty selkokielisemmäksi ja visuaalisemmaksi (arviointi). KV on ollut entistä aktiivisempi yhteiskunnallinen verkostoituja omalla alallaan (kontaktien määrä). Pisara- ja Horisontti-ohjelmissa on käsitelty kirkon arvoja heijastavia teemoja (sisällöllinen arviointi). Horisontti-ohjelma ja hartausohjelmat ovat ottaneet entistä tehokkaammin sisällöissä huomioon ympäröivän yhteiskunnan (sisällöllinen arviointi). Kirkon maine ja sidosryhmätuki on parantunut (T-Median Luottamus ja Maine -tutkimus).

Vaikuttavuuden arviointi

Kirkko on relevantti ja haluttu yhteistyökumppani, joka toimii yhteiskunnan ja ihmisen parhaaksi. (yhteistyökumppanuuksien määrä ja laatu, palautekanavat)

Kirkko on merkityksellinen ihmisille ja kirkkoon halutaan kuulua (mielikuvamittarit, jäsenyystilastot, kansalaispalaute)

Osaamisen kehittäminen

Dialoginen työote

Verkosto-osaaminen

Monikanavainen sisällöntuotanto

Talousarvio 2024

Kirkon viestintä	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	114 972	90 000	90 000		
Maksutuotot	26 322	20 000	20 000		
Tuet ja avustukset	6 400				
Muut toimintatuotot	80 090	70 000	70 000		
Sisäiset tuotot	2 160				
Toimintakulut	-2 564 406	-2 682 717	-3 229 399		
Henkilöstökulut	-1 949 367	-1 992 036	-2 140 291		
Palkat ja palkkiot	-1 509 869	-1 532 336	-1 642 329		
Henkilösivukulut	-453 516	-459 700	-497 962		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	14 017				
Palvelujen ostot	-517 355	-608 875	-1 014 003		
Palvelun ostot - sisäiset	-680	-12 000			
Vuokratkulut	-955	-2 000	-1 000		
Aineet ja tarvikkeet	-28 799	-25 000	-27 400		
Annetut avustukset	-47 500	-40 000	-45 000		
Muut toimintakulut	-19 750	-2 806	-1 705		
TOIMINTAKATE	-2 449 434	-2 592 717	-3 139 399	-3 139 399	-3 139 399

Hallintopalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	31 895		20 000		
Maksutuotot	26 322		20 000		
Muut toimintatuotot	3 413				
Sisäiset tuotot	2 160				
Toimintakulut	-246 045	-269 428	-264 306		
Henkilöstökulut	-122 419	-130 512	-141 297		
Palkat ja palkkiot	-96 757	-100 394	-107 860		
Henkilösivukulut	-28 038	-30 118	-33 437		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 376				
Palvelujen ostot	-72 695	-77 250	-73 429		
Palvelun ostot - sisäiset		-12 000			
Vuokratkulut	-955	-2 000	-1 000		
Aineet ja tarvikkeet	-2 126	-5 000	-2 000		
Annetut avustukset	-47 500	-40 000	-45 000		
Muut toimintakulut	-350	-2 666	-1 580		
TOIMINTAKATE	-214 149	-269 428	-244 306	-244 306	-244 306

Viestintäpalvelut	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	4 000	20 000			
Maksutuotot		20 000			
Muut toimintatuotot	4 000				
Toimintakulut	-689 166	-692 552	-710 587		
Henkilöstökulut	-518 869	-521 617	-561 567		
Palkat ja palkkiot	-403 230	-401 244	-430 097		
Henkilösivukulut	-119 344	-120 373	-131 470		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 704				
Palvelujen ostot	-150 638	-168 875	-147 475		
Palvelun ostot - sisäiset	-40				
Aineet ja tarvikkeet	-2 011	-2 000	-1 500		
Muut toimintakulut	-17 608	-60	-45		
TOIMINTAKATE	-685 166	-672 552	-710 587	-710 587	-710 587

Ohjelmatuotannot	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	79 077	70 000	70 000		
Tuet ja avustukset	6 400				
Muut toimintatuotot	72 677	70 000	70 000		
Toimintakulut	-769 821	-832 109	-840 835		
Henkilöstökulut	-724 168	-745 819	-770 645		
Palkat ja palkkiot	-558 477	-573 707	-595 378		
Henkilösivukulut	-170 380	-172 112	-175 267		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 689				
Palvelujen ostot	-42 542	-83 250	-69 750		
Palvelun ostot - sisäiset	-640				
Aineet ja tarvikkeet	-699	-3 000	-400		
Muut toimintakulut	-1 772	-40	-40		
TOIMINTAKATE	-690 744	-762 109	-770 835	-770 835	-770 835

Kehitys ja verkko	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-785 402	-888 628	-690 593		
Henkilöstökulut	-536 740	-594 088	-443 704		
Palkat ja palkkiot	-414 970	-456 991	-338 705		
Henkilösivukulut	-125 018	-137 097	-104 999		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	3 248				
Palvelujen ostot	-224 679	-279 500	-223 349		
Aineet ja tarvikkeet	-23 962	-15 000	-23 500		
Muut toimintakulut	-20	-40	-40		
TOIMINTAKATE	-785 402	-888 628	-690 593	-690 593	-690 593

Lukkari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	0		-723 078		
Henkilöstökulut			-223 078		
Palkat ja palkkiot			-170 289		
Henkilösivukulut			-52 789		
Palvelujen ostot	0		-500 000		
TOIMINTAKATE	0		-723 078	-723 078	-723 078

2.1.14. Kirkon tutkimus ja koulutus

Johdanto

Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikön tehtävät jakautuvat kahteen osa-alueeseen: tutkimukseen ja koulutukseen. Tutkimus keskittyy kirkon, uskonnollisen elämän ja yhteiskunnan muutosten tutkimukseen, koulutus henkilöstön koulutukseen, koulutuksen koordinaatioon ja koulutuspoliittiseen vaikuttaminen. Tutkimus ja koulutus on Kirkkohallituksen erillisyyksikkö ja toimii kansliapäällikön alaisuudessa. Sen toimipaikkoina ovat Helsinki ja Järvenpää. Yksikön toimintaa tukee Kirkkohallituksen asettama neuvottelukunta.

Yksikkö tuottaa kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi tarpeellista tutkimusta. Tutkimustieto tukee toimintaympäristön muutoksen ennakointia, toiminnan suunnittelua ja viestintää seurakunnissa, hiippakunnissa ja valtakunnallisesti. Tutkimustuloksia julkaistaan yleistajuisissa ja tieteellisissä artikkeleissa, tilastojulkaisuissa sekä sosiaalisessa mediassa. Yksikkö myöntää apurahoja vuosittain kirkon ja seurakuntien päätöksenteolle ja toiminnan kehittämiseksi tarpeelliseen tutkimukseen.

Kirkon henkilöstön koulutuksen ohella tutkimus ja koulutus koordinoi henkilöstökoulutusta, tekee koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa, toteuttaa asiantuntijatehtäviä sekä tuottaa koulutustoimintaa tukevia majoitustoimintaa ja kokouspalveluita. Henkilöstökoulutuksen koordinaatio toteutuu verkostomaisessa yhteistyössä kirkon virkoihin ja tehtäviin kouluttavien laitosten, kirkollisten palvelujärjestöjen sekä muiden koulutuspalvelujen tuottajien kanssa. Kirkkohallituksen koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa tehdään yhteistyössä Kirkon työmarkkinalaitoksen ja Kirkkohallituksen muiden osastojen kanssa.

Suunnitelmakausi 2024–2026

Osana yhteiskuntaa kirkko on jatkuvassa muutostilanteessa. Viime vuosina useat yllättävät kriisit ovat pakottaneet muuttamaan toimintatapoja myös kirkossa. Koronapandemian ja sodan vaikutukset ovat heijastuneet seurakuntien arkeen ja epätavallisen arjen pitkittyminen kuormittaa työntekijöitä. Kirkon yhteiskunnallisen aseman muuttuminen sekä kirkon taloudelliset haasteet johtavat arvioimaan uudelleen kirkon identiteettiä ja tehtävää. Tämä tarjoaa kuitenkin mahdollisuuden kirkon sanoman merkityksellisyyden vahvistamiseen ja kirkastamiseen. Seurakuntien toiminta toteutuu aiempaa monimuotoisemmassa uskonnollisessa ympäristössä ja sen tulee tavoittaa aiempaa isompi kirjo erilaisia ihmisiä omine tarpeineen.

Viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet kirkolla olevan haasteita sekä työn veto- että pitovoimassa. Henkilöstön rekrytoinnin tunnistetut ongelmakohdat ovat samankaltaisia kirkossa kuin muilla työelämän sektoreilla: henkilöstön ikääntyminen ja eläköityminen, kirkon työn veto- ja pitovoiman pieneneminen ja osaavan työvoiman alueellisesti kattava saatavuus. Rekrytointi itsessään myös muokkaa kirkon ja seurakunnan työhön liittyviä mielikuvia. Taloudellisten resurssien kiristyminen ja alueiden erilaistuminen vaikuttavat sekä seurakuntien toimintaan ja toimintakulttuuriin että siihen, miten seurakunnat tukevat henkilöstönsä osaamisen kehittämistä. Jatkuvan oppimisen rooli yhteiskunnassa ja kirkon työelämässä vahvistuu. Ammatillisen osaamisen kehittymisen ohella tarvitaan myös yleisten työelämävalmiuksien ja laaja-alaisen osaamisen vahvistumista.

Kirkon työn kehittämisessä olennaista on monipuolisen tiedon keruu, analysointi ja tiedolla johtaminen. Itsenäisen tutkimus- ja koulutustoiminnan kautta kirkko varmistaa tarvitsemansa tiedon saamisen ja sen soveltamisen. Visiona on, että Kirkon tutkimus ja koulutus toimii yhdyspintana kirkon ja muun yhteiskunnan välillä ja voimistaa kirkon merkityksellisyyttä yhteiskunnan todellisuudessa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
19	19	19	18,6	18	17,8	18	17,8

Kirkon tutkimuksessa ja koulutuksessa työskentelee vuoden 2024 alussa yhteensä 19 työntekijää (18,6 henkilötyövuotta). Toiminnan sopeuttamisen myötä tehtäväkuviin saattaa tulla muutoksia. Toistaiseksi kaikki yksikössä olevat tehtävät ovat toiminnalle

välttämättömiä ja ne pyritään täyttämään. Vuosina 2024 ja 2025 tapahtuvien eläköitymisten myötä joudutaan edelleen arvioimaan toiminnan priorisointia ja eri toimintojen tarpeellisuutta.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuoden 2024 Kirkon tutkimuksen ja koulutuksen tavoitteena ovat toiminnan tunnettuuden ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kasvu, kirkon missioon perustuvan asiantuntijuuden ja osaamisen kehittäminen, seurakunnan työntekijöiden toimijuuden vahvistaminen sekä viestinnän kehittäminen.

Tutkimus

Tutkimushankkeissa yksikkö keskittyy vuosina 2024–2026 seuraaviin teemoihin: 1) Kirkon missio katsomuksellisesti moninaisessa yhteiskunnassa, 2) Seurakuntien toiminnan kehittäminen ja tiedolla johtaminen 3) Kirkon suhteet muihin yhteiskunnallisiin toimijoihin, 4) Globaalin teologian merkitys ja soveltaminen luterilaisessa kirkossa. Tutkimustoiminnassa kehitetään edelleen tutkitun tiedon viestintää. Uskontoa koskevaan keskusteluun syötetään tutkimustuloksia ja nostoja niin tieteellisissä artikkeleissa kuin muillakin julkaisukanavilla (mm. sosiaalinen media). Välitämme asiantuntijatietoa kirkosta ja uskonnollisuudesta kansainvälisissä ja kotimaisissa tutkimushankkeissa. Keskeisenä tavoitteena on myös tutkitun tiedon parempi hyödyntäminen kirkon päätöksenteossa. Kehitämme julkaisutoiminnan vaikuttavuutta kehittämällä julkaisusarjan markkinointia ja seuraamalla systemaattisesti tuottamiemme aineistojen ja julkaisujen käyttäjämääriä ja keräämällä niistä palautetta.

Vuonna 2024 julkaistaan uusi kirkon nelivuotiskertomus vuosilta 2020–2023, jossa laajojen tutkimusaineistojen pohjalta tarkastellaan seurakuntien toimintaa ja kirkon muuttuvaa roolia yhteiskunnassa. Tutkimus kytkeytyy tiedolla johtamisen prosessiin, jossa seurakunnat voivat tutkimustiedon avulla kehittää omaa toimintaansa. Valtakunnallista tilannetta tarkasteltaessa alueiden erilaisuus on jäänyt raportissa aiemmin pienempään rooliin. Nelivuotiskertomuksen alueellisen hyödynnettävyyden lisäämiseksi tuotetaan ensimmäistä kertaa myös hiippakuntaraportit, joissa voidaan tarkemmin keskittyä kunkin alueen tilanteeseen. Nämä julkaistaan samanaikaisesti nelivuotiskertomuksen kanssa.

Vuonna 2024 julkaistaan kirkon työhön liittyvään tutkimuslinjaan kytkeytyvä tutkimus Maisterista papiksi. Se käsittelee monipuolisesti ammatillisia prosesseja kirkon työhön hakeutuvilla teologian maistereilla sekä niillä, jotka ovat päättäneet siirtyä pois kirkon

tehtävistä. Toimimme ohjausryhmävastuussa Diakonia-ammattikorkeakoulun toteuttamassa tutkimushankkeessa, jossa tehdään yli 20 seurakunnan pitkäaikaistutkimus haastattelu- ja havainnointimenetelmällä. Tutkimushankkeen keskeiset teemat ovat toimintaympäristö ja arvojen muutos, toimintakulttuuri ja yhdessä tekeminen sekä osallisuus ja kohtaaminen. Hanke tukee myös nelivuotiskertomuksen aluenäkökulmaa. Seuraava tutkimus julkaistaan syksyllä 2024. Tuemme myös Diakin hanketta, jossa tutkitaan kirkon alan opiskelijoiden ammatillisen identiteetin rakentumista. Olemme olleet mukana tieteidenvälisessä verkostoyhteistyöhankkeessa *Complexity and Beyond in Studies of Religiosity in Nordic Countries* (CBSR), jossa on analysoitu uskonnollisten kehityskulkujen suhdetta lainsäädäntöön ja muihin yhteiskunnallisiin ja kirkollisiin rakenteisiin Pohjoismaissa. Hankkeen loppuraportti ilmestyy vuonna 2024. Tutkimusyhteistyö jatkuu myös yhteispohjoismaisessa *Churches in times of change* -hankkeessa. Hankkeen ensimmäinen vaihe keskittyi kasteeseen, ja valmistumassa on aiheeseen liittyvä kansainvälinen akateeminen julkaisu.

Uskonnot Suomessa -tutkimushankkeessa jatketaan edelleen Suomen uskonnollisen monimuotoisuuden kartoittamista. Verkkosivusto (uskonnot.fi) palvelee tiedon tarvitsijoita, kuten toimittajia, opettajia ja opiskelijoita. Tietokannan kokonaispäivitys jatkuu. Apurahojen avulla tuetaan vuosittain noin kymmentä väitöskirjahanketta tai muuta tutkimusta. Väitöskirjojen tekijät ovat myös mukana tutkimushankkeissa ja julkaisevat muun muassa Kirkko ja tutkimus -blogissa. Uusi apurahajärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2023 ja sen käytöstä kerätään palautetta järjestelmän kehittämiseksi.

Henkilöstökoulutus, koordinaatio ja koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta

Kirkkohallituksen toteuttaman henkilöstökoulutuksen tavoitteena on vastata seurakuntien osaamistarpeisiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Henkilöstökoulutuksessa keskeiset teemat ovat 1) Seurakunnan työntekijöiden strategisen toimijuuden ja osaamisen vahvistaminen 2) Kirkon missioon perustuvan asiantuntijuuden, työtöteen ja toiminnan vahvistaminen tutkittuun tiedon perustuvan osaamisen kehittämisen avulla 3) Seurakuntien henkilöstörekrytointiin liittyvien toimenpiteiden kehittäminen Kirkkohallituksessa yhteistyössä eri osastojen kanssa ja 4) Henkilöstökoulutuksen ja koulutuksen tehtävien, käytäntöjen ja koordinaation prosessien selkiyttäminen ja vakiinnuttaminen Kirkkohallituksessa.

Osaamisen kehittämisen keskiössä on koulutuksiin osallistujien ja heidän työyhteisöjensä uudistumiskyvyn ja muutososaaminen vahvistaminen sekä seurakuntien työnte-

kijöiden toimijuuden vahvistaminen. Sen tavoitteena on, että tutkittu tieto ja osaamisen kehittäminen vahvistavat kirkon missioon perustuvaa asiantuntijuutta, työtettä ja toimintaa.

Maisterista papiksi –tutkimushanke ja AKI-liittojen kysely 2023 nostavat esille seurakuntien työntekijöiden kokemukset työn merkityksellisyyden heikkenemisestä ja toisaalta kuinka hengellisen elämän hoitaminen tukee merkityksellisyyden kokemusta. Henkilöstökoulutuksen kehittämisessä huomioidaan nämä tutkimustulokset.

Kirkon henkilöstön osaamisen kehittämiseksi suunnattu koulutustarjonta kootaan vuosittain Kirkon henkilöstökoulutuskalenteriin. Koulutustarjontaa arvioidaan suhteessa viime vuosien osaamisen ennakointikyselyjen tuloksiin yhteistyössä koulutuksen tarjoajien kanssa. Havaittuja tarjonnan katvealueita pyritään poistamaan kehittämällä kumppanuuksia.

Vuonna 2023 valmistuneen Kirkon henkilöstökoulutus -selvityksen johtopäätösten mukaisesti seurakuntien henkilöstön osaamisen johtamista tuetaan yhdenmukaistamalla, kehittämällä ja vahvistamalla Kirkkohallituksessa koulutuksiin liittyvän tiedon keruun ja koulutusten järjestämisen käytäntöjä. Koulutustarjontaa arvioidaan viime vuosien osaamisen ennakointikyselyjen tulosten valossa yhteistyössä koulutuksen tarjoajien kanssa. Havaittuja tarjonnan katvealueita pyritään poistamaan kehittämällä yhteistyötä ja kumppanuuksia koulutuskentän toimijoiden kanssa.

Kirkkohallituksen koulutuspoliittista vaikuttamistoimintaa koordinoi Kirkon tutkimus ja koulutus. Vaikuttamistoiminta kohdentuu esimerkiksi kirkon henkilöstön osaamistarpeiden ennakointiin, jatkuvaan oppimiseen sekä varhaiskasvatuksen ja kaikkien koulutusasteiden ajankohtaisiin uudistuksiin. Vaikuttamistoiminnassa on sekä pitkäkestoisia että ajankohtaisia teemoja. Tavoitteena uuden hallituskauden alkaessa on, että Kirkkohallituksella on edustaja strategisesti merkittävässä ryhmässä. Tavoitteena on myös, että uuden hallituskauden aikana nimettävissä koulutuspoliittisissa verkostoissa ja työryhmissä on jäsenenä kattava Kirkkohallituksen asiantuntijoiden edustus.

Kirkon tutkimus ja koulutus -erillisyksikkö vastaa nelivuotiskertomuksen toteuttamisesta. Nelivuotiskertomuksen kulut koostuvat kolmesta osa-alueesta: tiedontuotanto, julkaisujen tuottaminen ja niiden jakelu. Nelivuotiskertomusta varten esitetään kertaeränä 40 000 euron määrärahaa.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
1a 1d 2a 3b	1. Tutkimus- ja koulutustoiminnan tunnettuuden kasvu, verkostoyhteistyön vahvistuminen ja yksikön yhteiskunnallisen vaikuttamistoiminnan kehittäminen.	Lausuntojen, esitelmien ja haastattelujen määrä eri foorumeilla Työryhmäosallistumiset kirkollisilla ja muilla foorumeilla OKM:n ja OPH:n työryhmissä toimivien Kirkkohallituksen edustajien määrä ja toiminnan vaikuttavuus
	2. Kirkon missioon perustuvan asiantuntijuuden, työotteen ja toiminnan tukeminen tiedolla ja osaamisen kehittämisellä.	Koulutuskyselyn tulokset identiteetistä ja luottamuksesta kirkon työhön Yhtäjaksoisten ja moduulirakenteisten erityiskoulutusten kokonaisuus (tarjonta, sisältö) on päivitetty.
	3. Viestinnän ja julkaisutoiminnan tueksi laaditaan viestintäsuunnitelma. Tavoitteena on koordinoitu, monikanavainen ja saavutettava viestintä. Julkaisutoiminnassa tavoitteena on julkaisuprosessin kehittäminen (oma prosessi ja painoyhteistyö) sekä julkaisusarjan tunnettuuden lisääminen.	Kirkon henkilöstökoulutuskalenterin käyttäjäkokemuksen seuranta Palautekyselyt julkaisuista ja muista viestintätuotteista Uusien julkaisukanavien toteutukset Kirjojen myynnin ja julkaisujen latausten määrä on lisääntynyt
	4. Muutososaamisen vahvistaminen: tutkimustieto ja koulutuksen kautta hankittu osaaminen palvelee työ- ja toimintakulttuurien kehittämisprosesseja Seurakuntien rekrytointiosaamisen- ja käytäntöjen vahvistuminen.	Koulutuskyselyn tulokset opitun hyödyntämisestä käytännössä Koulutuskyselyn tulokset ja koulutusten kehittämistehtävien sisällöt seurakuntien työntekijöiden strategisen toimijuuden vahvistumisesta Viestintä- ja sähköisten materiaalien tuottaminen seurakuntien henkilöstön rekrytointiprosessien käyttöön.
	5. Yksikön yhteinen työkenttä on selkiytynyt ja yhteiset toimintaprosessit on vakiinnutettu. Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota (mm. kuormitus, ylityöt, työnkaari)	Työhyvinvointikyselyissä tutkittu yksikön henkilöstön työhyvinvointi on parantunut

Vaikuttavuuden arviointi

Tiedolla johtaminen kirkossa on vahvistunut. Mittari: Kirkon kehittäminen ja päätöksenteko perustuvat vahvemmin tutkimuksen ja koulutuksen tuottamaan tietoon (kyselyt, osallistujamäärät, viestinnän tunnusluvut).

Kirkon merkitys yhteiskunnassa on vahvistunut. Mittari: Kirkon rooli uskonnollisena toimijana ja uskontoasiantuntijana on vahvistunut ja työntekijät ovat sitoutuneita kirkon missioon.

Työ kirkossa koetaan merkityksellisenä. Mittari: Kirkon työntekijöiden työtyytyväisyys ja kokemus työn merkityksellisyydestä lisääntyy ja siirtyminen muun työnantajan töihin vähenee.

Koulutuspoliittiset asiantuntijalausunnat vaikuttavat siihen, että kirkon edunvalvonnan näkökulmat ja kirkon arvopohjasta nousevat tavoitteet huomioidaan koulutuspolitiikassa. Mittari: Kirkko saa jäsenyyksiä keskeisiin OKM:n ja OPH:n asiantuntijatyöryhmiin.

Osaamisen kehittäminen

Tulevien vuosien keskeisiä osaamisen kehittämisen alueita ovat tulevaisuusosaaminen, digitalisaatio-osaaminen ja tekoäly sekä missionaarinen osaaminen. Uskonnollisen kentän moninaistuessa seurakunnan työntekijät tarvitsevat koulutusta ja osaamista, joka tulee heidän valmiuksiaan kirkon perustehtävän (missio) ja kristillisen uskonnon tulkintaosaamista. Kehitämme aktiivisesti kumppanuuksia toimijoiden kanssa, jotka toimivat edellä mainituilla alueilla.

Talousarvio 2024

Kirkon tutkimus ja koulutus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	583 826	673 100	798 200		
Myyntituotot	6 699	15 000	20 000		
Maksutuotot	529 782	648 100	763 200		
Vuokratuotot	9 847	10 000	15 000		
Muut toimintatuotot	13 924				
Sisäiset tuotot	23 574				
Toimintakulut	-2 304 776	-2 245 911	-2 479 300		
Henkilöstökulut	-1 636 543	-1 624 800	-1 715 900		
Palkat ja palkkiot	-1 262 692	-1 249 800	-1 309 900		
Henkilösivukulut	-375 282	-375 000	-406 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 431				
Palvelujen ostot	-411 226	-421 511	-574 700		
Palvelun ostot - sisäiset	-588				
Vuokratulot	-21 177	-16 100	-4 000		
Aineet ja tarvikkeet	-18 019	-35 100	-26 800		
Annetut avustukset	-214 674	-146 000	-156 000		
Muut toimintakulut	-2 549	-2 400	-1 900		
TOIMINTAKATE	-1 720 950	-1 572 811	-1 681 100	-1 641 100	-1 641 100

Tutkimus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	20 106	15 000	20 000		
Myyntituotot	6 699	15 000	20 000		
Maksutuotot	7				
Muut toimintatuotot	13 400				
Toimintakulut	-874 397	-793 011	-882 000		
Henkilöstökulut	-580 835	-563 200	-630 100		
Palkat ja palkkiot	-448 793	-433 200	-481 100		
Henkilösivukulut	-132 649	-130 000	-149 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	607				
Palvelujen ostot	-67 101	-75 511	-95 000		
Vuokratulot	-10 186	-8 100			
Aineet ja tarvikkeet	-1 184		-700		
Annetut avustukset	-214 674	-146 000	-156 000		
Muut toimintakulut	-418	-200	-200		
TOIMINTAKATE	-854 291	-778 011	-862 000	-822 000	-822 000

Koulutus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	563 720	658 100	778 200		
Maksutuotot	529 775	648 100	763 200		
Vuokratuotot	9 847	10 000	15 000		
Muut toimintatuotot	524				
Sisäiset tuotot	23 574				
Toimintakulut	-1 430 379	-1 452 900	-1 597 300		
Henkilöstökulut	-1 055 708	-1 061 600	-1 085 800		
Palkat ja palkkiot	-813 898	-816 600	-828 800		
Henkilösivukulut	-242 634	-245 000	-257 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	824				
Palvelujen ostot	-344 125	-346 000	-479 700		
Palvelun ostot - sisäiset	-588				
Vuokratulot	-10 992	-8 000	-4 000		
Aineet ja tarvikkeet	-16 835	-35 100	-26 100		
Muut toimintakulut	-2 132	-2 200	-1 700		
TOIMINTAKATE	-866 660	-794 800	-819 100	-819 100	-819 100

2.1.15. Kyrkans central för det svenska arbetet

Inledning

Kyrkans central för det svenska arbetet (KCSA) är en specialenhet vid Kyrkostyrelsen och ansvarar för helhetskyrkans svenska verksamhet. KCSA arbetar på ett sätt som beaktar det unika för den finlandssvenska kulturen och är relevant för det finlands-svenska kyrkliga fältet. KCSA består av enheterna Kyrkans verksamhet och Kommunikation och har ett nära samarbete med Kyrkostyrelsens övriga avdelningar – främst då Kyrkans kommunikation (KV) och Verksamhetsavdelningen (TO) – samt Borgå stift och dess församlingar.

Enheten för kyrkans verksamhet arbetar med frågor som berör småbarnspedagogik, skolsamverkan, fostran, själavård, konfirmandarbete, ungdomsarbete, kultur, vuxenarbete och samhälle. Inom enheten finns även två prästtjänster för arbetet bland döva och personer med kognitiv funktionsnedsättning.

Enheten för kommunikation stöder kyrkans svenska kommunikation. Till enheten hör att betjäna finlandssvenska medier med ändamålsenlig information, upprätthålla kyrkans svenska webbtjänster och sociala mediekkanaler och i samarbete med Svenska Yle koordinera och producera andakter och gudstjänster i radio och tv.

Till den svenska centralens uppdrag hör att följa med, beakta och informera om ny lagstiftning och utveckling som berör kyrkans verksamhet och skapa material och verktyg som stöder församlingarna i deras arbete. Den samlar också församlingsarbetare till forum (rådplägningsdagar) och bidrar med sakkunskap till kyrkans svenska personalutbildning. Den svenska centralen håller kontakt med de svenska minoriteterna på de s.k. språköarna och ansvarar i samarbete med lokalförsamlingarna för arbetet bland de svenskspråkiga på orten. Dessutom står den i växelverkan med de nordiska systerkyrkorna och samarbetar aktivt med samhällseliga aktörer, i synnerhet inom Svenskfinland.

Planeringsperioden 2024–2026

KCSA är i dagsläget en välfungerande och kreativ enhet med en kompetent och motiverad personal. Den senaste arbetsplatsundersökningen visar att trivselen och motivationen ligger på hög nivå. Samarbetet med församlingarna, kyrkliga organisationer och andra samarbetspartner är väl etablerat. Den svenska centralens anställda är integrerade i Kyrkostyrelsens arbete och deltar regelbundet i gemensamma överläggningar med sina finska kolleger.

Under planeringsperioden 2024–2026 står följande förändringar i verksamhetsmiljön, risker och utmaningar i fokus:

Ekonomi är en stor utmaning. År 2022 minskade KCSA sin personal med 1,5 årsverken för att möta kyrkomötets krav på sparåtgärder. Det här har medfört omprioriteringar i verksamheten; en del verksamheter sköts med mindre bemanning, vissa har fått lägre prioritet och andra har lagts ned. KCSA:s verksamhetsmedel är avsevärt mindre än inom andra avdelningar i Kyrkostyrelsen. KCSA är i dagsläget beroende av extern finansiering i form av fyra stiftskollekter och församlingarnas bidrag för kyrkans samtalstjänst för att balansera sin budget. Det är ett obestridligt faktum att den svenska verksamheten framöver inte står på en ekonomisk stabil grund och det kommer att påverka våra verksamhetsförutsättningar.

I det här avseendet måste kyrkans svenska arbete prioriteras under planeringsperioden 2024–2026 så att KCSA erhåller mera medel för sin verksamhet och att den kan skötas på samma grunder som Kyrkostyrelsens finskspråkiga verksamhet. P.g.a. löneförhöjningarna åren 2023–2024 så kommer KCSA:s verksamhetsmedel att minska med ca 40 000 € år 2024. Ifall budgetramen inte höjs betyder det här att verksamhetsmedlen räcker endast för de 9 första månaderna av året.

En annan utmaning är att stöda och inspirera församlingarna och deras anställda i en förändrad samhällslig situation. Till det hör att arbeta med nya digitala lösningar i kommunikation och församlingarnas verksamhet. KCSA fortsätter under perioden arbetet med Stigen-konceptet så att församlingarna kan möta nya behov och utveckla arbetet inom fostran, småbarnspedagogik och konfirmandarbete.

Millennialerna är en grupp med svag koppling till kyrkan. Utgående från de undersökningar som gjorts arbetar KCSA tillsammans med församlingarna för att göra den kristna tron och kyrkan relevant för den här gruppen.

När de nya välfärdsområdena inleder sin verksamhet förändras också arbetet bland specialgrupper som t.ex. kognitivt funktionshindrade då Kårkullas verksamhet på svenska överförs till fyra nya välfärdsområden. Det här kräver fortsättningsvis extra insatser för att garantera den andliga vården och omsorgen om både klienter och personal.

KCSA utvecklar och breddar sitt samarbete med Kyrkans kommunikation och Kyrkostyrelsens verksamhetsavdelning. Vi gör det med en positiv inställning och genom att värna den finlandssvenska särprägel. Vi tar tydliga initiativ för att åstadkomma ett närmare samarbete med våra kolleger i andra enheter och avdelningar, och samarbe-

tar brett både internt och externt. De minskande ekonomiska resurserna gör att vi behöver se över våra ansvarsområden, befattningsbeskrivningar och arbetsrutiner. Ett led i denna process är att göra en noggrann prioritering av KCSA:s kärnuppgifter och koncentrera resurserna till dessa. Möjliga samarbeten med och köptjänster från andra organisationer och partners bör även utredas för att optimera resursanvändningen.

Personal

2023		2024		2025		2026	
Antal anst.	åv	Antal anst.	åv	Antal anst.	åv	Antal anst.	åv
16	15,1	16	15,1	16	15,1	16	15,1

KCSA skar i samband med Tuta-förhandlingarna 2022 ned personalen med 1,5 årsverken. År 2024 har KCSA 16 anställda och antalet årsverken är 15,1. Avsikten är att antalet årsverken skall förbli på den här nivån under perioden 2024–2026.

Verksamhetsplan 2024

KCSA:s ansvar för helhetskyrkans svenska verksamhet är - såsom framgår av det första avsnittet i verksamhetsplanen - omfattande och med den nuvarande personalstyrkan och de rådande ekonomiska ramarna finns det inte utrymme att utöka arbetet. Utöver den regelbundna verksamheten kommer KCSA att under 2024 utgående från strategin Öppna dörrar satsa på följande uppgiftsområden:

Vi förverkligar och koordinerar en aktuell, öppen och dialoginriktad kommunikation genom olika typer av utvecklingsprojekt och samlingar för dem som arbetar med kommunikation i församlingarna. Särskild vikt fästs vid att analysera och dra nytta av de digitala landvinningar som gjorts, t.ex. den möjlighet digitala möten ger att regelbundet hålla kontakt med och inspirera och uppmuntra församlingsanställda att delta i digitala träffar som stöder församlingens kommunikation. Vi medverkar i arbetet med att förnya Kyrkans kommunikationsprogram och kyrkans visuella uttryck.

Genom deltagande i evenemang som t.ex. Bokmässan och Stafettkarnevalen möter vi barn, unga och vuxna med kyrkans grundbudskap. Vi uppmuntrar och inspirerar församlingsanställda till personliga möten med församlingsmedlemmar i olika åldrar så att de genom en dialogisk kommunikation bidrar till att skapa ett förtroendefullt förhållande till församlingen.

Vi stöder församlingarnas arbete med beaktande av på forskning baserad kunskap och erhållen respons. Vi följer med aktuell forskning, noterar och analyserar strömningar i

tiden och använder oss också av den statistik som Kyrkostyrelsen samlar in för att utveckla både vårt eget och församlingarnas arbete inom olika områden. Vi stöder församlingarna i tillämpningen av kyrkans nya lagstiftning och vad som stipuleras angående kommunikation och växelverkan. Som sakkunniga medverkar vi i Borgå stifts personalutbildning men erbjuder också utbildningsdagar och konsultation i aktuella frågor.

Vi ger utgående från forskning och omvärldsanalyser församlingarna beredskap att hitta fungerande samarbeten med centrala aktörer inom samhällets småbarnspedagogik och i kontakten till skolor och läroinrättningar. Vi stöder och uppmuntrar församlingarna att ingå samarbetsavtal med skolorna gällande skolsamverkan. Vi samarbetar med andra aktörer kring religionspedagogiska dagar och retreatar för församlingsanställda, religions- och klasslärare.

Från vår position i kyrkan har vi en speciell utkikspost mot det som sker i den finskspråkiga delen av kyrkan, men även mot Norden och Europa. Genom dessa kontakter hämtar vi inspiration till och arbetar vidare med Stigen-konceptet. Det här sker genom gemensamma digitala samlingar, utvecklingsprojekt och mentorskap i enskilda församlingar. Arbetet evalueras utgående från antalet församlingar som deltar.

Vi tar del av forskning och omvärldsanalyser för att vara ajour med hur kyrkan uppfattas i samhället och vad det betyder för vår verksamhet. Vi erbjuder ett unikt innehåll och lyfter frimodigt fram för kyrkan viktiga men också samhällsrelaterade frågor i vår programproduktion.

Vi stöder och hjälper församlingarna att finna mångsidiga sätt att arbeta och kommunicera så att människor kan leva som kristna på ett för dem betydelsefullt sätt. Via mentorskap, utvecklingsprojekt och regelbundna digitala överläggningar hjälper vi församlingarna att göra en omvärldsanalys för att kunna möta människor med det kristna budskapet på ett relevant sätt. Inom ramen för våra specialuppgifter erbjuder vi döva och kognitivt funktionshindrade gudstjänster, andakter och själavård på teckenspråk, genom stödtecken, samt konstnärliga och musikaliska uttryck. Samtalstjänsten betjänar hela svenskspråkiga Finland och möter människors behov av stöd och själavård. Vi erbjuder församlingarna utbildning och stöd inom dessa områden.

Vi bidrar till att kyrkans röst hörs på ett positivt sätt och kommunicerar en positiv andlighet t.ex. genom vår programproduktion och de insatser som görs inom ramen för Stigen-verksamhetsmodellen. Som ett led i detta arbetar vi med attityder och fäster vikten vid att betrakta församlingsmedlemmarna som subjekt som är delaktiga i

arbetet. En viktig aspekt i det här utgörs av frivilligarbetet som dels bekräftar församlingsmedlemmar, dels skapar samhörighet.

Vi betonar hoppets dimension och tillförsikt inför framtiden i vårt arbete och arbetar med och utvecklar nya arbetssätt och rutiner efter coronapandemin. Vi analyserar vårt arbete och prioriterar kärnverksamheten så att vi kan utföra våra grunduppgifter trots att resurserna har minskat. Antalet resor minimeras och vi arbetar virtuellt då det är funktionellt och möjligt. Genom en ökad användning av digitala lösningar kan flexibiliteten och andelen distansarbete inom enheten öka.

I kontakten till församlingarna stöder vi dem att finna relevanta former för sitt arbete. Genom konsultationer, utbildningar och personligt stöd uppmuntrar vi dem till en positiv och frimodig approach i kontakten till samhället och samarbetspartners.

Strategiska mål	Målsättningar för år 2024	Mätare/bedömningskriterier
1. Kyrkostyrelsen har förnyats och dess kunskande svarar allt bättre mot församlingarnas och samhällets behov. 1 a,c	1.1 Vi tar vara på de möjligheter som den förnyade evl.fi ger för strategisk kommunikation och växelverkan och följer systematiskt med användningen av vårt innehåll på våra webbsidor, i Kyrklig tidningstjänst och Svenska Yles kanaler. Vi gör en församlingsenkät där vi utreder församlingarnas aktuella behov och deras uppfattning om oss som samarbetspart.	Användaranalys av webbsidor, e-pressi och Yles publiksiffror. Respons på vår församlingsenkät och analys av resultatet.
	1.2 Vi ger ut tidningen Nyckeln digitalt och stöder och utvecklar anställdas och förtroendevaldas professionalitet genom aktuella artiklar, recensioner och intervjuer.	Antalet unika besök på nyckeln.net. Analys av publicerade artiklar och respons för att utveckla tidningen.
	1.3 Vi arbetar evidensbaserat utgående från aktuell forskning och ger församlingarna redskap att utveckla sitt arbete med fostran genom Stigen-verksamhetsmodellen och satsningar på millennialerna.	Genomförda utbildningar i form av kurser, webinarier och enskilda församlingsbesök.
2. Kyrkan står organisatoriskt, verksamhetsmässigt och ekonomiskt på stabil grund. 2 e,g,h	2.1 Vi informerar och utbildar församlingsanställda i att förverkliga den nationella barnstrategin inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland, göra goda barnkonsekvensanalyser och inrätta fungerande påverkansgrupper för unga.	Förverkligade utbildningar och given konsult hjälp till församlingar och församlingsanställda vid implementering av barnstrategin, barnkonsekvensanalys och påverkansgrupper för unga.

	2.2 Vi arbetar för att KCSA:s ekonomi skall stå på en stabil grund så att den svenska verksamheten vid Kyrkostyrelsen kan tryggas	Principerna för den ekonomiska fördelningen inom Kyrkostyrelsen analyseras och korrigeras så att det svenska arbetet beaktas på likartade grunder som det finska.
	2.3 Vi har stärkt samarbetet med andra aktörer i kyrkan och samhället som jobbar med liknande frågeställningar eller målgrupp som vi. Bland andra domkapitlet i Borgå stift, Församlingsförbundet, Folkhälsan, FDUV och organisationer som arbetar för de dövas bästa.	Vi har en aktiv kontakt och dialog till olika samarbetsparter och utvärderar löpande samarbetets karaktär och kvalitet.
3. Kyrkans samhälleliga roll är fortsättningsvis betydelsefull i Finland och i världen. 3) a,b,c	3.1 Vi ger utgående från forskning och omvärldsanalyser församlingarna beredskap att hitta fungerande samarbeten med centrala aktörer inom samhällets småbarnspedagogik och i kontakten till skolor och läroinrättningar.	Förverkligade utbildningar, konsultationer och kontakter till samhällets representanter för småbarnspedagogiken.
	3.2 Vi medverkar i och stöder den värdediskussion som förs i anslutning till kyrkliga och politiska val.	Aktivt deltagande i värdediskussionen inför presidentvalet i januari, kyrkomötesvalet i februari, EU-vallet i juni och presidentvalet i USA i november. Utvärdering av antalet inlägg i sociala medier, bloggar, artiklar m.m.
	3.3 På basen av omvärldsanalys ser vi över och utvecklar det aktuella utbudet av andliga program i Svenska Yles kanaler så att det är betydelsefullt för användarna.	Aktiv dialog om de andliga programmens innehåll och kvantitet tillsammans med ansvariga vid Svenska Yle och i Kristliga radioutskottet. Analys av publiksiffror.

Utvärdering av påverkan

Målsättningarna inspirerar och utvecklar vårt arbete. Vi förmår också stöda församlingarna och deras anställda att analysera sin verksamhetskontext, och utveckla sitt arbete inom olika sektorer så att det motsvarar de nya behov som uppstår i en snabbt föränderlig samhällelig och kyrklig situation.

Vår insats inom personalutbildningen, Stigen-konceptet, arbetet med millennialerna bidrar till att församlingsanställda inser behovet av nytänkande, kreativitet och att frimodigt söka nya lösningar och arbetsmetoder i sitt arbete.

I våra kontakter till skola och småbarnspedagogik arbetar vi med respekt för våra samarbetspartners och strävar efter att kyrkan och den kristna fostran utgående från den positiva religionsfriheten uppfattas som en resurs i skolornas vardag.

Svenska Yle upplever vår programproduktion ändamålsenlig och motsvarar deras behov av andaktsprogram sådan den definieras i lagen om Rundradion.

Utvecklande av kunnandet

Vid uppgörandet av personalutbildningsplanen fästs särskild uppmärksamhet vid att utveckla det kunnande som behövs för att nå målsättningarna. Till det hör ökade kunskaper i digital kommunikation och användande av ny teknik. För produktionen av tv- och radiogudstjänster samt andakter följer enheten noggrant med utvecklingen inom Yle och har beredskap att svara mot de förväntningar som finns.

Överlag håller sig anställda ajour med läget och följer med de projekt som initieras och deltar i de fortbildningar som ordnas för att ha beredskap att stöda församlingarna och deras anställda. Särskild uppmärksamhet fästs vid kontakterna till både finska och nordiska kolleger och nätverk. Under året fokuserar vi även på att utöka kunnandet inom pedagogiken och kommunikationen i församlingarna.

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus

Johdanto

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus (KRTK) on Kirkkohallituksen erillisyksikkö, joka vastaa kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta. KRTK:n työssä otetaan huomioon suomenruotsalaisen kulttuurin erityispiirteet, jotka vaikuttavat merkittävästi ruotsinkielisellä kirkollisella toimintakentällä. KRTK:ssa on kaksi yksikköä: toiminnallinen yksikkö ja viestintäyksikkö. Keskus tekee tiivistä yhteistyötä Kirkkohallituksen muiden osastojen – lähinnä Kirkon viestinnän (KV) ja toiminnallisen osaston (TO) – ja Porvoon hiippakunnan ja sen seurakuntien kanssa.

Toiminnallisen yksikön vastuualueisiin kuuluvat varhaiskasvatukseen, kouluyhteistyöhön, kasvatukseen, sielunhoitoon, rippikoulutyöhön, nuorisotyöhön, kulttuuriin, aikuis-työhön ja yhteiskuntaan liittyvät asiat. Yksikössä on myös kaksi papinvirkkaa: kehitysvammaistyöpappi ja kuurojenpappi.

Viestintäyksikkö tukee kirkon ruotsinkielistä viestintää. Yksikön tehtävänä on palvella suomenruotsalaista mediaa tarkoituksenmukaisella tiedottamisella, ylläpitää kirkon ruotsinkielisiä verkkopalveluja ja sosiaalisen median kanavia sekä koordinoida ja tuottaa yhteistyössä Svenska Ylen kanssa hartauksia ja jumalanpalveluksia radiossa ja televisiossa.

KRTK:n tehtäviin kuuluu seurata kirkon toimintaa koskevaa uutta lainsäädäntöä ja kehitystä, ottaa ne huomioon ja tiedottaa niistä sekä tuottaa materiaalia ja työkaluja seurakunnille tukemaan niiden työtä. Lisäksi keskus kokoaa seurakuntien työntekijöitä foorumeihin (neuvottelupäiville) ja tarjoaa asiantuntemusta kirkon ruotsinkieliseen

henkilöstökoulutukseen. Ruotsinkielinen keskus pitää yhteyttä ns. kielisaarten ruotsinkielisiin vähemmistöihin ja vastaa yhteistyössä paikallisseurakuntien kanssa paikkunnan ruotsinkielisten parissa tehtävästä työstä. KRTK pitää myös yhteyttä pohjoismaisiin sisarkirkkoihin ja tekee aktiivista yhteistyötä yhteiskunnan toimijoiden kanssa, erityisesti Suomen ruotsinkielisillä alueilla.

Suunnittelukausi 2024–2026

KRTK on tällä hetkellä hyvin toimiva ja luova yksikkö, jonka henkilöstö on pätevää ja motivoitunutta. Viimeisimmän työpaikkatutkimuksen mukaan viihtyvyys ja motivaatio ovat korkealla tasolla. Yhteistyö seurakuntien, kirkollisten järjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa on vakiintunutta. KRTK:n työntekijät toimivat Kirkkohallituksen työn puitteissa, ja he osallistuvat säännöllisesti yhteisiin neuvotteluihin suomenkielisten kollegoidensa kanssa.

Suunnittelukaudella 2024–2026 keskiössä ovat seuraavat toimintaympäristön muutokset, riskit ja haasteet:

Talous on suuri haaste. Vuonna 2022 KRTK vähensi henkilöstöään 1,5 henkilötyövuodella täyttääkseen kirkolliskokouksen säästötoimenpidevaatimukset. Tämä on johtanut toiminnan uudelleenpriorisointiin; osa toiminnoista hoidetaan pienemmällä miehityksellä, osa on saanut vähemmän painoarvoa ja osa on lopetettu. KRTK:n toimintavarat ovat huomattavasti pienemmät kuin muiden Kirkkohallituksen osastojen toimintavarat. KRTK on tällä hetkellä riippuvainen ulkoisesta rahoituksesta, joka koostuu neljästä hiippakuntakolehdista ja seurakuntien tuesta Kirkon keskusteluavulle, voidakseen pitää budjettinsa tasapainossa. On kiistatonta, että ruotsinkielinen toiminta ei ole jatkossa taloudellisesti vakaalla pohjalla ja se vaikuttaa toimintaedellytyksiimme.

Tältä osin kirkon ruotsinkielinen työ tulee priorisoida suunnittelukaudella 2024–2026 niin, että KRTK saa enemmän varoja toimintaansa, jotta sitä voidaan hoitaa samoin perustein kuin Kirkkohallituksen suomenkielistä toimintaa. Vuosien 2023–2024 palkan- ja korotusten vuoksi KRTK:n toimintavarat vähenevät noin 40 000 euroa vuonna 2024. Mikäli budjettikehystä ei nosteta, tämä tarkoittaa, että toimintavarat riittävät vain vuoden yhdeksälle ensimmäiselle kuukaudelle.

Toinen haaste on seurakuntien ja niiden työntekijöiden tukeminen ja innostaminen muuttuneessa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Tähän liittyy uusien digitaalisten ratkaisujen käyttäminen viestinnässä ja seurakuntien toiminnassa. KRTK jatkaa kaudella työskentelyä Polku-konseptin parissa, jotta seurakunnat voivat vastata uusiin tarpeisiin ja kehittää kasvatus-, varhaiskasvatus- ja rippikoulutyötä.

Millenniaalit ovat ryhmä, jolla on heikko yhteys kirkkoon. KRTK tekee tehtyjen tutkimusten pohjalta yhteistyötä seurakuntien kanssa, jotta kristillinen usko ja kirkko olisivat tälle ryhmälle merkityksellisiä.

Kun uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa, myös erityisryhmien – kuten esimerkiksi kehitysvammaisten – parissa tehtävä työ muuttuu, sillä Kårkullan ruotsinkielinen toiminta siirtyy neljälle uudelle hyvinvointialueelle. Tämä vaatii edelleen lisäpanostusta sekä asiakkaiden että henkilöstön henkisen huollon takaamiseksi.

KRTK kehittää ja laajentaa yhteistyötään Kirkon viestinnän ja Kirkkohallituksen toiminnallisen osaston kanssa. Toimimme näin positiivisella asenteella ja vaalimalla suomenruotsalaisia erityispiirteitä. Teemme selkeitä aloitteita tiiviimmän yhteistyön aikaansaamiseksi muissa yksiköissä ja osastoissa työskentelevien kollegoidemme kanssa ja teemme laajaa yhteistyötä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Taloudellisten resurssien vähenemisen vuoksi meidän on tarkistettava vastuualueitamme, toimenkuviamme ja toimintatapojamme. Yksi osa tätä prosessia on KRTK:n ydintehtävien tarkka priorisointi ja resurssien keskittäminen niihin. Mahdollisuudet yhteistyöhön muiden organisaatioiden ja kumppaneiden kanssa ja mahdollisuudet hankkia ostopalveluja niiltä on myös selvitettävä resurssien käytön optimoimiseksi.

Henkilöstö

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
16	15,1	16	15,1	16	15,1	16	15,1

KRTK vähensi henkilöstöä 1,5 henkilötyövuodella vuoden 2022 tuta-neuvotteluissa. KRTK:lla on vuonna 2024 16 työntekijää, ja henkilötyövuosia on 15,1. Tarkoituksena on, että henkilötyövuodet pysyisivät tällä tasolla kaudella 2024–2026.

Toimintasuunnitelma 2024

KRTK:n vastuu kokonaiskirkon ruotsinkielisestä toiminnasta on – kuten toimintasuunnitelman ensimmäisestä osasta käy ilmi – laaja, eikä nykyisellä henkilöstömäärällä ja vallitsevilla talouskehyksillä ole varaa laajentaa työtä. Säännöllisen toiminnan lisäksi KRTK panostaa vuonna 2024 Ovet auki -strategian pohjalta seuraaviin tehtäväalueisiin:

Toteutamme ja koordinoimme ajantasaista, avointa ja vuorovaikutteista viestintää erilaisten kehittämishankkeiden ja seurakunnissa viestintätehtävissä työskenteleville järjestettävien tilaisuuksien kautta. Erityistä huomiota kiinnitetään tehtyjen digitaalisten

saavutusten analysointiin ja hyödyntämiseen, kuten esimerkiksi digitaalisten kohtaamisten tarjoamaan mahdollisuuteen pitää säännöllisesti yhteyttä seurakunnan työntekijöihin ja innostaa ja kannustaa heitä osallistumaan seurakunnan viestintää tukeviin digitaalisiin tapaamisiin. Olemme mukana uudistamassa Kirkon viestintäohjelmaa ja kirkon visuaalista ilmettä.

Osallistumalla tapahtumiin, kuten esimerkiksi Kirjamesseille ja Stafettkarnevalen-tapahtumaan, välitämme lapsille, nuorille ja aikuisille kirkon perussanomaa. Kannustamme ja innostamme seurakuntien työntekijöitä kohtaamaan yksilöllisesti eri-ikäisiä seurakuntien jäseniä niin, että vuorovaikutteisella viestinnällä luodaan luottamuksellista suhdetta seurakuntaan.

Tuemme seurakuntien työtä ottaen huomioon tutkimukseen perustuvan tiedon ja saadun palautteen. Seuraamme ajankohtaista tutkimusta, havaitsemme ja analysoimme ajan virtauksia ja käytämme myös Kirkkohallituksen kokoamia tilastoja kehittääksemme sekä omaa että seurakuntien työtä eri alueilla. Tuemme seurakuntia kirkon uuden lainsäädännön soveltamisessa sekä viestinnässä ja vuorovaikutuksessa. Asiantuntijoina osallistumme Porvoon hiippakunnan henkilöstökoulutukseen, mutta tarjoamme myös koulutuspäiviä ja konsultointia ajankohtaisista kysymyksistä.

Annamme tutkimuksen ja toimintaympäristöanalyysien pohjalta seurakunnille valmiuksia löytää toimivia yhteistyötapoja yhteiskunnan keskeisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa sekä yhteydenpidossa kouluihin ja oppilaitoksiin. Tuemme ja kannustamme seurakuntia solmimaan kouluyhteistyötä koskevia yhteistyösopimuksia koulujen kanssa. Teemme yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa seurakuntien työntekijöiden sekä uskonnon- ja luokanopettajien uskonnonpedagogiikan päivien ja retriittien parissa.

Sen aseman perusteella, joka meillä on kirkossa, meillä on erityinen näköalapaikka siihen, mitä kirkon suomenkielisessä osassa tapahtuu, mutta myös Pohjoismaihin ja Eurooppaan. Näiden yhteyksien kautta haemme inspiraatiota ja jatkamme työskentelyä Polku-konseptin kanssa. Tämä tapahtuu yhteisten digitaalisten tilaisuuksien, kehittämishankkeiden ja mentoroinnin kautta yksittäisissä seurakunnissa. Työtä arvioidaan osallistuvien seurakuntien lukumäärän perusteella.

Tutustumme tutkimukseen ja toimintaympäristön analyysihin ollaksemme ajan tasalla siitä, miten kirkko nähdään osana yhteiskuntaa ja mitä se merkitsee toiminnallemme. Tarjoamme ainutlaatuista sisältöä ja tuomme ohjelmatuotannossamme rohkeasti esiin kirkolle tärkeitä, mutta myös yhteiskunnallisia asioita.

Tuemme seurakuntia ja autamme niitä löytämään monipuolisia tapoja toimia ja viestiä niin, että ihmiset voivat elää kristittyinä heille merkityksellisellä tavalla. Mentoroinnin, kehityshankkeiden ja säännöllisten digitaalisten neuvottelujen kautta autamme seurakuntia tekemään toimintaympäristöanalyysin, jotta ihmisille voidaan levittää kristillistä sanomaa relevantilla tavalla. Erityistehtäviemme puitteissa tarjoamme kuuroille ja kehitysvammaisille jumalanpalveluksia, hartauksia ja sielunhoitoa viittomakielellä tuki- viittomin sekä taiteellisia ja musiikillisia esityksiä. Kirkon keskusteluapu palvelee koko ruotsinkielistä Suomea ja vastaa ihmisten tuen ja sielunhoidon tarpeisiin. Tarjoamme seurakunnille näihin liittyvää koulutusta ja tukea.

Vaikutamme siihen, että kirkon ääni kuuluu positiivisesti, ja viestimme myönteisestä hengellisyydestä esimerkiksi ohjelmatuotantomme ja Polku-toimintamallin puitteissa toteutettavien panostusten kautta. Osana tätä työtä työskentelemme asenteiden parissa ja kiinnitämme huomiota seurakuntien jäsenten näkemiseen työhön osallistuvina subjekteina. Tärkeä näkökulma tähän on vapaaehtoistyö, joka sekä tukee seurakuntien jäseniä, että luo yhteenkuuluvuutta.

Painotamme työssämme toivon ulottuvuutta ja luottamusta tulevaisuuteen ja työskentelemme ja kehitämme koronapandemian jälkeen uusia toimintatapoja ja käytäntöjä. Analysoimme työtämme ja priorisoimme ydintoimintaa niin, että pystymme toteuttamaan perustehtävämme resurssien vähentymisestä huolimatta. Matkojen määrä minimoidaan ja työskentelemme virtuaalisesti silloin, kun se on toimivaa ja mahdollista. Digitaalisten ratkaisujen käytön lisääntyessä joustavuus ja etätyön osuus yksikössä voi kasvaa.

Kun pidämme yhteyttä seurakuntien kanssa, tuemme niitä löytämään työlleen sopivia muotoja. Konsultaatioilla, koulutuksilla ja henkilökohtaisella tuella kannustamme niitä myönteiseen ja avomieliseen asenteeseen suhteessa yhteiskuntaan ja yhteistyökumppaneihin.

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitusta on uudistettu ja sen osaaminen vastaa entistä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeisiin. 1 a,c	1.1 Hyödynnämme uudistuvan evl.fi-verkkosivuston tarjoamat strategisen viestinnän ja vuorovaikutuksen mahdollisuudet ja seuraamme järjestelmällisesti sisältöjemme käyttöä verkkosivuillamme, Kirkon lehtipalvelussa ja Svenska Ylen kanavissa. Teemme seurakuntakyselyn, jossa selvitämme seurakuntien tämänhetkisiä tarpeita ja näkemystä meistä kumppanina.	Verkkosivujen käyttäjäanalyysi, e-pressi ja Ylen yleisöluvut. Palautetta seurakuntakyselystämme ja tulosten analysoinnista.

	1.2 Julkaisemme Nyckeln-ammattilehden digitaalisesti ja tuemme ja kehitämme työntekijöiden ja luottamushenkilöiden ammattitaitoa ajan-kohtaisilla artikkeleilla, arvosteluilla ja haastatteluilla.	Yksilöllisten käyntien määrä nyckeln.net-verkkosivustolla. Julkaistujen artikkelien analysointi ja palaute lehden kehittämiseksi.
	1.3 Työskentelemme tämänhetkiseen tutkimukseen perustuvan näytön pohjalta ja annamme seurakunnille työkaluja kehittää koulutustyötään Polku-toimintamallin ja millenniaaleihin panostamisen kautta.	Toteutetut koulutukset kursseina, webinaareina ja yksittäisinä seurakuntavierailuina.
2. Kirkko on organisatorisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti vakaalla pohjalla. 2 e,g,h	2.1 Tiedotamme ja koulutamme seurakuntien työntekijöitä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kansallisen lapsistrategian toteuttamisesta, hyvien lapsivaikutusanalyysien tekemisestä ja toimivien nuorten vaikuttamisryhmien perustamisesta.	Toteutetut koulutukset ja annettu konsulttiapu seurakunnille ja seurakuntien työntekijöille lapsistrategian toimeenpanossa, lapsivaikutusten arvioinnissa ja nuorten vaikuttajaryhmien kanssa.
	2.2 Edistämme KRTK:n talouden vakautta, jotta Kirkkohallituksen ruotsinkielinen toiminta voidaan turvata.	Kirkkohallituksen talousjakauman periaatteita analysoidaan ja korjataan siten, että ruotsinkielinen työ otetaan huomioon samanlaisin perustein kuin suomenkielinen työ.
	2.3 Olemme vahvistaneet yhteistyötä muiden kirkon ja yhteiskunnan toimijoiden kanssa, jotka työskentelevät samankaltaisten asioiden tai kohderyhmien parissa kuin me. Tällaisia ovat muun muassa Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli, Seurakuntaliitto, Folkhälsan, FDUV ja kuurojen hyväksi toimivat järjestöt.	Olemme aktiivisesti yhteydessä ja vuoropuhelussa eri yhteistyötahoihin sekä arvioimme jatkuvan yhteistyön luonnetta ja laatua.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli on edelleen merkittävä Suomessa ja maailmalla. 3) a,b,c	3.1 Annamme tutkimuksen ja toimintaympäristöanalyysien pohjalta seurakunnille valmiuksia löytää toimivia yhteistyötapoja yhteiskunnan keskeisten varhaiskasvatustoimijoiden kanssa sekä yhteydenpidossa kouluihin ja oppilaitoksiin.	Toteutuneet koulutukset, konsultti- ja yhteydet yhteiskunnan varhaiskasvatuksen edustajiin.
	3.2 Osallistumme ja tuemme kirkollisiin ja poliittisiin vaaleihin liittyvää arvokeskustelua.	Osallistutaan aktiivisesti tammikuun presidentinvaalien arvokeskusteluun, helmikuun kirkolliskokousvaaleihin, kesäkuun EU-vaaleihin ja marraskuun Yhdysvaltain presidentinvaaleihin. Arvio sosiaalisen median julkaisumääristä, blogeista, artikkeleista ym.

	3.3 Toimintaympäristön analyysin perusteella tarkastelemme ja kehitämme Svenska Ylen kanavien ajan-kohtaista hengellistä ohjelmatarjontaa käyttäjien kannalta merkitykselliseksi.	Aktiivinen vuoropuhelu hengellisten ohjelmien sisällöistä ja määristä Svenska Ylen ja Kristliga radiouts-kottetin vastuuhenkilöiden kanssa. Yleisölukujen analysointi.
--	---	--

Vaikutusten arviointi

Tavoitteet innostavat ja kehittävät työtämme. Pystymme myös tukemaan seurakuntia ja niiden työntekijöitä niiden toimintakontekstin analysoinnissa sekä niiden työn kehittämisessä eri sektoreilla, jotta se vastaa nopeasti muuttuvassa yhteiskunnallisessa ja kirkollisessa tilanteessa syntyviä uusia tarpeita.

Panoksemme henkilöstökoulutukseen ja Polku-konseptiin sekä millenniaalien kanssa työskentelyyn auttaa seurakuntien työntekijöitä ymmärtämään uudenlaisen ajattelun ja luovuuden tarpeen ja etsimään rohkeasti uusia ratkaisuja ja työtapoja työssään.

Toimimme koulu- ja varhaiskasvatussuhteissamme yhteistyökumppaneitamme kunnioittaen ja pyrimme siihen, että kirkko ja kristillinen kasvatus koetaan myönteisen uskonnonvapauden pohjalta voimavarana koulujen arjessa.

Svenska Yle pitää ohjelmatuotantoamme tarkoituksenmukaisena ja vastaa yleisradiolaissa määritellyn hartausohjelmien tarpeeseen.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstökoulutussuunnitelmaa laadittaessa kiinnitetään erityistä huomiota tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavan osaamisen kehittämiseen. Tähän liittyy digitaalisten viestintätaitojen parantaminen ja uuden teknologian hyödyntäminen. Televisio- ja radiojumalanpalvelusten sekä hartauksien tuottamista varten yksikkö seuraa tiiviisti Ylen kehitystä ja kykenee vastaamaan odotuksiin.

Kaiken kaikkiaan työntekijät pysyvät tilanteen tasalla ja seuraavat käynnistettäviä hankkeita ja osallistuvat järjestettäviin täydennyskoulutuksiin, jotka antavat valmiudet tukea seurakuntia ja niiden työntekijöitä. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteydenpitoon sekä suomalaisiin että pohjoismaisiin kollegoihin ja verkostoihin. Vuoden aikana keskitymme myös pedagogiikan ja viestinnän osaamisen lisäämiseen seurakunnissa.

Talousarvio 2024

Kirkon ruotsinkielisen työn keskus	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	105 534	95 000	105 000		
Maksutuotot	20 229	25 000	30 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus-varat	28 117	20 000	20 000		
Muut toimintatuotot	57 189	50 000	55 000		
Toimintakulut	-1 252 694	-1 210 348	-1 240 400		
Henkilöstökulut	-1 097 090	-1 103 000	-1 177 600		
Palkat ja palkkiot	-847 545	-848 700	-898 931		

Henkilösivukulut	-252 468	-254 300	-278 669		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 923				
Palvelujen ostot	-133 502	-102 848	-60 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 368				
Vuokrakulut	-6 280				
Aineet ja tarvikkeet	-10 446	-4 500	-2 800		
Annetut avustukset	-2 422				
Muut toimintakulut	-587	0			
TOIMINTAKATE	-1 147 160	-1 115 348	-1 135 400	-1 135 400	-1 135 400

Ruotsink.työn kesk.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	74 805				
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	20 117				
Muut toimintatuotot	54 688				
Toimintakulut	-273 237	-259 700	-248 743		
Henkilöstökulut	-224 952	-225 200	-237 843		
Palkat ja palkkiot	-173 800	-173 500	-181 560		
Henkilösivukulut	-51 152	-51 700	-56 283		
Palvelujen ostot	-29 831	-33 300	-10 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 368				
Vuokrakulut	-5 680				
Aineet ja tarvikkeet	-7 883	-1 200	-400		
Annetut avustukset	-2 422				
Muut toimintakulut	-100	0			
TOIMINTAKATE	-198 432	-259 700	-248 743	-248 743	-248 743

Kommunikation	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot		10 000	10 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat		10 000	10 000		
Toimintakulut	-431 797	-409 100	-432 651		
Henkilöstökulut	-396 828	-386 900	-417 201		
Palkat ja palkkiot	-305 200	-297 600	-318 474		
Henkilösivukulut	-92 248	-89 300	-98 727		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	620				
Palvelujen ostot	-33 785	-21 000	-14 250		
Aineet ja tarvikkeet	-1 163	-1 200	-1 200		
Muut toimintakulut	-21				
TOIMINTAKATE	-431 797	-399 100	-422 651	-422 651	-422 651

Verksamhet	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	30 730	85 000	95 000		
Maksutuotot	20 229	25 000	30 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	8 000	10 000	10 000		
Muut toimintatuotot	2 501	50 000	55 000		
Toimintakulut	-546 683	-541 548	-559 006		
Henkilöstökulut	-475 310	-490 900	-522 556		
Palkat ja palkkiot	-368 545	-377 600	-398 897		
Henkilösivukulut	-109 068	-113 300	-123 659		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 303				
Palvelujen ostot	-68 908	-48 548	-35 250		
Vuokrakulut	-600				
Aineet ja tarvikkeet	-1 400	-2 100	-1 200		
Muut toimintakulut	-465				
TOIMINTAKATE	-515 953	-456 548	-464 006	-464 006	-464 006

2.1.16. Piispainkokouksen kanslia

Johdanto

Piispainkokouksen kanslia auttaa piispainkokousta toteuttamaan kirkkolain ja kirkkojärjestyksen tälle säätämät tehtävät, jotka liittyvät kirkon uskoon, opetukseen ja työhön, ekumeniaan ja lähetystehtävään sekä uskontosuhteisiin, hiippakuntien hoitoon sekä pappisvirkaan, jumalanpalveluselämään ja rippikouluun. Lisäksi piispainkokouksen kanslia tukee arkkipiispan ja piispojen kollegion työskentelyä sekä Kirkkohallituksen toimintaa erityisesti teologisissa kysymyksissä.

Suunnitelmakausi 2024–2026

Piispainkokouksen kanslia työskentelee verkostossa, jossa tehdään tiivistä yhteistyötä arkkipiispan kanslian, kansliapäällikön toimiston sekä ulkoasiain ja toiminnallisen osaston yksiköiden sekä kirkon tutkimus ja koulutus yksikön kanssa.

Suunnittelukauden aikana piispainkokouksessa jatketaan *kirkollisten toimitusten teologian* työstämistä. Asiasta valmistuu selvitys vuosien 2023/2024 vaihteessa. Selvityksen perusteella piispainkokous tekee mahdollisesti aloitteen Kirkkokäsikirjaan sisältyvän kirkollisten toimitusten kirjan uudistamisesta.

Kirkolliskokousaloitteeseen perustuen piispainkokouksessa jatketaan työtä *rukouselämän vahvistamiseksi*. Aiheesta valmistuu piispainkirje lokakuussa 2023. Kokonaisuuteen liittyy myös kirkolliskokouksen tulevaisuusvaliokunnan mietinnössä 1/2023 sisältyvä ponsi, jossa piispainkokousta pyydetään jatkamaan teologista työskentelyä siitä, mitä nykyajan spiritualiteetti on ja voisi tulevaisuudessa olla. Molemmat aloitteet toimivat käynnistäjinä erilaisiin konkreettisiin koulutuksiin ym. tapahtumiin, joita toteutetaan vuoden 2024 aikana yhteistyössä Kirkkohallituksen yksiköiden, hiippakuntien ja järjestöjen kanssa.

Kirkolliskokous pyysi toukokuussa 2022 piispainkokousta jatkamaan työskentelyä, jolla selvitetään vaihtoehtoja *avioliittokäsityksestä* vallitsevan erimielisyyden ratkaisemiseksi. Työskentelyä jatketaan vuonna 2024. Todennäköisesti kysymys heijastuu piispainkokouksen työskentelyyn koko suunnitelmakaudella.

Vuoden 2023 alussa käynnistettiin hanke *Saamelaiset kirkossa*. Se jatkuu vuonna 2024. Hanke on osa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja saamelaisten välistä totuus- ja sovintoprosessia. Luonteeltaan hanke on osallistava ja sen tulokset hahmottuvat vasta prosessin aikana. Tavoitteena on mm., että hanke tuottaa kirjallisen antologian, joka julkaistaan erillisessä seminaarissa vuoden 2025 alussa. Kevään 2025 aikana järjestetään prosessiin liittyvät päättävät tilaisuudet.

Vuonna 2023 valmistuu kirkon ja yliopistojen yhteistyönä tekemä tutkimus *Maisterista papiksi*. Tutkimus tulee nostamaan esille teologikoulutusta koskevia haasteita ja kehittämistarpeita, joiden ratkaisemiseen myös piispainkokouksen kanslia osallistuu vuosina 2024–2025.

Toiminnassaan piispainkokouksen kanslia pyrkii edistämään erityisesti seuraavia strategian painopisteitä:

- Piispainkokous palvelee luotettavasti ja laadukkaasti uudistuneilla evl.fi -sivuilla.
- Kirkon toiminnallisten hankkeiden edistäminen (erityisesti kirkolliset toimitukset, rukouselämä, avioliittokäsitys, kirkon työntekijöiden koulutus ja rekrytointi).
- Kirkon yhteiskunnallista merkitystä vahvistetaan verkostoitumalla erilaisten organisaatioiden ja yhteisöjen kanssa (mm. yliopistot) sekä toteuttamalla Saamelaiset kirkossa -hanketta.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
3	3	3	3	2	2	2	2

Piispainkokouksen kanslian resurssit ovat pääsääntöisesti sopivassa suhteessa työ-määrään. Kansliassa työskentelevät piispainkokouksen pääsihteeri ja piispainkokouksen teologinen sihteeri. Kokousten ja toimistopalvelujen järjestämisessä merkittävää tukea saadaan hallintosihteeriltä (n. ½ htv). Yhteensä 2½ htv. Saamelaiset kirkossa -hankkeeseen on palkattu projektikoordinaattori vuosille 2023–2024. Muutoin tilantee- seen ei ole odotettavissa muutostarpeita.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuoden 2023 aikana työstetään kirkollisten toimitusten teologiaa. Asiaa koskeva selvi- tys ilmestyy vuosien 2023–2024 vaihteessa. Sen perusteella päätetään jatkotoimenpi- teistä ja mahdollisesta esityksestä kirkolliskokoukselle. Työskentely rukouselämän vahvistamiseksi tuottaa piispainkirjeen rukouksesta. Parhaillaan valmistellaan tee- maan liittyviä vuoden 2024 aikana järjestettäviä tapahtumia, koulutusta yms. Kirkol- listen toimitusten uudet kollehtarukoukset on tarkoitus julkaista kirkolliskokouksen hy- väksynnän jälkeen. Piispainkokous edistää myös tällä tavoin rukouselämän vahvista- mista kirkossa. Saamelaiset kirkossa -hanke jatkuu vuoden 2024 loppuun. Sen puit- teissa järjestetään osallistavia tapahtumia, sekä julkaistaan antologia. Hankkeen pää- töstapahtumat toteutuvat alkuvuoden 2025 aikana (mm. saamelaisten kansallispäivä 6.2.2025).

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistu- nut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Piispainkokous palvelee luo- tettavasti ja laadukkaasti uu- distuneilla evl.fi -sivuilla. (1 c)	Verkkosivuilla kävijöiden määrä ja saatu palaute.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudelli- sesti kestävällä pohjalla.	2.1 Kirkollisia toimituksia koskevan teologisen selvityksen perus- teella arvioimme kirkollisten toimitusten uudistamistarpeen, ja piispainkokous päättää mah- dollisesta esityksestä kirkollis- kokoukselle. (2e)	Tehty arviointi ja päätös esi- tyksen tekemisestä.
	2.2 Työskentelemme rukouselä- män ja spiritualiteetin vahvis- tamiseksi kirkossa. (2e)	Käynnistetyt ja toteutetut ta- pahtumat ja hankkeet.
	2.3 Selvitettäessä vaihtoehtoja avioliittokäsityksestä vallitse- van erimielisyyden ratkaise- miseksi edistetään yhdenver- taisuuden ja tasa-arvon toteu- tumista kirkossa. (2e, 2g)	Piispainkokouksen selvitykset ja mahdolliset esitykset asi- asta.

3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Teologikoulutustoimikunnan työskentely, teologikoulutusta koskevat haasteet sekä osallistuminen Maisterista papiksi - tutkimushankkeeseen edellyttävät hyvää yhteistyötä teologikoulutuksen verkostoissa (yliopistot, Kirkon tutkimus ja koulutus, ammattijärjestöt). (3b)	Toimikunnan sujuva työskentely, vierailut yliopistoissa, Maisterista papiksi -julkaisun ilmestyminen ja siitä tehtävät johtopäätökset piispainkokouksessa.
	3.2 Saamelaisia koskevan osallistavan totuus- ja sovintoprosessin toteutuminen. (3a, 3b)	Hanketta arvioivan raportin ja antologian valmistuminen.

Vaikuttavuuden arviointi

Piispainkokouksen toteuttamien hankkeiden (kirkollisten toimitusten teologia, rukouselämän ja spiritualiteetin vahvistamista koskeva toimenpiteet, avioliittokäsityksiä koskeva työskentely sekä kirkon ja saamelaisten välinen totuus- ja sovintoprosessi) tavoitteena on tukea kristillisyyttä Suomessa ja seurakuntalaisten mahdollisuuksia elää ja toimia kristittyinä. Tavoite on abstrakti ja vaikutusten arvioiminen on vaikeaa, mutta tuotettujen aineistojen ja valmistuneiden hankkeiden vastaanotto antaa jonkinlaisen kuvan toteutusten vaikuttavuudesta. Konkreettisen kuvan saa hankkeita koskevasta lehtikirjoittelusta, näkyvyydestä mediassa sekä pidemmällä aikavälillä esimerkiksi kirkollisten toimitusten toteutus- ja osanottajamääristä.

Osaamisen kehittäminen

Hankkeet edellyttävät vahvaa teologista osaamista, jota löytyy kansliasta, piispoilta sekä verkostoista. Teologisen osaamisen ohella tarvitaan viestinnällistä osaamista, kulttuurisensitiivisyyttä sekä toimintaympäristön ja kontekstuaalisuuden haasteiden ymmärtämistä. Näin hankkeet voidaan toteuttaa kirkon jäsenten kannalta mielekkäällä tavalla.

Talousarvio 2024

Piispainkokouksen kanslia	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	4 275				
Maksutuotot	675				
Sisäiset tuotot	3 600				
Toimintakulut	-285 227	-375 325	-380 500		
Henkilöstökulut	-186 545	-191 000	-199 000		
Palkat ja palkkiot	-143 589	-146 000	-152 000		
Henkilösivukulut	-43 976	-45 000	-47 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 020				
Palvelujen ostot	-95 583	-178 225	-177 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-60				
Aineet ja tarvikkeet	-914	-1 600	-400		

Annetut avustukset	-2 065	-4 000	-4 000		
Muut toimintakulut	-60	-500	-100		
TOIMINTAKATE	-280 952	-375 325	-380 500	-290 500	-290 500

Ságastallamat – Kirkon ja saamelaisten väliseen totuus- ja sovintoprosessiin varataan vuodelle 2024 erillinen määräraha 90 000 euroa, kuten myös vuonna 2023.

2.1.17. Arkkipiispan kanslia

Johdanto

Arkkipiispan kanslian tehtävänä on avustaa arkkipiispaa hänen viranhoidossaan. Arkkipiispan kanslian työ liittyy kirkon ja Kirkkohallituksen strategioihin arkkipiispan kokonaiskirkollisten ja osin hiippakunnallisten tehtävien kautta. Arkkipiispan rooli yhteiskunnallisena arvojohtajana, kirkkomme äänenä ja ekumeenisten ja kansainvälisten suhteiden hoitajana painottuu kanslian työssä.

Arkkipiispan tehtäviin kuuluvat omasta kaitsenta-alueesta huolehtimisen ohella kirkon keskushallinnon johtotehtävät, kirkon ekumeenisten ja kansainvälisten asioiden johtaminen sekä kirkon edustaminen suomalaisessa yhteiskunnassa, mediassa ja kansainvälisesti. Arkkipiispan kokonaiskirkollisiin tehtäviin kuuluvat muun muassa puheenjohtaminen kirkolliskokouksessa, piispainkokouksessa ja kirkkohallituksen täysistunnossa. Arkkipiispa on myös Kirkon viestinnän neuvottelukunnan ja Kirkon EU-neuvottelukunnan puheenjohtaja. Arkkipiispan kanslia avustaa arkkipiispaa hänen virkansa hoidossaan ja suorittaa muut arkkipiispan antamat tehtävät.

Suunnitelmakausi 2024–2026

Kirkon kansainvälinen toimintaympäristö on muutoksessa myös tulevana vuosina Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Tämä vaikuttaa suoraan suhteisiin venäläisten kirkkojen kanssa. Suhteet Venäjän ortodoksisen kirkon kanssa on jäädytetty ja Venäjän tilannetta seurataan. Yhteistyöhön Inkerin kirkon kanssa sisältyy monia epävarmuuksia. Keskustelua yhteistyöstä ja tuesta ukrainalaisten kirkkojen suhteen tullaan edelleen käymään kahdenvälisesti ja ekumeenisissa yhteyksissä.

Arkkipiispa osallistuu Kirkkojen maailmanliiton keskuskomiteaan yleiskokouksiin valittuna jäsenenä. Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan viranhoitoa, jossa painottuvat

vahvasti Kirkkojen maailmanneuvoston ja ekumeenisia yhteyksiä koskeva työ myös tulevana vuosina.

Kirkolta toivotaan panosta kansalaisten kokonaisturvallisuuden ja kriisinkestävyyden sekä yhteiskunnallisen koheesion vahvistamiseen. Arkkipiispa jatkaa vahvaa osallistumistaan hallituksen toimien seuraamiseen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen niin suoraan henkilösuhteiden kuin julkisuuden kautta. Eurooppa-politiikassa kysytään yhtenäisyyttä ja valmiutta solidaarisuuteen.

Maallistuminen ja uskonnollisuuden murros näkyvät kirkon jäsenkehityksessä erityisesti millenniaalien osalta. Erimielisyys samaa sukupuolta olevien parien kirkollisesta vihkimisestä jakaa kirkkoa ja hallitsee kirkon julkikuvaa. Keskustelu uskonnon paikasta yhteiskunnassa jatkuu muun muassa katsomusopetuksen osalta.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
4	4	4	4	4	4	4	4

Arkkipiispan kansliassa työskentelee kolme erityisavustajaa, joista yhden toimipiste on Turussa ja kaksi on sijoitettu Helsinkiin, sekä arkkipiispan sihteeri, joka on sijoitettu Turkuun. Kirkkohallituksen asiantuntijoiden tuella on kanslian työn kannalta olennainen merkitys. Erityisen läheinen työyhteys kanslialla on Kirkkohallituksessa kansliapäällikön toimistoon, piispainkokouksen kansliaan, Kirkon viestintään ja Kirkon ulkoasiain osastoon sekä Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituliin. Henkilöstömäärän arvioidaan vastaavan tarpeita suunnitelmakauden ajan.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispan työtä huolehtimalla siitä, että arkkipiispalla on päätöksenteon pohjaksi riittävästi ajantasaista, reflektoitua tietoa yhteiskunnallisesta tilanteesta, kansainvälisistä ja ekumeenisista kysymyksistä, mediakentästä, seurakuntien toiminnasta ja haasteista sekä taloudellisista tilanteesta ja ennusteista.

Arkkipiispan kanslia tukee arkkipiispaa yhteiskuntasuhteiden ylläpidossa ja luomisessa. Arkkipiispan kutsuseminaareilla – Arvojen Akatemialla, Arvojen Areenalla ja Arvojen Euroopalla – on keskeinen rooli kirkon yhteiskuntasuhteiden suunnitelmallisessa hoidossa. Kirkon oman suhdetoiminnan lisäksi niillä vahvistetaan vuorovaikutusta ja yhteisymmärrystä yhteiskunnan eri sektorien kesken.

Arkkipiispan viestintä on strategisesti tärkeä osa kirkon viestintää. Arkkipiispan viestintää vahvistetaan edelleen viestintää seuraamalla, strategisella suunnittelulla ja vaikuttavuutta mittaamalla. Arkkipiispan viestinnässä yhteistyötä vahvistetaan päämedioiden ja luodaan edellytyksiä myös laajemmalle kirkon viestin näkymiselle. Viestinnässä painotetaan arkkipiispan vahvuuksia yhteiskunnallisen keskustelun ja arvovaihtamisen ympärillä muun muassa jatkamalla Arkkipiispan talossa -podcastin tuotantoa myös vuonna 2024.

Arkkipiispan läsnäoloa kotimaisissa tapahtumissa vuonna 2024 tuetaan muun muassa Porin Suomi Areenan, Turun kirjamessejen ja Kirkon juhlat 2024 ohjelmatyöryhmien kanssa. Läsnäololla kotimaisissa tapahtumissa tavoitellaan vahvistuvaa vaikuttavuutta ja kirkon työn merkityksellistä näkyvyyttä arkkipiispan viranhoidon kautta.

Ekumeenisia ja kansainvälisiä yhteyksiä vahvistetaan vuonna 2024 muun muassa osallistumalla Englannin kirkon synodiin heinäkuussa sekä ylläpitämällä yhteyksiä pohjoismaisiin ja muihin eurooppalaisiin kumppanikirkkoihin. Näiden lisäksi tiedossa on kahden kirkon välisiä tapaamisia Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Arkkipiispan hiippakunnallinen toiminta 2024

Arkkipiispan kaitsenta-alueella Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä tulevan vuoden suunnitelmat keskittyvät seurakuntien tukemiseen henkilöstökysymyksissä sekä hengellisen johtamisen tukemiseen ja tulevaisuususkon kasvattamiseen.

Arkkipiispa toimittaa vuoden aikana yhden piispantarkastuksen.

Arkkipiispa isännöi kaitsenta-alueen seurakuntiensa työntekijöiden ja luottamushenkilöiden tapaamisia. Arkkipiispa tapaa säännöllisesti myös vuonna 2024 kirkkoherroja sekä seurakuntayhtymän johtoa. Lisäksi arkkipiispan hiippakunnalliseen toimintaan kuuluvat säännölliset media- ja vaikuttajatapaamiset alueella, alueen verkostoihin osallistuminen sekä niiden isännöinti arkkipiispan talossa, ja perinteinen kansalaisvastaa-otto uuden vuoden päivänä.

Arkkipiispan kanslia tukee omalta osaltaan arkkipiispan ja Turun tuomiokapitulin työtä seurakuntien tukemiseksi.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Strateginen tavoite	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit/arviointikriteerit
1. Kirkkohallitus on uudistunut ja osaaminen vastaa yhä paremmin seurakuntien ja yhteiskunnan tarpeita.	1.1 Yhteistyö Kirkkohallituksen yksiköiden välillä vahvistuu.	Aktiivinen osallistuminen ja läsnäolo verkostoissa.
2. Kirkko on rakenteellisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä pohjalla.	2.1 Arkkipiispan viranhoidon tukemista ja budjetointia selkeytetään eri yksiköiden välillä, jotta turvataan riittävät toimintaedellytykset.	Toimintaedellytykset turvataan ja budjetti riittää myös viranhoidon tuen kehittämiseen.
3. Kirkon yhteiskunnallinen rooli säilyy merkityksellisenä Suomessa ja maailmalla.	3.1 Yhteistyö kirkon verkostotoimijoiden välillä vahvistuu kotimaassa.	Aktiivinen läsnäolo, vaikuttavuus ja näkyvyys mediassa ja yhteistyöfoorumilla.
	3.2 Arkkipiispan viranhoidtoa kansainvälisesti tuetaan aktiivisesti.	Osallistuminen kansainvälisiin ja ekumeenisiin yhteyksiin/ matkareportit.
	3.3 Arvojohtamisen paikkoja tunnistetaan ja niissä tuetaan arkkipiispaa.	Arkkipiispan talossa -podcast sarja jatkuu.

Vaikuttavuuden arviointi

Arkkipiispan kanslian työllä tuetaan arkkipiispan viranhoidtoa, työn tunnettuutta ja vaikuttavuutta. Tunnettuutta voidaan pieneltä osin mitata mediaseurannalla.

Vaikuttavuuden arviointi

Arkkipiispan kanslian työllä tuetaan arkkipiispan viranhoidtoa, työn tunnettuutta ja vaikuttavuutta. Tunnettuutta voidaan pieneltä osin mitata mediaseurannalla.

Talousarvio 2024

Arkkipiispan kanslia	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-349 557	-343 325	-380 300		
Henkilöstökulut	-312 660	-316 375	-340 279		
Palkat ja palkkiot	-241 007	-243 063	-259 755		
Henkilösivukulut	-72 477	-73 312	-80 524		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	824				
Palvelujen ostot	-31 053	-24 650	-34 371		

Palvelun ostot - sisäiset	-440				
Aineet ja tarvikkeet	-5 341	-2 100	-5 250		
Muut toimintakulut	-63	-200	-400		
TOIMINTAKATE	-349 557	-343 325	-380 300	-380 300	-380 300

2.1.18. Kirkolliskokous

Johdanto

Kirkolliskokous on kirkon ylin päättävä toimielin. Se käsittelee asioita, jotka koskevat kirkon oppia ja työtä sekä kirkon lainsäädäntöä, hallintoa ja taloutta. Se myös vastaa kirkon suhteista valtioon, muihin kirkkoihin ja järjestöihin. Kirkolliskokous kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, toukokuussa ja marraskuussa. Kahdeksan valiokuntaa, joita ovat käsikirja-, peruste-, laki-, hallinto-, talous-, tulevaisuus-, yleis- ja kansliavaliokunta, valmistelevat asioita, jota tulevat päätettäväksi istuntokausien aikana täysistunnoissa. Valitsijat valmistelevat ja tekevät päätöksiä henkilövalinnoista. Kirkolliskokouksen työtä ohjeistetaan ja kehitetään puheenjohtajien neuvoston johdolla, joka valmistelee myös kirkolliskokouksen sisäisiä päätettäväksi tulevia asioita. Puheenjohtajiston tehtävänä on johtaa kirkolliskokousta ja suunnitella istuntokauden työskentelyä. Kirkolliskokouksen valmistelevat toimielimet kokoontuvat tarpeen mukaan myös istuntokausien väliaikoina.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma ja talousarvio

Kirkolliskokouksen maallikko- ja pappisjäsenten vaalit toimitetaan hiippakunnittain 13.2.2024. Kirkolliskokouksen uuden kokoonpanon nelivuotinen toimikausi alkaa 1.5.2024. Keväällä ennen ensimmäistä istuntokautta ei ole kokouksia. Uuden toimikauden alkaessa valiokuntien määrä vähenee yhdellä, kun kansliavaliokunta ryhtyy hoitamaan toimitusvaliokunnalle kuuluneita tehtäviä. Uuden toimikauden palkkioista päätetään 2023 marraskuun istuntoviikolla. Koska palkkioita ei ole korotettu vuoden 2012 jälkeen, on talousarviossa otettu huomioon mahdollinen palkkioiden korotus.

Vuonna 2024 painopiste kirkolliskokouksen toiminnassa on uusien edustajien perehdyttämisessä ja työskentelyn aloittamisessa. Keväällä 2024 kirkolliskokousedustajille järjestetään verkkokoulutustilaisuus sekä yhden vuorokauden mittainen koulutus Kirkon koulutuskeskuksessa Järvenpäässä. Perehtymistä kirkolliskokoustyöskentelyyn tuetaan itseopiskelumateriaalilla ja kokouspaikalla järjestettävällä perehdyttämisellä.

Lähitapaamisena järjestettävän koulutuksen arvioidut kulut on sisällytetty kirkolliskokouksen vuoden 2024 budjettiin ja ne koostuvat kokoustilavuokrasta, matkakuluista ja ostettavista palveluista.

Ensimmäisen kevätistuntokauden aikana kirkolliskokous järjestäytyy. Puheenjohtajien neuvosto voi asettaa tavoitteita kirkolliskokouksen toiminnan sisäiselle kehittämiselle ja tarpeen mukaan asettaa työryhmiä valmistelemaan sille kuuluvia asioita. Puheenjohtajien neuvoston kokouksissa käsitellään myös suunnitelmakauden aikaisia mahdollisia koulutustarpeita.

Käsiteltäväksi tulevien asioiden määrä ja laatu vaikuttavat voimakkaasti valiokuntien kokousten määriin eikä palkkiomenojen kehitystä voida siksi kovin tarkasti ennustaa. Kirkolliskokoukselle tulevien esitysten määrän ei odoteta vuonna 2024 olevan tavanomaista suurempi. Edustaja-aloitteita jätetään toimikauden alussa yleensä tavanomaista enemmän. Koska toimikauden ensimmäisenä vuotena asioiden käsittely päästään aloittamaan vasta toukokuussa, valiokuntien kokousmäärän ei odoteta ylittävän vuonna 2024 tämän toimikauden loppupuoliskon tasoa. Seuraavina vuosina kokousten määrä ja siitä aiheutuvat kulut voivat nousta, jos käsiteltäväksi tulee esimerkiksi laajakantoinen esitys, joka liittyy kirkollisiin kirjoihin tai edellyttää huomattavia lainsäädäntömuutoksia.

Sähköiset kokoukset ovat vakiintuneet osaksi valiokuntien kokousskulttuuria ja matkustamiseen liittyvien kustannusten odotetaan pysyvän samalla tasolla. Kirkolliskokouksen puheenjohtajistoa pyydetään toisinaan osallistumaan erilaisiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin kirkolliskokouksen edustajana. Tämän vuoksi budjettiin on sisällytetty myös pieni määräraha puheenjohtajiston edustamisesta aiheutuviin matka- ja kulkokorvauksiin. Kirkolliskokouksen asiantuntijapalvelut muodostuvat litterointi-, käännös-, tekstitys- ja tilintarkastuskustannuksista ja niiden odotetaan vastaavan nykyistä tasoa. Ostettavien palveluiden ja tilavuokrien osalta on varauduttava indeksikorotuksiin. Vuonna 2026 on kirkon hallinnon juhlavuosi ja kirkolliskokouksen 150 vuotis- ja merkkijuhlavuosi, jonka suunnittelu on aloitettava jo vuonna 2025.

Kirkolliskokouksen kanslian henkilöstö

Kirkolliskokouksen kansliaa johtaa kirkolliskokouksen pääsihteeri, joka hoitaa kirkolliskokoustehtäviä osana muuta työnkuvaansa Kirkkohallituksen hallinto-osastolla. Kirkolliskokouksen valiokunnilla on kullakin valiokuntasihteeri. Pääsihteeri toimii kansliavalokunnan sihteerinä, mutta muita seitsemää valiokuntaa varten valiokuntasihteeri täyttyy rekrytoida. Lisäksi valitsijoille tarvitaan sihteeri ja kirkolliskokouksen täysistunnoissa avustamaan notaari, joka toimii tarvittaessa myös tulkkina.

Kirkkohallitus rekrytoi valiokuntasihteerit ja notaari/tulkin työsuhteeseen 2024 alka-
valle toimikaudelle hyvissä ajoin ennen työskentelyn alkamista avoimella haulla. Valit-
sijoiden sihteerin tehtävät hoidetaan osana kanslian muuta työtä. Muuta henkilötyö-
voimaa hankitaan istuntokausien ajaksi myös ostopalveluna. Kirkolliskokouksen kans-
liatehtäviä Kirkkohallituksessa hoitavat myös hallintosihteeri, toimistosihteeri ja kään-
täjä osana muuta työnkuvaansa. Lisäksi Kirkkohallituksesta osallistuu muuta henkilös-
töä istuntoviikkojen viestintään, striimaamiseen, puheiden nauhoittamiseen, järjestel-
mätukeen ja puheiden hyväksyttäväksi lähettämiseen. Edellä mainituista työnteki-
jöistä yksinomaan kirkolliskokoustehtävissä toimivien valiokuntasihteereiden ja no-
taari/tulkin henkilöstökulut on sisällytetty kirkolliskokouksen vuoden 2024 talousarvi-
oon. Henkilöstösuunnitelmassa heidät on sisällytetty kuitenkin hallinto-osaston henki-
löstömäärään, koska kirkolliskokouksen kansliatehtävät kuuluvat hallinto-osaston teh-
täviin. Muiden kirkolliskokoukseen liittyviä tehtäviä hoitavien työntekijöiden osalta
henkilöstömenoja ja lukumäärää koskevat tiedot on sisällytetty heidän yksikkönsä tai
osastonsa henkilöstösuunnitelmaan ja talousarvioon. Henkilöstön määrän vähentämi-
nen suunnitelmakaudella on mahdollista vain, jos kokoontumistapaa tai -muotoa muu-
tetaan. Vuonna 2024 painotetaan erityisesti sihteeristön perehdyttämistä uudelle toi-
mikaudelle.

Talousarvio 2024

Kirkolliskokous	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-657 271	-823 700	-838 355		
Henkilöstökulut	-337 317	-430 000	-423 000		
Palkat ja palkkiot	-316 543	-400 000	-391 000		
Henkilösivukulut	-20 773	-30 000	-32 000		
Palvelujen ostot	-319 284	-392 200	-413 905		
Aineet ja tarvikkeet	-670	-1 500	-1 450		
TOIMINTAKATE	-657 271	-823 700	-838 355	-838 355	-838 355

2.1.19. Kirkon ulkosuomalaistyö

Kirkon ulkosuomalaistyötä tehdään verkostoyhteistyönä. Ympäri vuotisesti toimivia suomenkielisiä seurakuntia on lähes 20 maassa ja niissä yhteensä noin 60 suomeksi toimivaa seurakuntaa. Tämän ohella ns. matkapappitoiminnan myötä vieraillaan vuosittain useissa maissa. Laajin suomenkielinen seurakuntatyö on Ruotsissa, jossa se kuitenkin on Ruotsin ev.lut. kirkon toimintaa, joka perustuu suomen kielen asemaan maan lainsäädännössä.

Kirkon ulkosuomalaistyön tuen piirissä olevassa seurakuntaelämässä oli vuonna 2022 n. 40 000 jumalanpalveluskäyntiä sekä satoja tuhansia erilaisia kohtaamisia. Luku on erittäin korkea, kun sitä verrataan keskusrahastovaroista toimintaan osoitettavaan n. 1,5 miljoonan euron tukeen.

Kirkon ulkosuomalaistyön kotimaista hallintoa uudistetaan parhaillaan. Kesäkuusta 2023 alkaen Suomen Merimieskirkko otti vastuulleen työn Manner-Espanjassa, Kanarian saarilla ja Itäisellä Välimerellä. Toiminta näillä alueilla muodostaa lähes kolmanneksen (477 000 euroa) ulkosuomalaistyön maabudjetista, joka nyt niiden osalta siis kulkee avustuksena Suomen Merimieskirkon kautta, joka toimii myös näiden alueiden työntekijöiden työnantajana. Tämän lisäksi Merimieskirkolle maabudjetista maksettavaan avustukseen sisältyy 63 000 euroa, jolla tuetaan Lasten- ja Nuorten Keskusten ulkosuomalaisnuorille suunnattuja rippileirejä, joille osallistuu yli sata ulkosuomalaisnuorta vuodessa. Tämä rippikoulujen tukeminen on uusi kohde ulkosuomalaistyössä ja sillä pyritään vahvistamaan ulkosuomalaisnuorten kiinnittymistä kristilliseen uskoon ja luterilaiseen kirkkoon.

Kirkon ulkosuomalaistyön yksikkö Kirkkohallituksessa lakkautetaan vuoden 2024 lopussa. Tämän jälkeen Merimieskirkko vastaa koko ulkosuomalaistyön operatiivisesta koordinaatiosta ja johtamisesta joulukuussa 2020 Kirkkohallituksen ja Merimieskirkon välillä solmitun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Talousarvio 2024

Ulkosuomalaistyö	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	66 908	67 000	55 000		
Vuokratuotot	21 196	12 000			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	45 695	55 000	55 000		
Muut toimintatuotot	17				
Toimintakulut	-1 374 793	-1 490 000	-1 513 600		
Henkilöstökulut	-413 875	-226 750	-80 300		
Palkat ja palkkiot	-323 738	-175 250	-61 300		
Henkilösivukulut	-91 892	-51 500	-19 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	1 755				
Palvelujen ostot	-44 789	-16 400			
Vuokrakulut	-495				
Aineet ja tarvikkeet	-2 508				
Annetut avustukset	-884 140	-1 246 850	-1 433 300		
Muut toimintakulut	-28 987				
TOIMINTAKATE	-1 307 885	-1 423 000	-1 458 600	-1 458 600	-1 458 600

Maabudjetit: Toimintakate	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Saksa	-92 527	-90 000	-90 000		
Tanska	-40 514	-44 000	-46 000		
Itävalta	-32 128	-34 000	-38 000		
Sveitsi	-12 273	-65 000	-88 000		
USA	-371 603	-320 000	-330 000		
Kanada	-26 434	-20 000	-20 000		
Australia	-85 000	-60 000	-50 000		
Ranska	-105 000	-105 000	-111 000		
Venäjä		-2 000	-2 000		
Italia	-3 300	-3 300	-3 500		
Viro	-98 194	-100 100	-110 000		
Muut maat, uud.proj.	-13 413	-101 300	-90 100		
Ulkosuom.työn yht.	45 695	55 000	55 000		
Kaakkois-Aasia	-39 716	-65 000	-5 000		
Avustus Merimieskirkko *		-250 000	-530 000		

*) Suomen Merimieskirkon ja Kirkkohallituksen joulukuussa 2020 solmiman sopimuksen mukaisesti Merimieskirkko ryhtyi vastaamaan 1.6.2023 alkaen ulkosuomalaistyön hallinnosta Manner-Espanjassa, Kanarian saarilla ja itäisellä Välimerellä. Lisäksi tämä avustuksen kautta tuetaan ulkosuomalaisnuorille järjestettävää rippikoulua. Tämä rahoitus, joka sisältyy ko. kustannuspaikalle, jakautuu vuonna 2024 seuraavasti: Espanja (Aurinkorann., Costa Blanca, Gran Canaria ja Teneriffa) 413 000 euroa, Itäinen Välimeri (Kreikka, Kypros, Turkki) 34 350 euroa, ulkosuomalaisrippikoulu 63 000 euroa ja sekalaista 19 650 euroa

2.1.20. Kirkkohallituksen kiinteistöt ja toimitilat

Tässä talousarvion menokohdassa esitetään Kirkon talon ja Järvenpäässä sijaitsevan koulutuskeskuksen toimitiloihin liittyvät tuotot ja kulut. Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon. Tietohallintoyksikön Seinäjoen toimipisteen toimitiloihin liittyvät kulut sisältyvät tietohallintoyksikön talousarvioon.

Kirkon keskusrahaston omistamien kiinteistöjen talousarvioluvut voivat poiketa talousarvion toteumasta huomattavastikin sellaisten kiinteistöjen osalta, joissa keskusrahasto omistaa kiinteistön osakkeet, mutta kiinteistöyhtiö omistaa varsinaisen rakennuksen. Tällainen omistuspohja on esimerkiksi Kirkon talossa, Eteläranta 8:ssa. Huomattava ero arvion ja toteuman välillä johtuu yleensä siitä, että talousarviota laadittaessa ei ole varmaa tietoa siitä tekeekö kiinteistöyhtiön hallitus päätöksen esimerkiksi peruskorjausta varten kerättyjen vastikkeiden rahastoinnista.

Rahastoinnin edellytyksenä on, että kiinteistöyhtiö voi aktivoida investoinnin ja myös se, että päätös rahastoinnista on tehty yhtiökokouksessa. Jos vastikkeet rahastoidaan, niin keskusrahaston on kirjattava maksamansa vastikkeet lisäämään osakkeiden hankintamenoa, vaikka nämä olisikin arvioitu vuosikuluiksi.

Kirkon talon ja Kirkon koulutuskeskuksen kiinteistöjä koskevat omistajapolitiikan linjaukset

Kirkon keskusrahastolla on voimassa oleva kiinteistöstrategia vuoteen 2026 saakka, jossa otetaan kantaa kiinteistöjä koskeviin linjauksiin ja toimenpiteisiin. Lisäksi Kirkon talosta (Eteläranta 8) ja Kirkon koulutuskeskuksesta (Järvenpää) on laadittu keväällä 2022 Kirkkohallituksen täysistunnon hyväksymä kiinteistöjen omistajapolitiikka. Omistajapolitiikassa on otettu kantaa 1) kiinteistöjen omistajuuteen, 2) miten kiinteistöt palvelevat kirkon strategisia ja toiminnallisia tavoitteita ja 3) onko kiinteistöt tarkoituksenmukaista omistaa vai myydä.

Omistajapolitiikan mukaan nykyinen tilanne, jossa Kirkon keskusrahasto ja Kirkon eläkerahasto omistavat Kirkon talon tilat, on vaihtoehdoista paras ja sekä taloudellisesti että toiminnallisesti perusteltu. Sijoituskohteena Kirkkohallitus tavoittelee kiinteistöstä kohtuullista tuottoa. Olennaista tuotto-odotuksen toteutumiselle on, paljonko tiloja on vapautettu Kirkkohallituksen käytöstä vuokrattavaksi, mikä on vuokrattavien tilojen vuokrausaste, millaisella vuokralla tilat on vuokrattu ja miten pitkiä vuokrasopimukset ovat. Ulkopuolisille vuorattavat tilat tulisi pyrkiä vuokraamaan mahdollisimman kattavasti markkinahinnalla. Kirkollisille yhteisöille voidaan tiloja vuokrata lyhyillä vuokra-

sopimuksilla myös subventoidulla vuokratasolla. Jatkossa tulee myös selvittää mahdollisuudet tiivistää Kirkkohallituksen tilankäyttöä siten, että olisi mahdollista luopua Kirkon talon 7. kerroksen tiloista ja vuokrata ne ulkopuolisille.

Omistajapolitiikassa ei ole esitetty muutoksia myöskään Kirkon koulutuskeskuksen tilojen omistajuuteen. Kirkon koulutustoiminnan tehtävänä on kirkon henkilöstön koulutus, henkilöstökoulutuksen koordinaatio, koulutuspoliittinen vaikuttamistoiminta, asiantuntijatehtävät sekä koulutustoimintaa tukevat majoitustoiminta ja kokouspalvelut. Omistajana Kirkon keskusrahasto/Kirkkohallitus haluaa turvata tarkoituksenmukaiset ja helposti saavutettavat tilat kirkon henkilöstökoulutukselle. Kun saadaan parempi käsitys tulevaisuuden koulutustarpeista, on syytä arvioida koulutuskeskuksen tilojen omistamista vielä uudelleen.

Kirkon keskusrahaston omistamat ja vuokraamat Kirkkohallituksen käytössä olevat toimitilat

Kirkkohallituksen toimitilat		
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennusvuosi	Koko (m ²)
Eteläranta 8, Kirkon talo (omistus: Kirkon keskusrahasto 67 %, Kirkon eläkerahasto 33 %), Helsinki	1955	4 556
Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	1989	3 964
Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m ²)
Kirkon tutkimus ja koulutus -yksikkö (toimistohuoneet), Tampere	Tampereen seurakuntayhtymä	30
Tietohallintoyksikön toimipiste, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	80,7
Kirkon palvelukeskus, Oulu *	Technopolis Oyj	700

*) Kirkon palvelukeskuksen toimitilakulut sisältyvät Kirkon palvelukeskuksen talousarvioon.

Talousarvio 2024

Kiinteistöt	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	155 370	155 100	139 878		
Vuokratuotot	153 212	155 100	138 878		
Muut toimintatuotot	2 158		1 000		
Toimintakulut	-526 722	-474 900	-499 400		
Palvelujen ostot	-350 646	-300 500	-339 400		
Vuokrakulut	-21 133	-35 900	-5 000		
Aineet ja tarvikkeet	-114 174	-96 300	-113 000		
Muut toimintakulut	-40 770	-42 200	-42 000		
TOIMINTAKATE	-371 352	-319 800	-359 522	-359 522	-359 522

Eteläranta 8	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	2 922		1 000		
Vuokratuotot	764				
Muut toimintatuotot	2 158		1 000		
Toimintakulut	-114 361	-111 600	-105 400		
Palvelujen ostot	-99 884	-85 400	-97 400		
Vuokrakulut	-9 021	-23 000			
Aineet ja tarvikkeet	-2 846		-5 000		
Muut toimintakulut	-2 610	-3 200	-3 000		
TOIMINTAKATE	-111 439	-111 600	-104 400	-104 400	-104 400

Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	152 448	155 100	138 878		
Vuokratuotot	152 448	155 100	138 878		
Toimintakulut	-402 297	-363 300	-394 000		
Palvelujen ostot	-240 698	-215 100	-242 000		
Vuokrakulut	-12 112	-12 900	-5 000		
Aineet ja tarvikkeet	-111 327	-96 300	-108 000		
Muut toimintakulut	-38 160	-39 000	-39 000		
TOIMINTAKATE	-249 849	-208 200	-255 122	-255 122	-255 122

Eteläranta 8, käyttötalousosa ja rahoitustuotot ja kulut

Taulukon yläosassa (päättynen vuosikate -riville) on esitetty kirkon toimitiloista maksetut vastikkeet ja saadut vuokratulot. Jos toimitilaan kohdistuu suurempia peruskorjausmenoja, niin näitä ei käsitellä investointiosassa, sillä Kirkkohallitus ei omista kiinteistöä, vaan Kirkkohallituksella on hallintaoikeus kiinteistöön Kirkkohallituksen omistamien osakkeiden perusteella.

Taulukon alaosassa (päättynen toimintakate -riville) on esitetty toimitilan käyttötalouden juoksevat menot.

Eteläranta 8	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Rahoitustuotot- ja kulut	-396 898	-371 000	-435 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneis- tojen tuotot	62 922	80 000	90 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneis- tojen kulut	-420 398	-366 000	-440 000		
Muut rahoituskulut	-39 421	-85 000	-85 000		
VUOSIKATE	-396 898	-371 000	-435 000	-435 000	-435 000
Toimintatuotot	2 922		1 000		
Vuokratuotot	764				
Muut toimintatuotot	2 158		1 000		
Toimintakulut	-114 361	-111 600	-105 400		
Palvelujen ostot	-99 884	-85 400	-97 400		
Vuokrakulut	-9 021	-23 000			
Aineet ja tarvikkeet	-2 846		-5 000		
Ostot tilikauden aikana	-2 846		-5 000		
Muut toimintakulut	-2 610	-3 200	-3 000		
TOIMINTAKATE	-111 439	-111 600	-104 400	-104 400	-104 400

2.2. Hiippakunnat

2.2.1. Hiippakunnallinen toiminta yhteensä

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvioesitys vuodelle 2024 on yhteensä 13 128 240 euroa, joka sisältää hiippakuntien toimintatuotot ja -kulut, tuomiokapituleiden käytössä olevien toimitilojen toimintakulut, toimitiloihin omistajan kuluina kohdistuvat pienkorjaukset 150 300 euroa ja tuomiokapituleiden yhteiset kulut 82 450 euroa (seurakuntien henkilöstön koulutuksen tukeminen/KITOS-päivät 50 000 euroa, Turun arkikihiippakunnan pyhiinvaellushanke 20 000 euroa ~~sekä suomalaisen kirkollisen elämän ja julkishallinnon 750 vuotisjuhlat 12 450 euroa~~).

Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustasoksi kirkolliskokous on määritellyt toimintakateen hiippakunnittain pl. toimitiloihin ja muihin yhteisiin toimintoihin liittyvät kulut. Hiippakuntien talousarviot esitetään siten, että erikseen on esitetty hiippakunnan toimintatuotot ja -kulut ja hiippakunnan toimitilabudjetti.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	872 003	800 146	893 200		
Korvaukset	47 000	45 000	45 000		
Myyntituotot	0		70 000		
Maksutuotot	404 873	378 450	383 800		
Vuokratuotot	104 153	101 300	113 700		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	81 204	70 000	88 000		
Tuet ja avustukset	43 242	165 796	151 800		
Muut toimintatuotot	157 328	6 600	7 900		
Sisäiset tuotot	34 202	33 000	33 000		
Toimintakulut	-14 094 115	-13 662 848	-14 008 990		
Henkilöstökulut	-9 533 200	-9 735 103	-10 030 093		
Palkat ja palkkiot	-7 430 407	-7 556 725	-7 781 151		
Henkilösivukulut	-2 194 706	-2 182 378	-2 306 561		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	91 912	4 000	57 619		
Palvelujen ostot	-2 918 766	-2 325 450	-2 395 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-28 747		-3 000		
Vuokratulut	-895 564	-863 500	-913 300		
Aineet ja tarvikkeet	-463 655	-437 006	-414 390		
Annetut avustukset	-215 399	-252 000	-202 300		
Muut toimintakulut	-38 784	-49 789	-50 507		
TOIMINTAKATE	-13 222 112	-12 862 702	-13 115 790	-13 115 790	-13 095 790

Hiippakunnallisen toiminnan talousarvio 2024, hiippakunnat yhteensä

	Hiippakunnallinen toiminta yhteensä	Turun arkkihiippa- kunta	Tampereen hiippa- kunta	Oulun hiippa- kunta	Mikkelin hiippa- kunta	Porvoon hiippa- kunta	Kuopion hiippakunta	Lapuan hiippakunta	Helsingin hiippakunta	Espoon hiippakunta	Tuomio- kapitulien toimitilat	Tuomio- kapitulien yhteiset
Toimintatuotot	893 200	153 000	43 500	36 000	247 200	97 000	83 000	74 000	100 300	51 000	8 200	
Korvaukset	45 000	45 000										
Myyntituotot	70 000							70 000				
Maksutuotot	383 800	35 000	25 000	19 000	112 800	49 000	43 500		60 000	39 500		
Vuokratuotot	113 700	15 500	17 000			22 000	21 000	4 000	26 000		8 200	
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	88 000	21 000		13 000		17 000	16 000		12 000	9 000		
Tuet ja avustukset	151 800	3 500	1 500	4 000	131 500	4 000	2 500		2 300	2 500		
Muut toimintatuotot	7 900				2 900	5 000						
Sisäiset tuotot	33 000	33 000										
Toimintakulut	-14 008 990	-1 948 440	-1 222 200	-1 754 500	-1 609 000	-1 542 200	-1 353 600	-1 488 400	-1 540 300	-1 321 850	-158 500	-70 000
Henkilöstökulut	-10 030 093	-1 524 800	-921 293	-1 280 150	-1 220 100	-1 191 400	-1 009 400	-1 000 000	-931 500	-951 450		0
Palkat ja palkkiot	-7 781 151	-1 199 466	-716 410	-1 000 495	-932 900	-911 200	-770 700	-803 619	-719 300	-727 061		0
Henkilösivukulut	-2 306 561	-328 334	-204 883	-279 655	-287 200	-280 200	-238 700	-250 000	-212 200	-225 389		0
Henkilöstökulujen oi- kaisuerät	57 619	3 000						53 619		1 000		
Palvelujen ostot	-2 395 400	-244 300	-207 500	-412 000	-313 150	-156 900	-202 200	-308 500	-267 100	-128 750	-85 000	-70 000
Palvelun ostot - sisäiset	-3 000					-3 000			0			
Vuokrakulut	-913 300	-115 500	-28 000	-1 500	-600	-68 500	-77 200	-100 000	-287 000	-185 000	-50 000	
Aineet ja tarvikkeet	-414 390	-46 340	-28 000	-58 800	-32 550	-79 900	-33 400	-64 900	-32 000	-38 500		
Annetut avustukset	-202 300	-17 500	-34 000		-40 800	-42 000	-28 000		-22 000	-18 000		
Muut toimintakulut	-50 507		-3 407	-2 050	-1 800	-500	-3 400	-15 000	-700	-150	-23 500	0
TOIMINTAKATE	-13 115 790	-1 795 440	-1 178 700	-1 718 500	-1 361 800	-1 445 200	-1 270 600	-1 414 400	-1 440 000	-1 270 850	-150 300	-70 000

2.2.2. Turun arkkihiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastualueet

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli on toiminut Jumalan palvelijoiden palvelijana jo vuodesta 1276. Tuomiokapitulilla on toimintalinjaus (strategia) vuosille 2022–2026. Siinä on huomioitu myös Kirkkohallituksen Ovet auki -strategia.

Tuomiokapitulin visio on olla uudistuvan seurakuntaelämän suunnannäyttäjänä vuonna 2026. Kyseinen vuosi on tuomiokapitulin, järjestäytyneen suomalaisen kirkollisen elämän ja suomalaisen julkishallinnon 750-vuotisjuhluvuosi.

Tuomiokapitulin arvot ovat oikeudenmukaisuus, avoimuus ja kohtuullisuus. Tuomiokapituli toimii arkkihiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien kumppanina, tukee seurakuntien työyhteisöjä, työntekijöitä ja vastuunkantajia, johtamista ja hallintoa sekä vaikuttaa hiippakunnan alueen verkostoissa ja osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Toimintalinjauksessaan tuomiokapituli on määritellyt neljä painopistealuetta (menestystekijää) joissa onnistuminen on edellytys kirkon perustehtävän mahdollisimman hyvälle toteutumiselle arkkihiippakunnan alueella vuoteen 2026 asti. Nämä painopistealueet ovat: 1) Pyhän tulkitseminen, 2) resurssiviisas toiminta, 3) rohkea vaikuttamistyö ja 4) ennakoluuton kokeilukulttuuri ja hyvinvoivat työyhteisöt. Kullekin painopistealueelle on määritelty omat tavoitteet. Ne kuvataan tarkemmin toimintasuunnitelmaosiossa.

Tuomiokapitulin toiminta on osa piispan ja arkkipiispan viranhoitoa. Tuomiokapitulin kollegio hoitaa yhdessä piispojen kanssa hiippakunnan hallintoa sekä edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa. Hiippakunnassa toimii ympäristötyötä sekä kulttuuriperintötyötä edistävät työryhmät.

Arkkihiippakuntaan kuuluu 46 seurakuntaa Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntien/hyvinvointialueiden alueella. Vuoden 2022 lopussa kirkkoon kuului 456 908 henkilöä eli 68,3 % hiippakunnan alueen väestöstä.

Turun arkkihiippakunnassa on kaksi piispaa: arkkihiippakunnan piispa Mari Leppänen ja arkkipiispa Tapio Luoma. Seurakunnista muodostuu viisi rovastikuntaa: Turun, Paimion, Nousiaisten, Ala-Satakunnan ja Porin rovastikunnat. Arkkihiippakunnan piispan

vastuulle kuuluvat Porin, Ala-Satakunnan, Nousiaisten ja Paimion rovastikuntien seurakunnat (37). Arkkipiispan vastuulla ovat Turun Tuomiorovastikunnan seurakunnat (9).

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Tutkimusten mukaan Suomessa on runsaasti hengellistä ja henkistä elämän merkityksellisyyden etsintää. Tämä on kirkolle suuri mahdollisuus. Samalla se haastaa meitä tulkitsemaan pyhää ja sanoittamaan kirkon uskoa siten, että kirkosta etääntyneekin voi löytää siitä merkityksiä ja liittymäkohtia. Muuttuvasta uskonnollisuudesta on ilmentynyt ja tehdään koko ajan tutkimusta, jonka tulokset on tärkeitä huomioida toiminnan suunnittelussa. Kirkon nykyiset jäsenet ovat voimavara, joista on syytä pitää kiinni tarjoamalla aitoa osallisuutta seurakunnan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Pandemia-aika ja Ukrainan sota ovat lisänneet kirkon toimijoiden viranomaisyhteistyötä. Tätä on tärkeää kehittää edelleen. Lisäksi tärkeää on kytkeytyä olemassa oleviin kansalaisyhteiskunnan verkostoihin ja luoda itse sellaisia.

Ilmastonmuutos on ihmiskunnan ja maapallon selviytymisen kysymys, ja kirkon tulee luomakunnan viljely- ja varjelutehtävän tähden olla tässä työssä vahvasti mukana. Turvallisuustilanne Euroopassa ja maailmanlaajuisesti on muuttunut aiempaa epävarmammaksi ja ennustamattommammaksi. Turvallisuustilanne ja ilmastonmuutos aiheuttavat pakolaisliikkeitä ja väestöryhmien välisiä jännitteitä. Varautumissuunnitteluun pitää panostaa nykyistä enemmän. Elinkustannusten nousu kiristää pienituloisten toimeentuloa entisestään.

Arkkihiippakunnassa on muutamia vauraita seurakuntatalouksia, jonkin verran kohtalaisesti toimeen tulevia ja kasvava joukko talouskriisiä lähestyviä seurakuntia. Jotta kirkon perustehtävää voidaan toteuttaa seuraavat 30 vuotta taloudellisesti kestäväällä pohjalla ja mielekkäät työnteon edellytykset tarjoavissa seurakuntayhteisöissä, tarvitaan nykyistä suurempia talous- ja hallintoyksiköitä ja niiden sisällä tarkoituksenmukainen määrä toimintayksiköitä. Arkkihiippakunnassa työskennellään rovastikuntakoisten seurakuntatalousyksiköiden aikaansaamiseksi.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Arkkihiippakunnan piispa johtaa tuomiokapitulin toimintaa. Hänen lisäksi tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat arkkipiispa ja 11 vakinaisessa virkasuhteessa olevaa viranhaltijaa. Tuomiokapitulin henkilöstöön kuuluvat myös kirkon yhteisesti sovittun

työnjaon mukaisesti Satakunnan vankilan (Säkylä ja Köyliö) vankiladiakoni sekä kuurojen työstä ja yhdenvertaisuusasioista vastaava kuurojenpappi. Lisäksi projektirahoitteisessa (2023–2025) Pyhiinvaellushankkeessa työskentelee projektipäällikkö määräaikaisessa työsuhteessa. Kokonaishenkilöstömäärä suunnittelukaudella on 16. Tuomiokapitulin työtä tehdään tiimeissä, jotka ovat piispan kanslia, hallinto, kehittäminen ja viestintä.

Arkkipiispan viranhoidon tukena on lisäksi arkkipiispan kanslian henkilökunta, joka kuuluu Kirkkohallituksen henkilöstöön.

Henkilöstön tehtäväkuvia arvioidaan ja tarkistetaan uuden toimintalinjauksen mukaisesti. Vuonna 2024 yhden hiippakuntasihteerin (seurakuntien talous- ja rakennemuutosasiat) työpanosta kohdennetaan 40 % osuudella Tampereen hiippakunnalle. Tämä on merkittävä uusi avaus tuomiokapitulien välisessä yhteistyössä. Suunnitelmakaudella vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Projektirahoitteinen toiminta ja siihen palkattavan henkilöstön määrä kasvanee pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Arkkihiippakunnan tuomiokapitulin painopistealueet (menestystekijät) ja niihin liittyvät tavoitteet vuoteen 2026 asti ovat:

1) Pyhän tulkitseminen

- Tunnistetaan, mitä pyhyys ja usko merkitsevät erilaisille ihmisille.
- Luodaan pyhyiden ja uskon uusia ilmaisutapoja.
- Arvostetaan arkista ja elettyä, lähimmäistä palvelevaa hengellisyyttä.

2) Resurssiviisas toiminta

- Opetellaan tyytymään aineellisesti yksinkertaisempaan ja vähempään.
- Käytetään toimintaresursseja kestävänsä kehityksen periaatteita noudattaen ja kustannustehokkaasti.
- Luodaan pieniä ja seurakuntalaisia lähellä olevia toimintayksiköitä ja sekä suuria talous- ja hallintoyksiköitä pienten toimintayksiköiden tueksi.
- Kehitetään kirkoista seurakuntatoiminnan keskuksia.

3) Rohkea vaikuttamistyö

- Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti.
- Tuomiokapituli ja seurakunnat vaikuttavat ja vaikuttuvat alueellisissa verkostoissa.
- Tuomiokapituli ja seurakunnat rakentavat oikeudenmukaisuutta ja elämän mielekkyyttä edistäviä verkostoja.

4) Ennakkoluuton kokeilukulttuuri ja hyvinvoivat työyhteisöt

- Rakennetaan avoimuuteen, luottamukseen ja vuorovaikutukseen perustuvia työyhteisöjä ja toimintakulttuureja.
- Ollaan avoimia uusille toimintavoille – kokeillaan, erehdytään, opitaan ja onnistutaan.
- Ennakoidaan jatkuvasti ja systemaattisesti tulevaisuutta.

Toimintalinjauksen pohjalta kukin tuomiokapitulin tiimi on laatinut toimintasuunnitelman, johon on kirjattu toimintalinjauksesta johdetut konkreettiset toimenpiteet. Alla olevaan lomakepohjaan on nostettu 5 keskeistä toimenpidettä vuodelle 2024. Näiden lisäksi 1.7.2023 voimaan astuvan uuden kirkkolain (652/2023) sisältöön ja soveltamiseen liittyvä koulutus on tärkeässä roolissa koko toimintavuoden ajan.

Painopiste (menestystekijä)	Tavoite 2024	Toimenpide 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Pyhän tulkitseminen	Luodaan pyhyyden ja uskon uusia ilmaisutapoja	Toteutetaan jumalanpalvelusta ja spiritualiteetin ilmaisutapoja kehittävät rovastikunnalliset kehittämistyöpajat (10 kpl). Työpajat liittyvät prosessiin, jonka tuloksena pidetään Jaetut eväät -jumalanpalveluspäivät 9.-11.5.2025 Turussa.	Järjestettyjen työpajojen lukumäärä, työpajatyöskentelyyn osallistuneiden määrä ja koostumus, tunnistetut uudet ideat ja toimintatavat.
Resurssiviisas toiminta	Luodaan pieniä ja seurakuntalaisia lähellä olevia toimintayksiköitä ja sekä suuria talous- ja hallintoyksiköitä pienten toimintayksiköiden tueksi	Nousiaisten rovastikunnan kriisiytyvän seurakunnan mittarit täyttyvien seurakuntien tilanne ratkaistaan liitosmenettelyillä, jotka toteutuvat vuoden 2025 alusta.	Kestävällä tasolla olevan seurakuntatyön jatkuvuuden turvaaminen.
Rohkea vaikuttamistyö	Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti	Etsitään jokaisesta seurakunnasta pyhiinvaellusvas- taava. Heistä muodostuu arkkihiippakunnan pyhiinvaellusverkosto, joka kehittää pyhiinvaellusta osana seurakuntien työtä.	Yhteyshenkilöiden määrä, yhteistyöseurakuntien määrä.
Rohkea vaikuttamistyö	Kirkon tekemää hyvää työtä ja monimuotoista hengellisyyttä pidetään esillä rohkeasti ja rohkaisevasti	Tuomiokapitulin viestintä nostaa esille elinvoimaista seurakuntaelämää sekä seurakuntien onnistumisia ja hyviä käytäntöjä. Tämä luo hyvää hiippakuntahenkeä ja vaikuttaa myönteisellä tavalla työnantaja- mielikuvaan.	Arkkihiippakunnan seurakuntaelämää nostavien Uutisarkin uutisten ja sosiaalisen median postausten määrä.

Ennakkoluuloton ko- keilukulttuuri ja hy- vinvoivat työyhteisöt	Ollaan avoimia uusille toimintatavoille - kokeil- laan, erehdytään, opitaan ja onnistutaan.	Arkkihiippakunnan piispa aloittaa piispantarkastuk- set. Luodaan yhteistyössä toimiva piispantarkastus- konsepti, joka huomioi ke- sällä 2023 päättyvien seu- rakuntavierailujen (40 kpl) kokemukset ja palautteen.	Toteutetut piispantar- kastukset sekä piis- pantarkastuksista ke- rätty palaute.
---	--	--	---

Vaikuttavuuden arviointi

*Mitä vaikutuksia tavoitteiden toteutumisesta seuraa kirkolle ja seurakuntalaisille, yhteiskunnan eri toi-
mijoille ja ihmisten hyvinvoinnille? Millä mittareilla näitä tavoiteltuja vaikutuksia voitaisiin seurata?*

Ihmisten kristillinen identiteetti, kokemus elämän merkityksellisyydestä ja toivo tulevaisuuden edessä vahvistuu. Jumalanpalveluselämä aktivoituu ja syntyy uusia kristillisen spiritualiteetin ilmaisun muotoja. Kirkon asema yhteiskunnallisena keskustelijana vahvistuu. Kirkollisten toimijoiden rooli ja merkitys tärkeänä yhteiskunnan vakautta ja eheyttä rakentavana toimijana tunnustetaan ja tunnustetaan entistä paremmin.

Kirkon työ herättää kiinnostusta ja mielikuvat kirkosta työyhteisönä ja työnantajana paranevat. Tulevai-
suuteen tähtäävä kehittämisajattelu vahvistuu seurakunnissa. Seurakuntien toiminta, rakenteet ja va-
linnat perustuvat asianmukaiseen tietoon, ovat ajanmukaisia ja vastaavat alueen ihmisten erilaisiin
hengellisiin ja aineellisiin tarpeisiin. Seurakuntien työntekijöillä on valmiutta ja osaamista uuteen, ja
seurakunnan alueella asuvat ihmiset kokevat itsensä tervetulleiksi toimimaan palkattujen työntekijöiden
rinnalla.

Vaikutuksia voidaan seurata säännöllisesti toteutettavien tutkimuksien, seuraamalla kirkon lainsäädännöl-
lisen aseman ja kirkon ja valtion suhteiden kehittymistä, arvioimalla kirkollisten toimijoiden näkyvyyttä,
osallistumista ja kokemuksia erilaisissa yhteiskunnallisissa verkostoissa toimimisesta, mittaamalla ja
arvioimalla seurakuntien strategisessa suunnittelussa ja sen toimeenpanossa tapahtuneita konkreettisia
muutoksia.

Osaamisen kehittäminen

Mitä osaamista tarvitaan tavoitteiden toteuttamiseksi ja vaikutusten aikaansaamiseksi?

Arkkihiippakunnan tuomiokapitulin henkilöstöllä on erittäin hyvät valmiudet tehtäviensä toteuttamiseen.
Lisää osaamista tarvitaan verkostomaisessa toiminnassa, tulevaisuus- ja ennakkointityöskentelyn mene-
telmissä ja hankerahoitustoiminnassa. Henkilöstön kouluttaminen näillä teema-alueilla on jo aloitettu.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	48 970	70 700	54 500		
Korvaukset					
Maksutuotot	29 019	35 700	35 000		
Vuokratuotot	0	15 500			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	16 851	16 000	16 000		
Tuet ja avustukset		3 500	3 500		
Muut toimintatuotot	2 500				
Sisäiset tuotot	600				
Toimintakulut	-1 682 353	-1 619 500	-1 648 440		
Henkilöstökulut	-1 365 194	-1 403 800	-1 456 300		
Palkat ja palkkiot	-1 054 582	-1 087 000	-1 130 966		
Henkilösivukulut	-315 678	-318 800	-328 334		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	5 066	2 000	3 000		
Palvelujen ostot	-237 020	-177 000	-163 400		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 360				
Vuokratulut	-1 868	-7 500			
Aineet ja tarvikkeet	-57 781	-13 700	-11 240		
Annetut avustukset	-17 180	-17 500	-17 500		
Muut toimintakulut	-1 951	0			
TOIMINTAKATE	-1 633 383	-1 548 800	-1 593 940	-1 593 940	-1 593 940

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	15 924		15 500		
Vuokratuotot	15 924		15 500		
Toimintakulut	-221 337	-200 500	-217 000		
Palvelujen ostot	-66 647	-60 400	-66 400		
Vuokratulut	-117 082	-113 000	-115 500		
Aineet ja tarvikkeet	-37 609	-27 100	-35 100		
TOIMINTAKATE	-205 413	-200 500	-201 500	-201 500	-201 500

2.2.3. Tampereen hiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastualueet

Tampereen hiippakunta on alueensa seurakuntien kumppani kirkon missiossa. Kumppanuus tarkoittaa yhdessä tekemistä, luotettavuutta ja vuorovaikutusta. Oppiminen, tulevaisuuteen suuntautuminen ja toivo ovat läsnä tuomiokapitulin työssä. Tuki seurakunnille voi toteutua vaikuttavasti vain kysymällä aina uudestaan, mihin meitä eniten tarvitaan. Arvioimme ja tarvittaessa uudistamme tehtäviämme.

Tuomiokapitulin työn tarkoitus on mahdollistaa seurakuntatyön paras toteutuminen; ilo, toivo ja uudistuminen. Tuki työyhteisöille, työntekijöille, johtamiselle ja hallinnolle konkretisoituu ohjauksessa ja konsultoinnissa, valmennuksessa ja koulutuksessa, viestinnässä tai muutostilanteisiin liittyvässä tuessa. Neuvomme hallinnollisissa asioissa ja vastaamme papiston henkilöstöhallinnosta ja uusien työntekijöiden valmennuksesta. Kutsumme ajattelemaan yhdessä ja katsomaan tulevaan, liittymään yhteiskuntaan ja verkostoihin. Tehtäväämme toteutamme yhdessä seurakuntien ja muiden kumppaneidemme kanssa.

Tampereen tuomiokapitulin työtä tekevät piispan lisäksi hallinnon tiimissä lakimies-asesessori, notaari ja piispan sihteeri ja asiantuntijatiimissä hiippakuntadekaani ja neljä asiantuntijaa. Ohjauksen ja kehittämisen painopisteet muotoutuvat asiantuntijatiimissä vuoteen 2024 tullessa uudella tavalla, kun henkilöstö vähenee 1.7.2023 alkaen yhdellä asiantuntijalla. Asiantuntijatiimin tehtävät kohdistuvat kirkon mission ja kristillinen spiritualiteetin sekä yhteiskunnallisen verkostoitumisen alueelle, sosiaalisen ja ekologisen kestävyys, diakonian sekä johtamisen tuen alueelle, seurakuntien tulevaisuuskysymysten, johtamisen tuen ja kasvatuksen alueelle sekä tueksi seurakuntien viestinnälle ja kehittämiselle. Lisäksi Tampereen hiippakunta ostaa vuonna 2024 talouden asiantuntijapalvelua Turun arkkihiippakunnalta tueksi seurakuntien taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä tulevaisuuden rakentamiseen.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Hiippakunnassa tunnistetaan Kirkon nelivuotiskertomuksenkin esiin nostamia uskonnolliseen murrokseen liittyviä ilmiöitä (kuten arvomuutos, yhteisöihin sitoutumisen muutos tai kokemuksellisuuden nousu) ja yhteiskunnallista muutosta, joiden odotetaan muokkaavan toimintaympäristöä edelleen lähivuosina. Monenlainen eriytyminen, polarisoituva ajattelu, epävarmuus omasta ja yhteisestä tulevaisuudesta vaikuttavat

yhteisöjen elämässä. Sosiaalisen ja ekologisen kestävyyskysymykset ovat polttavia niin globaalisti jaetussa todellisuudessa kuin yksittäisten ihmisten mielissä.

Uskonnollisuuden murros tekee kirkon kosketuskohdan ihmisten arkiseen elämään ja hengellisiin kysymyksiin kriittiseksi. Toisaalta seurakunnilla on edelleen varsin tunnistettu ja tunnustettu asema osana yhteiskuntaa ja arjen kannattelua.

Tietoa, tilastoja ja analyysia tilanteesta ja tulevaisuuden kehityssuunnista on runsaasti olemassa. Riskinä kuitenkin on, ettei tunnistettu murros riittävästi vaikuta valittuihin toimintatapoihin ja ettei voimavaroja uudistumiseen riitä. On kriittistä, jos tulevaisuuden kuva kapeutuu ja kuvittelu toivotusta tulevaisuudesta jää yhdessä tekemättä. Mahdollisuus on yhdessä ajattelussa, oppimisessa ja kokeilemisessa. Voimaantumisen kokemus tuottaa rohkeutta ja inspiraatiota työhön. Näitä mahdollisuuksia hiippakunta haluaa omalla työllään kasvattaa. Suunnittelukauden aikana hiippakunta liittyy Ovet auki -strategiaan ja siitä johtamiinsa omiin painopisteisiin.

Hiippakunnan tulevien vuosien yleistavoitteena on luoda edellytyksiä kirkon mission uudistuvalla toteutumisella alueella. Painopistevalintana se tarkoittaa tukea johtamiselle ja kehittämisprosesseille. Tulevina vuosina vuorovaikutus on entistä merkityksellisempi avaintekijä onnistumisessa – sen tukeminen, mahdollistaminen ja toteuttaminen leimaavat myös tulevina vuosina hiippakunnan toimintaa.

Kestävä tulevaisuusajattelu antaa suuntaa suunnittelukaudelle. Tuemme sosiaalisesti, ekologisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä tulevaisuuden rakentamista seurakunnissa. Kauden alussa on tärkeää hahmottaa seurakuntien paikkaa tilanteessa, jossa kuntien tehtävät ovat muovautuneet uudella tavalla hyvinvointialueiden aloitettua ja jossa inhimillisen kohtaamisen ja diakonisen otteen tarve on ilmeinen.

Kauden aikana umpeutuu määräaika seurakuntien ympäristödiplomien kattavuuden saavuttamiseksi. Samoin kauden aikana hiippakunnan alueella on ratkaistavana monia rakenteellisia kysymyksiä. Pienimpien ja taloudellisesti hankalimmassa tilanteessa olevien seurakuntien puitteet ovat niin haavoittuvia, että seurakuntaelämä on vaarassa näivettyä ilman rakenteellisia uudistuksia. Näiden läpiviemiseen tarvitaan hiippakunnan taholta paljon tukea ja aloitteellisuutta. Tarvitaan myös kannattelua, jotta jaksaminen, toivo ja luottamus säilyvät.

Suunnittelukauden tapahtumat, Kirkon juhlat 2024 ja Nikean uskontunnustuksen juhlavuosi ovat alueen seurakunnille mahdollisuus liittyä yhteiseen ja maailmanlaajaan kristilliseen kirkkoon.

Suunnittelukausi alkaa vähentynein henkilöstöresurssein. Arvioimme edelleen vaikuttavuuttamme osataksemme kohdistaa olemassa olevat resurssit oikein. Samalla kyse on jatkuvasta vuorovaikutuksen vaalimisesta sisäisesti ja ulkoisesti. Halu oppia ja kokeilla yhdessä ovat mahdollisuuksia rakentaa myös tuomiokapitulin muutosta toisiamme tukevalla tavalla.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Hiippakunnan henkilöstömäärä väheni 1.7.2023, kun irtisanoutuneen asiantuntijan tointa ei enää täytetty. Tuomiokapitulin henkilöstöä on nyt yhdeksän. Henkilöstömenojen vähentyminen mahdollistaa ja toisaalta pakottaa asiantuntijapalveluiden laajempaan ostamiseen. Suunnittelukauden ensimmäisen vuoden aikana on arvioitavissa, miten toimintaa on kyetty kehittämään vähentyneellä henkilöstöllä.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Tampereen hiippakunta liittyy suunnittelukauden toiminnassaan kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan ja sen pohjalta nouseviin omiin lähivuosien painopisteisiinsä. Näistä painopisteistä ensi vuodelle on nostettu viisi erityistä tavoitetta, joiden näkökulmista myös työn vaikuttavuutta arvioidaan.

Uusiutumisen ja muutosprosessien tuki liittyy kokonaistavoitteeseen kirkon mission toteutumisen vaikuttavuudesta hiippakuntamme alueella. Johtamisen koulutus ja tuki sekä yhteisen ajattelun mahdollistaminen ovat olennaisia keinoja tavoitteen saavuttamisessa Henkisen ja hengellisen tuen vahvistamiseen kapitulin työ kytkeytyy monimuotoisen kristillisen spiritualiteetin koulutuksella sekä seurakuntien valmiusosaamisen vahvistamisella. Keskeisessä roolissa on vuonna 2023 synnytyt henkisen huollon verkostot maakunnissa ja suhde hyvinvointialueiden työhön.

Taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä tulevaisuuden tavoitetta tukee panostus hiippakuntarajan ylittävään asiantuntijapalvelun ostamiseen. Suunnitteluvuonna 2024 rakennetaan alueellista tulevaisuusajattelua yhdessä lääninrovastien ja luottamushenkilöiden kanssa.

Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä tulevaisuuden tavoitteen toteutumiseksi kapitulin työ painottuu suunnitteluvuonna 2024 lähelle paikallisseurakuntia. Ympäristödiplomiprosesseissa tutkitaan rovastikunnallisia ja alueellisia mahdollisuuksia yhteistyöhön. Sosiaalisesti kestävässä tulevaisuudessa jatketaan osallisuuden konkretisoitumiseen tähtääviä verkostomaisia avauksia kuten D-areenoita. Suunnitteluvuotena osallisuuden teema nousee uudella tavalla esiin myös kirkkolainsäädännössä esim. nuorten vaikuttajaryhmiä velvoittavana.

Seurakuntatyönantajan vetovoimaisuus ja työn inspiroivuus ovat tavoite, jonka suuntaisesti kapitulin työssä nostetaan suunnitteluvuonna 2024 esiin rekrytointiin liittyvää tukea ja havahtumista työnantajakokemuksen merkittävyyteen. Kapitulin omana tavoitteena on kuulla ja kohdata seurakuntien työntekijöiden ja vastuunkantajien kysymyksiä ja esiin nostamia teemoja. Mahdollisuus tähän avautuu esimerkiksi kapitulin brunseilla, jotka kokoavat ihmisiä yhteen puhumaan ja kuulemaan toisiaan.

Tavoitteet on asetettu alla olevaan taulukkoon siten, että vasemmassa reunassa nostetaan esiin ne painopisteet, joihin tavoitteet liittyvät ja oikeassa reunassa esitetään mittareita vaikuttavuuden arvioimiseksi. Taulukon alaosa tarkentaa vielä sitä, millaisia vaikutuksia työllä halutaan saada aikaan kirkossa ja yhteiskunnassa ja millaista osamista tarvitaan.

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään? 1.Strategiaa laajasti: 5 a, b, c, d 6 a, b 2. 1 b 2 b, c 3 b 5 a	1.Seurakunnat kykenevät uusiutumaan ja säilyttämään toimintakykynsä muutoksissa.	- Tuki muutosprosesseissa (hallinnollisen neuvonnan ja ohjausprosessien määrä ja vaikuttavuus) - Arvioiva raportti muutosprosesseista - Johtamisen foorumit (osallistujamäärä, osallistujien arvio vaikuttavuudesta)
	2.Seurakuntien valmius toimintaympäristön tarpeisiin vastaavaan henkiseen ja hengelliseen tukeen on kasvanut ja tunnustetaan alueilla. Valmiusosaamiseen liittyvä yhteistyö kumppaneiden kanssa henkisen huollon verkostossa on vakiintunut.	- Verkostomaisesti toteutuneiden yhteisen ymmärryksen areenoiden ja paikallisten kumppanuuk-sien määrä, teemojen ajankoh-taisuus - Seurakuntien näkyvyys palvelutietovarannossa (kattavuus seurakuntien PTV:n käyttämissä) - Henkisen huollon verkoston laajuus ja toteutuneet yhteiset koulutukset. - Monimuotoisen kristillisen spiritualiteetin toteutuminen ja siihen liittyvä koulutus hiippakunnan työn osana (koulutukseen osallistuvien arviointi)

3. 2 a 6 b	3. Seurakuntien taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä tulevaisuusajattelu on vahvistunut seurakunnissa ja hiippakunnassa.	- Talouden asiantuntijaresurssi on hyödynnetty vaikuttavalla tavalla (arviointi vaikuttavuudesta). - Alueellisesti on toteutuneiden tulevaisuuskeskustelujen konkreettiset seuraukset - Seurakuntien kiinteistöstrategioiden tilanne on kartoitettu (ajanmukaisuus, kattavuus).
	4. Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä tulevaisuusajattelu on vahvistunut seurakunnissa ja hiippakunnassa.	- Valmisteilla olevat ympäristödiplomit - Kapituli on tukenut vaikutusten arviointia ekologisen ja sosiaalisen kestävyys näkökulmasta (työkalun käyttöön ottaminen).
	5. Seurakunnilla on vetovoimaa työpaikkoina ja työ seurakunnassa on inspiroivaa.	- Kitos-seminaareissa kohdattujen opiskelijoiden määrä. - Uusien työntekijöiden valmennuksen tavoitavuus ja haastatteluin mitattu kokemus ordinaatiovalmennuksen tuesta. - Työntekijäkokemuksen johtamiseen ja rekrytointiin liittyvien asioiden esiin nostaminen kouluksissa (tarjottujen tilanteiden määrä) - Piispan ja kapitulin tuki työntekijöille, kapitulin brunssit (osalistujamäärä, teemat).

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	36 617	32 000	26 500		
Maksutuotot	33 205	30 000	25 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	1 476				
Tuet ja avustukset	1 284	2 000	1 500		
Muut toimintatuotot	2				
Sisäiset tuotot	650				
Toimintakulut	-1 115 915	-1 129 488	-1 143 700		
Henkilöstökulut	-919 001	-941 993	-921 293		
Palkat ja palkkiot	-706 343	-738 727	-716 410		
Henkilösivukulut	-212 658	-205 266	-204 883		
Henkilöstökulujen oikaisuerät		2 000			
Palvelujen ostot	-148 279	-149 000	-178 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 219				
Vuokratulut	-1 106				
Aineet ja tarvikkeet	-7 631	-6 000	-8 000		
Annetut avustukset	-36 303	-31 000	-34 000		
Muut toimintakulut	-376	-1 495	-2 407		
TOIMINTAKATE	-1 079 298	-1 097 488	-1 117 200	-1 117 200	-1 117 200

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	15 504	17 000	17 000		
Vuokratuotot	15 504	17 000	17 000		
Toimintakulut	-76 193	-80 000	-78 500		
Palvelujen ostot	-28 774	-30 000	-29 500		
Vuokratulut	-27 593	-27 000	-28 000		
Aineet ja tarvikkeet	-18 953	-22 000	-20 000		
Muut toimintakulut	-874	-1 000	-1 000		
TOIMINTAKATE	-60 689	-63 000	-61 500	-61 500	-61 500

2.2.4. Oulun hiippakunta

Johdanto

Toiminta-ajatus ja tehtävä

Oulun hiippakunnan ja sen seurakuntien tehtävänä on kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Pelastavan evankeliumin julistus, osallisuus, yhteisvastuu, heikoimpien puolesta puhuminen, sielunhoito, tasa-arvosta ja ihmisarvosta huolehtiminen sekä luomakunnan eheyden vaaliminen kuuluvat yhteen. Oulun hiippakunnan tehtävänä on tukea ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Oulun hiippakunta on alueellisesti laaja. Hiippakuntaan kuuluu 62 seurakuntaa. Kirkosta eroaminen, väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat seurakuntien edellytyksiin toimia. Suuri määrä kiinteistöjä rasittaa seurakuntien taloutta. Sota Ukrainassa ja siihen liittyvät tekijät ovat tuoneet monen ihmisen elämään taloudellista ja henkistä ahdinkoa.

Oulun hiippakunnan strategialla - Uskon, toivon ja rakkauden asialla pohjoisessa, halutaan innostaa uudenlaisen työtteen kokeiluun ja käyttöönottamiseen. Strategiassa muistutetaan marginaaleissa tehtävän työn merkityksestä, kuinka seurakunnallinen työ tulisi aina aloittaa kaikkein vähimmäistä ja siitä, kuinka seurakuntien tulee olla valmiita muuttamaan totuttuja toimintamallejaan ja rakenteitaan.

Tuomiokapitulin ja seurakuntien työssä on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina: etätyöstä on tullut osa työkuultuuria, monet kokous- ja koulutustilanteet toteutetaan netissä ja jumalanpalvelusten striimauksesta on tullut tärkeä viestintätapa.

Hiippakunnan ja seurakuntien verkostoituminen ja yhteistyön kehittäminen ja vakiinnuttaminen viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa, niin että kirkon toiminta liittyy itsenäisenä osana hyvinvointialueiden ja kuntien palvelukokonaisuuksiin. Järjestämme kirkolliskokousedustajien vaalit ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalit.

Riskit

Oulun hiippakunta näkee erityisesti riskeinä mm. seurakuntien talouden heikentymisen ja haastavat muutokset toimintaympäristössä, henkilöstön jaksamisen muutostilanteissa ja työn vaatimusten alla sekä rekrytoinnin haasteellisuuden.

Mahdollisuudet

Oulun hiippakunnalla on hyvät suhteet yhteiskunnan muihin toimijoihin ja Norjan sekä Ruotsin pohjoisiin hiippakuntiin. Yhteistyö ja verkostoituminen tuovat mahdollisuuksia. Mahdollisuutena näemme myös hiippakuntamme seurakuntien elinvoimaisen seurakuntaelämän. Digitaalisen työtavan laajempi käyttöönotto sopii hyvin alueellisesti laajaan hiippakuntaamme. Tämä on tasa-arvoistanut tilanteisiin osallistumisen mahdollisuuksia, samoin matkakustannukset ja hiilijalanjälki ovat pienentyneet. Tämä puolestaan mahdollistaa uusia strategian mukaisia satsauksia, kuten seurakuntien tukeminen kiinteistökysymyksissä. Olemme aktiivisesti mukana muiden toimijoiden kanssa suunnittelemassa ja valmistelemassa Euroopan kulttuuripääkaupunkivuotta 2026 Oulussa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Tämänhetkinen henkilöstömäärä Oulun hiippakunnan tuomiokapitulissa on 14 henkilöä, joista erityisviroissa 3 (saamelaistyönsihteerin, vankiladiakoni ja kuurojenpappi) ja yksi hiippakuntasihteerin (musiikki ja jumalanpalveluselämä) työskentelee 50 % työajalla toistaiseksi. Suunnittelukaudella 2024–2026 ei ole nähtävissä muutoksia henkilöstömäärässä.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Oulun hiippakunnan tuomiokapituli haluaa vuonna 2024 erityisesti vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin, lisätä seurakuntien kykyä työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi sekä tukea seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa. Nämä tavoitteet nousevat Oulun hiippakunnan strategista. *Tuomiokapituli haluaa, että seurakunnissa, joissa on talouteen tai henkilöstöressiin liittyviä erityisiä haasteita, aloitetaan rakennekeskustelut.*

Kaikkien työalojen erityisenä painopisteenä on työn suuntaaminen kaikkein vaikeimmissa asemassa olevien auttamiseksi. Tätä työtä hiippakunta tekee mm. mielenterveyttä tukevien toimintamallien kehittämisellä (Walk in/talk-työnohjaus kirkon työntekijöille), järjestämällä Viittomakieli-tutuksi koulutuksen ja Viittomakielen jatkokoulutuksen, järjestämällä pakolaislasten kohtaamiseen liittyvää koulutusta (Lapsi uudessa maassa, Lapsi alussa -ohjaajakoulutukset), tukemalla taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien mahdollisuuksia osallistua rettriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan, tarjoamalla pienille ja vähävaraisille seurakunnille tukea kiinteistöihin liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi ja kiinteistösuunnitelman tekemiseen (asiantuntijapalvelu) ja järjestämällä mm. teemapäivän työssäkäyvien taloudelliseen ahdinkoon liittyen. Toeutamme siunauksen signaali- ja tilannehuonetyöskentelyjä seurakunnissa.

Oulun hiippakunnalla on vuonna 2024 käytettävissä 1 594 000 euroa, joka on noin 50 000 euroa enemmän kuin vuonna 2023. Hiippakuntien talousarviokehyyksiin on tehty +1,8 % korotus. Lisäksi erityistehtävien palkka- ja toimintamäärärahoihin on tehty korotus, jotta määrärahoilla voitaisiin kattaa tehtävien hoidosta aiheutuvat todelliset kulut.

Keskeisimmät toiminnan tavoitteet vuonna 2024

1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa

- Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja verkostoitumisessa, sekä etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakennetkaisuja, toimimme aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi.
- Seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueella. Vahvistamme yhteistyötä hyvinvointialueiden kanssa, mm. uudet yhteyshenkilöt ovat aloittaneet.
- Järjestämme koulutustilanteita rovastikunnissa ja seurakunnissa. Pidämme esillä Oulun hiippakunnan strategiaa. Toteutamme siunauksen signaali- ja tilannehuonetyöskentelyjä seurakunnissa.
- Tuemme seurakuntia uusien luottamushenkilöiden perehdyttämisessä, tukeudumme hiippakunnan koulutusmateriaaliin.
- Tuemme rekrytoinnin kehittämistä.

2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi

- Järjestämme koulutuksia johtajuuteen ja työyhteisön toimivuuteen liittyen. Ajankohtaisikkunat ja teemapäivät.
- Vahvistamme hiippakunnan organisaatiokonsulttien osaamista: konsulttien jatkokoulutus yhteistyössä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa.
- Järjestämme esihenkilöille sovinto- ja sovittelukoulutuksen.
- Kapitulin yhteyshenkilö jatkaa työtä seurakuntien työhyvinvoinnin ja konsultaatiopyyntöjen kysymyksissä.

3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista

- Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien mahdollisuuksia osallistua retriitti- ja pyhiinvaellustoimintaan.

4. Keskeisimmät toiminnalliset tavoitteet eri työaloilta vuodelle 2024

- Keskeisimmät tavoitteet on kuvattu kunkin työalan toimintasuunnitelmassa.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Mitä painopisteitä toiminnalla edistetään? Oulun hiippakunnan tuomio- kapituli haluaa vuonna 2024 erityisesti vahvistaa seurakuntien kykyä reagoida toimintaympäristön muutoksiin, lisätä seurakuntien kykyä työhyvinvoinnin ja johtamisen kehittämiseksi sekä tukea seurakunnan työntekijöitä hengellisen elämän hoitamisessa. Nämä tavoitteet nousevat Oulun hiippakunnan strategiasta.	1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa • Toimimme aktiivisesti rakenneselvitysten aloittamiseksi ja etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakennetarkoituksia. • Tuemme seurakuntia uusien luottamushenkilöiden perehdyttämisessä. • Seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueella.	Itsearviointi Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. Osallistujamäärien seuranta. Piispantarkastuksessa annettujen kehittämistehtävien toteutuminen. Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen. Hyvinvointialueiden keskeisiltä toimijoilta ja seurakunnilta pyydetään palaute.
	2. Toimimme työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi • Järjestämme koulutuksia johtajuuteen ja työyhteisön toimivuuteen liittyen. • Vahvistamme hiippakunnan organisaatiokonsulttien osaamista: konsulttikoulutus • Järjestämme sovinto- ja sovittelevuorokoulutuksen	Itsearviointi Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille. Osallistujamäärien seuranta. Kyselyt seurakuntien konsultointeihin liittyen.
	3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista • Tuemme taloudellisesti pienten ja vähävaraisten seurakuntien mahdollisuuksia osallistua retiitti- ja pyhiinvaellustoimintaan	Itsearviointi Tapahtumien ja osallistujamäärien seuranta Palautekyselyt koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneille.
	4. Eri työalojen toiminnalliset tavoitteet 2024 ja hiippakunnan toiminnan tavoitteet vuosille 2024–2026 (kts. taulukko).	Toimintakertomukset ja niihin liittyvät mittarit

Vaikuttavuuden arviointi

Seurakuntien kyky hahmottaa muutoksia toimintaympäristössä kehittyy ja kyky reagoida muutoksiin paranee. Seurakunnan itseymmärrys omasta tehtävästään selkiytyy, vaihtoehtoisille työtavoille ja rakenteelle syntyy tilaa. Esihenkilöiden johtaminen ja työyhteisöjen hyvinvointi kehittyvät. Vaikka taloudelliset edellytykset heikkenevät on seurakunnallinen toiminta mahdollista koko hiippakunnan alueella. Seurakuntien rooli hyvinvointialueilla selkiytyy. Seurakuntien työntekijöiden hengellinen elämä vahvistuu.

Mittarit: työhyvinvointikyselyt vuosittain, kehityskeskustelut, yhteistyöverkostojen määrä ja laatu.

Osaamisen kehittäminen

Johtajuuden haasteisiin ja kysymyksiin perehtyminen ja kouluttautuminen. Työyhteisöjen hyvinvointia lähestytään strategisella otteella. Hiippakunnassa ja seurakunnissa perehdytään hyvinvointialueiden toimintaan.

Oulun hiippakunnan toiminnan tavoitteet vuosille 2024–2026

1. Tuemme strategisen työskentelyn, työn ohjauksen ja yhteistyön kehittämistä seurakunnissa

- Innostamme strategisen työskentelyn ja työn ohjaamisen kehittämiseen seurakunnissa järjestämällä koulutustilanteita tähän liittyen.
- Tuemme seurakuntia muutostilanteissa ja etsimme yhdessä seurakuntien kanssa rakenneratkaisuja, niin että niillä olisi edellytykset toimia myös tulevaisuudessa. Apuna käytämme kriisiytyvän seurakunnan mittareita.
- Viestimme suunnitelmallisesti ja tuemme seurakuntien viestintää kriisi-viestintätilanteissa.
- Tuemme seurakuntia rekrytointiin liittyvissä haasteissa.
- Nostamme esille ihmisten tarinoita ja seurakuntien ja kristillisten järjestöjen tekemää hiljaista työtä ihmisen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi.
- Pyrimme yhdessä siihen, että seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueilla niin, että seurakuntien perustoiminta voi liittyä osaksi hyvinvointialueiden ja kuntien palvelukokonaisuuksia.
- Edistämme uskonnonvapauden toteutumista oppilaitoksissa, puolustusvoimissa ja vankiloissa sekä muutoin yhteiskunnassa.
- Vahvistamme taloushallinnon tukea seurakunnille. Järjestämme talouden ja hallinnon koulutusta yhdessä Kirkkohallituksen ja muiden toimijoiden kanssa.
- Tuemme seurakuntien keskinäistä yhteistyötä. Lisäksi rohkaisemme seurakuntia verkostoitumaan eri toimijoiden kanssa.
- Toimimme aktiivisesti Pohjoiskalotin kirkollinen yhteistyöverkoston toiminnan kehittämiseksi ja vahvistamiseksi

2. Vahvistamme toimia työhyvinvoinnin lisäämiseksi ja johtajuuden vahvistamiseksi

- Vahvistamme piispantarkastusten prosessilla seurakuntien johtamista ja työyhteisöjä.
- Rohkaisemme ongelmiin tarttumiseen ja niiden ratkaisemiseen varhaisen puheeksi ottamisen periaatteella.
- Järjestämme sovinto- ja sovittelukoulutuksen.
- Vahvistamme hiippakunnan organisaatiokonsulttien osaamista jatkokoulutuksella yhdessä Kirkon koulutuskeskuksen kanssa.
- Järjestämme Ajankohtaisikkuna -koulutuksia yhteistyössä Lapuan hiippakunnan kanssa. Koulutuksessa on mm. työhyvinvointiin ja hyvään johtamisen käytänteisiin liittyviä sekä ajankohtaisiin aiheisiin liittyviä luentoja.

- Hiippakunnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus ryhmän toiminnan aloittaminen ja seurakuntien tukeminen toiminallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus työn kehittämiseksi.

3. Tuemme hengellisen elämän hoitamista

- Tuemme hengellistä elämää koulutuksen, valmennuksen ja esimerkin keinoin piispan ja hiippakunnan viranhaltijoiden toimesta, kun kohtaamme seurakuntien työntekijöitä ja luottamushenkilöitä.
- Jaamme hengellistä sisältöä hiippakunnan viestintäkanavissa.
- Järjestämme Teologinen ikkuna -koulutuksia yhteistyössä Lapuan hiippakunnan kanssa.
- Tarjoamme vähävaraisten ja pienten seurakuntien työyhteisöille ja työntekijöille tukea ja mahdollisuuksia osallistua retriittiin ja pyhiinvaellukselle. Varaamme toimintaan määrärahan, jota seurakunnan työntekijät ja työyhteisöt voivat hakea.
- Järjestämme Hiljaisuuden jooga- ohjaajakoulutuksen Hiljaisuuden Ystävät ry:n kanssa (tilat).

4. Vahvistamme vapaaehtoisuutta

- Haluamme etsiä yhdessä uutta toimintakulttuuria, jossa seurakuntalaisen osallisuus ja vapaaehtoisuus vahvistuvat (yhteisölliset ruokailut, vapaaehtoisuus diakoniatyössä, Soppaa ja siunausta -tapahtumat).
- Haemme vaikutteita muista kirkkoista ja yhteisöistä ja hakeudumme yhteistyöhön.
- Luomme yhdessä hyviä toimintamalleja ja verkostoituen kerromme niistä toisille seurakunnille. Tuomiokapituli ohjaa ja tukee tehtävää työtä.
- Järjestämme teemapäivän vapaaehtoisuudesta kirkon työssä.

5. Toimimme digitaalisella työtavalla

- Painotamme työssämme digitaalisen yhteydenpidon keinoja, niin kokouksien kuin koulutuksien järjestämisessä.
- Järjestämme koulutuksen: hyvä ja toimiva digitaalinen kokous.

6. Saamelaistyön tukeminen

- Tuemme saamen kieliä saamelaisten kotiseutualueen seurakunnissa.
- *Saamelaiset kirkossa* -hanke on osa saamelaisten ja kirkon välistä totuus- ja sovintoprosessia. Saamelaistyön sihteeri on mm. hankkeen ohjausryhmässä.

7. Tuemme seurakuntia kiinteistöjen ja kulttuuriperinnön hoitamisessa

- Tarjoamme pienille ja vähävaraisille seurakunnille tukea kiinteistöihin liittyvien kysymysten ratkaisemiseksi ja kiinteistösuunnitelman tekemiseen. (asiantuntija-/konsulttipalvelu)
- Järjestämme teemapäivän kiinteistöjen ja kulttuuriperinnön hoitamisesta.

8. Ympäristötietoisuuden lisääminen ja konkreettiset toimet siihen liittyen

- Noudatamme toiminnassamme kestäväen kehityksen periaatteita. Vähennämme tuomiokapitulin työntekijöiden matkustamista 30 %:lla strategiajaksolla vuoteen 2026 mennessä.
- Kannustamme seurakuntia uusimaan ympäristöohjelman uuden Kirkon ympäristödiplomin käsikirjan mukaisesti.
- Suunnittelemme ja toteutamme yhdessä Kuopion hiippakunnan kanssa Metsä-seminaarin.

9. Viittomakielisen seurakuntatyön vahvistaminen

- Suuntaamme työn niille alueille ja ryhmille, jotka ovat etäällä viittomakielisestä seurakuntayhteisöstä
- Tuemme viittomakielisen työn edellytyksiä pienissä seurakunnissa (työntekijät) järjestämällä viittomakielen kurssin (jatkokoulutus).

10. Pakolaisten parissa tehtävä työn tukeminen

- Tuemme pakolaisten parissa tekeviä työntekijöitä järjestämällä Lapsi uudessa maassa ja Lapsi odottaa -koulutuksia (traumatyöskentelymenetelmä) yhteistyössä Luulajan hiippakunnan ja Kirkkohallituksen kanssa.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	128 348	43 000	36 000		
Maksutuotot	19 610	24 000	19 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	10 883	15 000	13 000		
Tuet ja avustukset	5 237	4 000	4 000		
Muut toimintatuotot	92 618				
Toimintakulut	-1 742 402	-1 559 111	-1 630 000		
Henkilöstökulut	-1 281 391	-1 181 211	-1 280 150		
Palkat ja palkkiot	-993 395	-928 211	-1 000 495		
Henkilösivukulut	-294 158	-253 000	-279 655		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	6 163				
Palvelujen ostot	-416 192	-350 500	-325 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 486				
Vuokrakulut	-1 571				
Aineet ja tarvikkeet	-34 107	-25 500	-22 800		
Annetut avustukset	-4 500				
Muut toimintakulut	-1 156	-1 900	-2 050		
TOIMINTAKATE	-1 614 055	-1 516 111	-1 594 000	-1 594 000	-1 594 000

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-99 988	-115 000	-124 500		
Palvelujen ostot	-71 201	-85 000	-87 000		
Vuokrakulut	-357	-1 500	-1 500		
Aineet ja tarvikkeet	-28 430	-28 500	-36 000		
TOIMINTAKATE	-99 988	-115 000	-124 500	-124 500	-124 500

2.2.5. Mikkelin hiippakunta**Johdanto**Toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Hiippakunnan tehtävänä on piispan johdolla edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnan seurakunnissa. Tämä tapahtuu vahvistamalla seurakuntien toimintaedellytyksiä, verkostoitumista ja ammatillista osaamista.

Keskeiset tehtävät ja kehityshankkeet vuosina 2024–2026 ovat:

- ➔ Polku-toimintamallin jalkauttaminen toiminnan strategisena kokonaisajatteluna, osallisuuden, moniammatillisuuden, jäsenpidon ja viestinnän työkaluna.
- ➔ Rekrytoinnin vahvistaminen ja seurakuntien auttaminen näkemään kirkon työ myönteisenä kirkon sisällä, yhteiskunnassa ja eri verkostoissa.
- ➔ Monipuolisen osaamisen ottaminen käyttöön, kirkon työ on sen työntekijöiden, työalojen ja seurakuntalaisten yhteistä työtä.
- ➔ Seurakuntalaisten osallisuuden ja osallistumisoikeuden vahvistaminen uuden kirkkolain mukaisesti.
- ➔ Seurakuntien työntekijöiden ammatillisuuden vahvistaminen.

Hiippakunnan strategiassa vuosille 2021-25 on määritelty kolme toiminnallista painopistettä, joissa kiteytyvät hiippakunnan keskeiset tehtävät. Nämä ovat 1) seurakuntien tukeminen, 2) viestinnän kehittäminen, ja 3) verkostoitumisen edistäminen. Hiippakunta tukee seurakuntia neuvonnan, koulutusten, kehittämishankkeiden ja konsultointien muodossa. Seurakuntia rohkaistaan uusiin avauksiin toiminnassa ja jäsenyyden vahvistamisessa sekä jäsenten hankinnassa. Yhdessä yhteistyötahojensa kanssa hiippakunta järjestää seurakunnille työelämän kehittämishankkeita. Tiedolla johtamisen toimintamallia edistetään. Hiippakunta edistää monenlaisin toimenpitein Kirkon energia- ja ilmastostrategian toteutumista seurakunnissa. Viestinnän kehittämisessä

pyrkimyksenä on vahvistaa yhteistyötä tuomiokapitulin ja seurakuntien viestijöiden kesken. Viestinnässä painotetaan erityisesti hyviä uutisia hiippakunnasta ja sen seurakunnista. Vuoden 2020 alusta voimaan tulleet uudet hiippakunta- ja rovastikuntarajat edistävät seurakuntien ja niiden viranhaltijoiden verkostoitumista alueen muiden toimijoiden kanssa. Lääninrovastin ja pappisasessorien tehtäviä selkiytetään. Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia solmimaan kumppanuuksia kaupunkien, kuntien, hyvinvointialueiden, paikallisten viranomaisten, yhdistysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Uuden piispan toimintalinjaukset otetaan mukaan vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan hänen astuttuaan virkaan.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Maailmaa kiusannut koronakriisi alkaa olla ohi. Sen sijaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu. Suomi on liittynyt Natoon. Kokoontumisrajoituksista on päästy eroon, mutta korona-ajan jälkeen toimintaympäristö on muuttunut. Sähköiset neuvottelut ja kokoukset ovat vakiintuneet, fyysiset kokoontumiset vähentyneet ja kriisiajan seurauksena pahoinvointi on lisääntynyt. Monen ihmisen luonteva yhteys seurakuntaan on haurastunut. Tuomiokapituli tarjoaa edelleen seurakunnille asiantuntija-apua koronan jälkeisen seurakuntaelämän suunnitteluun.

Helmikuussa 2022 puhjennut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan näkyy hiippakunnan ja seurakuntien elämässä monin tavoin: Seurakunnat ovat vastaanottaneet sotaa pakenivia ukrainalaisia, uutiset sodasta ovat palauttaneet monille suomalaisille ahdistavia muistoja viime sotien ajoilta, seurakuntien valmius- ja varautumissuunnitelmia on päivitetty. Useilla Mikkelin hiippakunnan seurakunnilla on ystävyysseurakuntia Inkerin kirkossa. Näiden suhteiden hoitaminen on vaikeutunut, koska Venäjä on luokitellut Suomen ”epäystävälliseksi” maaksi. Ihmisten suuri halu auttaa hädänalaisia on tullut koskettavalla tavalla esille kriisin aikana. Hiippakunta on järjestänyt lukuisia avustustarvikkeiden rekkakuljetuksia kriisialueille. Sota Euroopassa luo turvattomuutta. Sotaa pakenevat ihmiset liikkuvat maassamme ja etsivät paikkaansa. Nato-jäsenyyden turvaan totuttaudutaan.

Suomen taloushaasteet ovat mittavat, ihmisten välinen eriarvoisuus kasvaa. Samoin Suomen eri alueiden eriarvoisuus kasvaa. Mikkelin hiippakunnan alue kaikkine maakuntineen on maan suurinta muuttotappioaluetta. Se näkyy seurakuntien työ- ja rakennepaasteissa. Paljon aikaa ja energiaa menee työmahdollisuuksien ylläpitämiseen ja resurssien oikean kohdentamisen pohtimiseen.

Seurakuntien tilanne hiippakunnan alueella on haastava vanhusvoittoisen väestörakenteen, poismuuton, kirkosta eroamisen ja elinkeinoelämän vaikeuksien sekä niiden

aiheuttamien talousvaikutusten vuoksi. Seurakuntarakenteessa ei ole vuoden 2024 alussa tulossa muutoksia. Sen sijaan oletettavaa on, että seurakuntarakennemuutos-neuvotteluja voi jo vuonna 2024 alkaa ja lähivuosina on odotettavissa resurssien niuk-kenemisen sekä erilaisten yhteiskunnallisten muutosten vuoksi seurakuntien rakenne-muutoksia.

Laskevasta jäsenmäärästä huolimatta Mikkelin hiippakunnan yleiskuva onkin se, että kirkolla ja sen sanomalla on luonteva sija ihmisten elämässä. Kirkkoon ja seurakun-taan liittyy runsaasti myönteisiä mielikuvia ja kokemuksia. Seurakunnilla on yleisesti ottaen toimivat yhteistyösuhteet paikallisten kuntien ja kaupunkien sekä erilaisten kansalaisjärjestöjen kanssa. Hiippakunnallemme ovat tunnusomaista motivoituneet ja kirkkoon sitoutuneet työntekijät sekä innokas vapaaehtoisten joukko. Seurakuntalai-suus vahvistuu ja seurakuntalaisten vastuunkanto saa koko ajan uusia muotoja. Tätä kehitystä hiippakunta pyrkii omalta osaltaan tukemaan järjestämällä yhteisöllisyyttä ja vapaaehtoisuutta edistävää koulutusta.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Henkilöstösuunnittelu 2023–2026	2023		2024		2025		2026	
Yksikkö	hlö lkm	htv	hlö lkm	htv	hlö lkm	htv	hlö lkm	htv
Mikkelin tuomiokapituli	14	12,4	13	11,4	13	11,4	13	11,4

Yllä oleva taulukko on saatu Kirkkohallituksen aineistosta. Siinä on suunnitelmavuo-sien osalta kirjattu määräaikaisten virkasuhteiden päättymisen. Mikkelin tuomiokapi-tulissa on vuoden 2022 alusta lähtien valmisteltu henkilöstösuunnitelmaa, jonka ta-voitteena on sopeuttaa henkilöstön määrä käytettävissä oleviin talouden resursseihin. Henkilöstösuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2022. Suunnitelmavuosien 2023-2025 ai-kanä tämä tarkoittaa enintään kahden työntekijän vähennystä vuoden 2023 tilantee-seen verrattuna. Tällä hetkellä (kesäkuu 2023) ei ole vielä selvää, mihin virkoihin tai tehtäviin vähennystarve kohdistuu. Päätöksiä tehdään, kun uusi piispa ja uusi diako-nian ja kasvatuksen asiantuntijat aloittavat tehtävissään.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit ja talousarvio

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Strategiset painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Edistämme positiivisen uskonnonvapauden vaalimista	1. Tuomiokapituli tukee seurakuntia, kun niissä keskustellaan uskonnonvapauden rajoista kouluissa ja laitoksissa. Kirkon viesti saa näkyä.	Tuomiokapituli pitää esillä vuoden 2024 aikana uskonnonvapausteemaa piispan sekä tuomiokapitulin asiantuntijoiden vierailujen yhteydessä. Myös webinaareja järjestään tarvittaessa.
Tuomiokapitulin henkilöstön muutosten tuomat kehittämismahdollisuudet	2. Tuomiokapituli selvittää, millaisia seurakuntia tukevia toimintamuutoksia on mahdollista löytää, kun tuomiokapitulissa on tapahtunut merkittäviä henkilöstömuutoksia.	Asiantuntijoiden seurakuntavierailujen nostot. Piispantarkastusten suunnittelu ja toteuttaminen; koulutettujen työyhteisökonsulttien käyttö, lääninrovastien ja asessorien tehtävät seurakuntien tukena.
Yhteisöllisyyden ja yhteinen työajatuksen tukeminen	3. Järjestetään Myö ja työ -päivät 2024 sekä huolehditaan työyhteisöjen ammatillisesta sekä työhyvinvoinnin tukemisesta.	Myö ja työ -päivien toteutuminen. Työyhteisöjen erilaisten tukitoimien toteutuminen.
Terävöitämme ekologista ja sosiaalista vastuullisuutta kirkon toiminnassa.	4. Tuomiokapituli kehittää toimintaansa Kirkon ympäristödiplomin mukaisesti ja tukee seurakuntia ympäristödiplomin hankkimisessa.	Kaikilla hiippakunnan seurakunnilla on ympäristödiplomiprosessi valmiina tai käynnissä 2025. Eri-tyistuki webinaarien avulla käytössä syksystä 2023 alkaen.
Seurakuntien ja tuomiokapitulin monipuolisen viestinnän kehittäminen	5. Tuomiokapituli viestii itse monipuolisesti sekä haastaa seurakuntia hyödyntämään seurakuntalaisten viestintäosaamista. Viestinnän ajatuksena on palvella ja viestiä hyvää.	Käytössä on hyvät ja toimivat viestintävälineet. Viestinnän koulutusta on järjestetty seurakuntien työntekijöille ja seurakuntalaisille.

Vaikuttavuuden arviointi

Hiippakunta ja sen seurakunnat ovat avoimia toimijoita ja tavoittavat yhä useamman alueensa yhteistyökumppanin, jotka puolestaan kokevat kirkon tärkeäksi kumppaniksi. Jäsenpito vahvistuu.

Vaikutusmittari: yhteistyöverkostojen määrä ja laatu, kirkkoon kuuluvien jäsenmäärän seuranta suhteessa kunnan väkilukuun

Seurakuntien työ kestävän kehityksen puolesta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi on sijoitus tuleviin sukupolviin. Huoli planeettamme tilasta yhdistää monia toimijoita yhteiskunnassa ja globaalisti.

Vaikutusmittari: Kirkon energia- ja ilmastostrategian päämäärien toteutuminen ja seurakuntien ympäristödiplomien määrä.

Osaamisen kehittäminen

Digi- ja viestintätaitojen osaamista on jatkuvasti kehitettävä tuomiokapitulissa ja seurakunnissa. Osaamisen on oltava riittävän laajalla pohjalla eikä vain muutamien yksittäisten työntekijöiden varassa.

Aiempaa useampien työntekijöiden on hallittava kestävän kehityksen periaatteita ja pystyttävä edistämään ekologista ajattelua seurakunnassa.

Henkiseen kriisinkestävyyteen on valmistauduttava koulutusten ja valmiusharjoitusten avulla.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	44 496	147 780	246 800		
Maksutuotot	34 026	44 650	112 800		
Tuet ja avustukset		99 830	131 500		
Muut toimintatuotot	7 372	3 300	2 500		
Sisäiset tuotot	3 098				
Toimintakulut	-1 346 717	-1 429 450	-1 583 900		
Henkilöstökulut	-1 105 745	-1 144 000	-1 220 100		
Palkat ja palkkiot	-860 065	-881 400	-932 900		
Henkilösivukulut	-255 179	-262 600	-287 200		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	9 499				
Palvelujen ostot	-195 409	-219 250	-298 550		
Palvelun ostot - sisäiset	-2 288				
Vuokratulot		-600	-600		
Aineet ja tarvikkeet	-24 910	-23 500	-22 050		
Annetut avustukset	-17 229	-40 500	-40 800		
Muut toimintakulut	-1 136	-1 600	-1 800		
TOIMINTAKATE	-1 302 221	-1 281 670	-1 337 100	-1 337 100	-1 337 100

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Toimintatuotot	298	300	400		
Vuokratuotot		0			
Muut toimintatuotot	298	300	400		
Toimintakulut	-19 346	-24 500	-25 100		
Palvelujen ostot	-11 627	-15 000	-14 600		
Aineet ja tarvikkeet	-7 662	-9 500	-10 500		
Muut toimintakulut	-57				
TOIMINTAKATE	-19 048	-24 200	-24 700	-24 700	-24 700

2.2.6. Borgå stift / Porvoon hiippakunta**Stiftets nuläge och framtidsutsikter**

Borgå stift, som grundades 1923 på språklig grund, är en sammanlänkande enhet för församlingar med svenska som majoritetsspråk i den evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Till stiftet hör vid periodens ingång 45 församlingar indelade i 9 prosterier, med sammanlagt drygt 220 000 församlingsmedlemmar. Geografiskt följer stiftet de områden där finlandssvenskar bor, längs kusten från Karleby i norr till Åbo och därför från österut till Lovisa. Tammerfors svenska församling och församlingarna på Åland hör till Borgå stift, liksom rikssvenska Olaus Petri församling och tyska församlingen Die Deutsche Gemeinde in Finnland till stiftet.

Borgå stift är ett av de sammanhållande banden för de finländare med svenska som modersmål. Samtidigt sammanhåller stiftet också olika delar av Svenskfinland och Åland. Stiftets framtid sammanhänger med dess befolkningsunderlag och möjligheten att fungera på sitt modersmål, landets andra officiella språk. För närvarande är det svenskspråkiga befolkningsunderlaget tämligen stabilt. Finlandssvenskarna uppgår till omkring 290 000 personer.

Utvecklingen mot större administrativa enheter och bort från små församlingar fortsätter. Den mest förekommande argumenten för församlingssammanslagningar är att möjliggöra resurseffektiva lösningar, bl.a. genom att koordinera personalresurserna.

Detta till trots har rekryteringsbehovet inte minskat. Tvärtom finns ett kännbart behov av personal inom snart sagt alla kategorier av kyrkliga yrken. Situationen ser ut att förbli denna eller eventuellt accelerera i takt med pensioneringar.

Domkapitlets tudelade uppgift är att stöda församlingarna i deras verksamhet och att övervaka följsamheten av lag, ordning, direktiv och god praxis.

Domkapitlets ekonomiska resurser kommer fortsätta att krympa under 2024–2026. Det innebär en utmaning för stiftet, för dess verksamhet och personal. Minskade ekonomiska tillgångar innebär att verksamheten koncentreras till lagstadgade uppgifter och förutsättningarna att kunna utföra dessa.

För att förverkliga sin stödjande funktion hör också till Domkapitlets uppgift att erbjuda församlingen strategiska perspektiv. Under år 2024 färdigställs en strategi för Borgå stift, vars arbetsprocess biskopen initierade våren 2023. De av Kyrkostyrelsen utarbetade publikationerna *Välsignelsens signaler* och *Millennialernas stigar* bidrar med värdefulla infallsvinklar för att förstå kyrkans kontext.

Personalens omfattning och utveckling

Domkapitlet har en personalstyrka omfattande biskop samt 12 anställda. Personalen har tills vidare bibehållits på denna nivå, med beaktande av att domkapitlet i Borgå stift handhar både lagenlig förvaltning och utbildning samt den kyrkliga fortbildningen på svenska, vilket kräver större personresurser än i de finska domkapitlen. En minskning i personresurser skulle medföra ett större behov av köptjänster, vilket inte kan anses ändamålsenligt eller ekonomiskt försvarbart. Någon minskning i personresurser ingår inte i planen för år 2024–2026.

Verskamhetsplanen för 2024, målsättningar och budget

- Strategin för Borgå stift färdigställs och godkänns av stiftsfullmäktige under vårvintern 2024. Under år 2024 påbörjas arbetet med att förankra och implementera densamma.
- Förändringar i församlingsstrukturen följs upp och stödåtgärder i form av arbetslagsutveckling och arbetshandledning sätts in vid behov. Mentorsktprogrammet för nya kyrkoherdar i Borgå stift fortsätter. Mentorerna kallas som tidigare till sitt uppdrag av biskopen och mentorsktprogrammet leds av biskopen tillsammans med stiftssekreteraren för personalvård.
- Kyrkans svenskspråkiga personalutbildning, som stiftet ansvarar för, prioriteras fortsättningsvis. Biskopsmötets beslut och utvecklingen inom helhetskyrkan följs upp.
- Rekryteringsprocesserna utvecklas gällande alla kategorier av församlingsarbetare. Domkapitlet står i kontakt med de utbildande enheterna i Åbo, Vasa, Jakobstad och Helsingfors och följer upp utbildningen av präster, diakoner, ungdomsarbetsledare och kantorer. Kontakten till de studerande upprätthålls genom

nätverket för studerande till kyrkliga yrken, som ordnar mötespunkter med stiftsledningen, anställda, förtroendevalda och de studerande.

- Borgå stifts gudstjänstliv har sin egen särprägel både i förhållande till gudstjänstlivet på finska i Finland och i förhållande till gudstjänstlivet på svenska i Sverige. För att utveckla Borgå stifts gudstjänstliv fordras därför sakkunskap, medvetenhet och förtrogenhet inom områdena gudstjänstliv och musik både inom stiftets ledning, vid universiteten och i församlingarna. Den föränderliga miljö som Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland verkar i, vilket bl.a. synliggörs genom Kyrkostyrelsens projekt *Millennialernas stigar* och *Välsignelsens signaler*, förutsätter en trögt och kontinuerligt arbete för att utveckla gudstjänstlivet. En möjlig framkomlig väg vore att utveckla referensgruppen för gudstjänstliv till ett liturgiskt nätverk för Borgå stift. Under verksamhetsåret 2024 utreds behoven av liturgisk spetskompetens på Borgå stifts område och utreds olika alternativ för att utveckla densamma.

Stiftets målsättningar för 2024

Tyngdpunkter	Målsättningar för 2024	Mätare Kriterier för bedömning
Fortbildning och rekrytering	1. Stiftet följer församlingarnas situation och utvecklar rekrytering och fortbildning för att svara mot nuvarande och framtida behov.	Tillgången till behörig personal är tillfredsställande. Personalen har relevanta kunskaper och insikter, vilket ökar välbefinnandet i arbetet.
Stiftets strategiarbete	2. Stiftets strategi förankras och förhållningssätten den föreslår implementeras.	Strategin känns igen och implementeras på olika nivåer i stiftet
Personalvård och andlig fördjupning	3. Verksamhetsområdena personalvård, andlig fördjupning och fortbildning utvecklas till en dynamisk helhet.	Kommunikationen förenklas och synergieffekter uppstår mellan dessa områden, vilket ger tydlighet
Utveckling av kommunikationen	4. Kommunikationen inom och mellan olika strukturer i stiftet utvecklas	Strukturen och dess delar förtydligas och kommunikationskedjorna effektivteras
Stöd för gudstjänstlivet	5. Strukturer för att stöda gudstjänstlivet utvecklas	Referensgruppens för gudstjänstlivet funktion och framtid utreds, fortbildningsinsatser och nätverksbygge

Bedömning av verkan

Tyngdpunktsområdena för år 2024 har identifierats i syfte att från olika håll och med olika grepp förtydliga stiftets strukturer för stiftet självt. När förståelsen för strukturerna, deras funktioner, kommunikationsmönster och gränssnitt ökar, ökar också effektiviteten.

Kultur är svår att utarbeta mätare för, men en god förståelse för sammanhanget och de resurser som finns till förfogande i det torde innebära att resurserna utnyttjas mer effektivt och större träffsäkerhet, vilket i sin tur torde medföra ett bättre arbetsklimat och lätta belastningen i stiftet.

Mätare som man eventuellt kunde använda för att bedöma utfallet är mätare för belastning i arbetet, statistisk uppföljning av hur gemensamma funktioner används och frågeformulär.

Att utveckla kunnandet

För att förverkliga målsättningarna behövs framför allt expertkunskap inom området kommunikation. Målsättningarna förutsätter också expertkunskap från områdena ledarskap, personalvård, gudstjänstliv och spiritualitet.

Förvatning 2024–2026

Domkapitlet sköter stiftets verksamhet, förvaltning och ekonomi samt prästernas personalärenden. I dessa uppgifter fungerar domkapitlet även som övervakande myndighet. Som övervakande myndighet erbjuder domkapitlet stöd för anställda, församling och samfälligheter genom beslut, juridisk rådgivning och personalutbildning. Stiftets omfattande geografiska område utgör en utmaning för utförande av ämbetsverkets arbetsuppgifter, vilket även gäller åtgärder som vidtas i samband med biskopsvisitationer. Den nya lagstiftningen för kyrkan medför en ökad arbetsbörda inom förvaltningen i initialskedet.

Ekonomiplan 2024–2026

Den ekonomiska situationen i kyrkan föranleder fortsättningsvis sparbehov också på stiftsnivå. De kraftigt ökande energikostnaderna påverkar kyrkan då nya energiavtal skall göras. Också kraftigt ökade lönekostnader, på grund av den kraftigt ökande inflationen, påverkar ekonomin. Lönerna steg med 5 % under år 2023. Budgetramen ökar med 1,8 % för år 2024 medan löneutgifterna beräknas öka ytterligare med 3 % under verksamhetsåret. Med beaktande av att domkapitlets budgetram krympte åren 2021–2022 med 6 %, innebär de ökade kostnaderna att sparbehovet ytterligare inverkar på domkapitlets verksamhetsmöjligheter, också med beaktande av att domkapitlet svarar för den svenskspråkiga fortbildningen av kyrkligt anställda. Borgå domkapitel erhåller 1 286 100 € i verksamhetsbidrag för år 2024.

De budgeterade anslagen för biskop och stiftssekreterare är:

Biskopens representation	7 500 €
Församlingsdiakoni	9 250 €
Gudstjänstliv och musik	12 250 €
Stiftsfullmäktige	9 250 €
Mission och internationellt arbete	6 250 €
Personalvård och -utbildning	9 250 €
Personalutbildning	18 000 €

Porvoon hiippakunta

Hiippakunnan nykytilanne ja tulevaisuudennäkymät

Porvoon hiippakunta on perustettu vuonna 1923 kielellisellä perusteella Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnille, joissa ruotsi on enemmistön kieli ja toimii näitä seurakuntia yhdistävänä yksikkönä. Hiippakuntaan kuuluu tällä hetkellä 45 seurakuntaa, jotka on jaettu yhdeksään rovastikuntaan ja joissa on yhteensä yli 220 000 jäsentä. Maantieteellisesti hiippakunta seuraa suomenruotsalaisten asuinalueita rannikkoa pitkin pohjoisesta Kokkolasta Turkuun ja siitä itään Loviisaan. Tampereen ruotsalainen seurakunta ja Ahvenanmaan seurakunnat kuuluvat Porvoon hiippakuntaan, samoin Rikssvenska Olaus Petri-församlingen ja saksalainen Die Deutsche Gemeinde in Finnland.

Porvoon hiippakunta on yksi äidinkieleltään ruotsinkielisiä suomalaisia yhdistävistä shteistä. Samalla hiippakunta kokoaa yhteen myös Suomen ruotsinkielisten alueiden ja Ahvenanmaan eri osat. Hiippakunnan tulevaisuus on yhteydessä sen väestöpohjaan ja mahdollisuuteen toimia omalla äidinkielellään, maan toisella virallisella kielellä. Tällä hetkellä ruotsinkielinen väestöpohja on melko vakaa. Suomenruotsalaisia on noin 290 000.

Kehitys kohti suurempia hallinnollisia yksiköitä ja pois pienistä seurakunnista jatkuu. Seurakuntaliitosten yleisin argumentti on se, miten ne mahdollistavat resurssitehokkaat ratkaisut mm. henkilöresurssien koordinoinnin muodossa. Tästä huolimatta rekrytointitarve ei ole vähentynyt. Päinvastoin, lähes kaikki kirkolliset ammattiryhmät tarvitsevat tuntuvasti henkilöstöä. Tilanne näyttää pysyvän tällaisena tai mahdollisesti kiihtyvän eläköitymisten myötä.

Tuomiokapitulin tehtävä on kaksijakoinen: sen tulee tukea seurakuntia niiden toiminnassa sekä valvoa lain, järjestyksen, ohjeiden ja hyvien käytäntöjen noudattamista.

Tuomiokapitulin taloudelliset resurssit vähenevät edelleen vuosina 2024–2026. Se on haaste hiippakunnalle, sen toiminnalle ja henkilöstölle. Taloudellisen varallisuuden väheneminen tarkoittaa toiminnan keskittämistä kirkon lakisääteisiin perustehtäviin ja niiden toteuttamisedellytyksiin.

Tuomiokapitulin tukitehtäviin kuuluu strategisten näkökulmien tarjoaminen seurakunnalle. Vuoden 2024 aikana valmistuu Porvoon hiippakunnan strategia, jonka työstimisprosessin piispa käynnisti keväällä 2023. Kirkkohallituksen laatimat *Siunauksen signaalit*- ja *Millenniaalien polut* -julkaisut tuovat arvokkaita näkökulmia kirkon kontekstin ymmärtämiseen.

Henkilöstön määrä ja kehittäminen

Tuomiokapitulin henkilöstövahvuuteen kuuluu piispan lisäksi 12 työntekijää. Henkilöstömäärä on toistaiseksi pysynyt tällä tasolla, sillä Porvoon hiippakunnan tuomiokapituli hoitaa sekä lakisääteistä hallintoa ja koulutusta että ruotsinkielistä kirkollista täydennyskoulutusta, mikä vaatii enemmän henkilöstöresursseja kuin muilla Suomen tuomiokapituleilla on. Henkilöstöresurssien vähentäminen aiheuttaisi suurempaa ostopalvelujen tarvetta, mitä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena tai taloudellisesti perusteltuna. Vuosien 2024–2026 suunnitelmaan ei sisälly henkilöstöresurssien vähentämistä.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2024, tavoitteet ja talousarvio

- Porvoon hiippakunnan strategia valmistuu ja hyväksytään hiippakuntavaltuustossa kevättalvella 2024. Vuoden 2024 aikana aloitetaan työn juurruttaminen ja implementointi.
- Seurakuntarakenteen muutoksia seurataan ja tuetaan tarvittaessa kehittämällä työyhteisöjä ja tarjoamalla työnohjausta. Porvoon hiippakunnan uusien kirkkoherrojen mentorointiohjelma jatkuu. Kuten tähänkin saakka, piispa kutsuu mentorit tehtävään ja johtaa mentorointiohjelmaa yhdessä henkilöstöhuollon hiippakuntasihteerin kanssa.
- Hiippakunnan vastuulla olevaa kirkon ruotsinkielistä henkilöstökoulutusta pidetään edelleen ensisijaisena. Piispainkokouksen päätöksiä ja kokonaiskirkon kehitystä seurataan.
- Rekrytointiprosesseja kehitetään kaikissa seurakuntien työntekijöiden ryhmissä. Tuomiokapituli on yhteydessä Turun, Vaasan, Pietarsaaren ja Helsingin koulutusta tarjoaviin yksiköihin ja seuraa pappien, diakonien, nuorisotyönohjaajien ja kanttorien koulutusta. Yhteyttä opiskelijoihin ylläpidetään kirkolliseen työhön opiskelevien verkoston kautta, joka järjestää kohtaamispaikkoja hiippakunnan johdon, työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja opiskelijoiden kanssa.
- Porvoon hiippakunnan jumalanpalvelustoiminnalla on omat erityispiirteensä suhteessa sekä suomenkieliseen jumalanpalvelustoiminnalla Suomessa että ruotsinkieliseen jumalanpalvelustoiminnalla Ruotsissa. Porvoon hiippakunnan jumalanpalvelustoiminnan kehittäminen edellyttääkin asiantuntemusta, tietoisuutta ja perehtyneisyyttä jumalanpalvelustoiminnan ja musiikin aloihin niin hiippakunnan johdossa, yliopistoissa kuin seurakunnissa. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon muuttuva toimintaympäristö, joka näkyy mm. Kirkkohallituksen Millenniaalien polut- ja Siunauksen signaaleissa -hankkeissa, edellyttää ahkeraa ja jatkuvaa

työtä jumalanpalvelustoiminnan kehittämiseksi. Mahdollinen tapa edetä olisi kehittää liturgisen toiminnan vertailuryhmästä Porvoon hiippakunnan liturginen verkosto. Toimintavuonna 2024 selvitetään liturgisen huippuosaamisen tarpeet Porvoon hiippakunnan alueella ja selvitetään erilaisia vaihtoehtoja sen kehittämiseksi.

Hiippakunnan tavoitteet vuodelle 2024

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit Arviointikriteerit
Täydennyskoulutus ja rekrytointi	1. Hiippakunta seuraa seurakuntien tilannetta ja kehittää rekrytointia ja täydennyskoulutusta vastaamaan nykyisiä ja tulevia tarpeita.	Asianmukaisen henkilöstön saatavuus on tyydyttävää. Henkilöstöllä on asiaankuuluvaa osaamista ja näkemyksiä, mitkä lisäävät työhyvinvointia.
Hiippakunnan strategiatyö	2. Hiippakunnan strategia jalkautetaan ja siinä esitetyt toimintatavat toteutetaan.	Strategia tunnistetaan ja toteutetaan hiippakunnan eri tasoilla.
Henkilöstöhuolto ja hengellinen syventyminen	3. Henkilöstöhuoltoa, hengellistä syventämistä ja täydennyskoulutusta kehitetään dynaamiseksi kokonaisuudeksi.	Viestintä yksinkertaistuu ja näiden alueiden välille syntyy synergiavaikutuksia, mikä tuo selkeyttä.
Viestinnän kehittäminen	4. Kehitetään hiippakunnan sisäistä ja eri rakenteiden välistä viestintää.	Rakennetta ja sen osia selkeytetään ja viestintäketjuja tehostetaan.
Jumalanpalvelustoiminnan tukeminen	5. Jumalanpalvelustoiminnan tuen rakenteita kehitetään.	Jumalanpalvelustoiminnan vertailuryhmän toimintaa ja tulevaisuutta, täydennyskoulutusaloitteita ja verkoston rakentamista.

Vaikutusten arviointi

Miten tavoitteiden saavuttaminen vaikuttaa kirkkoon ja seurakuntalaisiin, yhteiskunnan eri toimijoihin ja ihmisten hyvinvointiin? Millä mittareilla näitä toivottavia vaikutuksia voitaisiin seurata?

Vuoden 2024 painopistealueet on tunnistettu tavoitteena selkiyttää hiippakunnan rakenteita itse hiippakunnalle eri näkökulmista ja eri lähestymistavoilla. Tehokkuus lisääntyy, kun ymmärrys rakenteista, niiden toiminnoista, viestintämalleista ja rajapinnoista kasvaa.

Kulttuurille on vaikea laatia mittareita, mutta hyvä ymmärrys asiayhteydestä ja siinä käytettävissä olevista resursseista tarkoittanee resurssien tehokkaampaa ja osuvampaa käyttöä, mikä puolestaan johtaisi parempaan työilmapiiriin ja keventäisi työelämän kuormitusta hiippakunnassa.

Mittareita, joita voitaisiin mahdollisesti käyttää tulosten arvioinnissa, ovat työkuormitusmittarit, tilastollinen yhteisten toimintojen käytön seuranta ja kyselylomakkeet.

Osaamisen kehittäminen

Millaista osaamista tarvitaan tavoitteiden ja toivottujen seurausten saavuttamiseksi?

Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää ennen kaikkea viestinnän asiantuntemusta. Tavoitteet edellyttävät myös johtamisen, henkilöstöhuollon, jumalanpalvelustoiminnan ja hengellisyyden asiantuntemusta.

Hallinto 2024–2026

Tuomiokapitulin hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta sekä papiston henkilöstöasioita. Näissä tehtävissä tuomiokapituli toimii myös valvovana viranomaisena. Valvovana viranomaisena tuomiokapituli tarjoaa tukea työntekijöille, seurakunnalle ja seurakuntayhtymille päätöksillä, oikeudellisella neuvonnalla ja henkilöstökoulutuksella. Hiippakunnan laaja maantieteellinen alue aiheuttaa haasteen viraston työtehtävien suorittamiselle, mikä koskee myös piispantarkastusten yhteydessä toteutettavia toimenpiteitä. Uusi kirkkoa koskeva lainsäädäntö lisää alkuvaiheessa hallinnon työtaakkaa.

Taloussuunnitelma 2024–2026

Kirkon taloudellinen tilanne aiheuttaa edelleen säästötarpeita myös hiippakunnan tasolla. Voimakkaasti kasvavat energiakustannukset vaikuttavat kirkkoon, kun uusia energiasopimuksia on määrä tehdä. Myös voimakkaasti kasvaneen inflaation aiheuttamat kohonneet palkkakustannukset vaikuttavat talouteen. Palkat nousivat 5 % vuoden 2023 aikana. Talousarviokehys kasvaa 1,8 % vuodelle 2024, kun taas palkkamenojen arvioidaan kasvavan kertomusvuonna edelleen 3 %. Ottaen huomioon, että tuomiokapitulin budjettikehys supistui 6 % vuosina 2021–2022, lisäkustannukset tarkoittavat sitä, että säästötarve vaikuttaa edelleen tuomiokapitulin toimintamahdollisuuksiin ottaen huomioon myös sen, että tuomiokapituli vastaa kirkon työntekijöiden ruotsinkielisestä täydennyskoulutuksesta. Porvoon tuomiokapituli saa 1 286 100 euroa toimintaavustusta vuodelle 2024.

Piispan ja hiippakuntasihteerin budjetoidut määrärahat ovat seuraavat:

Piispan edustus	7 500 €
Seurakunnan diakonia	9 250 €
Jumalanpalvelustoiminta ja musiikki	12 250 €
Hiippakuntavaltuusto	9 250 €
Lähetystyö ja kansainvälinen työ	6 250 €
Henkilöstöhuolto ja -koulutus	9 250 €
Henkilöstökoulutus	18 000 €

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	76 809	76 000	75 000		
Maksutuotot	37 351	54 000	49 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	5 395	16 000	17 000		
Tuet ja avustukset	29 974	3 000	4 000		
Muut toimintatuotot	3 972	3 000	5 000		
Sisäiset tuotot	116				
Toimintakulut	-1 343 901	-1 339 400	-1 361 100		
Henkilöstökulut	-1 000 872	-1 112 400	-1 152 100		
Palkat ja palkkiot	-786 714	-855 400	-881 200		
Henkilösivukulut	-219 146	-257 000	-270 900		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	4 988				
Palvelujen ostot	-226 632	-157 200	-145 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-7 881		0		
Vuokratulut	-12 358	-500	-500		
Aineet ja tarvikkeet	-46 407	-23 300	-18 000		
Annetut avustukset	-48 667	-45 000	-45 000		
Muut toimintakulut	-1 085	-1 000	-500		
TOIMINTAKATE	-1 267 092	-1 263 400	-1 286 100	-1 286 100	-1 286 100

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	20 042	19 800	22 000		
Vuokratuotot	20 042	19 800	22 000		
Toimintakulut	-163 365	-170 100	-181 100		
Henkilöstökulut	-37 163	-42 100	-39 300		
Palkat ja palkkiot	-28 794	-32 400	-30 000		
Henkilösivukulut	-8 370	-9 700	-9 300		
Palvelujen ostot	-19 155	-10 200	-11 900		
Vuokratulut	-60 757	-66 900	-68 000		
Aineet ja tarvikkeet	-46 289	-50 900	-61 900		
TOIMINTAKATE	-143 322	-150 300	-159 100	-159 100	-159 100

2.2.7. Kuopion hiippakunta

Johdanto

Kuopion hiippakunta edistää kirkon tehtävää ja ykseyttä sekä tukee hiippakunnan seurakuntia niiden tehtävässä.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa. Kirkon tunnustus ilmaistaan lähemmin kirkkojärjestyksessä. (KL 1:1) Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi. (KL 1:2)

Piispa johtaa hiippakuntansa hallintoa ja toimintaa. Hän vaalii kirkon ykseyttä ja kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa. Piispa valvoo, että seurakunnat ja seurakuntayhtymät hoitavat tehtäviään kirkon tunnustuksen ja järjestyksen mukaisesti. Hän toimittaa vihkimyksiä ja virkaanasettamisia, edistää hyvää työyhteysttä seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä sekä tukee, ohjaa ja valvoo pappeja heidän viranhoidossaan. Niiden edistämiseksi hän toimittaa myös tarkastuksia hiippakuntansa seurakunnissa. (KL 3:3, KJ 4:4)

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Tuomiokapitulin tehtävänä on edustaa kirkkoa hiippakunnan asioissa, tukea ja valvoa seurakuntien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita sekä valmistella ja toimeenpanna hiippakuntavaltuustossa käsiteltäviä asioita. (KL 4:6, KJ 4:16) Seurakuntien ja niiden henkilöstön tukeminen ja ohjaus ovat hallinnollisten päätösten ohella tuomiokapitulin keskeistä toimintaa.

Hiippakuntavaltuusto tukee ja edistää kirkon tehtävän toteutumista hiippakunnassa ja sen seurakunnissa. Hiippakuntavaltuusto hyväksyy vuosittain hiippakunnan ehdotuksen toiminta- ja taloussuunnitelmaksi sekä talousarvioksi. Se hyväksyy hiippakunnan edellisen tilikauden toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen sekä perustaa ja lakauttaa useimmat tuomiokapitulin virat. (KL 4:4, KJ 4:10)

Kuopion hiippakunnan alue on laaja ja kuuluu taloudellisesti haasteelliseen Itä-Suomeen, jossa väestön ikääntyminen ja muuttoliike vaikuttavat suuresti seurakuntien toimintaan ja resursseihin. Vuonna 2023 hiippakuntaan kuuluu 44 seurakuntaa, joissa kirkon jäseniä on hieman alle 339 000. Hiippakunnan alueella sekä väestön määrä että kirkon jäsenten määrä on laskeva. Seurakuntien työntekijöitä on noin 1200. Seurakuntien ja niiden työntekijöiden määrässä on odotettavissa muutoksia kirkon niukke-
nevan talouden johdosta. Seurakuntien taloutta rasittavat monin paikoin suuret kiinteistöhoitokulut. Lähivuosina on odotettavissa seurakuntien yhdistymisiä ja erilaisen yhteistyön lisääntymistä. Oman haasteensa muodostavat pitkät välimatkat. Tuomiokapitulille tärkeää on toimivan yhteistyön aikaansaaminen tuomiokapitulin, seurakuntien ja vuonna 2023 toimintansa aloittaneiden kolmen hyvinvointialueen välillä. Tähän pyritään niin, että tuomiokapitulin hiippakuntasihteerit toimivat entistä enemmän lääninrovastien apuna hiippakunnan kolmen maakunnan alueella. Tuomiokapitulin toiminnalle haastetta tuo myös toiminnan uudelleen järjestely mahdollisten henkilövähennysten takia.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Henkilöstön määrä vuonna 2023 tuomiokapitulissa on 10. Suunnitelmakaudella 2023–2025 ei ole mahdollista henkilöstömäärän kasvuun. Samalla tuomiokapituli on tunnistanut useita kehittämisalueita, joihin ei tällä hetkellä voida vastata (esimerkiksi tuki seurakuntien taloushallinnolle sekä viestintä). Keväällä 2022 käytyjen Tuta-neuvottelujen yhteydessä on todettu, että yhden henkilötyövuoden vähennys toteutetaan vuoden 2024 aikana. Hiippakunta on tehnyt vuoden 2024 talousarvion kehyksen. Henkilöstökustannusten noususta johtuen vuodelle 2024 myönnetty kehys ei riitä. Siksi toimintatuottoja on korotettu ja jaksotetuissa palkoissa on otettu huomioon mahdollinen henkilötyövuosivähennys.

Vuoden 2024 toiminta

Tuomiokapituli hoitaa kaikissa olosuhteissa ensisijaisesti edellä mainitut laissa sille määrättyt tehtävät. Vuosittaisten painopisteasettelujen osalta vuonna 2024 noudatetaan vuonna 2022 hyväksyttyä toimintalinjausta vuosille 2023–2027. Sen mukaisesti:

- Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää siten, että se läpäisee seurakunnan diakonian, kasvatuksen, lähetyksen ja kaiken muun toiminnan.
 - o Tuemme kirkkotilojen kehittämistä yhteisöjen keskuksiksi kirkkotilatyöryhmän mietinnön ”Saman katon alle” pohjalta.
 - o Edistämme seurakuntien jumalanpalveluselämän ja muun hengellisen toiminnan saavutettavuutta.

- Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia. Arvioinnin apuna käytetään kriisiytyvän seurakunnan mittareita. Niiden pohjalta puutummme tarvittaessa seurakuntien tilanteeseen aktiivisesti ja tuemme seurakuntia muutoksessa.
 - o Tuemme seurakuntien johtamista ja johtajia. Vahvistamme taloushallinnon tukea hiippakunnan seurakunnille. Järjestämme talouden ja hallinnon koulutusta yhdessä Kirkkohallituksen ja muiden toimijoiden kanssa.
 - o Tuomiokapituli toimii siten, että työyhteisöjen ja työhyvinvoinnin kehittäminen seurakunnissa on jatkuvaa toimintaa, ja ongelmien osalta noudatetaan varhaisen puuttumisen mallia.
- Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.
 - o Seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueilla. Seurakuntien perustoiminta voi liittyä osaksi hyvinvointialueiden ja kuntien palvelukokonaisuuksia.
 - o Hoidamme kirkon hengellistä tehtävää yhteistyössä kirkollisten järjestöjen ja herätysliikkeiden kanssa.
 - o Edistämme uskonnonvapauden toteutumista oppilaitoksissa, puolustusvoimissa ja vankiloissa sekä muutoin yhteiskunnassa.
- Kannustamme seurakuntia kestäväen kehityksen edistämiseen.
 - o Pyrimme siihen, että toimintalinjauskauden lopussa yhä useammalla Kuopion hiippakunnan seurakunnalla on kirkon ympäristödiplomi.
- Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa.
 - o Uudistamme toimikauden aikana kumppanuussopimuksen siten, että kumppanuuskirkkojen seurakuntien vuorovaikutus vahvistuu.

Piispantarkastuksia käytetään näiden tavoitteiden edistämisessä. Toimintalinjauksen tavoitteiden ja keskeisten kehityshankkeiden toteutumista arvioidaan vuosittain.

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Vahvistamme seurakuntien jumalanpalveluselämää.	1. Tuemme kirkkotilojen kehittämistä yhteisöjen keskuksiksi kirkkotilatyöryhmän mietinnön "Samman katon alle" pohjalta.	Tuomiokapituli on tietoinen jo toteutetuista tai vireillä olevista kirkkotiloihin kohdistuneista muutoksista.
Tuemme seurakuntia siten, että niillä on toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset toimia.	2. Tuemme seurakuntien johtamista ja johtajia. Järjestämme talouden ja hallinnon koulutusta yhdessä muiden toimijoiden kanssa.	Kirkkoherrojen ja hallinnon johdon koulutukseen osallistuvien määrä ja kaikista johtamiskoulutuksista saatava palaute.
Edistämme seurakuntien verkostoitumista ja yhteistyötä viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa.	3. Seurakunnat tunnistetaan toimijoina hyvinvointialueilla.	Hyvinvointialueiden keskeisiltä toimijoilta ja seurakunnilta pyydetty palaute.
Kannustamme seurakuntia kestävän kehityksen edistämiseen.	4. Yhä useammalla Kuopion hiippakunnan seurakunnalla on kirkon ympäristödiplomi.	Ympäristödiplomien määrä.
Toimimme yhteistyössä Jordanian ja Pyhän maan evankelisluterilaisen kirkon kanssa.	5. Uudistamme kumppanuussopimuksen siten, että kumppanuuskirkkojen seurakuntien vuorovaikeus vahvistuu.	Uusi kumppanuussopimus on solmittu vuoden 2024 aikana. Ystävyyssseurakuntasuhteiden määrä.

Vaikuttavuuden arviointi

Seurakunnissa yhteisöllisyys on lisääntynyt. Hiippakunnan alueella seurakunnat ja hyvinvointialueen muut toimijat toimivat hyvässä yhteistyössä alueen asukkaiden ja ympäristön parhaaksi. Seurakunnat ymmärtävät vastuunsa ja toimintansa merkityksen kestävän kehityksen kannalta.

Vaikutusmittarina yhteistyöverkostojen määrä ja toimivuus.

Osaamisen kehittäminen

Hyvinvointialueiden toimintaan perehtyminen. Henkilöresurssien väheneminen voi johtaa tehtäväkuvien muutokseen. Tuomiokapituli arvioi tapauskohtaisesti koulutuksen tarvetta.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	37 300	29 600	62 000		
Maksutuotot	19 016	21 100	43 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	13 932	6 000	16 000		
Tuet ja avustukset	2 490	2 500	2 500		
Muut toimintatuotot	1 862				
Toimintakulut	-1 098 917	-1 178 520	-1 231 600		
Henkilöstökulut	-875 279	-965 500	-1 009 400		
Palkat ja palkkiot	-678 533	-743 000	-770 700		
Henkilösivukulut	-199 149	-222 500	-238 700		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	2 402				
Palvelujen ostot	-152 757	-164 400	-172 200		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 344				
Vuokratkulut	-2 218	-2 500	-3 200		
Aineet ja tarvikkeet	-21 836	-17 520	-18 000		
Annetut avustukset	-43 252	-28 000	-28 000		
Muut toimintakulut	-230	-600	-800		
TOIMINTAKATE	-1 061 616	-1 148 920	-1 169 600	-1 169 600	-1 169 600

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	19 464	21 000	21 000		
Vuokratuotot	19 464	21 000	21 000		
Toimintakulut	-106 478	-107 600	-122 000		
Palvelujen ostot	-24 131	-30 500	-30 000		
Vuokratkulut	-72 433	-65 000	-74 000		
Aineet ja tarvikkeet	-9 111	-10 500	-15 400		
Muut toimintakulut	-803	-1 600	-2 600		
TOIMINTAKATE	-87 014	-86 600	-101 000	-101 000	-101 000

2.2.8. Lapuan hiippakunta

Johdanto

Kirkkolain 17 b luvun 1 §:n mukaan hiippakuntavaltuuston tehtävänä on hyväksyä vuosittain hiippakunnan toiminta- ja taloussuunnitelma sekä talousarvio. Kirkkohallituksen täysistunto on kokouksessaan 21.3.2023 päättänyt Kirkon keskusrahastomaksulla rahoitetun toiminnan vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 toiminta- ja taloussuunnitelman laadintaperiaatteista.

Lapuan hiippakunnan toiminta-ajatus, tehtävät ja vastuualueet

Tuomiokapituli hoitaa hiippakunnallista toimintaa, hallintoa ja taloutta. Se tukee ja valvoo seurakuntien toimintaa ja hallintoa. Tuomiokapituli hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoo heidän ja seurakunnan muiden työntekijöiden tehtävien hoitoa. Se valmistelee ja panee täytäntöön hiippakuntavaltuuston päätökset. Lisäksi tuomiokapituli vahvistaa seurakuntien toimintaedellytyksiä alueellaan. Tuomiokapitulin toimintaa ohjaavat perinteiset kristilliset hyveet: usko, toivo ja rakkaus (1. Kor. 13:13).

Lapuan hiippakunnan vuoteen 2026 suuntaava strategia hyväksyttiin hiippakuntavaltuustossa helmikuussa 2021. Strategia linjaa tuomiokapitulin ja sen henkilöstön päätöksentekoa, toiminnan suunnittelua ja arkista työtä. Strategiassa viestitään seurakunnille ja yhteistyökumppaneille hiippakunnan lähivuosien keskeisistä painopisteistä. Samalla kutsutaan seurakuntia kulkemaan yhteiseen suuntaan.

Hiippakunnan strategisissa tavoitteissa liitytään kirkon yhteiseen Ovet auki -strategiaan. Kaikessa hiippakunnan työssä toimitaan, keskustellaan ja viestitään rohkeasti kristillisen sanoman pohjalta. Tuomiokapitulin työ rakentuu luottamuksen, yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen varaan.

Tuomiokapituli kannustaa seurakuntia strategiseen ajatteluun ja tukee muutosjohtamista. Hiippakunnan omaa toimintaa suunnitellessa ja seurakuntia konsultoidessa etsitään erilaisia näkökulmia ja suhtaudutaan avoimesti uusiin ideoihin ja kokeiluihin. Tulevaisuutta pohdittaessa tuodaan selkeästi esiin muutospaineet, mutta samanaikaisesti vähennetään tietoisesti huoli- ja pelkopuhetta. Kaiken toiminnan eettisyyteen ja ekologisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026: toimintaympäristön muutokset, keskeiset riskit ja mahdollisuudet

Hiippakunnan alueella väestö vähenee ja vanhenee. Lisäksi on havaittavissa kaupungistumis- ja keskittymiskehitystä. Lähivuosina alueellinen eriytyminen ja erilaistuminen kiihtyy. Maahanmuuton ja vieraskielisen väestön lisääntyminen näkyy entistä useammilla paikkakunnilla. Ihmisten elinympäristöjä leimaavat yhä vahvemmin useat merkitykselliset paikat sekä liikkuminen niiden välillä. Tämä voi merkittäväällä tavalla vaikuttaa maaseudun elinvoimaan ja yhteisöihin, myös seurakuntiin.

Lapuan hiippakunta ulottuu kolmen maakunnan alueelle: Pohjanmaalle, Etelä-Pohjanmaalle ja Keski-Suomeen. Vuonna 2023 Lapuan hiippakunnassa on 36 seurakuntaa. Vuonna 2021 seurakuntia oli vielä 44. Alkuvuoden 2024 aikana valmistuu rakenneuudistusselvitys, jossa on mukana seitsemän seurakuntaa eteläisestä Keski-Suomesta. Myös muita rakennemuutosselvityksiä tullaan todennäköisesti käsittelemään vuoden 2024 aikana. Tuomiokapitulin henkilöstö ja hiippakunnan organisaatiokonsulttien verkosto tukevat seurakuntien muutosprosesseja sekä hallinnon järjestämisen, työyhteisömuutosten että hyvän johtajuuden näkökulmista. Seurakuntaliitostilanteet tarjoavat monia mahdollisuuksia, mutta sisältävät myös riskejä uuden organisaation käynnistämiseen ja toimintakulttuurin kehittämiseen liittyen.

Rekrytoinnin haasteet ovat lisääntyneet voimakkaasti viime vuosina. Yleiskuva työvoiman saatavuudesta hiippakunnan seurakuntiin on heikko. Työvoiman saatavuus on vaikeaa tai korkeintaan tyydyttävää lähes kaikissa ammattiryhmissä. Ongelmallinen rekrytointitilanne koskettaa kaikkia seurakuntakokoluokkia, mutta erityisesti pieniä ja keskisuuria seurakuntia. Tuomiokapitulin toimesta rekrytointitilanteen kehitykseen on viime vuosien aikana pyritty vaikuttamaan muun muassa koulutuksella ja viestinnällä. Tärkeää on toivon vaaliminen: seurakunnat tarvitsevat tulevaisuudessakin työntekijöitä. Eri-ikäisten seurakuntalaisten kasvua kohti seurakunnan työtä tulisi tukea. Työelämään tutustumisjaksoihin ja seurakuntaharjoitteluihin olisi syytä panostaa. Seurakunnissa tulisi myös kiinnittää huomiota työntekijöiden palkkaukseen ja muihin työsuhteisiin liittyviin etuihin.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Vuonna 2024 Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee 11 henkilöä: piispa, hiippakuntadekaani, lakimiesasessori, hiippakuntapastori, kolme asiantuntijaa, piispan sihteerin, toimistosihteerin ja Lapuan piirin kuurojenpappi. Tuomiokapitulin työyhteisöön kuuluu myös kuntoutussihteerin, jonka palkan maksusta huolehtii Kirkon elä-

kerahasto. Viimeisten vuosien aikana toteutunut henkilöresurssien väheneminen edellyttää edelleen tuomiokapitulin tehtävien määrätietoista priorisointia, toimintakulttuurin ja työnteon tapojen uudistamista, digitalisaation hyödyntämistä sekä yhteistyöverkostojen vahvistamista.

Vuoden 2024 toiminta, tavoitteet ja mittarit

Hiippakunnan keskeisiä toiminnallisia painopisteitä vuonna 2024 ovat:

1. Ajankohtaisiin haasteisiin vastaaminen
 - Suomessa elää köyhyydessä arvioilta noin 130 000 lasta. Pohdimme yhdessä seurakuntien työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa, miten lapsiperheköyhyyden seurauksia voitaisiin lieventää ja lasten hyvinvointia vahvistaa. Nostamme teeman esiin uutiskirje Lehtisessä, webinaareissa, starttipäivässä, henkilöstökoulutuksissa, eri verkostoissa ja julkisessa keskustelussa.
 - Vuonna 2023 kokeilimme, miten podcast toimii hiippakunnallisen viestinnän välineenä. Jatkamme kokeilua panostaen sisällölliseen ideointiin, tuotannon kehittämiseen ja eri kohderyhmien tavoittamiseen.
 - Piispainkirje rukouksesta julkaistaan vuoden 2023 lopulla. Käytämme julkaisua koulutuksissamme ja tilaisuuksissamme rohkaisten ihmisiä liittymään rukoukseen omien ja yhteisten asioiden sekä koko maailman puolesta.
2. Missionaarisuuden ja kansainvälisten yhteyksien vahvistaminen
 - Ystävyyss seurakuntatoiminnan tarkoituksena on edistää seurakuntien ja niiden jäsenten keskinäistä yhteyttä sekä kasvamista yhteisessä kristillisessä uskossa ja palveluvastuussa. Kannustamme hiippakunnan seurakuntia aktivoitumaan ystävyyss seurakuntatoiminnassa koronavuosien jälkeen.
 - Vahvistamme hiippakunnallista kumppanuutta Keski-Saksan evankelisen kirkon kanssa, osallistumme yhteispohjoismaiseen Mittnordenmöte-kokoukseen Trondheimissa ja ylläpidämme yhteyksiä Jimma-Bethelin synodiin Etiopiassa.
 - Järjestämme hiippakunnallisen lähetysjuhlan elokuussa 2024 Järvenpäässä pidettävien lähetyskumppanuusneuvottelujen jatkotapahtumana.
 - Korostamme koulutuksissa ja viestinnässä globaalikasvatuksen näkökulmaa. Pidämme esillä ihmisoikeuksia, rauhankasvatusta ja monikulttuurisuutta.
3. Ympäristövastuun ja kohtuullisen elämäntavan korostaminen
 - Kirkon ympäristödiplomi konkretisoi ympäristövastuun toteuttamista seurakunnan työssä ja toiminnassa. Suosituksena on, että jokaisella seurakunnalla olisi ympäristödiplomi vuonna 2025. Tuemme seurakuntia ympäristödiplomin hankkimisessa ja hankimme ympäristödiplomin myös tuomiokapitulille.
 - Korostamme kohtuullisen elämän tavan merkitystä sekä ihmisen tehtävää viljellä ja varjella. Toteutamme osaltamme syksyllä 2023 julkaistavia kirkon maaseutulinjauksia.
4. Hyvän hallintokulttuurin ja osallisuuden edistäminen
 - Suunnitteluvuonna hiippakunnan strategiakausi on puolivälissä. Arvioimme strategian ajantasaisuutta ja toteutusvaiheen etenemistä.

- Toteutamme piispantarkastukset Saarijärven, Keuruun, Ähtärin ja Seinäjoen seurakunnissa.
- Hiippakunta- ja kirkolliskokousvaaleissa valitaan edustajat toimikaudelle 2024–2028. Järjestämme vaalit laadukkaasti ja hyödynnämme niiden tuomaa julkista keskustelua.
- Uusi kirkkojärjestys edellyttää paikallisen tai alueellisen nuorten vaikuttajaryhmän perustamisesta. Tuemme ryhmien toiminnan käynnistämistä ja kutsumme vaikuttajaryhmien edustajat hiippakunnalliseen verkostoitumistapahtumaan.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
1. Eriarvoisuuden kasvaminen, yksilöllistyminen, syrjäytyminen ja ihmisten turvattu muus haastavat kirkon käyttämään uusia toimintamalleja ja -tapoja. Asetumme heikoimpien puolelle ja voimistamme niiden ääntä, joilla sitä yhteiskunnassa ei ole. 2. Uskallamme ajatella asioita erilaisista näkökulmista, olemme avoimia uusille ideoille. Toteutamme kokeiluja ja vahvistamme kokeilukulttuuria. 3. Rakennamme yhteyttä ja yhteenkuuluvuutta pirstaleisessa ja polarisoituneessa maailmassa. Vahvistamme monikulttuurisuustaitojamme. Emme unohda olemamme osa maailmanlaajaa kirkkoa. 4. Terävöitämme ekologista ja sosiaalista vastuullisuutta kirkon toiminnassa. 5. Edistämme hyvää hallintoa ja päätöksentekoa sekä lasten ja nuorten osallisuutta.	1. Ajankohtaisiin haasteisiin vastaaminen.	Lapsiperheköyhyyttä ja rukousta esiin nostavien uutiskirjeiden, muiden kirjoitusten, koulutusten ja verkostotapaamisten määrä Podcastin kuuntelijaluvut ja julkaisukerrat
	2. Missionaarisuuden ja kansainvälisten yhteyksien vahvistaminen.	Kerätty palaute, toteutuneet matkat ja tilaisuudet, ystävyyssseurakuntien määrä ja sopimusten ajantasaisuus.
	3. Ympäristövastuun ja kohtuullisen elämäntavan korostaminen.	Hiippakunnan seurakunnille myönnettyjen ympäristödiplomien määrä, tuomiokapitulin ympäristödiplomiprosessin vaihe.
	4. Hyvän hallintokulttuurin ja osallisuuden edistäminen.	Vaalijärjestelyjen sujuvuus, piispantarkastuksista saatu palaute, toteutuneet koulutukset ja tilaisuudet.

Vaikuttavuuden arviointi
1. Hyvinvointi yhteiskunnassa lisääntyy, kun seurakunnat käynnistävät toimia, jotka auttavat köyhyydessä eläviä perheitä. Ihmiset tulevat tietoisiksi lapsiperheköyhyydestä ja sen vaikutuksista – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana. Podcastien kuuntelijat saavat tietoa kirkon ajankohtaisista kysymyksistä, sitoutuvat yhteisöön ja heidän hiippakuntaidentiteettinsä vahvistuu – välittömiä vaikutuksia voidaan mitata

esimerkiksi kuuntelijakyselyillä, mutta suurin osa on pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.

2. Ihmiset mieltävät kuuluvansa paitsi paikalliseen seurakuntayhteisöön myös maailmanlaajaan kristilliseen kirkkoon. Näky yhteisestä lähetystehtävästä vahvistuu – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita kuitenkin voidaan seurata esimerkiksi valtakunnallisilla kyselyillä.
3. Ympäristövastuu syvenee luontevana osana seurakuntien toimintaa ja päätöksentekoa. Kohtuullisuus näkyy ihmisten elämänvalinnoissa – pitkäntähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.
4. Seurakunnat ja yksittäiset viranhaltijat hallitsevat uuden kirkollisen lainsäädännön ja noudattavat entistä paremmin hyvän hallinnon periaatteita kuten ihmisten tasapuolista ja oikeudenmukaista kohtelua, avoimuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeää viestintää. Hyvä hallintokulttuuri vaikuttaa myös inhimillisyytenä ja tilannekohtaisena harkintana – toimintakulttuurin muutoksia, joita ei voida syvimmiltään mitata tarkastelujakson aikana, mutta pintapuolisesti esimerkiksi asiakastytytyväisyyskyselyillä.

Osaamisen kehittäminen

Kykyä monikanavaiseen viestintään, rohkeutta ja innovatiivisuutta, ongelmanratkaisu- ja yhteistyötaitoja.

Talousarvio ja taloussuunnitelma

Tuomiokapituli on osa Kirkon keskusrahaston talouden kokonaisuutta. Käytännössä tuomiokapitulin toiminta käsittää kaksi kustannuspaikkaa, joista toiselle kohdennetaan toiminnasta aiheutuneet kustannukset ja toiselle toimitiloista aiheutuneet kustannukset.

Kehys on tarkoitettu tuomiokapitulin toiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Toimitiloista aiheutuvat kustannukset korvataan toteutuneen mukaisesti.

Kehyksen lisäksi tuomiokapituli voi saada lisätulojen koulutusten järjestämisestä.

Kirkkohallitus esittää Lapuan hiippakunnan toiminnan kehykseksi 1 238 400,00 euroa, mikä on tilikautta 2023 suurempi. Kehyksen nousu on kuitenkin merkittävästi kustannusten nousua alhaisempi.

Hiippakunnan toimintamenoista suurin osa kuluu henkilöstön, lääninrovastien ja kollegion jäsen palkkamenoihin, noin miljoona euroa.

Tuomiokapituli on vähentänyt yhden henkilötyövuoden, mutta tästä saadut säästöt kuluvat käytännössä vuoden 2023 ja 2024 päätettyihin palkkojen yleiskorotuksiin. Lisäksi inflaatio on nostanut mm. koulutusten ja tilaisuuksien järjestämisestä aiheutuvia

kustannuksia enemmän, kuin voidaan viedä esim. seurakunnilta laskutettaviin hintoihin.

Taloussuunnitelmaa vuosille 2025 ja 2026 arvioitaessa on varauduttu inflaation voimakkaaseen jatkumiseen ja palkkojen suurehkoihin korotuksiin.

Mikäli Lapuan hiippakunnan rahoituksen kehitys jää edelleen jälkeen yleisestä palkka- ja kustannuskehityksestä, tulee se vaikuttamaan merkittävästi tuomiokapitulin toimintakykyyn erityisesti seurakuntien toimintaa ja henkilöstöä tukevassa toiminnassa.

Tuomiokapitulien lakisääteisten tehtävien osalta on syytä huomioida, että eduskunnan apulaisoikeusasiamies on tarkastanut Espoon ja Helsingin hiippakunnan, sekä Turun arkkihiippakunnan valvontatoimintaa. Saadun palautteen perusteella tuomiokapitulien tulee huomioida, että sillä on riittävästi resursseja ja osaamista suorittaa seurakuntien hallinnon ja talouden valvontaa.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	119 377	75 000	70 000		
Myyntituotot			70 000		
Maksutuotot	116 074	70 000			
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	712	5 000			
Muut toimintatuotot	203				
Sisäiset tuotot	2 388				
Toimintakulut	-1 309 608	-1 276 900	-1 308 400		
Henkilöstökulut	-1 035 423	-1 000 000	-1 000 000		
Palkat ja palkkiot	-849 271	-769 000	-803 619		
Henkilösivukulut	-249 207	-231 000	-250 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	63 056		53 619		
Palvelujen ostot	-242 694	-220 000	-238 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 423				
Aineet ja tarvikkeet	-18 539	-40 000	-54 900		
Annetut avustukset	-9 940				
Muut toimintakulut	-1 588	-16 900	-15 000		
TOIMINTAKATE	-1 190 230	-1 201 900	-1 238 400	-1 238 400	-1 238 400

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	998	2 000	4 000		
Vuokratuotot	998	2 000	4 000		
Toimintakulut	-148 752	-205 000	-180 000		
Palvelujen ostot	-48 395	-75 000	-70 000		
Vuokrakulut	-93 932	-100 000	-100 000		
Aineet ja tarvikkeet	-6 424	-30 000	-10 000		
TOIMINTAKATE	-147 754	-203 000	-176 000	-176 000	-176 000

2.2.9. Helsingin hiippakunta**Johdanto**

Helsingin hiippakunta edistää alueellaan kirkon tehtävän toteutumista ja yhteisiä arvoja: usko, toivo, rakkaus. Helsingin hiippakunnassa on 29 seurakuntaa, jotka kuuluvat kuuteen rovastikuntaan. Seurakuntayhtymiä on viisi, joista Helsingin ja Vantaan seurakuntayhtymät kattavat jäsenmäärästä noin 90 %. Seurakunnista neljä on seurakuntayhtymien ulkopuolella.

Keskeiset tehtävät:

Tuomiokapitulin tehtävänä on tukea ja valvoa seurakuntien ja seurakuntayhtymien toimintaa ja hallintoa, hoitaa papiston henkilöstöasioita ja valvoa heidän ja seurakunnan ja seurakuntayhtymien muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden tehtävien hoitoa ja elämää sekä hoitaa yhteyksiä yhteiskunnan eri tahoihin.

Tehtävää hoidetaan mm.:

- Toimittamalla piispantarkastuksia.
- Vihkimällä uusia pappeja ja diakonian viranhaltijoita sekä järjestämällä kirkon uusille työntekijöille ordinaatio- ja orientaatiokoulutuksia.
Ohjaamalla, neuvomalla ja valvomalla seurakuntia ja seurakuntayhtymiä.
- Toteuttamalla hiippakuntien vastuulla olevat koulutusprosessit.
Johtamalla ja valvomalla hiippakunnan seurakuntien ja seurakuntayhtymien varautumista.
Koordinoimalla Itäisen Uudenmaan seurakuntien kehitysprosesseja.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Resurssi on nyt yhdeksän henkilötövuotta. Ei muutoksia valmisteilla.

Katsaus suunnitelmakauteen 2024–2026

Helsingin hiippakunta liittyy kokonaiskirkon strategiaan: Ovet auki ulospäin. Ovet auki kirkkoon ja kasvuun. Ovet auki kaikille. Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuksille. Ovet auki uusille mahdollisuuksille. Ovet auki tulevaisuuteen.

Suunnitelmakaudella aloittaa uusi hiippakuntavaltuusto.

Piispantarkastuksia toimitetaan:

- 2024 Pornainen, Kallio, Pitäjänmäki, Pakila
- 2025 Munkkiniemi, Herttoniemi, Tikkurila, Haaga
- 2026 Sipoon suomalainen, Lauttasaari, Hakunila, Vantaan seurakuntayhtymä

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Tunnistamme ilmiöt ja tarpeet: • Missionaarisuus • Toivo • Seurakuntatyön turvaaminen • Osallisuus, yhteisöllisyys ja hengellinen kasvu • Kirkon työn luonteen muutos, yhteistyö ja luottamus Näihin tarpeisiin vastataan työn painopisteillä: • Edistämme missionaarista ajattelua • Teemme kirkkoa näkyväksi • Tuemme työyhteisöjä • Rakennamme hyvän hallinnon kulttuuria	1. Edistämme kirkon julistustehtävän ja lähimmäisenrakkauden toteutumista • Tuemme seurakuntaelämän muutosta • muutoksen ja tulevaisuuslähtöisyyden välttämättömyys • seurakuntalaisuus ja työntekijöiden roolien muutos • Ohjaamme seurakuntia kutsu- ja seurakuntalaisia aktiivisesti mukaan jumalanpalveluselämään ja seurakunnan toimintaan. Korostamme seurakuntalaisten keskeistä roolia. 2. Työhyvinvoinnin rakenteiden ja toimintatapojen havainnointi • johtajien jaksaminen ja tuki johtamisen kehittymiselle • kontaktin luominen/ ylläpitäminen yhtymien työsuojeluun ja HR-toimijoihin	Itäisen Uudenmaan seurakuntien tulevaisuudesta syntyy päätös Tuomiokapitulin tuki seurakunnille ja seurakuntayhtymille: neuvonta, konsultointi, koulutukset, työnohjaus Piispantarkastukset ja niiden havainnot Itsearviointi. Piispan infojen lukumäärä ja osallistujamäärät. Johtamisen peili -prosessi Hsrky ylimmälle johdolle. Hallinnon tuki ja neuvonta Uskonnollisten yhteisöjen johtajien tapaamisten lukumäärä

	3. Hoidamme yhteyksiä yhteiskunnan eri tahoihin • Luomme ja pidämme yllä aktiivista yhteistyötä politiikan, tieteen, taiteen, yritysmaailman, julkishallinnon ja median toimijoihin. • Partion Seppomestaripäivien järjestelyvastuu Helsingin hiippakunnalla 2025	Sidosryhmätilaisuuksien järjestäminen, niihin osallistuminen, eri työryhmissä toimiminen sekä puheenvuorot mediassa.
	4. Luottamushenkilöiden hiippakunnallinen vuorovaikutus lisääntyy	Hiippakuntavaltuuston foorumi toteutuu

Vaikuttavuuden arviointi

Tavoitteiden toteutuminen tukee seurakuntien perustuksen onnistumista sekä rakentaa Kristuksesta kertovaa, lähimmäistä rakastavaa, kaikkia osallistavaa ja näkyvää kirkkoa yhteiskunnassa.

Vaikutuksia mitataan seuraamalla seurakuntien perustuksen toteutumista ja kirkon näkyvyyttä eri yhteyksissä.

Uskonnollisuuden muutos kulttuurisena ilmiönä on otettava vahvasti huomioon. Perinteiden ja traditioiden siirtyminen seuraavalle sukupolvelle on koko ajan haasteellisempaa. – Toimintakulttuurin muutokset ovat hitaita, siksi pitkántähtäimen vaikutuksia, joita ei voida mitata tarkastelujakson aikana.

Osaamisen kehittäminen

Substanssiosaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen sekä ohjaus- ja neuvontaosaaminen, vuorovaikutusosaaminen, juridis-hallinnollinen osaaminen, jumalanpalvelusosaaminen, viestintäosaaminen, konsultointi.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	60 481	65 300	74 300		
Maksutuotot	21 180	59 000	60 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	11 695	4 000	12 000		
Tuet ja avustukset	1 380	2 300	2 300		
Muut toimintatuotot	26 227				
Toimintakulut	-1 163 126	-1 184 300	-1 219 300		
Henkilöstökulut	-881 883	-913 600	-931 500		
Palkat ja palkkiot	-679 232	-702 800	-719 300		
Henkilösivukulut	-203 285	-210 800	-212 200		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	635				

Palvelujen ostot	-228 649	-228 300	-239 058		
Palvelun ostot - sisäiset	-3 147		-2 042		
Aineet ja tarvikkeet	-26 876	-20 200	-24 000		
Annetut avustukset	-21 149	-22 000	-22 000		
Muut toimintakulut	-1 423	-200	-700		
TOIMINTAKATE	-1 102 645	-1 119 000	-1 145 000	-1 145 000	-1 145 000

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	24 060	26 000	26 000		
Vuokratuotot	24 060	26 000	26 000		
Toimintakulut	-298 821	-313 600	-321 000		
Palvelujen ostot	-18 545	-27 000	-26 000		
Vuokrakulut	-276 296	-279 000	-287 000		
Aineet ja tarvikkeet	-3 980	-7 600	-8 000		
TOIMINTAKATE	-274 761	-287 600	-295 000	-295 000	-295 000

2.2.10. Espoon hiippakunta

Johdanto

Vuonna 2024 kaksikymmentä vuotta täyttävä Espoon hiippakunnan tuomiokapituli osallistuu toimintalinjauksensa mukaisesti Kristuksen kirkon missioon mahdollistamalla, tukemalla ja turvaamalla seurakuntien työtä ja työyhteisöjä. Tavoitteena on, että hiippakunnan seurakunnat hyödyntävät tuomiokapitulin henkilöstölle ja luottamushenkilöille tarjoamaa tukea ja ohjausta keskeisissä vastuutehtävissään. Viimeiset vuodet ovat osoittaneet, että toimintaympäristön muutosten ennakointi on vaikeaa ja yllättäviin tekijöihin on syytä varautua. Nyt nähtävissä olevista muutokseen vaikuttavista tekijöistä merkittävimpiä ovat ilmastokatastrofi, inflaatio ja Venäjän jatkama hyökkäyssota.

Ilmastomuutos ja lähialueilla puhjennut sota ovat lisänneet hengellisen tuen tarvetta. Kirkon tehtävä osana suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta on tukea henkistä kriisinkestävyyttä. Tuomiokapituli tukee seurakuntia tässä kouluttamalla työntekijöitä ja luottamushenkilöitä. Työssä tuetaan erityisesti lapsia ja nuoria sekä otetaan

huomioon sodan ja ilmastokatastrofin herättämät hengelliset kysymykset. Piispa ja tuomiokapitulin muu henkilökunta osallistuu ilmasto- ja turvallisuuskriisejä koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ylläpitämällä toivon näköalaa. Samalla rakennetaan proaktiivisesti kokonaisturvallisuutta tukevia yhteistyöverkostoja yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

Sodan ja ilmastokatastrofin vaikutukset maailman ruokaturvalle lisäävät mitä todennäköisemmin turvapaikanhakijoiden määrää maassamme. Seurakuntien antama henkinen, hengellinen ja aineellinen tuki toteutetaan vuorovaikutuksessa ekumeenisten kumppanien ja muiden uskonnollisten yhteisöjen kanssa.

Taloudellinen tilanne jatkuu suuressa osassa seurakuntia haastavana. Tuomiokapituli pyrkii tukemaan erityisesti taloudellisesti haavoittuvimmassa asemassa olevia seurakuntia. Talouden kiinteä ja säännöllinen seuranta toimii tässä keskeisenä työkaluna. Kirkon sitoutuminen konkreettisiin ilmastotavoitteisiin tarjoaa vahvat puitteet seurakuntien tukemiselle konkreettisissa ympäristötoissa.

Pandemia-aika, ilmastokatastrofi, turvallisuus- ja taloustilanteen epävarmuus ovat heikentäneet seurakuntien työntekijöiden ja -yhteisöjen hyvinvointia. Tuomiokapitulin työn keskeinen painopiste tulevana vuonna on seurakuntien työntekijöiden ja työyhteisöjen hyvinvoinnin tuki. Tämä on merkityksellistä myös seurakuntien työnantaja-maineen kannalta, jota pyritään vahvistamaan tarjolla olevan työvoiman niukentumisessa.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Espoon hiippakunnan tuomiokapitulissa työskentelee vuonna 2024 yhteensä 10 henkilöä. Näistä yhdeksän on virkasuhteessa ja yksi on määräaikainen työsopimussuhteinen työntekijä, jonka palvelussuhde kestää vuoden 2024 loppuun. Määräaikaisuuden perusteena on tuomiokapitulin organisaatiouudistus ja tehtävien uudelleenjärjestelyistä johtuva tehtävien vakiintumattomuus. Työtehtäviä ja -järjestelyjä arvioidaan organisaatiouudistuksesta saatujen kokemusten pohjalta vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet, mittarit

Espoon tuomiokapitulin työntekijät tapasivat seurakuntakierroksella keväällä 2023 seurakuntien ylintä johtoa sekä johtoryhmiä tai pienissä seurakunnissa koko työyhteisön. Tapaamisissa toteutettiin signaalityöskentely, jossa tunnistettiin yhdessä toimintaympäristön ilmiöitä ja muutoksia. Niissä nousseet vahvimmat signaalit (mm. työhyvinvointi ja rekrytointi) vaikuttavat jatkossa työmme suuntaamiseen.

Muutokset toimintaympäristössä ja maailmassa ovat aiheuttaneet pitkittynyttä stressiä ja haastaneet jaksamista työyhteisöissä. Tuki- ja ohjaustoiminnan kysyntä ja tarve tulee kasvamaan. Tuemme teemaan liittyvän tietoisuuden kasvamista ja sitä, että työhyvinvointiin ja toimintakykyyn liittyvissä kysymyksissä tunnistetaan mahdollisimman tarkasti keskeiset kysymykset ja ongelmat, jotta tukitoimet kohdennetaan seurakunnan tai työntekijöiden tarpeita vastaavaksi.

Sitoudumme vahvistamaan ympäristötietoisuutta ja kestävän tulevaisuuden ajattelua arvojemme pohjalta edistämällä sitä kaikissa päätöksissämme ja toimissamme. Tuemme seurakuntia kestävän tulevaisuuden rakentamisessa, tulevana vuonna erityisesti kirkon ympäristödiplomin hankkimisessa osana *Hiilineutraali kirkko 2030* -strategiaa. Rakennamme hiippakuntaan uudelleen ympäristövastaavien verkoston.

Uuden kirkkolain myötä jokaisessa seurakunnassa tulee olla nuorten vaikuttajaryhmä. Tuemme seurakuntien nuorten vaikuttajaryhmiä kokoamalla heidät yhteen vuosittain. Järjestämme seurakuntien häirintäyhdyshenkilöille koulutusta ja työnohjauksellista tukea. Lisäämme tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyvää tietoisuutta. Tavoitteena on, että seurakunnat nimeävät saavutettavuusyhdyshenkilöitä.

Kirkolliskokousedustajien ja hiippakuntavaltuuston jäsenten vaalit pidetään 13.2.2024. Tarjoamme erityisesti uusille luottamushenkilöille perehdytyskoulutusta. Järjestämme tarpeen mukaan kirkkolain uudistukseen liittyviä hallinnollisia koulutuksia. Lisäksi vauraudumme järjestämään koulutusta käyttöön otettavista uusista järjestelmistä.

Hiippakunnan papiston henkilöstöhallinnon hoitaminen on tuomiokapitulin keskeinen tehtävä. Edistämme motivoituneiden, ammattitaitoisten ja kutsumustietoisten pappien rekrytoimista hiippakunnan seurakuntiin ja ylläpidämme aktiivista yhteistyötä kirkkoherrojen sekä seurakuntien ja seurakuntayhtymien hallinto henkilöstön kanssa. Papiston rekrytoinnin kehittäminen liittyy muihin rekrytointia vahvistaviin toimiin.

Tuemme Namibian evankelis-luterilaisen kirkon (ELCIN) läntisen hiippakunnan aloittamaan puhelinauttamistoimintaa ja pidämme yhteyttä toiminnan koordinaattoriin ja annamme tarpeen mukaan koulutus- ja työnohjauksellista tukea. Tuemme myös vasta alkanutta sairaalapappien työnohjauksellista yhteistyötä ystävyyshiippakunnassamme.

Vuonna 2024 Espoon hiippakunnan piispa toimii Yhteisvastuukeräys-piispana ja Espoon hiippakunta keräyksen ns. emäntähiippakuntana. Vuoden aikana pidämme esillä monikulttuurisen elämän ja kansainvälisen vastuun kysymyksiä.

Vuoden 2024 hiippakuntakohtaiset tavoitteet

Painopisteet	Hiippakunnan tavoitteet	Mittarit / arviointikriteerit
1. Mahdollistamme uutta ajattelua.	1.1. Tarjoamme yhteisiä kohtaamisen ja oppimisen tiloja. 1.2. Vahvistamme seurakuntien strategista suunnittelua 1.3. Vahvistamme kestäväää tulevaisuutta tukevaa toimintaa	1.1.1. Kaikki kapitulien toteuttamat työskentelyt ja verkostopäivät valmistellaan siten, että painopisteet huomioidaan kattavasti ja niissä tuetaan uudenlaista ajattelua. 1.1.2. Järjestämme työhyvinvointia ja toimintakykyä käsittelevän seminaarin. 1.1.3. Järjestämme KTK:n kanssa valtakunnalliset työnohjaajien verkostopäivät. 1.1.4. Järjestämme piispojen vuosittaisen neuvotteluviikon, joka toteutetaan opintomatkana Geneveen. 1.2.1 Järjestämme skenaariotyöskentelyt rovastikunnittain. 1.3.1 Tuemme seurakuntia hankkimaan kirkon ympäristödiplomin vuoden 2024 loppuun mennessä. 1.3.2. Vahvistamme ympäristövästävien verkostoa. 1.3.3. Lisäämme ympäristöaiheisen viestinnän määrää. 1.3.4. Tuemme kestäväää tulevaisuuteen ja luomakuntaan liittyvää teologista ajattelua mm. hengellisen elämän päivissä ja KKT-valmennuksen reititissä.
2. Tuemme seurakuntien toimintakykyä muutoksessa	2.1. Tuemme lähijohtajia. 2.2. Edistämme riittävän ja osavan työvoiman saatavuutta ja pysyvyyttä seurakunnissa. Tarkastelemme yhteistyötahojen kanssa polkua opiskelupaikan valinnasta työllistymiseen ja pysymiseen seurakunnassa. 2.3. Tuemme kriisinkestävyyttä, toimintakykyisyyttä ja resilienssiä	2.1.1. Jatkamme 2023 alkanutta työkykyjohtamisen koulutusta 2024 (KEVA-yhteistyö). 2.1.2. Tarjoamme seurakunnille työyhteisökonsultteja kehittämistyöhön. 2.1.3. Järjestämme diakonia- ja kasvatuksen lähijohtajille mahdollisuuksia kohtaamiseen. 2.2.1. Valmistelemme DIAK yhteistyönä seurakuntien veto- ja pitoa vahvistavaa ESR+-hanketta. 2.3.1. Tarjoamme seurakunnille työyhteisökonsulttien fasilitoimia tilauskoulutuksia ja ajatushautomoita.

3. Turvaamme hyvän ja toimivan hallinnon	3.1. Koulutamme ja neuvomme seurakuntia uuden kirkkolainsäädännön omaksumisessa ja soveltamisessa 3.2. Kehitämme kriisivalmiutta hiippakunnassa 3.3. Vahvistamme yhteyksiä alueellisiin viranomaisiin ja muihin yhteistyötahoihin 3.4. Edistämme yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja osallisuutta seurakunnissa.	3.1.1. Järjestämme koulutuksia. 3.1.2. Laadimme tietoisuutta uutiskirjeeseen. 3.1.3. Seurakunnat soveltavat päätöksenteossaan ajantasaisia säännöksiä. 3.2.1. Hehu-verkosto toimii jokaisessa rovastikunnassa. 3.2.2. Seurakuntien työntekijät tietävät tehtävänsä kriisin sattuessa. 3.2.3. Osallistumme valmiusharjoituksiin. 3.3.1. Järjestämme säännöllisiä tapaamisia ja pidämme yhteyttä sekä huolehdimme sujuvasta tiedonkulusta mm. puolustusvoimien, aluehallintoviraston ja pelastustoimen kanssa. 3.3.2. Toimimme niin, että kirkon edustuksellisuus vahvistuu alueellisilla maanpuolustuskursseilla. 3.3.3. Toimimme niin, että rakenteet hyvinvointialueiden ja seurakuntien yhteistyölle on luotu. 3.4.1. Vahvistamme seurakuntien tasa-arvoa ja yhdenvertaisuushenkilöiden verkostoa. 3.4.2. Tuemme seurakuntia perustamaan nuorten vaikuttajaryhmiä ja mahdollistamme ryhmien välistä vuorovaikutusta. 3.4.3. Vahvistamme ja koulutamme seurakuntien häirintäyhdyskuntien verkostoa.
---	---	--

Vaikuttavuuden arviointi

Painopiste 1: Seurakuntien strateginen suunnittelu ja toiminta vahvistuu. Tietoisuus ympäristökatastrofista vahvistuu ja johtaa konkreettisiin toimiin.

Painopiste 2: Osaavan ja motivoituneen työvoiman saatavuus seurakunnissa paranee. Seurakuntien työyhteisöjen työhyvinvointi ja toimintakyky paranevat.

Painopiste 3: Ymmärrys hyvän hallinnon perusteista ja voimassa olevasta lainsäädännöstä kirkastuu. Seurakunnan työntekijöiden osaaminen hallinnollisista menettelyistä vahvistuu. Seurakuntien henkilöstön kriisivalmius ja henkinen kriisinkestävyys vahvistuvat, mikä lisää yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta.

Osaamisen kehittäminen

Painopiste 1: Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.

Painopiste 2: Osaaminen on pääosin olemassa. Hankitaan tarvittaessa.

Painopiste 3: Osaaminen olemassa.

Talousarvio 2024

Kirkkolain 17 a luvun 1 §:n mukaan hiippakunta huolehtii itse toiminnastaan ja hoitaa talouttaan tämän lain ja kirkkojärjestyksen sekä niiden nojalla annettujen säännösten mukaan. Hiippakunnan talousarvio toimitetaan osaksi Kirkon keskusrahaston talousarviota, jonka vahvistaa kirkolliskokous.

Talousarvion sitovuustasona on tuomiokapitulin talousarviokehys.

Hiippakuntien rahanjakomallissa tuomiokapitulin kiinteistökulut maksetaan todellisen suuruksina ja muihin kuluihin (henkilöstö ja toiminta) varattu summa jaetaan kolmeen osaan: kiinteään osaan, muuttuvaan osaan ja erityisosaan. Erityisosa hiippakunnat saavat kuurojenpappien ja vankiladiakonien menoihin sekä Turun arkkihiippakunta arkkipiispan menoihin. Loput varat jaetaan siten, että kiinteä osa on 62,5 % ja muuttuva osa 37,5 %. Kiinteä osa jaetaan tasan hiippakuntien kesken. Muuttuva osa jaetaan ottaen huomioon kolme tekijää. Nämä tekijät painoarvoineen ovat: hiippakunnan väkiluku (50 %), seurakuntien lukumäärä (25 %) ja alueelliset tekijät (25 %). Alueellisia tekijöitä arvioitaessa otetaan huomioon välimatkat hiippakunnassa ja etäisyys Helsingistä.

Espoon hiippakunnan talousarviokehykseen on vuodelle 2024 tehty 1,8 % korotus vuoden 2023 talousarviokehykseen verrattuna. Näin ollen talousarviokehys vuodelle 2024 on henkilöstö- ja toimintakulujen osalta 1 022 600 euroa, joka on 18 087 euroa suurempi kuin vuoden 2023 kehys. Espoon hiippakunnan toimintakate vuonna 2024 on 1 270 850 euroa (vuonna 2023 1 215 613 euroa). Siihen sisältyvien kiinteistökulujen osuus on 248 250 euroa.

Henkilöstökulut (tuomiokapitulin henkilöstön palkkakulut sekä tuomiorovastin, lääninrovastien ja pappisasessoreiden sekä muut palkkiokulut sivukuluineen) ovat yhteensä 951 450 euroa.

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	54 078	50 000	51 000		
Maksutuotot	38 154	40 000	39 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitus- varat	9 420	8 000	9 000		
Tuet ja avustukset	2 878	2 000	2 500		
Muut toimintatuotot	2 347				
Sisäiset tuotot	1 280				
Toimintakulut	-1 017 928	-1 054 513	-1 073 600		
Henkilöstökulut	-852 799	-917 419	-951 450		
Palkat ja palkkiot	-656 921	-705 707	-727 061		
Henkilösivukulut	-195 982	-211 712	-225 389		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	104		1 000		
Palvelujen ostot	-122 004	-93 600	-84 500		
Palvelun ostot - sisäiset	-1 799				
Aineet ja tarvikkeet	-24 101	-25 200	-19 500		
Annetut avustukset	-17 180	-18 000	-18 000		
Muut toimintakulut	-46	-294	-150		
TOIMINTAKATE	-963 850	-1 004 513	-1 022 600	-1 022 600	-1 022 600

Hiippakunnan talousarviossa olevat toimitilat

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-197 472	-211 100	-248 250		
Palvelujen ostot	-28 280	-48 100	-44 250		
Vuokratulut	-161 772	-150 000	-185 000		
Aineet ja tarvikkeet	-7 419	-13 000	-19 000		
TOIMINTAKATE	-197 472	-211 100	-248 250	-248 250	-248 250

2.2.11. Tuomiokapitulien toimitilat

Tuomiokapitulien toimitiloista ja piispantaloista osa on Kirkon keskusrahaston omistuksessa ja osa vuokrattuja. Tälle menokohdalle kirjataan kiinteistön omistajan kulut, joita ovat toimitiloihin kohdistuvat korjaustyöt, jotka eivät ole investointiluonteisia. Korjaukset toteutetaan kuntoarvion perusteella. Mikkelin tuomiokapitulin toimitiloista syntyvät vuokratulot sisältyvät omistajan kuluina tähän talousarvion menokohtaan. Toimitilojen toimintakulut (esim. sähkö, vesi, kiinteistöjen huolto, lämmitys) kirjataan tuomiokapitulien kuluiksi ja ne on esitetty jokaisen hiippakunnan kohdalla erikseen.

Kirkon keskusrahaston omistamat tuomiokapitulien käytössä olevat toimitilat

Tuomiokapitulien toimitilat ja piispantalot			
Omassa omistuksessa olevat tilat	Rakennus- vuosi	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Arkkipiispantalo, Turku	1887	1011	107,5
Arkkipiispan kanslia, Turku	1887	115	
Tampereen piispantalo *	1937	660	104
Oulun tuomiokapituli	1882–1895	1493	
Mikkelin tuomiokapituli	1985	566	
Porvoon tuomiokapituli	1759	705	
Porvoon tuomiokapituli / lämpökeskus, autotalli	1950-luku	94	
Porvoon tuomiokapituli / vahtimestarin asunto	1840-luku	64	
Lapuan piispan asunto, Seinäjoki	2015	211,5	87,3
Kuopion piispantalo	2004	271	137

*) Tampereen kaupunki omistaa tontin. Opetus- ja kulttuuriministeriö on vuokrannut tontin sekä omistaa rakennuksen, jonka se on vuokrannut edelleen Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Rakennuksesta ja tontista ei makseta vuokraa. Kirkon keskusrahasto vastaa rakennuksen kunnossapidosta.

Kirkon keskusrahaston vuokraamat tuomiokapitulien toimitilat

Vuokratut tilat	Vuokranantaja	Koko (m ²)	Piispan asuinkäytössä oleva osuus (m ²)
Turun tuomiokapituli	Stiftelsen för Åbo Akademi	667	
Tampereen tuomiokapituli	Tampereen srky	104	
Porvoon piispan asunto	Porvoon kaupunki	548,9	158,7
Lapuan tuomiokapituli, Seinäjoki	Seinäjoen seurakunta	220,6	
Lapuan tuomiokapituli, Jyväskylä	Keski-Suomen Maatalous säätiö	178	
Kuopion tuomiokapituli	Kuopion Hiippakuntatalous säätiö	513,5	
Helsingin tuomiokapituli	Helsingin srky	694,5	
Helsingin piispan asunto	Helsingin srky	265	122
Espoon tuomiokapituli	Espoon srky	544,7	
Espoon piispantalon edustustila ent. Muuralan pappila	Espoon srky	137,9	

Talousarvio 2024 (tuomiokapituleiden toimitilat, omistajan kulut)

Tuomiokapituleiden toimitilat yhteensä	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	8 161		8 200		
Vuokratuotot	8 161		8 200		
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-161 545	-158 200	-158 500		
Henkilöstökulut	152				
Henkilösivukulut	152				
Palvelujen ostot	-98 376	-85 000	-85 000		
Investointi	0				
Vuokrakulut	-39 925	-50 000	-50 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 151				
Muut toimintakulut	-22 245	-23 200	-23 500		
TOIMINTAKATE	-153 384	-158 200	-150 300	-150 300	-150 300

Turun tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot					
Muut toimintatuotot					
Toimintakulut	-25 632	-31 500	-28 500		
Palvelujen ostot	-14 637	-20 000	-17 000		
Aineet ja tarvikkeet					
Muut toimintakulut	-10 994	-11 500	-11 500		
TOIMINTAKATE	-25 632	-31 500	-28 500	-28 500	-28 500

Tampereen tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	8 161		8 200		
Vuokratuotot	8 161		8 200		
Toimintakulut	-32 406	-20 000	-17 000		
Palvelujen ostot	-32 406	-20 000	-17 000		
TOIMINTAKATE	-24 245	-20 000	-8 800	-8 800	-8 800

Oulun tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-54 891	-33 200	-25 000		
Palvelujen ostot	-46 964	-25 000	-17 000		
Investointi	0				
Vuokrakulut					
Aineet ja tarvikkeet					
Muut toimintakulut	-7 927	-8 200	-8 000		
TOIMINTAKATE	-54 891	-33 200	-25 000	-25 000	-25 000

Mikkelin tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-39 925	-50 000	-50 000		
Vuokrakulut	-39 925	-50 000	-50 000		
TOIMINTAKATE	-39 925	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

Porvoon tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-4 205	-11 800	-19 000		
Henkilöstökulut	152				
Henkilösivukulut	152				
Palvelujen ostot	-2 618	-10 000	-17 000		
Aineet ja tarvikkeet					
Muut toimintakulut	-1 738	-1 800	-2 000		
TOIMINTAKATE	-4 205	-11 800	-19 000	-19 000	-19 000

Kuopion tuomiokapituli	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintakulut	-4 487	-11 700	-19 000		
Palvelujen ostot	-1 751	-10 000	-17 000		
Aineet ja tarvikkeet	-1 151				
Muut toimintakulut	-1 586	-1 700	-2 000		
TOIMINTAKATE	-4 487	-11 700	-19 000	-19 000	-19 000

2.2.12. Tuomiokapitulien yhteiset

Tuomiokapituleiden yhteiseen toimintaan varataan yhteensä 82 450 euroa, joka jakautuu alla olevan suunnitelman mukaisesti seuraavasti:

Moniammatilliset Kirkon työhön opiskelevien päivät (KiTOS) ovat vakiintuneet kaikkiin hiippakuntiin vuodesta 2014 lähtien. Piispainkokouksen päätösten mukaiseen moniammatilliseen orientoitumiskoulutukseen on ollut varattuna hiippakuntien vuotuinen yhteinen määräraha. Koulutukset suunnataan työuran alkuun osaksi perehdyttämistä. Teologien opiskelijoiden soveltuvuustutkimuksen osana ovat ns. soveltuvuustutkimuksen tulosten ja papin työn reflektointipäivät, joita tuomiokapitulit järjestävät tutkimukseen osallistuneille sen jälkeen opiskelupaikkakunnilla. Tähän varataan 50 000 euroa.

Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli ja Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä ovat yhteistyössä kehittäneet pyhiinvaellustoimintaa vuodesta 2020 alkaen. Kehittämistyön tuloksena pyhiinvaellustoiminnan ja -matkailijoiden määrä on kasvanut merkittävästi sekä Turussa että Suomessa. Suomen ensimmäinen pyhiinvaelluskeskus aloitti toimintansa Turun tuomiokirkossa keväällä 2021.

Pyhiinvaellushankkeen (2023–2025) tarkoituksena on jatkaa ja laajentaa yhteistyötä pyhiinvaellustoiminnan kehittämiseksi maassamme sekä pyrkiä löytämään toiminnalle uusia ja pysyviä rahoitusmuotoja. Kirkkohallituksen avustuksella on tarkoitus rahoittaa pyhiinvaellustoiminnan kansallista koordinaatiota sekä kansainvälisen verkostotyön aiheuttamia kustannuksia.

Pyhiinvaellushankkeen rahoittajia ovat Turun arkkihiippakunnan tuomiokapituli, Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä, Turun kaupunki, Kirkkohallitus sekä Porvoon tuomiokapituli. Turun arkkihiippakunnan pyhiinvaellushankkeelle esitetään kertaerinä 20 000 euroa vuodelle 2024 ja 20 000 euroa vuodelle 2025.

Vuosi 2026 on suomalaisen kirkollisen elämän ja suomalaisen julkishallinnon 750-vuotisjuhlavuosi. Turun arkkihiippakunta vastaa osaltaan juhlavuoden järjestelyistä ja on laatinut alustavan talousarvion, joka vuosina 2024–2025 on yhteensä noin 130 000 euroa. ~~Kirkon keskusrahasto esittää, että juhlavuoden järjestelyjä tuetaan 12 450 eurolla vuonna 2024 ja 40 000 eurolla vuosina 2025 ja 2026 osa-aikaisen määräaikaisen projektityöntekijän palkkaamiseksi.~~

Talousarvio 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	5 244				
Muut toimintatuotot	5 244				
Toimintakulut	-550 273	-150 000	-70 000		
Henkilöstökulut	-29 980				
Palkat ja palkkiot	-22 751				
Henkilösivukulut	-7 228				
Palvelujen ostot	-467 702	-100 000	-70 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-800				
Vuokratkulut	-24 540				
Aineet ja tarvikkeet	-21 437				
Annetut avustukset	0	-50 000			
Muut toimintakulut	-5 815				
TOIMINTAKATE	-545 030	-150 000	-70 000	-70 000	-50 000

2.3. Avustukset, sopimuspohjainen yhteistyö ja jäsenmaksut

2.3.1. Avustukset

AVUSTUKSET	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
AVUSTUKSET, SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ					
JÄSENMAKSUT					
AVUSTUKSET					
AVUSTUKSET SEURAKUNNILLE					
Verotulojen täydennys	1 074 185	1 100 000	1 119 800		
Harkinnanvaraiset toiminta-avustukset	500 000	500 000	510 000		
Korjausavustukset (ent. rakennusavustus)	983 100	1 000 000	1 018 000		
Kokeilutoiminnan avustaminen	199 900	150 000	155 000		
Koulutusavustukset	41 170	120 000	122 000		
Avustukset seurakunnille, joissa saamelais-työn virkoja	272 000	297 000	405 000		
Työ Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa	134 000	134 000	136 400		
Yhteensä	3 204 355	3 301 000	3 466 200		
AVUSTUKSET KOULUTTAVILLE LAITOKSILLE					
Hgin yliopisto, teol. tdk, työelämäyhteyksien suunnittelija	50 000	50 000	52 000		
Hgin yliopisto, teol. tdk, tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen	10 000	10 000	10 000		
Itä-Suomen yliopisto, soveltavien opintojen kehittäminen	18 000	19 000	20 000		
Diakonia-ammattikorkeakoulu	65 000	65 000	65 000		
Centria ammattikorkeakoulu	8 000	7 000	7 000		
STEP-koulutus	310 000	310 000	310 000		
Åbo Akademi (Yrkeshögskolan Novia)	23 000	23 000	20 000		
Yhteensä	484 000	484 000	484 000		
MUUT AVUSTUKSET					
Kirkon Ulkomaanapu (sis. Nuorisoverkoston)	968 000	968 000	968 000		
- Ukraina-avustus 1. talousarviomuutos v. 2022	500 000				
Pakolaisneuvonta ry	50 000	50 000	50 000		
Turistityö Suomessa (sis. turistityö saaristossa)	189 379	153 000	153 000		
Kirkkotekstiilien konservointi	15 000	0	0		
Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin	80 000	80 000	80 000		
Yhteensä	1 802 379	1 251 000	1 251 000		
AVUSTUKSET YHTEENSÄ	5 490 734	5 036 000	5 201 200		

SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ

YHTEISTYÖSOPIMUKSEN TEHNEET JÄRJESTÖT

Kirkkopalvelut	108 000	108 000	108 000
Kirkkopalvelut, Kirkkopäivät	50 000	50 000	50 000
Kirkkopalvelut, seurakuntavaalit	140 000	0	0
Lasten ja nuorten keskus (Nuori kirkko) sis. Some-yhteistoiminta	166 000	217 000	217 000
Suomen Merimieskirkko	296 000	296 000	296 000
Församlingsförbundet	24 000	24 000	24 000
Yhteensä	784 000	695 000	695 000

MUUT SOPIMUSPOHJAISET
YHTEISTYÖHANKKEET

Some-yhteistoiminta Lasten ja nuorten keskuksen kanssa	51 000	0	0
Hiljaisuuden ystävät ry	5 000	5 000	5 000
- vuoden -21 talousarvioavustus	5 000		
Kopiosto	13 501	13 000	13 000
Yhteensä	74 501	18 000	18 000

**SOPIMUSPOHJAINEN YHTEISTYÖ
YHTEENSÄ****858 501 713 000 713 000****JÄSENMAKSUT**JÄSENMAKSUT JA ERITYISAVUSTUKSET
KIRKKOJEN KANSAINVÄLISILLE
YHTEISTYÖJÄRJESTÖILLE

Jäsenmaksut	570 945	557 100	557 100
Erityisohjelmat	114 200	64 200	64 200
Yhteensä	685 145	621 300	621 300

MUUT JÄSENMAKSUT

Suomen ekumeeninen neuvosto	99 000	99 000	99 000
-----------------------------	--------	--------	--------

JÄSENMAKSUT YHTEENSÄ**784 145 720 300 720 300****SEKALAISET AVUSTUKSET**Kiihtelysvaaran kirkon uudelleen
rakentaminen**500 000****KAIKKI YHTEENSÄ****7 133 380 6 469 300 7 134 500 6 634 500 6 634 500**

2.3.1.1. Avustukset seurakunnille

Verotulojen täydennys

Verotulojen täydennyksen myöntämisestä ja laskemisesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 18 §:ssä seuraavasti: ”Kirkkohallitus myöntää Kirkon keskusrahastosta verotulojen täydennystä seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, kun tämän laskennallinen kirkollisvero läsnä olevaa jäsentä kohden alittaa kunnan asukastiheyden ja seurakunnan tai seurakuntayhtymän jäsenmäärän mukaan määräytyvän tasoitusrajan. Tasoitusraja on sen mukaan kuin Kirkkohallitus tarkemmin päättää 65–80 prosenttia kaikkien seurakuntien läsnä olevaa jäsentä kohden laskettujen laskennallisten kirkollisverojen keskiarvosta.”

Kirkkohallituksen täysistunto päättää verotulojen täydennystä myöntäessään, miten ja millä perusteella tasoitusraja määräytyy. Vuodesta 2006 alkaen verotulojen täydennystä on jaettu siten, että 75 % täydennyksestä määräytyy kunnan asukastiheyden mukaan porrastaen ja 25 % seurakunnan jäsenmäärän mukaan.

Verotulojen täydennykseen esitetään vuodelle 2024 varattavaksi 1 119 800 euroa.

Harkinnanvarainen avustus

Avustuksesta säädetään kirkkojärjestyksen (657/2023) 5 luvun 19 §:ssä: ”Kirkkohallitus voi myöntää Kirkon keskusrahastosta harkinnanvaraista avustusta seurakunnalle tai seurakuntayhtymälle, jos tämä syrjäisen sijainnin, pitkien välimatkojen, saaristolojen, jäsenmäärän pienuuden, rakennushankkeiden, seurakuntien yhteistoiminnan, seurakuntatalouden kehittämisen tai muun erityisen syyn johdosta on taloudellisen tuen tarpeessa.

Kirkkohallitus voi myöntää harkinnanvaraista avustusta määrääjäksi myös tarkoituksenmukaisen ja kustannuksiltaan edullisen seurakuntien välisen yhteistyön ja seurakuntarakenteen aikaansaamiseksi.

Avustuksiin käytettävissä olevista varoista voidaan myöntää myös lainaa, joka voi olla korollista tai korotonta.”

Perinteinen harkinnanvarainen avustus on tarkoitettu tilapäiseen apuun. Sitä on mahdollista saada kolmena peräkkäisenä vuotena, jollei pitempää ajanjaksoa katsota tarkoituksenmukaiseksi seurakunnan erityisistä olosuhteista johtuen. Harkinnanvaraista

avustusta on tarkoituksenmukaista myöntää seurakunnalle pidemmän ajanjakson kuin kolmen peräkkäisen vuoden ajan seuraavista syistä:

- a) Seurakunta on maantieteellisistä syistä harkinnanvaraisen avustuksen tarpeessa. Tällöin toteutuu ainakin toinen seuraavista edellytyksistä: 1) seurakunta on saaristoseurakunta tai 2) seurakunnalla on useampia pysyviä toimipaikkoja, joiden välinen etäisyys on seurakunnan pinta-ala huomioiden kohtuuttoman pitkä niin, että niitä voidaan pitää erillisinä toimintakeskuksina.
- b) Määräaikainen harkinnanvarainen avustus: jos seurakunta on päättämässä seurakuntaliitoksesta, avustusta voidaan myöntää liitoksen toteutumiseen saakka, ei kuitenkaan yhteensä yli viittä vuotta peräkkäin.
- c) Vuosittainen muista syistä myönnettävä avustus: voidaan myöntää seurakunnalle, joka ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten taloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Sen arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Harkinnanvaraisiin avustuksiin vuodelle 2024 esitetään varattavaksi 510 000 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus

Kirkon keskusrahastosta myönnettäviin korjausavustuksiin vuodelle 2024 esitetään varattavaksi 1 018 000 euroa.

Kirkon keskusrahaston korjausavustus koskee ei-suojeltuja kirkkolain mukaisia kirkollisia rakennuksia ja muita kirkkoja sekä kappeleita. Kuten ennenkin, tuen määrä ja avustusprosentti riippuvat seurakuntien verotuloista. Avustuksen määrän laskemiseen käytetään täysistunnon hyväksymiä perusteita ja laskentakaavaa.

Suunnittelukaudelle (2025–2028) kohdistuu Turun tuomiokirkon korjaushanke. Projekti on hankesuunnitteluvaiheessa, joten tarkkaa tietoa tulevista korjaustoimenpiteistä ei vielä ole. Kirkon keskusrahaston avustus on Turun seurakuntayhtymän ilmoituksen mukaan tarkoituksenmukaisinta ajoittaa vuosille 2026–2028. Mahdollinen avustus käsitellään vastaavilla periaatteilla kuin muutkin suojeltujen kirkkojen laajat peruskorjaushankkeet. Rakennuksen säilymiseen liittyviä korjaustoimenpiteitä voidaan avustaa valtionrahoituksesta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon. Muita mahdollisia korjauksia ja muutostöitä voidaan avustaa Kirkon keskusrahaston korjausavustuksella. Peruskorjaushankkeeseen esitetään yhteensä 4,0 miljoonan euron määrärahaa jakautuen vuosille 2026–2028. Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä toimittaa avustushakemuksen, jossa tulee olla mukana selvitys rakennuksen korjaustoimenpiteistä sekä arvio niiden kustannuksista, viimeistään keväällä 2024. Hakemuksen ja siihen sisältyvien suunnitelmien perusteella määritellään, mikä osa avustuksesta kohdentuu valti-

onrahoitukseen ja mikä osa keskusrahastomaksulla rahoitettavaan avustukseen. Vuosittaisen avustuksen määrä päätetään vuosittain korjaustoimien etenemisen sekä suunnitelmien ja kustannusarvioiden valmistumisen mukaan.

Kokeilutoiminnan avustaminen

Kirkon Ovet auki -strategiassa todetaan, että kirkolta vaaditaan jatkossa entistä enemmän muutoskykyä ja -ketteryyttä. Muutokset ovat aiempaa nopeampia ja arvaamattomampia, eivätkä niiden vaikutukset ilmene samalla tavalla kaikkialla. Paikallisesti toimiva ratkaisu ei välttämättä toimi toisella paikkakunnalla. Seurakuntien kokeilutoiminnan avustaminen on osa kirkon Ovet auki -strategian toteuttamista. Ovet auki -strategieissa kannustetaan toteuttamaan kokeiluja ja vahvistamaan kokeilukulttuuria, epäonnistumisia pelkäämättä.

Seurakuntien kokeilutoiminnan avustamiseen vuodelle 2024 esitetään varattavaksi 155 000 euroa.

Koulutusavustus

Koulutusavustuksiin vuodelle 2024 esitetään varattavaksi 122 000 euroa.

Tarkoituksena on tukea pienten ja vähävaraisten seurakuntien työntekijöiden koulutautumista; varaus tähän on 122 000 euroa/vuosi.

Avustus seurakunnille, joissa saamelaistyön virkoja

Avustuksiin vuodelle 2024 esitetään varattavaksi 405 000 euroa.

Saamelaistyön virkoja ovat saamelaispappi ja -diakonissa Inarin seurakunnassa, Utsjoen seurakunnan kirkkoherra ja diakonissa sekä Enontekiön kirkkoherra.

Suomessa asuvien ulkomaalaisten parissa tehtävä työ

Avustuksiin esitetään vuodelle 2024 varattavaksi 136 400 euroa.

Menokohdalle esitetään 136 400 euroa. Avustus jaetaan seuraaville seurakunnille: Tyska evangelisk-lutherska församlingen i Finland, Olaus Petri församling, International Evangelical Church in Finland ja Anglican Church in Finland.

2.3.1.2. Avustukset kouluttaville laitoksille

Kouluttaville laitoksille myönnettävien avustusten tausta on Piispainkokouksen selvityksessä (2009) kuinka kirkko tukee kirkon työhön opiskelevia. Selvityksen taustavaintona oli, että ero opiskelun ja kirkon hengellisen työn välillä oli kasvanut suureksi. Ns. Kiko-avustuksilla on vastattu tähän tarpeeseen: tuettu opiskelijoiden hengellisen identiteetin kehittymistä ja kasvua kirkon työntekijäksi. Neuvotteluissa kouluttavien laitosten kanssa on viime vuosina noussut esille huomio opiskelijoiden kirkollisen taustan ohenemisesta. Tuen merkitys on oleellinen kirkon työn tulevaisuutta ajatellen. Vuonna 2023 tukea myönnettiin yhteensä 484 000 euroa.

Vuodelle 2024 anotun tuen kokonaismäärä on 494 100 euroa. Tukea ehdotetaan myönnettäväksi yhteensä 484 000 euroa jakautuen seuraavasti.

Helsingin yliopiston teologisen tiedekunnalle esitetään tukea yhteensä 62 000 euroa. Se kohdistuu kahteen hankkeeseen: 1) Opiskelijoiden työelämävalmiuksien kehittäminen (työelämäsuunnittelijan tehtävä, 52 000 euroa vuodessa); 2) Teologisen tutkimustiedon näkyvyyden edistäminen (teologia.fi -sivuston ylläpito ja kehittäminen) (10 000 euroa).

Itä-Suomen yliopistolle esitetään yhteensä 20 000 euron tukea soveltavien opintojen yliopistolehtorin palkkaukseen (50 %). Hanke jatkaa aikaisemmalla Kiko-avustuksella tehtyä soveltavien opintojen monimuotoistamista.

Diakonia-ammattikorkeakoululle esitetään tukea yhteensä 65 000 euroa. Se kohdistuu opiskelijoiden hengellisen ja kirkollisen identiteetin vahvistamiseen mm. retriittien, mentoroinnin, jumalapaalveluselämän ja tapahtumien avulla Diakin kaikilla kampuksilla.

Centria ammattikorkeakoululle esitetään tukea 7 000 euroa opiskelijoiden kirkollista identiteettiä vahvistamaan retriittiin (3 000 euroa), mentorointiin opiskelijoiden ammatillisen kasvun tukena (1 000 euroa) ja opintomatkaan Kasvatuksen päiville (3 000 euroa).

STEP-koulutukselle (aik. *Seurakuntaopisto*) esitetään tukea 310 000 euroa, tuen kohdentumista on tarkennettu yhteistyössä toiminnallisen osaston ja STEP-koulutuksen kanssa. Vuonna 2024 tuki kohdentuisi seuraavasti: uskonnonopetus ja uskonnonpedagogiikan kehittäminen (145 000 euroa), kirkon varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisen kehittäminen (70 000 euroa), varhaiskasvatuksen katsomuskasvatuksen

yhteistyö ja osaamisen kehittäminen seurakunnissa (35 000 euroa), Polku-toimintamallin juurruttamiseen seurakunnissa (35 000 euroa) sekä luottamushenkilötoiminnan ja seurakuntien muutosten tukeminen (25 000 euroa).

Yrkeshögskolan Novialle esitetään 20 000 euron tukea, joka kohdistuu Nåva Dei -hankkeeseen. Hankkeessa mm. järjestetään eri kirkollisten alojen opiskelijoiden tapaamisia, retriittejä ja tuetaan opiskelijapapin toimintaa. Hanke on Novia ammattikorkeakoulun, Åbo Akademin, Porvoon hiippakunnan ja KCSA:n yhteistyöhanke, jota Åbo Akademi hallinnoi.

2.3.1.3. Muut avustukset

Kirkon Ulkomaanavulle (KUA) esitetty tuki on edelleen yhteensä 968 000 euroa. Toiminta-avustus sisältää perusosan sekä vuokratuen. Kirkon Ulkomaanapu on vuokralla Kirkon eläkerahaston omistamissa tiloissa Eteläranta 8:n kiinteistössä.

Kokonaistukeen sisältyy myös avustus nuorisoverkoston kehittämiseen. KUA:n yhteyteen syksyllä 2004 perustettu Changemaker-nuorisoverkosto tarjoaa vaikuttamismahdollisuuden kirkossa nuorille ja nuorille aikuisille. Changemaker tekee tunnetuksi kansainvälisen vastuun ja diakonian kysymyksiä. Tavoitteena on, että yhteiskunta ja kirkko kantaisivat vastuunsa ja toimisivat oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Pakolaisneuvonta ry hakee 50 000 euron yleisavustusta vuodelle 2024 käytettäväksi järjestön viestintään ja vaikuttamiseen niin perinteisen vaikuttamistyön kuin oikeudellisesti merkittävien tapausten litigoinnin kautta. Pakolaisneuvonnan erityisosaaminen on vuosikymmenten aikana laajentunut turvapaikka-asioista muihin oleskelulupa-asioihin, erityisenä painopisteenä perheenyhdistäminen, ihmiskaupan uhrien avustaminen sekä paperittomuuteen liittyvät kysymykset. Vuoden 2023 tuki oli 50 000 euroa. Kirkkohallitus puoltaa 50 000 euron tukea vuodelle 2024.

Turistityöhön vuodelle 2024 esitetään yhteensä 153 000 euroa.

Määrärahaa käytetään Lapin turistityöhön, matkailijoiden keskuudessa tehtävään työhön saaristossa sekä Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Varaus sekalaisiin avustustarpeisiin. Vuoden 2024 talousarviossa varaus sekalaisiin avustustarpeisiin pysyy ennallaan, 80 000 euroa.

2.3.1.4. Sekalaiset avustukset

Joensuun seurakuntayhtymä on hakenut avustusta (662 500 euroa) Kiihtelysvaaran kirkon uudisrakentamiseen. Kuopion tuomiokapituli on käsitellyt hakemuksen: ” Kiihtelysvaaran kirkko tuhoutui tulipoltossa 23.9.2018. Puurakenteinen ristikirkko oli rakennettu vuosina 1769–1770. Kirkon kerrosala oli 415 km² ja tilavuus 4380 m³. Istumapaikkoja kirkossa oli 452. Kirkon kellotapuli säilyi tulipalossa; tapuli on vuodelta 1856 ja uusittu yläosastaan vuonna 1931. Tulipalosta saatiin pelastettua Samuel Elmgrenin maalaama alttaritaulu Kristus ristillä vuodelta 1831, messukasukoita, ehtoollisliinoja ja stoolia sekä hopeinen ehtoolliskalusto 1700 luvulta.”

Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli puolsi kokouksessaan 27.10.2023 (38 §) Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymän yhteisen kirkkovaltuuston päätöstä Kiihtelysvaaran kirkon rakentamiseksi ja lähetti päätöksen Kirkkohallituksen vahvistettavaksi. Kirkkohallitus vahvisti seurakuntayhtymän päätöksen 13.12.2022 (159 §).

Kirkon keskusrahaston talousarviossa vuodelle 2024 esitetään, että tätä tarkoitusta varten varataan 500 000 euron määräraha.

2.3.2. Sopimuspohjainen yhteistyö

2.3.2.1. Yhteistyösopimuksen tehneet järjestöt

Järki I -ryhmän järjestöjä ovat Kirkkopalvelut ry, Lasten ja nuorten keskus ry, Suomen Merimieskirkko ry ja Församlingsförbundet. Järjestöjen kanssa on vuodesta 2003 alkaen tehty kolmivuotinen perussopimus ja avustukset hyväksytään virastokollegiossa vuosittain.

Kirkkopalvelut ry:n avustus vuodelle 2024 on yhteensä 158 000 euroa. Merimieskirkolle myönnetään edelleen 296 000 euroa ja Församlingsförbundet ry:lle edelleen 24 000 euroa. Lasten ja nuorten keskus ry:n avustus vuodelle 2024 on yhteensä 217 000 euroa, joka sisältää 51 000 euroa some-yhteistoimintaan.

2.3.2.2. Muut sopimusperusteiset yhteistyöhankkeet

Hiljaisuuden ystävät ry. Avustetaan järjestöä 5 000 euron määrärahalla yhteistyösopimukseen perustuen.

Kopiosto. Tästä maksetaan Kirkon keskusrahaston (Kirkkohallitus ja tuomiokapitulit) kopiostomaksu vuonna 2024. Maksun suuruus on 13 000 euroa.

2.3.3. Jäsenmaksut

2.3.3.1. Jäsenmaksut ja erityisavustukset kirkon kansainvälisille yhteistyöjärjestöille

Määräraha esitetään pysyvän vuoden 2023 tasolla; 621 300 euroa.

Jäsenmaksut	2023	2024 esitys
Luterilainen maailmanliitto (LML)	250 000	250 000
Kirkkojen maailmanneuvosto (KMN)	178 500	178 500
Euroopan kirkkojen konferenssi (EKK)	80 000	80 000
Euroopan kirkkojen siirtolaisuustoimikunta (CCME)	8 500	8 500
Euroopan protestanttisten kirkkojen yhteisö (CCPE) (ent. Leuenberg)	2 100	2 100
The Anglican Lutheran Society	1 500	1 500
Barentsin alueen kirkkojen neuvosto	10 000	0
Global Christian Forum	15 000	25 000
Al Amana -dialogikeskus	3 500	3 500
Euroopan uskontojohtajien neuvosto	8 000	8 000
Yhteensä	557 100	557 100
Erityisohjelmat		
Strasbourg'n ekumeeninen tutkimusinstituutti	12 000	0
LML:n yleiskokousrahasto	50 000	50 000
LML:n hätäapurahasto	0	
KMN:n yleiskokousrahasto	0	7 000
Theobalt (Itämeren alueen kirkkojen verkosto)	2 200	2 200
Pohjoiskalotin ekumeeninen kirkollinen yhteistyöverkosto		5 000
Yhteensä	64 200	64 200
KAIKKI YHTEENSÄ	621 300	621 300

2.3.3.2. Muut jäsenmaksut

Suomen ekumeenisen neuvoston (SEN) jäsenmaksu on 99 000 euroa vuonna 2024. SEN on Kirkon eläkerahaston vuokralaisena Eteläranta 8:n kiinteistössä.

3. Palvelukeskusmaksulla rahoitettava toiminta, Kirkon palvelukeskus

Kirkon palvelukeskuksen talousarvio vuodelle 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2024–2026 on hyväksytty Kirkon palvelukeskuksen johtokunnan kokouksessa 21.6.2023 (§ 74).

Johdanto

Kirkon palvelukeskus tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon keskitettyjä palveluita käyttäen Kirkkohallituksen hankkimia yhteisiä järjestelmiä. Palvelukeskus ylläpitää ja kehittää sähköisiä palvelujaan ja niihin liittyviä yhteisiä talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmiä käyttäjälähtöisesti, jotta palvelukeskuksen laaja asiakaskunta voi luottavasti ja tehokkaasti hoitaa talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävänsä keskittyen omaan perustoimintaansa. Kirkkojärjestyksen mukaisesti Kirkon palvelukeskus hoitaa seurakuntien, seurakuntayhtymien, hiippakuntien, Kirkon keskusrahaston ja kirkon eläkerahaston kirjanpidon, ostolaskut, ostoreskontran, myyntilaskut, myyntireskontran, käyttöomaisuuskirjanpidon, palkanlaskennan, matka- ja kululaskut sekä niihin liittyvän maksuliikenteen. Kirkon palvelukeskus tuottaa palvelunsa sekä suomeksi että ruotsiksi.

Suunnitelmakauden 2024–2026 aikana Kirkon palvelukeskuksen toimintaympäristössä on nähtävissä seuraavanlaisia muutoksia:

- Seurakuntataloudet ovat kiinnostuneita siirtämään enenevässä määrin talous- ja henkilöstöhallinnon tehtäviään Kirkon palvelukeskukselle.
- Kipa 2-hankkeen tuotoksista on odotettavissa koko kirkon yhteiseen käyttöön tulevien uusien järjestelmien merkittäviä käyttöönottoprojekteja sekä koulutus- ja käyttäjätukipyynnöjä.
- Kilpailu taloushallinnon alan osaavasta työvoimasta tulee kiristymään mm. eläköitymisien vuoksi sekä muiden kasvavien taloushallinnon toimijoiden lisätessä henkilöstömääräänsä.
- Palvelukeskuksen tarjoamien palvelulaajennuksien lisäksi prosessien automatisointi sekä digitalisaatio edellyttävät muutoskyvykkyyttä sekä henkilöstön osaamisen kehittämistä

Strategisena riskinä on tunnistettu, että suunnitelmakauden aikana Kipa2-hankkeen myötä käyttöönotettavien uusien järjestelmien käytettävyys ja käyttökustannukset eivät kaikilta osin toteudu koko palvelukeskuksen laajaa asiakaskuntaa tyydyttävällä tasolla. Toisena strategisena riskinä on tunnistettu, että kirkon yhteisten taloushallinnon järjestelmien osalta on tehtävä pakollinen uudistaminen jo suunnitelmakauden lopulla

nykyisen SAP-järjestelmäversion tuen loppuessa tämän hetken tiedon mukaan vuonna 2027, mutta nykyisen kaltaiset palvelumaksut eivät riitä rahoittamaan käytössä olevien järjestelmäkokonaisuuksien uudistamisia.

Operatiivista riskiä liittyy osaavan henkilöstön pitämiseen sekä mahdollisiin korvaus- ja uusrekrytointeihin. Kirkon palkkataso ja kokonaiskompensaation joustavuus ei vastaa taloushallintoalan toimijoiden tasoa, mikä aiheuttaa huomattavia haasteita nykyisten työntekijöiden pysyvyyteen sekä potentiaalisten työnhakijoiden kiinnostukseen palvelukeskuksessa avoinna oleviin tehtäviin. Kirkon palvelukeskuksen tarjoamat laajemmat palvelut tulevat kuitenkin jatkossa vaatimaan lisäresursointia sekä entistä osaavampaa henkilöstöä.

Suunnitelmakauden merkittävä mahdollisuus liittyy kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintatapojen kehitykseen. Viimeaikaiset kehityskulut asiakaskunnassa ovat osoittaneet kasvavaa mielenkiintoa kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosessien ja toimintamallien uudistamiseen ja tehostamiseen. Uusien järjestelmien käyttöönottojen mahdollistamien sujuvampien prosessien odotetaan myös osaltaan edesauttavan lisäämään Kirkon palvelukeskuksen asiakastyytyväisyyttä.

Seurakuntatalouksien siirtäessä enenevässä määrin nykyisiä talous- ja palkkahallinnon tehtäviään Kirkon palvelukeskukselle keskitetyn palvelutuotannon hyödyt kasvavat. Laajentamalla palvelukeskukselle määriteltyä toimintakenttää nykyisestä kattamaan koko talous- ja henkilöstöhallinnon alueet mahdollistettaisiin joustavampi ja asiakaslähtöisempi palvelutarjoaman kehittäminen erilaisten seurakuntatalouksien tarpeiden pohjalta.

Henkilöstömäärä ja sen kehitys

Asiakkaiden siirtäessä vastuullaan olevia talous- ja palkkahallinnon työvaiheita enenevässä määrin palvelukeskuksen tehtäviksi tarvitaan suunnitelmakauden aikana lisäresursointia palvelukokonaisuuden tuottamiseen. Vakituisten työntekijöiden lisäksi palvelukeskuksen toiminnan jatkuvuus vaatii myös jatkossa määräaikaista resursointia mm. kausiluonteisten töiden ja lomasijaisuuksien vuoksi. Palvelukeskuksen resursseja kohdennetaan mahdollisuuksien mukaan kehittämisprojekteihin. Kipa2-hankkeen tuotoksina hankittavien uusien järjestelmien käyttöönottojen mahdollisesti vaatima erilliresursointi Kirkon palvelukeskuksen osalta ei ole vielä tiedossa, eikä sitä ole sisällytetty arviona tässä esitettyyn henkilöstösuunnitelmaan.

Henkilöstösuunnitelma 2023–2026

2023		2024		2025		2026	
hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv	hlö lkm.	htv
110	111,8	114	117,3	115	118,3	116	119,3

Henkilöstösuunnitelmassa esitetty henkilölukumäärä on kaikkien voimassa olevien palvelussuhteiden lukumäärä vuoden viimeisenä päivänä. HTV-luku on palvelukeskuksessa pääsääntöisesti henkilölukumäärää korkeampi, koska kausiluontoinen työ sekä lomasijaisuudet vaativat määräraikaisten resurssien käyttöä. Vuosien 2023 ja 2024 HTV-luvut sisältävät myös jo tiedossa olevat palkattomat keskeytykset, esim. opinto- ja vanhempainvapaat. Vuosien 2025 ja 2026 osalta ei ole tiedossa olevia keskeytyksiä, eikä niiden määrää ole arvioitu ko. vuosille.

Vuoden 2024 toimintasuunnitelma, tavoitteet ja mittarit

Vuoden 2024 toiminta suunnitellaan Kirkon palvelukeskuksen strategian neljästä näkökulmasta tunnistetuista strategisista painopisteistä:

- *Asiakkaat: Asiakastyytyväisyyden ja asiakasarvon kasvattaminen*
- *Prosessit: Asiakaslähtöiset laadukkaat ja tehokkaat prosessit*
- *Henkilöstö: Osaamisen kasvattaminen ja työhyvinvoinnin kehittäminen*
- *Talous: Toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä tukeva talousrakenne*

Palvelukeskuksen nykyprosessien sisällä laajennetuista palvelusisällöistä on pystytty rakentamaan laajempia kokonaisuuksia, joita asiakkaiden on suhteellisen helppo ottaa käyttöön ja niitä onkin tarjottu asiakkaille aktiivisesti. Asiakkaiden vapaaehtoisuuteen pohjautuvien laajennettujen palvelusisältöjen käyttöönottojen nähdäänkin jatkavan kasvuaan suunnittelukaudella.

Taloushallintoala on ollut murroksessa, jonka vuoksi myös talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmät ovat kehittyneet palvelukeskuksen perustamisajoista. Talousarvio-kauden suurin yksittäinen kehityshanke on Kirkkohallituksen omistama Kipa2-hanke, jonka tavoitteena on uudistaa kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon prosesseja, toimintatapoja ja tietojärjestelmiä. Seurakuntatalouksien edustajat muodostavat hankkeen ohjausryhmän ja seurakuntatalouksien asiantuntijat muodostavat yhdessä Kirkkohallituksen ja Kirkon palvelukeskuksen asiantuntijoiden kanssa hankkeeseen liittyvien projektien asiantuntijatyöryhmät.

Talousarviokaudella edistettävät digitalisaatio, järjestelmäautomatisaatio ja ohjelmistorobotisaatio tuovat mukanaan muutoksia, jotka aiheuttavat uusia vaatimuksia niin työlle, työntekijöille kuin työyhteisöllekin. Palvelukeskuksen toimintaa tulee kehittää pitkäjänteisesti koko kirkon etu huomioiden. Palvelukeskuksella nähdään olevan keskeinen ja kasvava rooli koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon kehittämisessä.

Kirkon palvelukeskuksen vuoden 2024 toiminnalle on asetettu alla esitetyn mukaisesti tavoitteet sekä määritelty niille mittarit ja arviointikriteerit. Lisäksi tavoitteiden vaikutavuutta on arvioitu sekä tunnistettu tavoitteiden saavuttamisen edellyttämät osaamisen kehittämistarpeet.

Painopisteet	Tavoitteet vuodelle 2024	Mittarit / arviointikriteerit
Toiminnalla edistetään seuraavia <i>Ovet auki ko-keilulle ja kehittämiselle</i> painopisteitä: Ovet auki ulospäin: (D) Ovet auki kirkkoon ja kasvuun: (A) Ovet auki kaikille: (C) Ovet auki yhteiselle työlle ja kumppanuuk-sille: (D) Ovet auki uusille mah-dollisuuksille: (C ja D) Ovet auki tulevaisuu-teen: (B)	1. Asiakaslähtöinen ja laadu- kas palvelutuotanto	Asiakkuuksienhoitomalli määritelty ja käyttöön otettu koko yksikön kattavana toimintamallina Kipa2-hankkeen järjestelmät käyttöön- otettu ilman peruspalvelutuotannon häi- riintymisiä
	2. Prosessien sähköistäminen ja järjestelmäautomaatioas- teen nosto	Ostolaskujen automaattitiliöinti ja -reiti- tys toiminto käyttöön otettu kaikille asi- akkaille Palkanlaskennan automatisointi vähen- tänyt palkanlaskennan manuaalista työtä 1 htv
	3. Talous- ja henkilöstöhallin- non prosessien ja toimintamal- lien kehittäminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa	Säännöllinen asiakasyhteistyö toiminnan pitkäjänteiseksi kehittämiseksi Toteutus hyvien nykykäytäntöjen jaka- miseen asiakkaiden kesken palveluiden yhtenäistämiseksi (palvelutuotteistus ja -standardointi) Tunnistettuihin toimintamallipoikkeamiin perustuen tehty kaikkiaan 40 kpl kehi- tyskehittämiä toimintamallien yhtenäis- tämiseksi
	4. Asiantuntijaosaamisen ke- hittäminen	Asiantuntijaosaamista kasvatettu 4 kou- lutuspäivällä/hlö Vaativampien tehtäväkuvien mukaiset paikat saatu täytettyä palvelukeskuk- sessa
	5. Toiminnan suunnitelmalli- suus ja ennustettavuus sekä aiheuttamisperusteinen palve- lukeskushinnasto	Talousarvion mukainen toimintakulujen toteuma suunnitellulla toiminta-asteella Palvelukäytön kustannusten mukaisesti kohdennetut palvelukeskusmaksut

Vaikuttavuuden arviointi

Suunnittelukauden tavoitteiden toteutumisesta seuraavia vaikutuksia ovat

- Kirkon palvelukeskuksen asiakastytyväisyyden kohoaminen, mitä voidaan seurata koko asiakaskunnalle lähetettävien asiakastytyväisyyskyselyin.
- Koko kirkon talous- ja henkilöstöhallinnon tehostuminen, mikä voidaan halutessaan todentaa erillisin kustannusanalyysin.

Vuoden 2024 talousarvio ja vuosien 2025–2026 taloussuunnitelma

Talousarvio vuodelle 2024 sekä taloussuunnitelma vuosille 2025–2026 on laadittu palvelukeskuksen uuden vahvistetun strategian tavoitteiden ja vision 2026 toteuttamiseksi. Merkittävänä tekijänä suunnittelukaudella on kohonnut kustannusinflaatio kaikissa kululajeissa.

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	8 422 987	9 350 000	10 715 000	11 025 000	11 350 000
Vuokratuotot	1 650	1 000	2 300		
Tuet ja avustukset	20 263	20 400	21 300		
Muut toimintatuotot	8 139 439	9 068 600	10 419 400		
Sisäiset tuotot	261 635	260 000	272 000		
Toimintakulut	-8 345 288	-9 350 000	-10 715 000	-11 025 000	-11 350 000
Henkilöstökulut	-4 841 813	-5 390 000	-6 180 000		
Palkat ja palkkiot	-3 782 270	-4 120 000	-4 805 000		
Henkilösivukulut	-1 133 408	-1 270 000	-1 440 000		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	73 865		65 000		
Palvelujen ostot	-2 436 379	-2 885 000	-3 610 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-611 759	-590 000	-655 000		
Vuokrakulut	-416 725	-430 000	-210 000		
Aineet ja tarvikkeet	-37 272	-55 000	-60 000		
Muut toimintakulut	-1 340				
TOIMINTAKATE	77 699	0	0	0	0

Tilikauden 2022 toimintakulujen toteumassa näkyy toisaalta Kirkon palvelukeskuksen resurssirajoitteisuus ja toisaalta osaltaan resurssirajoitteisuuden aikaansaama kehitystoiminnan alhaisempi toteuma-aste, jolloin talousarviotasoa alhaisempaa henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen toteumaa kompensoitiin hinnaston mukaisten palvelukeskusmaksujen osittaisilla veloittamatta jättämisillä loppuvuodesta 2022. Alkuvuoden

2023 aikaiset palvelukeskuksen suoritelmäärät tukevat vuoden 2024 talousarvioesityksen oletusta normalisoituneesta toiminta-asteesta sekä seurakuntatalouksien että palvelukeskuksen toiminnassa.

Suunnitelmakauden aikaista henkilöstökulujen kasvua selittää inflaatiovaikutuksen lisäksi varautuminen palvelulaajennusten voimakkaana jatkuvaan kasvuun henkilömäärän ja osaamisen osalta. Palvelulaajennusten vuotuiset toimintakulut ja -tuotot talousarviossa sekä taloussuunnitelmassa ovat vuonna 2024: 565 000 euroa, vuonna 2025: 630 000 euroa ja vuonna 2026: 7000 000 euroa.

Talousarviovuoden aikaista palvelujen ostojen kasvua selittää inflaatiovaikutuksen lisäksi useat käyttöön otettavat uudet toiminnallisuudet kuten ostolaskuprosessin automatisointi tekoälyn avulla, uusittu raportointijärjestelmä, uusittava matka- ja kulujärjestelmä sekä henkilöstöhallinnon järjestelmäkokonaisuuden uudet ratkaisut.

Vuokrakulujen laskua selittävät Porvoon toimipisteen lakkauttaminen ja Kirkon palvelukeskuksen Oulun toimipisteen tilojen puolittaminen runsaan etätyön myötä.

4. Valtion rahoituksella rahoitettava toiminta

Laki valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin (rahoituslaki) tuli voimaan vuoden 2016 alussa. Rahoituslain mukaan seurakunnille lailla annettuja yhteiskunnallisia tehtäviä korvataan valtion talousarviosta maksettavalla rahoituksella ja samalla luovutaan seurakuntien yhteisövero-osuudesta. Korvattavia yhteiskunnallisia tehtäviä ovat hautaustoimi, väestökirjanpito tehtävät sekä kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpito.

Kirkon keskusrahastolle maksettavan valtion rahoituksen suuruus on alun perin ollut 114 milj. euroa vuosina 2016–2019. Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on todettu, että valtionrahoitukseen evankelis-luterilaiselle kirkolle tulee 1 %-yksikön indeksijääditys vuosille 2024–2027. Valtionvarainministeriön talousarvioesityksessä vuodelle 2024 (10.10.2023) rahoituksen euromäärä on 124 133 000 euroa. Kasvu vuoteen 2023 (122 661 000 euroa) verrattuna on noin 1,2 %.

Valtion rahoituksen jakoperusteet vuonna 2023 ja esitys vuodelle 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Seurakunnat	109 515 984	112 482 800	113 806 800		
Kulttuurihistorialliset rakennukset ja irtaimisto	7 065 249	7 769 200	7 881 100		
- avustukset kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnille	6 715 759	7 383 500	7 571 100		
- Basis-rekisteri	289 490	306 700	260 000		
- Petäjäveden kirkko	60 000	30 000	50 000		
- Paanukaton ylläpito-, huolto- ja korjausohje seurakunnille	0	49 000	0		
Kirjuri-jäsentieto-järjestelmä	2 235 439	2 409 000	2 445 100		
- järjestelmän ylläpito	1 815 576	2 000 000	2 030 000		
- ict-tuki	419 863	409 000	415 100		
Lisätalousarvio 2023 (rakennuskohteet)		239 994			
YHTEENSÄ (euroa)	118 816 672	122 900 994	124 133 000	124 501 000	124 501 000

Vuonna 2024 seurakuntien osuus 113 806 800 euroa jaetaan edelleen euroa/kunnan jäsen -jakoperusteen mukaan. Kirkon keskusrahasto jakaa automaattisesti kuukausittain rahoituksen seurakunnille. Jako tapahtuu kunnan väkiluvun mukaan siten, että vuoden 2024 rahat jaetaan viimeisen vahvistetun väkilukutiedon eli tilanteen 31.12.2022 perusteella. Tilastokeskuksen mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2022 lopussa oli 5 565 519 henkilöä. Valtion rahoituksen jako-osuus on siten 20,45 euroa/kunnan jäsen.

Rahoituksesta 7 571 100 euroa käytetään kulttuuriperinnön hoitoon seurakunnissa. Kirkkohallituksen täysistunto jakaa avustukset hakemusten perusteella.

Suunnitelmakaudella tarkoituksena on edelleen rahoittaa yhteisen kulttuuriperintö- ja kiinteistörekisteri Basiksen ylläpitoa ja järjestelmän kehittämistä 260 000 eurolla. Tämän rekisterin olemassaolo on ehdoton edellytys kirkon lakisääteisen yhteiskunnallisen tehtävän hoitamiselle ja valtion rahoituksen oikeudenmukaiselle jakamiselle.

Petäjäveden seurakunnan vanhan kirkon vuosittaisiin peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyviin menoihin varataan 50 000 euroa. Korvaus maksetaan jälkikäteen toteutuneiden kustannusten perusteella. Petäjäveden seurakunnan vanha kirkko on kirkkokunnassamme ainut maailmanperintökohde eli ns. UNESCO-kohde. Tämä velvoittaa muun muassa tarkkoihin kirkon nelivuotiskautisiin hoitosuunnitelmiin ja raportointiin Unescolle. Kirkon välttämättömään peruskunnossapitoon ja turvallisuuteen liittyvät vuosittaiset menot ovat noin 50 000–70 000 euroa.

Suunnitelmakaudella vuonna 2026 sekä vuosina 2027 ja 2028 on tarkoitus avustaa Turun tuomiokirkon korjaustöitä kulttuuriperinnön vaalimiseksi. Avustuksen kokonaismäärä on yhteensä 4,0 miljoonaa euroa vuosina 2026–2028. Hakemuksen ja siihen sisältyvien suunnitelmien perusteella määritellään, mikä osa avustuksesta kohdentuu valtionrahoitukseen ja mikä osa keskusrahastomaksulla rahoitettavaan avustukseen. Vuosittaisen avustuksen määrä päätetään vuosittain korjaustoimien etenemisen sekä suunnitelmien ja kustannusarvioiden valmistumisen mukaan.

Rahoituksesta käytetään yhteensä 2 445 100 euroa Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön. Järjestelmän ylläpitoon (hallinto-osasto) osoitetaan 2 030 000 euroa ja tietohallinnon kuluihin (talousosasto) 415 100 euroa.

Kirjuri-kokonaisuuden (Kirjuri Data, Kirjuri Digi, 3 kpl sähköisiä asiointipalveluita, raporttipalvelu, Papin portaali ja Paperiton pappi -sovellukset) vuoden 2024 budjetilla 2 030 000 euroa mahdollistetaan kokonaisuuden perusylläpidon ja kiinteiden kulujen lisäksi seuraavat kehitystyöt:

- Digi- ja väestötietoviraston väestötietojärjestelmään tekemien muutostöiden (VTJ-muutostietoliikenne) aiheuttamat välttämättömät muutostyöt Kirjuriin, kohdistuvat vuosille 2023 ja 2024,
- Kirjurin hallitun etäkäytön mahdollistavien toiminnallisuuksien toteuttaminen,
- digitoitujen kirkonkirjojen (Kirjuri Digi) hakutoiminnallisuuksien nopeuttaminen ja kehittäminen,
- valtakunnallisen virkatodistusprosessin sisällöllinen ja tekninen jatkokehittäminen sekä
- valtakunnallisen asiointipalvelun jatkokehittäminen.

Tietohallinnon kulut sisältävät Kirjurin perustietotekniikan kustannukset. Näitä ovat käyttöpalvelukustannukset, lisenssit, käyttäjähallinta sekä näihin liittyvät henkilöstökustannukset.

5. Omakatteiset rahastot ja muut sidotut rahastot

Erillään hoidettavia varoja kutsutaan taseen vastattavissa omakatteisiksi rahastoiksi. Niille on ominaista yhteisön muusta varallisuudesta erillinen kate. Kirkon keskusrahastolla on 11 omakatteista rahastoa – kullakin tuomiokapitulilla on omansa ja näiden lisäksi Kirkon diakoniarahasto sekä Kansainvälisten ja ekumeenisten yhteyksien rahasto käsitellään kirjanpidossa omakatteisina rahastoina.

Juoksevassa kirjanpidossa omakatteiset rahastot pidetään erillään talousyksikön muista varoista kustannuspaikkojen avulla. Omakatteisten rahastojen nettotulos siirretään rahastojen pääomiin omalla rivillään ennen toimintakatetta. Siirto tehdään sen osoittamiseksi, ettei kysymys ole yhteisön tuloksesta vaan siitä erotetusta osasta. Siirto lisätään taseen vastattavissa olevaan omakatteisen rahaston saldoon ja rahastojen pääomat esitetään taseessa oman pääoman ryhmässä heti peruspääoman jälkeen (KILA 1995/1334). Vuoden 2024 siirrot arvioidaan olevan talousarviossa -250 euroa.

Sidotut rahastot

Omakatteisten rahastojen tavoin myös sidottujen rahastojen käyttö on rajattu erityismääräyksiin, mutta niiden varat voidaan pitää ja sijoittaa yhdessä yhteisön muiden varojen kanssa. Niillä ei siis ole taseessa katevarallisuutta. Sidotuista rahastoista merkittävin on tekijänoikeusrahasto. Tekijänoikeusrahaston nettotuloksen siirto on 37 000 euroa eli rahaston pääoman on arvioitu kasvavan tuolla määrällä.

Talousarvio 2024, omakatteiset rahastot

Omakatteiset rahasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	928 159	1 338 500	1 347 520		
Vuokratuotot	157 659	151 000	161 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	846 219	566 000	927 000		
Tuet ja avustukset	523				
Sijoitustuotot	-171 495	621 500	259 520		
Muut toimintatuotot	94 893				
Sisäiset tuotot	360				
Toimintakulut	-1 147 668	-1 263 501	-1 347 270		
Henkilöstökulut	-15 620	-79 371			
Palkat ja palkkiot	-60 971	-61 055			
Henkilösivukulut	-18 474	-18 316			
Henkilöstökulujen oikaisuerät	63 825				
Palvelujen ostot	-58 321	-36 100	-48 470		
Palvelun ostot - sisäiset	-20 000	-33 000	-30 000		
Vuokrakulut	-78 526	-80 400	-87 500		
Aineet ja tarvikkeet	-1 198	-3 000	-3 200		
Ostot tilikauden aikana	-1 198	-3 000	-3 200		
Annetut avustukset	-974 002	-1 006 630	-1 158 100		
Muut toimintakulut	0	-25 000	-20 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	219 508	-74 999	-250		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Diakoniarahasto	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	769 822	650 000	917 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	815 920	550 000	900 000		
Tuet ja avustukset	523				
Sijoitustuotot	-47 432	100 000	17 000		
Muut toimintatuotot	450				
Sisäiset tuotot	360				
Toimintakulut	-835 563	-629 371	-900 000		
Henkilöstökulut	0	-79 371			
Palkat ja palkkiot	-48 878	-61 055			
Henkilösivukulut	-14 947	-18 316			
Henkilöstökulujen oikaisuerät	63 825				
Palvelujen ostot	-6 886				
Annetut avustukset	-828 677	-550 000	-900 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	65 741	-20 629	-17 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Kv. ja ekumeeninen rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	-42 892	443 000	120 000		
Sijoitustuotot	-42 892	443 000	120 000		
Toimintakulut	-121 099	-370 000	-123 000		
Palvelujen ostot	-21 099	-20 000	-23 000		
Annetut avustukset	-100 000	-350 000	-100 000		
Siirto omakatteeseen rahastoon	163 991	-73 000	3 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Turun arkkihpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	27 850	50 000	53 000		
Vuokratuotot	53 296	50 000	53 000		
Sijoitustuotot	-25 446				
Toimintakulut	-66 713	-66 000	-86 700		
Henkilöstökulut	-15 620				
Palkat ja palkkiot	-12 094				
Henkilösivukulut	-3 526				
Palvelujen ostot	-5 900	-1 000	-1 000		
Palvelun ostot - sisäiset	-20 000	-30 000	-30 000		
Vuokrakulut	-24 517	-25 000	-25 000		
Aineet ja tarvikkeet	-676		-700		
Ostot tilikauden aikana	-676		-700		
Annetut avustukset		-10 000	-30 000		
Siirto omakatteeseen rahastoon	38 863	16 000	33 700		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Tampereen hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	11 095		26 000		
Sijoitustuotot	11 095		26 000		
Toimintakulut	-8 237		-8 000		
Palvelujen ostot	-8 237		-8 000		
Siirto omakatteeseen rahastoon	-2 859		-18 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Oulun hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	861		820		
Sijoitustuotot	861		820		
Toimintakulut	-351		-370		
Palvelujen ostot	-351		-370		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-510		-450		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Mikkelin hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	28 874	21 500	26 500		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	20 995	16 000	18 000		
Sijoitustuotot	7 879	5 500	8 500		
Toimintakulut	-3 218	-100 630	-132 100		
Palvelujen ostot	-3 218	-4 000	-4 000		
Annetut avustukset		-96 630	-128 100		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-25 656	79 130	105 600		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Porvoon hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	23 868	60 000	38 200		
Vuokratuotot	6 850	7 000	7 000		
Sijoitustuotot	2 518	53 000	31 200		
Muut toimintatuotot	14 500				
Toimintakulut	-13 120	-15 000	-8 500		
Palvelujen ostot	-3 819	-4 000	-4 000		
Palvelun ostot - sisäiset	0	-3 000			
Vuokrakulut	-4 351	-8 000	-4 500		
Annetut avustukset	-4 950				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-10 747	-45 000	-29 700		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Kuopion hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	-15 759	5 000	5 000		
Sijoitustuotot	-95 768	5 000	5 000		
Muut toimintatuotot	80 009				
Toimintakulut	-35 637	-27 000	-22 200		
Palvelujen ostot	-1 340	-500	-700		
Aineet ja tarvikkeet	-522	-1 500	-1 500		
Ostot tilikauden aikana	-522	-1 500	-1 500		
Annetut avustukset	-33 775	0			

Muut toimintakulut		-25 000	-20 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	51 397	22 000	17 200		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Lapuan hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	28 458		50 000		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	9 304		9 000		
Sijoitustuotot	19 219		41 000		
Muut toimintatuotot	-66				
Toimintakulut	-8 174				
Palvelujen ostot	-1 574				
Annetut avustukset	-6 600				
Siirto omakatteiseen rahastoon	-20 283		-50 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Helsingin hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	40 985	59 000	54 000		
Vuokratuotot	42 598	44 000	44 000		
Sijoitustuotot	-1 614	15 000	10 000		
Toimintakulut	-14 135	-17 100	-17 400		
Palvelujen ostot	-2 177	-3 200	-3 400		
Vuokrakulut	-11 958	-13 400	-14 000		
Aineet ja tarvikkeet		-500			
Ostot tilikauden aikana		-500			
Siirto omakatteiseen rahastoon	-26 850	-41 900	-36 600		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

Espoon hpk:n tk rah.	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	54 998	50 000	57 000		
Vuokratuotot	54 914	50 000	57 000		
Sijoitustuotot	84				
Toimintakulut	-41 420	-38 400	-49 000		
Palvelujen ostot	-3 720	-3 400	-4 000		
Vuokrakulut	-37 700	-34 000	-44 000		
Aineet ja tarvikkeet		-1 000	-1 000		
Ostot tilikauden aikana		-1 000	-1 000		
Siirto omakatteiseen rahastoon	-13 578	-11 600	-8 000		
TILIKAUDEN TULOS	0	0	0	0	0

6. Investoinnit

Kirkon keskusrahaston kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit 2024–2026

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Kiinteistöt	447 000	1 010 000	640 000	140 000	80 000
Kalusto	83 000	100 000	150 000	150 000	200 000
YHTEENSÄ	530 000	1 110 000	790 000	290 000	280 000

Tietojärjestelmähankinnat kirjataan käyttötalouteen eikä niitä käsitellä investointeina.

Kirkkohallituksen kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit vuosina 2024–2026

	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Eteläranta 8 (Kirkon talo)			
Aulatilojen kunnostus			
Porahuoneiden ovien uusiminen			
Julkisivun graniittielementtien saumojen uusiminen	50 000		
Kirkon koulutuskeskus			
Lämmitysverkoston linjasäätöventtiilien ja patteri-venttiilien uusiminen ja verkoston perussäätö.	70 000		
Huonokuntoisten puuikkunoiden huoltomaalaus	40 000		
KALUSTO			
Eteläranta 8 (Kirkon talo) ja Kirkon koulutuskeskus	50 000	50 000	100 000
Investoinnit yhteensä	210 000	50 000	100 000

Hiippakuntien kiinteistö- ja kalustoinvestoinnit 2024–2026

	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
TURKU			
Arkkipiispantalo			
Ikkunoiden huoltomaalaus ja tiivistäminen, terassin, asunnon parvekkeen ja autotallien ovien huoltomaalaus. Patteriventtiilien ja toimintalaitteiden uusinta ja järjestelmän perussäätö.		70 000	
TAMPERE			
Piispantalo			
Terassin muurin rappauskorjaus, rakennuksen kappelin puoleisen sokkelin maalaus ja kappelin porraslaatan korjaus.	60 000		
Lämmitysverkoston linja- ja patteriventtiilien uusiminen ja verkoston säätö.		30 000	
Sisäpuoliset korjaukset			10 000
OULU			
Tuomiokapituli			
Puurakennuksen julkisivun maalaus ml. ikkunat ja ovet sekä ovikatosten korjaus.			
PORVOO			
Tuomiokapituli			
Vahtimestarin talon peruskorjaus	380 000		
Lämmöntuotantolaitoksen uusiminen ja LVI-järjestelmän kunnostus.			
Ikkunoiden ulkopuiteiden huoltomaalaus ja lasituskitien uusiminen, syöksytorvien huoltomaalaus ja huoltorakennuksen pelitikon kunnostus ja maalaus.		40 000	
Ilmanvaihdon huolto ja säätö			40 000
Rakennusautomaation uusiminen			30 000
KUOPIO			
Piispantalo			
2. krs parkettilattian hionta ja lakkaus, sisämaalaukset ja LVI-järjestelmän kunnostus.	40 000		
KALUSTOHANKINNAT			
Kapitulit			
Kalustohankinnat	100 000	100 000	100 000
Investoinnit yhteensä	580 000	240 000	180 000

7. Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa käsitellään rahoitusarvopapereista saadut korko- ja osinkotuotot, mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot sekä arvonalentumiset. Myös Kirkon keskusrahaston omistamista asunnoista saadut vuokratuotot ja maksetut vastikkeet sisältyvät tähän erään.

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Rahoitustuotot- ja kulut	-153 966	1 500 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Korkotuotot	251 055		754 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	620 561	536 000	610 000		
Muut rahoitustuotot	1 167 366	1 735 000	700 000		
Arvonalentumiset sijoituksista	-1 126 103				
Korkokulut	-23 198				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-772 201	-686 000	-779 000		
Muut rahoituskulut	-271 445	-85 000	-85 000		

8. Kirkon keskusrahaston tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Tuloslaskelma 2024

	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Toimintatuotot	131 655 662	136 452 746	139 713 688		
Korvaukset	118 903 000	122 706 000	124 178 000		
Myyntituotot	28 221	35 000	90 000		
Maksutuotot	1 099 170	1 153 550	1 372 000		
Vuokratuotot	453 242	430 400	430 878		
Kolehdit, keräykset ja lahjoitusvarat	1 160 547	711 000	1 090 000		
Tuet ja avustukset	136 131	246 196	233 100		
Sijoitustuotot	-163 872	621 500	259 520		
Muut toimintatuotot	10 038 102	10 549 100	12 060 190		
Sisäiset tuotot	1 120				
Toimintakulut	-175 387 088	-180 527 455	-184 389 062		
Henkilöstökulut	-29 767 805	-30 921 767	-32 153 146		
Palkat ja palkkiot	-23 216 279	-23 814 244	-24 915 283		
Henkilösivukulut	-6 841 752	-6 854 691	-7 360 482		
Henkilöstökulujen oikaisuerät	290 226	-252 832	122 619		
Palvelujen ostot	-16 259 719	-16 348 526	-17 136 644		
Investointi	0				
Vuokrakulut	-2 064 933	-2 109 500	-1 849 730		
Aineet ja tarvikkeet	-842 664	-843 393	-810 440		
Annetut avustukset	-125 757 215	-130 162 574	-132 304 200		
Sijoituskulut					
Muut toimintakulut	-694 752	-141 695	-134 902		
Siirto omakatteiseen rahastoon	177 347	-177 999	-37 250		
TOIMINTAKATE	-43 554 080	-44 252 708	-44 712 624	-46 948 255	-49 295 668
Kirkon rahastomaksut	41 970 367	42 950 000	43 800 000	48 900 000	50 200 000
Rahoitustuotot- ja kulut	-154 078	1 500 000	1 200 000	1 000 000	980 000
Korkotuotot	251 055		754 000		
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen tuotot	620 561	536 000	610 000		
Muut rahoitustuotot	1 167 409	1 735 000	700 000		
Arvon alentumiset sijoituksista	-1 126 103				
Korkokulut	-23 354				
Sijoituskiinteistöjen ja -huoneistojen kulut	-772 201	-686 000	-779 000		
Muut rahoituskulut	-271 445	-85 000	-85 000		
VUOSIKATE	-1 737 791	197 292	287 376	2 951 745	1 884 332
Poistot ja arvonalentumiset	-1 287 869	-1 150 000	-750 000	-650 000	-610 000
TILIKAUDEN TULOS	-3 025 660	-952 708	-462 624	2 301 745	1 274 332

Kirkon keskusrahaston rahoituslaskelma 2024

Rahoituslaskelma (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TA 2024	TTS 2025	TTS 2026
Varsinaisen toiminnan ja investointien rahavirta					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-1 739	197	287	2 952	1 884
Tulorahoituksen korjauserät					
Yhteensä	-1 739	197	287	2 952	1 884
Investoinnit					
Pysyvien vastaavien myyntitulot					
Investointimenot	-530	-1 110	-790	-290	-280
Sijoitukset	829				
Yhteensä	299	-1 110	-790		
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettorahavirta	-1 440	-913	-503	2 662	1 604
Rahoitustoiminnan rahavirta					
Lyhytaikaisten velkojen muutos	1 818				
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos	31				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-3 974				
Muut maksuvalmiuden muutokset	-143	100	100		
Yhteensä	-4 085				
Rahoitustoiminnan nettorahavirta	-2 267	100	100		
Rahavarojen muutos	-3 707	-813	-403	2 662	1 604
Rahavarojen muutos					
Rahavarat 31.12.	45 788	43 296	42 893	45 555	47 159
Rahavarat 1.1.	49 495	44 109	43 296	42 893	45 555
	-3 707	-813	-403	2 662	1 604

9. Sitovuustaso

Kirkon keskusrahaston taloussäännön 5 §:n mukaan kirkolliskokous päättää talousarvion sitovuustasoista. Toimintayksiköt ja viranhaltijat vastaavat niille määrätyn sitovuustason mukaan kirkkohallitukselle, että määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti.

1. Kirkkohallituksen sitovuustaso on Kirkkohallituksen toimintakate.
2. Hiippakunnallisen toiminnan sitovuustaso on kunkin tuomiokapitulin toimintakate (pois lukien toimitilat).
3. Avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen sitovuustaso on seurakunta-avustusten osalta avustusten yhteismäärä, muiden avustusten, sopimus pohjaisen yhteistyön ja jäsenmaksujen osalta sitovuustaso on kuhunkin kohteeseen myönnetty avustus.
4. Kirkon palvelukeskuksen sitovuustaso on Kirkon palvelukeskuksen toimintakate.

Toiminta- ja taloussuunnitelman suunnitelmavuosien osalta luvut eivät ole sitovia.

Investointiosassa sitovuustaso on pääryhmien (kiinteistöt, kalusto) mukainen sekä Kirkkohallituksen että tuomiokapitulien osalta.

10. Päätösesitys

Kirkkohallitus esittää, että kirkolliskokous päättäisi

Kirkon yhteinen toiminta

1. vahvistaa, että perusmaksu määräytyy laskennallisen kirkollisveron perusteella ja vahvistaa perusmaksun suuruudeksi 6,5 % vuonna 2024;

Kirkon palvelukeskus

2. vahvistaa, että Kirkon palvelukeskuksen palvelumaksut määräytyvät vuonna 2024 seuraavasti:
 - a. hinnoittelu perustuu omakustannushinnoitteluun,
 - b. asiakaskohtaiset palvelumaksut muodostuvat kiinteästä maksuosuudesta ja toteutuneisiin suoritemääriin perustuvasta muuttuvasta maksuosuudesta,
 - c. kiinteä maksuosuus muodostuu pohjaosuudesta sekä seurakuntatalouden jäsenmäärän perusteella määritetystä osuudesta,
 - d. suoritemäärinä käytetään järjestelmistä saatuja ajantasaisia suoritemäärätietoja tai työajanseurannan mukaisia työtunteja, suoritemääräperusteisten veloitusyksikkö hinnat ovat kaikille asiakkaille samat,
 - e. palvelukeskukselle erillisiä lisäkustannuksia aiheuttavat toimintatavat ja erikseen sovittavat asiakasprojektit veloitetaan asiakaskohtaisesti niistä aiheutuneiden kustannusten mukaisesti;

Kirkon keskusrahasto

3. hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen Kirkon keskusrahaston talousarvioksi vuodeksi 2024 ja toiminta- ja taloussuunnitelmaksi vuosiksi 2024–2026
4. vahvistaa, että vuonna 2024 valtion Kirkon keskusrahastolle maksamasta 124 133 000 euron rahoituksesta:
 - a. 113 806 800 euroa jaetaan seurakunnille euroa/kunnan jäsen jakoprusteen mukaisesti,

- b. 7 881 100 euroa käytetään seurakuntien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten ja irtaimiston ylläpitoon siten, että seurakuntien rakennusavustuksiin kohdennetaan 7 571 100 euroa, Basis-kiinteistörekisteriin 260 000 euroa, Petäjäveden vanhalle kirkolle 50 000 euroa,
- c. 2 445 100 euroa käytetään Kirjuri-jäsentietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystyöhön.